

**Vorbje
dān Biblije d toc**

Biblijske priče za sve

Vorbje
dān Biblije d toc

Biblijske priče za sve

Open Bible Stories **unrestricted visual Bible stories**

50 key stories of the Bible, from Creation to Revelation, in text, audio, and video, in any language, for free.

<https://openbiblestories.org>

This work is a translation of unfoldingWord® Open Bible Stories. The original work by unfoldingWord is available from <https://openbiblestories.org>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

If you would like to notify unfoldingWord regarding your translation of this work, please contact us at <https://unfoldingword.org/contact/>.

Attribution of artwork: All images used in these stories are © Sweet Publishing (<http://www.sweetpublishing.com>) and are made available under a Creative Commons Attribution-Share Alike License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0>).

*To our brothers and sisters in Christ all over the world — the global church.
It is our prayer that God would use this visual overview of His Word to bless,
strengthen, and encourage you.*

Published 2022 by Romska Biblija (RomBib) for Croatian and Ludari (Rumunski, Munćan) version.

Graphics & Layout: MediaWorks, a ministry of OM, om.org/mediaworks

This is a joint production by Romska Biblija (RomBib) and MediaWorks.

Ludari

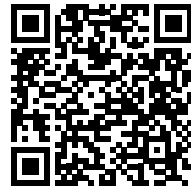
(Rumunski, Munćan)

openbiblestories.org

Hrvatski

openbiblestories.org

Sadržaj

1. Astvorit	11
2. Grešala untră ăn lumje	29
3. Potopu	43
4. Alu Dimizovuluj savezu ku Abraham	61
5. Fičoru čije obečit	71
6. Dimizov sa pobrinit d Izak	83
7. Dimizov blagoslovjaštje p Jakov	91
8. Dimizov spasaštje p Josip š familija aluj	103
9. Dimizov kjamă p Mojsije	119
10. Zjače (10) kaznje	135
11. Zuva kănd Dimizov aoslobodit p Izraelci	149
12. Išjala	159
13. Savezu alu Dimizov ku Izrael	175
14. Lutještj p divljina	191
15. Pămăntu karje Obečit	207
16. Spasitelji	221
17. Savezu alu Dimizov ku David	241
18. Sa podiljit cara	257
19. Prorokurlje	271
20. La putirit š sa tors	291

Sadržaj

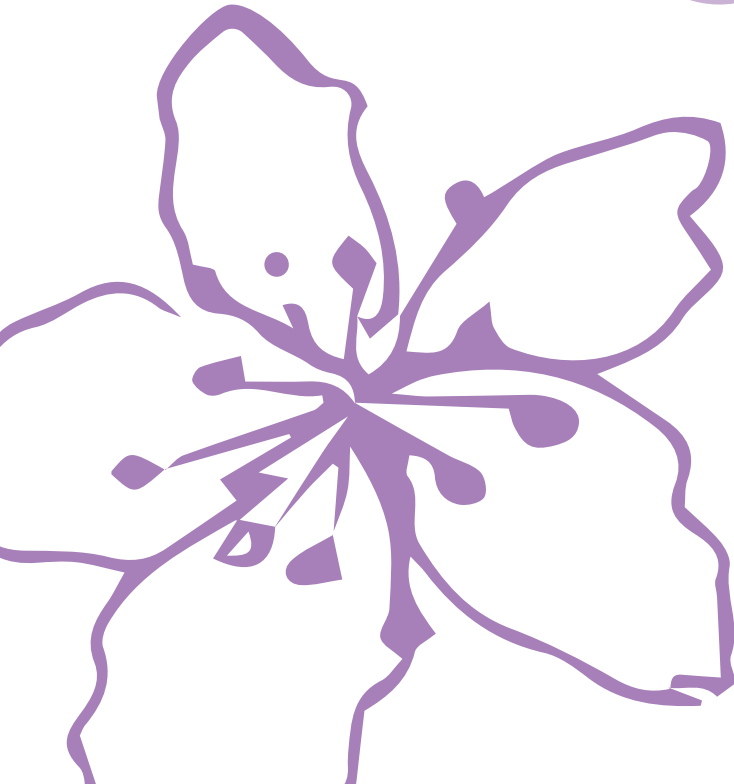
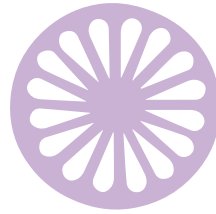
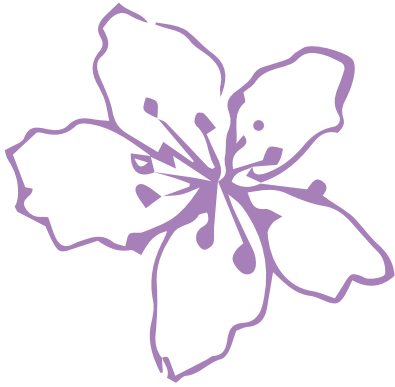
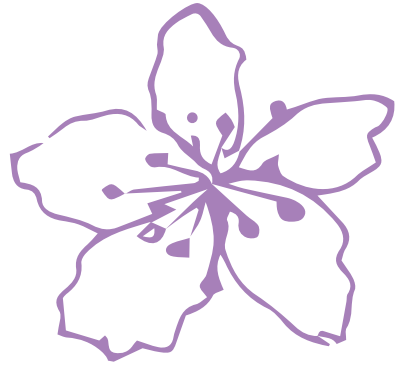
1. Stvaranje	11
2. Grijeh ulazi u svijet	29
3. Potop	43
4. Božji savez s Abrahamom	61
5. Sin obećanja	71
6. Bog snabdijeva za Izaka	83
7. Bog blagoslivlja Jakova	91
8. Bog spašava Josipa i njegovu obitelj	103
9. Bog poziva Mojsija	119
10. Deset pošasti	135
11. Pasha	149
12. Izlazak	159
13. Božji savez s Izraelom	175
14. Lutanje po divljini	191
15. Obećana zemlja	207
16. Izbavitelji	221
17. Božji savez s Davidom	241
18. Podijeljeno kraljevstvo	257
19. Proroci	271
20. Izgnanstvo i povratak	291

21. Dimizov obečastje alu Mesija	305
22. Sa fukut Ivan	321
23. Sa fukut Isusu	329
24. Ivan bätjază p Isusu	341
25. Sotona iskušastje p Isusu	351
26. Isusu äncapje služba aluj	361
27. Vorba d bun Samarijancu	373
28. Gazda alu tănăr	385
29. Vorba d argat karje na vut milă.	397
30. Isusu ränjastje činč mij (5.000) d lumje	407
31. Isusu umblă p apă.	417
32. Isusu likujastje p omu karje än jel avut sufljeti alji rovj š p mujarje karje bulnavă.	427
33. Vorba d om karje sijaštje.	445
34. Isusu änvacă altje vorbje	455
35. Vorba d bun tată.	467
36. Lica alu Isusuluj sjajaštje ka suarilje	481
37. Isusu adrikat p Lazar dăn morc	489
38. Isusu je izdajit	501
39. Isusu la sud	517
40. Isusu je p kruče	531

21. Bog obećava Mesiju	305
22. Rođenje Ivanovo	321
23. Isusovo rođenje	329
24. Ivan krsti Isusa	341
25. Sotona kuša Isusa	351
26. Isus započinje svoju službu	361
27. Priča o dobrom Samarijancu	373
28. Mladi bogataš	385
29. Priča o nemilosrdnom sluzi	397
30. Isus hrani pet tisuća ljudi	407
31. Isus hoda po vodi	417
32. Isus iscjeljuje opsjednutog čovjeka i bolesnu ženu	427
33. Priča o sijaču.	445
34. Isus poučava druge priče	455
35. Priča o suosjećajnom ocu.	467
36. Preobraženje	481
37. Isus podiže Lazara iz mrtvih.	489
38. Isus je izdan	501
39. Isus na sudu	517
40. Isus je razapet.	531

41. Dimizov skuală p Isusu dăla morc.	541
42. Isusu s ăntuarče p čerj	551
43. Anastanit bisjarika	563
44. Petar š Ivan likujaštje p săraku	577
45. Stjepan š Filip.	587
46. Pavao apostanit kršćanin	601
47. Pavao š Sila ăn Filipi.	613
48. Isusu je Mesija karje je obečit.	629
49. Novi savezu alu Dimizov.	645
50. Isusu s ăntuarče	665

41. Bog podiže Isusa iz mrtvih	541
42. Isus se vraća na nebo.	551
43. Nastanak Crkve	563
44. Petar i Ivan iscjeljuju prosjaka	577
45. Stjepan i Filip	587
46. Pavao postaje kršćanin	601
47. Pavao i Sila u Filipima	613
48. Isus je obećani Mesija	629
49. Božji Novi savez.	645
50. Isus se vraća	665

Astvorit

Stvaranje

Vorba dān Biblije dān:
Postanak 1–2

*Biblijska priča iz Knjige
Postanka 1-2*

Jakā kum afost kum
ančiput tot. Dimizov ān
šasā (6) zālje astvorit
svemiru š tot čije ān jel.
Dāpā čerj Dimizov astvorit
pāmāntu, p pāmāntu afost
nuaptje š afost gol, š nimik
p ja na fost oblikujit. Ali alu
Dimizovuluj Sufljetu afost
p apā.

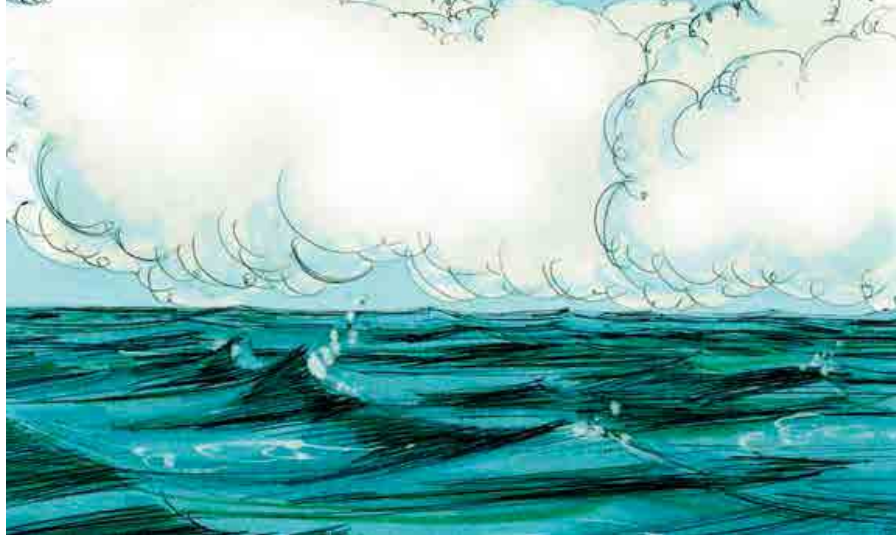
*Evo kako se dogodio početak
svega. Bog je u šest dana
stvorio svemir i sve što je
u njemu. Nakon što je Bog
stvorio Zemlju, Zemlja je bila
mračna i prazna, te ništa na
njoj nije bilo oblikovano. Me-
đutim, Božji Duh je bio nad
vodom.*

Atunča Dimizov azās: “S fije lumina!” A afost lumina. Dimizov avizut k lumina bunā š akimato p ja “zuva”. La udvojito dāla tamā, karje akimat “nuaptja”. Dimizov astvorit lumina la prva zuvā.

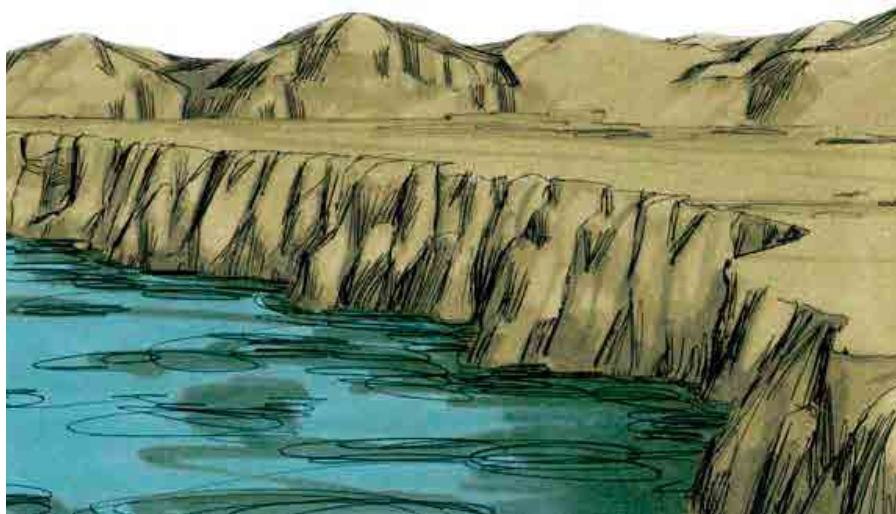
Onda je Bog rekao: „Neka bude svjetlo!” I bilo je svjetlo. Bog je vidio da je svjetlo dobro i nazvao ga je „dan”. Odvojio ga je od tame, koju je nazvao „noć”. Bog je stvorio svjetlo na prvi dan stvaranja.

Altă (2) zuvă, Dimizov
aprogovorit š astvorit čerju
dăpă pământ. Astvorit čerju
aša ča odvojit apa dăn sus š
apa ăn zos.

*Drugog dana stvaranja, Bog
je progovorio i stvorio nebo
nad zemljom. Stvorio je nebo
tako što je odvojio vodu
odozgo od vode odozdo.*

Aldă trje (3) zălje, Dimizov aprogovorit š aodvojit apa dăla obală. Obala akimat “pămănt”, a apa akimat “more”. Dimizov avizut k je binje aja ča stvorit.

Trećeg dana, Bog je progovorio i odvojio vodu od kopna. Kopno je nazvao „zemlja”, a vodu je nazvao „mora”. Bog je vidio da je ono što je stvorio dobro.

Atunča Dimizov azās: “Las
pāmāntu s s umplje d ljamnje
š d biljke d tuatā vrstā.” Aja
š afost. Dimizov avizut k je
binje aja ča stvorit.

*Onda je Bog rekao: „Neka ze-
mlja proklija drvećem i bilj-
kama svih vrsta.” To se i do-
godilo. Bog je vidio da je ono
što je stvorio dobro.*

Aldä patru (4) zälje känd
astvorit, Dimizov arubit
š astvorit suarje, aluna š
stjanje. Dimizov astvorit aja
s dja luminä alu pämantuluj
š označaskä zuva š nuaptja,
sezonä š anu. Dimizov avizut
k je binje aja ča stvorit.

*Četvrtog dana stvaranja, Bog
je progovorio i stvorio Sunce,
Mjesec i zvijezde. Bog ih je
stvorio da daju svjetlo Zemlji
i da označuju dan i noć, go-
dišnja doba i godine. Bog je
vidio da je sve što je stvorio
dobro.*

Aldä činč (5) zuvā, Dimizov arubīt š astvorit tot če plivjaštje ān apā š tuatje pujurlje. Dimizov avizut k je tot binje š la blagoslovit.

Petog dana, Bog je progovorio i stvorio sve što pliva u vodi i sve ptice. Bog je vidio da je sve dobro i blagoslovio ih.

D šasā (6) zālje će stvorit, Dimizov azās: “Apāj s fije d tuatje vrstje će umblā p pāmānt!” Š sa dogodit kum Dimizov azās. Altje afost domaće živutinj, altje pljakā dabušlja p pāmānt, a altje afost divljačj. Š Dimizov avizut k je aja binje.

Šestog dana stvaranja, Bog je rekao: „Neka budu sve vrste kopnenih životinja!” I dogodilo se točno kako je Bog rekao. Neke su bile domaće životinje, neke su gmizale po tlu, a neke su bile divlje. I Bog je vidio da je to dobro.

Atunča Dimizov azās:
“Fāčem lumje p slika
anuastrā s fije kašā noj. Jej
osā ajbje vlast p tot pāmāntu
š p tuatje živutinj.”

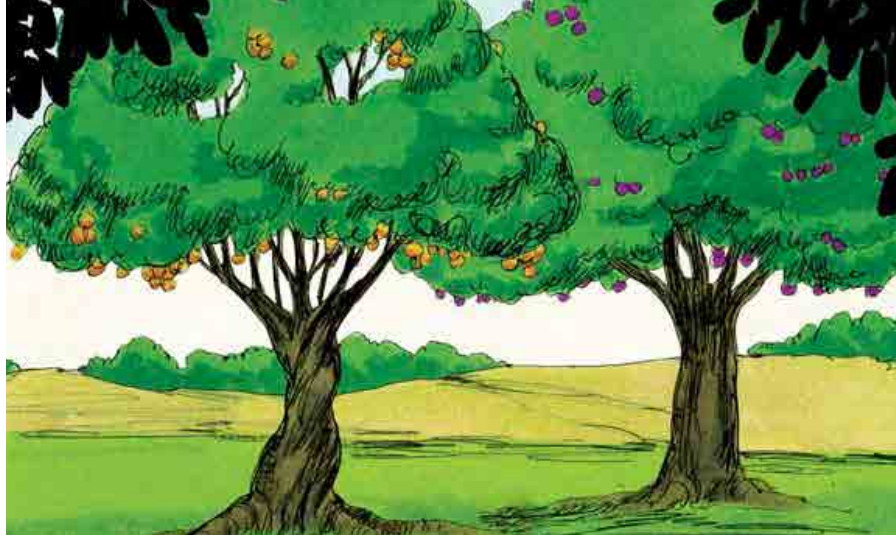
*Onda je Bog rekao: „Načini-
mo ljude na svoju sliku da
budu poput nas. Oni će imati
vlast nad zemljom i nad svim
životinjama.”*

Š aša, Dimizov alat ucără pământ, š aoblikujit p om š asuflat ăn jel život. Āla om sa kimat Adam. Dimizov asadit vrtu ăn karje Adam aputut s trijaskă, š la pus ănklo s brinjaskă d vrt.

I tako, Bog je uzeo malo zemlje, oblikovao ju je u čovjeka i udahnuo u njega život. Taj čovjek zvao se Adam. Bog je zasadio vrt u kojem je Adam mogao živjeti, te ga je tamo stavio da se brine za vrt.

Ān mižlok d vrt Dimizov
 asadit doj (2) ljemnurj:
 ljemnu d život š ljemnu dāla
 karje omu kunuaštje binje
 š rov. Dimizov azās alu
 Adam k puatje s mālānče
 d karje god ljemn ān vrt
 osim d ljemn dāla karje omu
 kunuaštje binje š rov. Akā
 Adam mālānkā d ljemnula,
 osā muarje.

*Nasred vrta Bog je zasadio
 dva posebna stabla – sta-
 blo života i stablo poznavanja
 dobra i zla. Bog je rekao
 Adamu da smije jesti s bilo
 kojega stabla u vrtu osim
 sa stabla poznavanja dobra
 i zla. Bude li Adam jeo s toga
 stabla, umrijet će.*

Atunča Dimizov azās: “Nuje binje omu s fije sāngur.” Ali ničuna životinje na fost bunā s fije pomoćniku alu Adam.

Onda je Bog rekao: „Nije dobro da čovjek bude sam.” Ali nijedna životinja nije bila prikladna da bude Adamov pomoćnik.

Š aša, Dimizov p Adam tarje
la kulkat. Atunča Dimizov
alat dāla Adam ān kuastā š
d jel afukut mujarje š aduso
la Adam.

*I tako, Bog je Adama čvrsto
uspavao. Zatim je Bog uzeo
jedno od Adamovih reba-
ra i od njega napravio ženu
i doveo je Adamu.*

Känd Adam avizuto, azäs:
“Fajn! Ja je kašä jo! S s
kjamje ‘mujarja’ daja će je
fukutä d la om.” Daja omu
lasä p tatusov š p mumusa
aluj š postanjaštje una ku
mujara aluj.

*Kad ju je Adam vidio, rekao
je: „Napokon! Ona je poput
mene! Neka se zove ‘Žena’, jer
je napravljena od Muškarca.”
Zato muškarac ostavlja svo-
ga oca i majku svoju i posta-
je jedno sa svojom ženom.*

Dimizov astvorit omu š mujarja p slika aluj. Lja blagoslovit š lja zās: “Avjec mult kupi š unučadj š umplāc pāmāntu!” Atunča Dimizov avizut k je mult binje tot aja ča stvorit, daja će irja ku totu mult zadovoljit. Aja sa dogodit aldā šasā (6) zālje kānd sa stvorit.

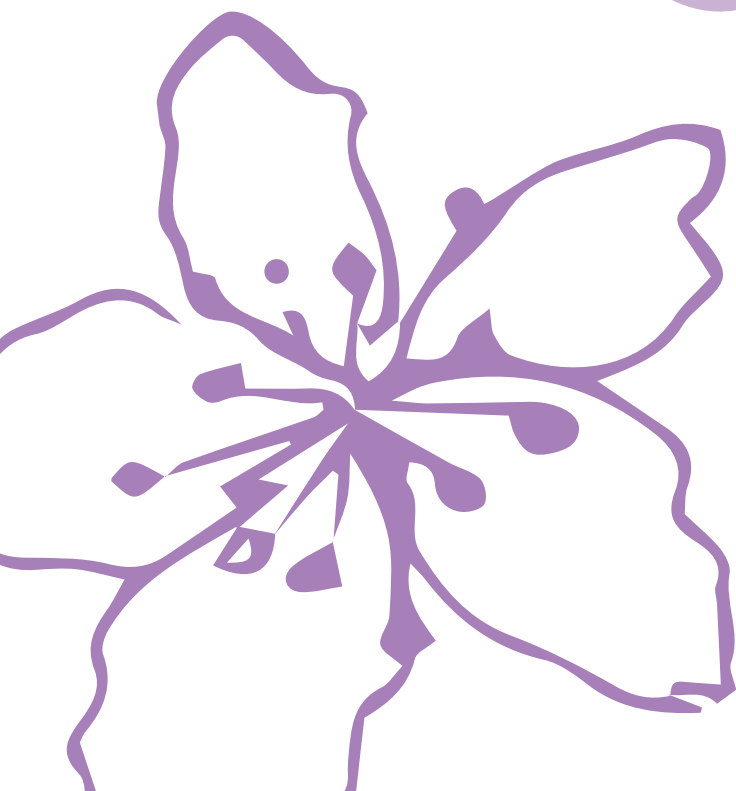
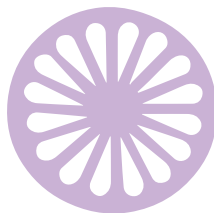
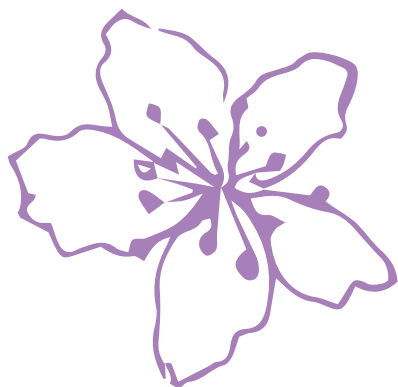
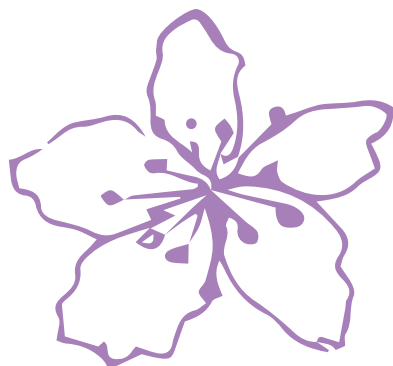
Bog je stvorio muškarca i ženu na svoju sliku. Blagoslovio ih je i rekao im je: „Imajte puno djece i unučadi i napunite Zemlju!” Tada je Bog vidio da je sve što je stvorio veoma dobro, jer je bio sa svime vrlo zadovoljan. To se sve dogodilo šestog dana stvaranja.

Känd avinjit zuva aldä šaptje (7), Dimizov azavršät lukru aluj. Š aša, Dimizov sa uдинjit dälä tot ča fukut. Ablagoslovit zuva aldä šaptje (7) š la fukut svänt, daja än zuvaja s uдинjaštje d lukru aluj. Š aša Dimizov astvorit pämäntu š čerju š tot čije än jel.

Kada je došao sedmi dan, Bog je završio svoj posao. I tako, Bog se odmorio od svega što je učinio. Blagoslovio je sedmi dan i učinio ga svetim, jer se na taj dan odmarao od svoga posla. Tako je Bog stvorio svemir i sve što je u njemu.

**Grešala untră
ân lumje**

***Grijeh ulazi
u svijet***

Vorba dăn Biblije dăn:
Postanak 3

*Biblijska priča iz Knjige
Postanka 3*

Adam š mujarja aluj afost
mult nurukošj daja če trija
ān māndru vrt karje Dimizov
afukut d jej. Ničunu d jej
na dus cualjilje, ali daja nu
lja fost rušunje daja če na
fost grešalā. D mult vorj
aumblat ān vrt š rubjaštje
ku Dimizov.

*Adam i njegova žena bili
su jako sretni jer su živje-
li u prekrasnom vrtu koji je
Bog napravio za njih. Nijed-
no od njih nije nosilo odjeću,
ali se nisu zbog toga stidjeli,
jer u svijetu nije bilo grijeha.
Često su šetali vrtom i razgo-
varali s Bogom.*

A ăn vrt afost unu șarpje lukav. Antribat p mujarja: "Çe Dimizov va zăs k nu kutizac s mănkc plodu d ničunu ljemn ăn vrt?"

*No, u vrtu je bila jedna luka-
va zmija. Pitala je ženu: „Zar
vam je Bog zbilja rekao da ne
smijete jesti ploda ni s jed-
noga stabla u vrtu?”*

Mujarja odgovorit: "Dimizov azās nuavā k putjem s mänkām d bilo karje ljemn, osim d ljemnu dāla karje omu kunuaštje binje š rov. Dimizov nuavā azās: 'Oz mänka ili oz dirja āla plodu osā muric.'"

Žena je odgovorila: „Bog nam je rekao da možemo jesti s bilo kojeg stabla, osim sa stabla spoznaje dobra i zla. Bog nam je rekao: ‘Budete li jeli ili samo dirali taj plod, umrijet ćete.’”

Šarpilje odgovorit alu
mujarje: "Aja nuje istina!
Nusă muric. Njego, Dimizov
štije akă o mănka ăla
plodula, osă fic ka Dimizov
š razumic čije binje š čije rov
ka š jel."

*Zmija je odgovorila ženi: „To
nije istina! Nećete umrijeti.
Nego, Bog zna da ćete, čim
pojedete taj plod, postati po-
put Boga i razumjet ćete do-
bro i zlo kao i On.”*

Mujarja avizut k je plodu mändru š izglidjaštje dulčje. Avrut s fije mintuasă, pa arupt ucrană dăla plod š la amănkāt. Atunča adat š alu omuluj alu je, karje afost ku ja, š jel amănkāt.

Žena je vidjela da je plod lijep i da izgleda slasno. Ujedno je htjela biti mudra, pa je ubrala malo toga ploda i pojela ga. Tada je dala i svom mužu, koji je bio s njom, pa je i on jeo.

Dăturdată, vojki sa idiškis
š ashvatit k je dážbrkat.
Apokušăt s ānviljaskă tjela
alor, aša ča plitit fojilje s
fakă alor cualje.

*Odjednom, oči su im se otvo-
rile i shvatili su da su goli.
Pokušali su pokriti svoja ti-
jela tako što su spleli lišće da
bi napravili sebi odjeću.*

Atunča omu š mujarja auzāt p Dimizov kum umblā p vrt. Amiždoj sa skuns dāla Dimizov. Atunča Dimizov akimat p omula: “Undje ješt?” Adam sa javit: “Auzāt kum umblj p vrt š ma spirjat, daja k sānt dāzbrkat. Daja maskuns.”

Tada su muškarac i žena čuli Boga kako hoda kroz vrt. Oboje su se sakrili od Boga. Tada je Bog pozvao muškarca: „Gdje si?” Adam je odgovorio: „Čuo sam te kako hodaš kroz vrt, pa sam se uplašio, jer sam gol. Zato sam se sakrio.”

Atunča Dimizov antribat: „Činje ca zās k ješt dāzbrkat? Dal amānkat plodu karje cam zās s nu mālānč?“ Omu aodgovorit: „Tu maj dat p mujarasta, a ja madat plodu.“ Dimizov antribat p mujarja: „D ča fukut aja?“ Mujarja aodgovorit: „Šarpilje ma ānšālat“.

Onda je Bog pitao: „Tko ti je rekao da si gol? Zar si jeo plod koji sam ti rekao da ne jedeš?“ Muškarac je odgovorio: „Ti si mi dao ovu ženu, a ona mi je dala plod.“ Bog je tada upitao ženu: „Zašto si to učinila?“ Žena je odgovorila: „Zmija me prevarila“.

Dimizov azās alu šarpiluj:
 “S fi prokletit! Osā umblj da
 bušlja p burta š osā mālānč
 pāmānt. Tu š mujarja osā vu
 mrzāc, a kupi alji tāj š kupi
 alu je također osā s mrzaskā.
 Sāmānca alu mujarjej osā
 c mačinje kapu, a tu osā l
 ranješt ān petā.”

*Bog je rekao zmiji: „Prokleta
 budi! Puzat ćeš na svome tr-
 buhu i jesti zemlju. Ti i žena
 ćete se mrziti, a tvoja djeca
 i njena djeca će se također
 mrziti. Ženin potomak će ti
 smrskati glavu, a ti ćeš mu
 raniti petu.”*

Dimizov azās alu mujarje:
“Osā fak d tinje s t duarje
mult kānd oj fiča. Osā vřajaj
p omu alu tov, a jel osā
vladaskā ku tinje.”

*Bog je tada rekao ženi: „Uči-
nit ću rađanje za tebe jako
bolnim. Željet ćeš svog muža,
a on će vladati nad tobom.”*

Dimizov azās alu omuluj:
 “Askultat p mujara ata, a p
 minje nu ma skultat. Akuma
 je pāmāntu blāstāmat,
 a tu osā lukrjez grjev s
 fač d mānkarje. Atunča
 osā morj, a tjela ata osā
 āntuarkā ān pāmānt.” Omu
 akimat p mujara aluj “Eva”,
 će značastje “aja karje dā
 životu”, kja osā postanjaskā
 mama alu tuatā lumjej. A
 Dimizov ambārkat p Adam
 š p Eva ān pjālje d živutinje.

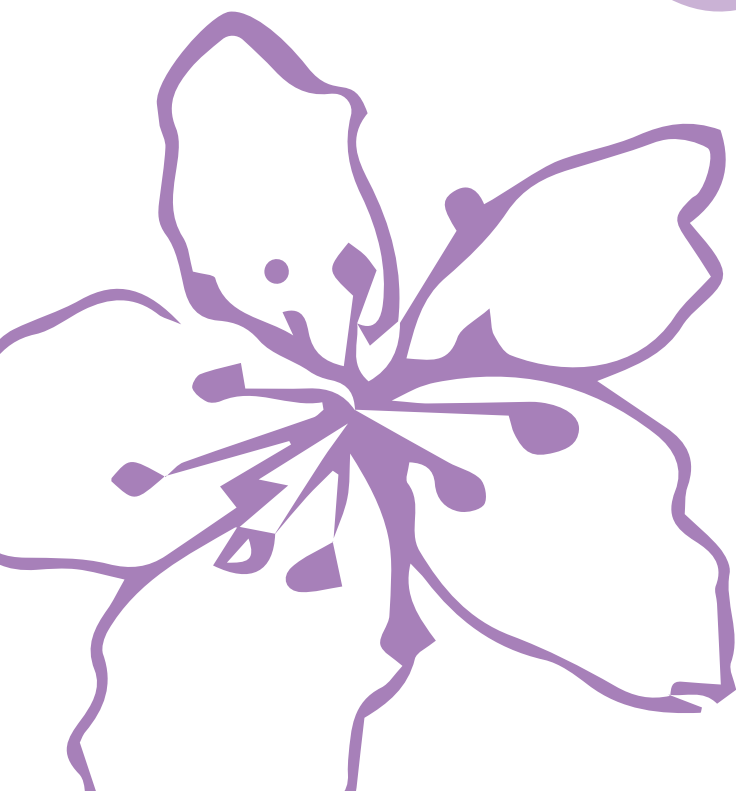
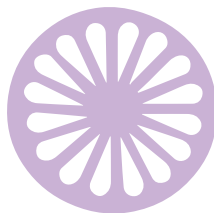
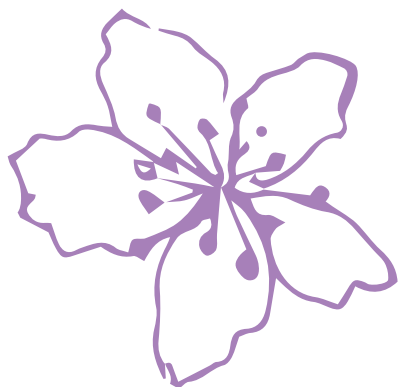
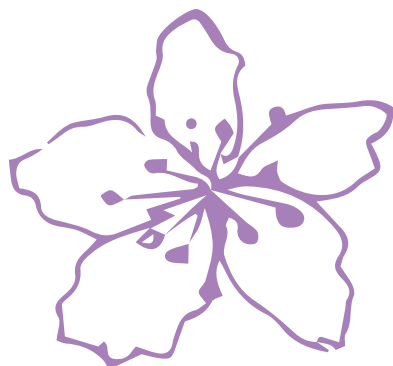

*Bog je rekao muškarcu: „Po-
 slušao si svoju ženu, a meni
 si bio neposlušan. Sad je ze-
 mlja prokleta, a ti ćeš napor-
 no raditi da uzgojiš hranu.
 Onda ćeš umrijeti, a tvoje
 tijelo će se vratiti u zemlju.”
 Muškarac je nazvao svo-
 ju ženu „Eva”, što znači
 „ona-koja-daje-život”, jer će
 ona postati majka svim lju-
 dima. A Bog je obukao Ada-
 ma i Evu u životinjsku kožu.*

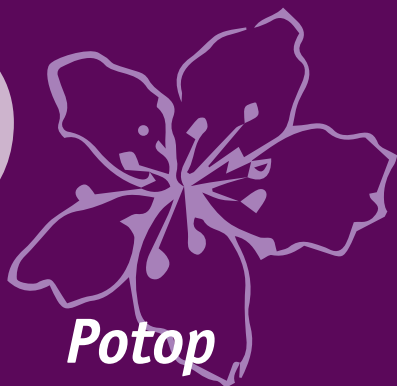
Dăpă aja, Dimizov azăs: „Akuma kănd lumja apostanit kašă noj aša k štije čije binje š čije rov, nu kutjază s lji dopustjaskă s mălănče plod d ljemnu alu životuluj š s trijaskă pând je pământu.” Aša Dimizov aputirit p Adam š Eva d mândru vrt. Dimizov apus capănj anđelurj la ulaz ăn vrt s sprečaskă bilo činje s mălănče plod d ljemn alu životuluj.

Nakon toga, Bog je rekao: „Sada kad su ljudska bića postala poput nas tako što poznaju dobro i zlo, ne smije im biti dopušteno da jedu plod sa stabla života i da žive zauvijek.” Tako je Bog otjerao Adama i Evu iz prekrasnog vrta. Bog je stavio moćne anđele na ulaz u vrt da spriječe bilo koga da jede plod sa stabla života.

3

Potopu

Potop

Vorba dän Biblije dän:
Postanak 6–8

*Biblijska priča iz Knjige
Postanka 6-8*

D mult vrijamje, p pământ
atrijit mult lumje. Apostanit
mult strikac ș sălniș.
Stvarurlje apostanit așă d
urăt k Dimizov aodlučit s
uništjaskă p tuată lumja
p pământ ku potopu alu
marje.

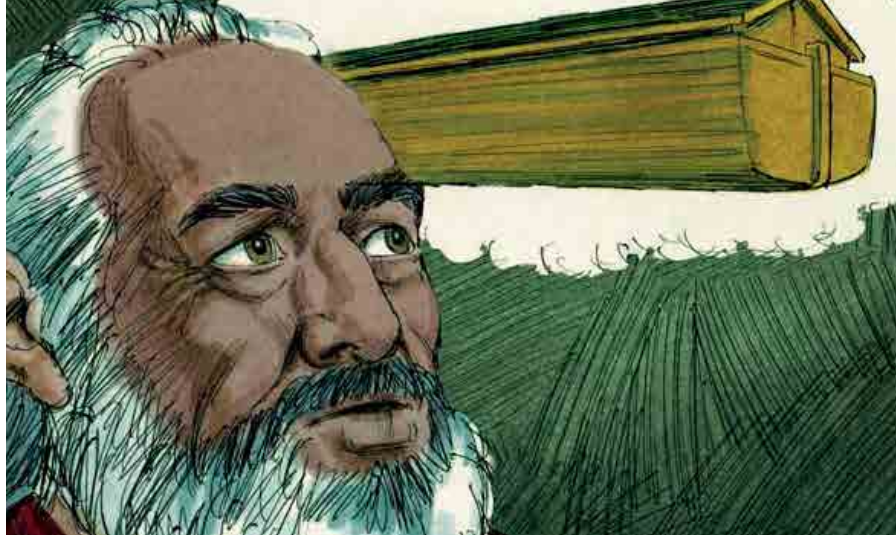
*Nakon dugo vremena, na
svijetu je živjelo puno ljudi.
Postali su jako pokvareni
i nasilni. Stvari su postale
tako loše da je Bog odlučio
uništiti cijeli svijet velikim
potopom.*

Ali Dimizov avut milă kătri Noa. Jel afost om d pravdă, a trija ăntră lumje strikată. Dimizov azăs alu Noa d potop karje aplanirit s trimjată. Azăs alu Noa s fakă maj marje brod.

Međutim, Noa je našao milost kod Boga. On je bio pravedan čovjek, a živio je među pokvarenim ljudima. Bog je rekao Noi za potop koji je namio poslati. Rekao je Noi da sagradi velik brod.

Dimizov azās alu Noa s fakā d lung njeđe usutā š patruzāč (140) d mitjarje, a larg duavāzāč š trje (23) mitjarje š nalt trjesprijače š žumutatje (13,5) mitjarje. Noa atribut s fakā d ljemn š s fakā marje trje (3) katurj, mult sobje, krovu š pindārilje. Brodu osā pāzaskā p Noa, aluj familija š d tuatā vrsta živutinj p pāmānt la bun lok kānd je potopu.

Bog je Noi rekao da sagradi brod dug oko 140 metara, širok 23 metra i visok 13,5 metara. Noa ga je trebao izgraditi od drveta, te napraviti tri kata, mnogo soba, krov i prozor. Brod bi sačuvao Nou, njegovu obitelj i svaku vrstu kopnenih životinja na sigurnom za vrijeme potopa.

Noa askultat p Dimizov. Jel š aluj trje (3) fičorj afukut brodu točno aša kum lja zās Dimizov. Atribut mult aj s fakā brodu, daja ča fost mult marje. Noa lja upozorit p lumja d potop karje vinje š lja zās s okrinjaskā kātri Dimizov, ali nu ja krizut.

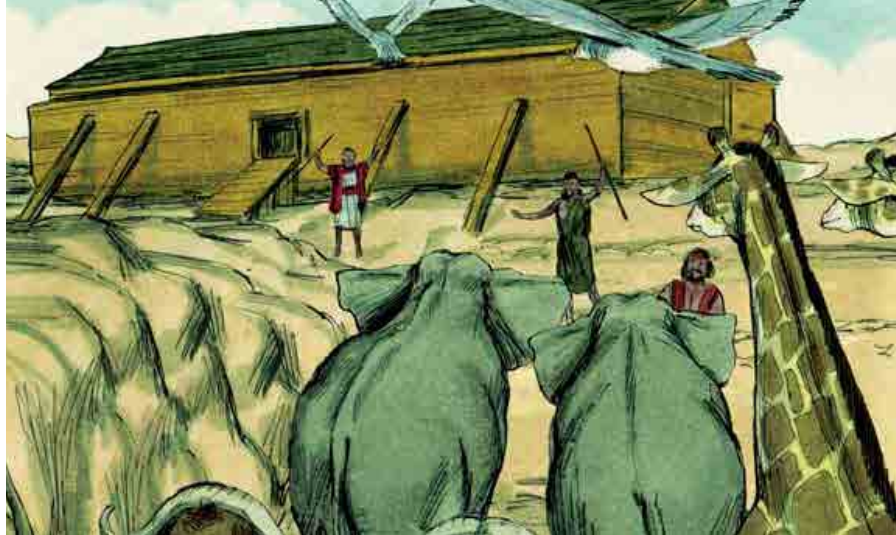
Noa je poslušao Boga. On i njegova tri sina sagradili su brod točno onako kako im je Bog rekao. Trebalo je puno godina da se brod sagradi, jer je bio jako velik. Noa je upozoravao ljude na potop koji dolazi i rekao im da se okrenu Bogu, ali mu nisu vjerovali.

Također, Dimizov p Noa š familija aluj azapovidit s strängă dosta măncarje d jej š d živutinj. Kănd afost tot sprimit, Dimizov azăs alu Noa k avinjit vrijamja, jel, mujarja aluj, aluj trje (3) fičorj š alor mujeri s untrje ăn brod; lja fost opt (8) lumje.

Također, Bog je Noi i njegovoj obitelji zapovjedio da skupe dovoljno hrane za sebe i za životinje. Kad je sve bilo spremno, Bog je rekao Noi da je vrijeme da on, njegova žena, njegova tri sina i njihove žene uđu u brod – ukupno osmero ljudi.

Dimizov atrimjes mužijak š
p mujarjă d tuată žīvutinj
š pujurj la Noa s puată s
untră ăn brod s fije la bun
lok d vřijamje d potop.
Dimizov atrimjes šaptje
(7) mužijakurj š šaptje
(7) mujerj d tuată vrsta
d žīvutinj karje puatje s
žrtvujaskă. Kănd afost toc
p brod, săngur Dimizov
ankis uša.

*Bog je poslao muško i žen-
sko od svake životinje i ptice
Noi da mogu ući u brod i da
budu na sigurnom za vrijeme
potopa. Bog je poslao sedam
mužjaka i sedam ženki od
svake životinjske vrste koja
se mogla žrtvovati. Kad su
svi bili u brodu, sâm Bog je
zatvorio vrata.*

Atunča pluaja ančiput s
kadā š kadje š kadje. Akāzut
patruzāč (40) d zālje š
patruzāč (40) nopc, š na
stat pluaja! Apa vinja š dān
pāmānt. Tot pāmāntu afost
ānviljit d apā, čak š maj
marje djalurj.

*Tada je kiša počela padati
i padati i padati. Padala je
četrdeset dana i četrdeset
noći bez prestanka! Voda je
navirala iz zemlje. Sve u cijeloj
svijetu bilo je prekriveno
vodom, čak i najviše planine.*

Tot ča trijit p pāmānt amurit,
frzdā lumje š živutinj ān
brod. Brodu aplivit ān lok p
apā š pāza p toc ānontru s nu
s njače tot ča fost ānontru
ān brod.

*Sve što je živjelo na tlu je
umrlo, osim ljudi i životinja
u brodu. Brod je plutao na
vodi i čuvao je na sigurnom
od utapanja sve što se nala-
zilo unutar broda.*

Känd plojilje astat, brodu
aplivit ən lok p apă još činč
(5) lunj, a d vřijamaja apa
ančiput s s tragă. Atunča
una zuvă brodu astat p vrhu
alu djal, ali pămăntu još
afost pusu apă. Dăpă trje
(3) lunj s vidja vrhulje alu
djalurj.

*Kad su kiše prestale, brod je
plutao na vodi još pet mje-
seci, a za to vrijeme voda se
počela povlačiti. Onda se jed-
nog dana brod zaustavio na
vrhu planine, ali svijet je još
uvijek bio pod vodom. Nakon
još tri mjeseca, nazirali su se
vrhovi planina.*

Dăpă još d patruzăč (40) zălje, Noa atrimjes puj karje s kjamă gavran s vjadă dal apa sa uskat. Gavran apljikat š sa tors s katje pămănt, ali na putut s l găsaskă.

Nakon još četrdeset dana, Noa je poslao pticu koja se zove gavran da vidi je li se voda osušila. Gavran je odlazio i vraćao se tražeći kopno, ali ga nije mogao naći.

Maj ānklo, Noa atrimjes puj karje s kima golubicā. Ali nič ja na putut s gāsaskā pāmāntu, pa sa tors la Noa. Duminikā maj purmā jar atrimjes golubicā, karje sa tors ku kraka d maslinā ān kljun! Apa sa tras, š tuatā vrsta d jarbā ančiput s krjaskā.

Poslije je Noa poslao pticu koja se zove golubica. Međutim, ni ona nije mogla pronaći kopno, pa se vratila Noi. Tjedan dana kasnije, opet je poslao golubicu, koja se vratila s maslinovom grančicom u kljunu! Voda se povlačila, a biljke su ponovno počele rasti.

Noa aštiptat još una
duminikă, atunča d trje
(3) vorj atrimjes golubica.
Akuma angăsăt loku undje
s trijaskă š nu sa tors. Apa
sa uskat!

*Noa je pričekao još tjedan
dana, pa je onda treći put
poslao golubicu. Ovaj put,
pronašla je obitavalište i nije
se vratila. Voda se sušila!*

D duavă (2) lunj maj ănklo, Dimizov azăs alu Noa: "Tu, familija ata, š žīvutiniļje akuma putjec s napustic brodu. Avjec mult kupi š unučad š unplăc pământu." Š aša, Noa š aluj familija aišāt afar dăn brod.

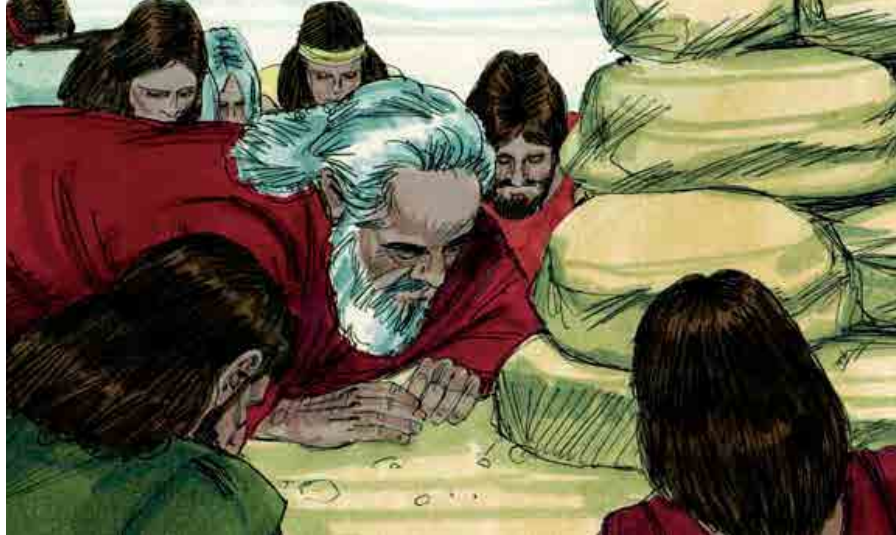
Dva mjeseca kasnije, Bog je rekao Noi: „Ti, tvoja obitelj i životinje sada možete napustiti brod. Imajte mnogo djece i unučadi te ispunite zemlju.” I tako, Noa i njegova obitelj izašli su iz broda.

Känd Noa aišat dän brod,
afukut loku undje s dä
žrtva š adat žrtva d tuatä
živutinje karje aputut
s koristjaskä d žrtvā.
Dimizov afost vjasäl ku
žrtva š blagoslovit p Noa š
p familija aluj.

*Kad je Noa izašao iz broda,
sagradio je žrtvenik i prinio
žrtvu od svake vrste žvoti-
nja koje su se mogle koristiti
za žrtvu. Bog je bio zadovo-
ljan tom žrtvom i blagoslo-
vio je Nou i njegovu obitelj.*

Dimizov azās: “Običesk k više nikad nu blastām pāmāntu d rov če fače lumja ili s uništjaskā narodu ku potopu, š akā lumja agrešāt d kānd sa fukut.”

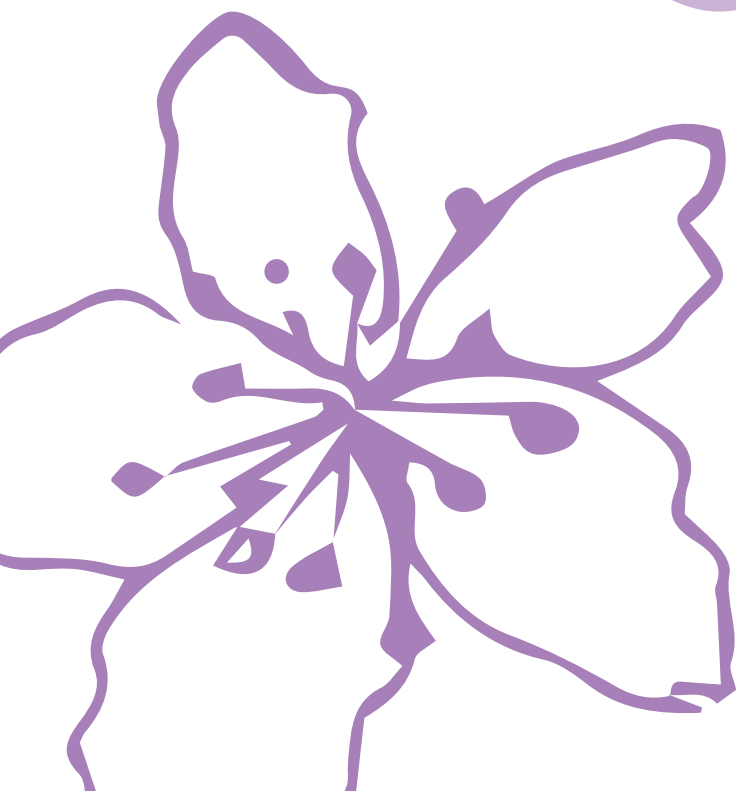
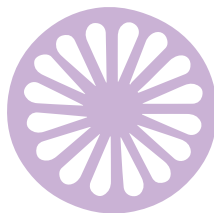
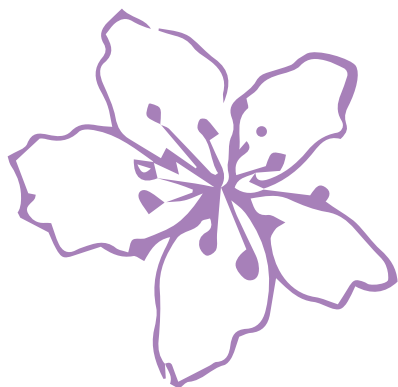
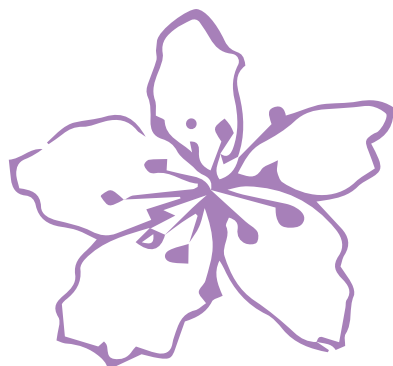
Bog je rekao: „Obećajem da više nikada neću prokleti tlo zbog zlih stvari koje ljudi čine ili uništiti svijet potopom, iako su ljudi grešni od djetinjstva.”

Dimizov afukut prva duga s
l dja d gänd će obećit. Uvjek
känd p čerj s pojavjaštje
duga, Dimizov osā sitjaskā
ča obećit, a š narodu aluj s s
dja d gänd d aja.

*Bog je načinio prvu dugu kao
znak svog obećanja. Svaki
put kada se na nebu pojavi
duga, Bog će se sjetiti što je
obećao, a i njegov narod će
se toga sjetiti.*

**Alu Dimizovuluj
savezu
ku Abraham**

***Božji savez
s Abrahamom***

Vorba dān Biblije dān:
Postanak 11-15

*Biblijska priča iz Knjige
Postanka 11-15*

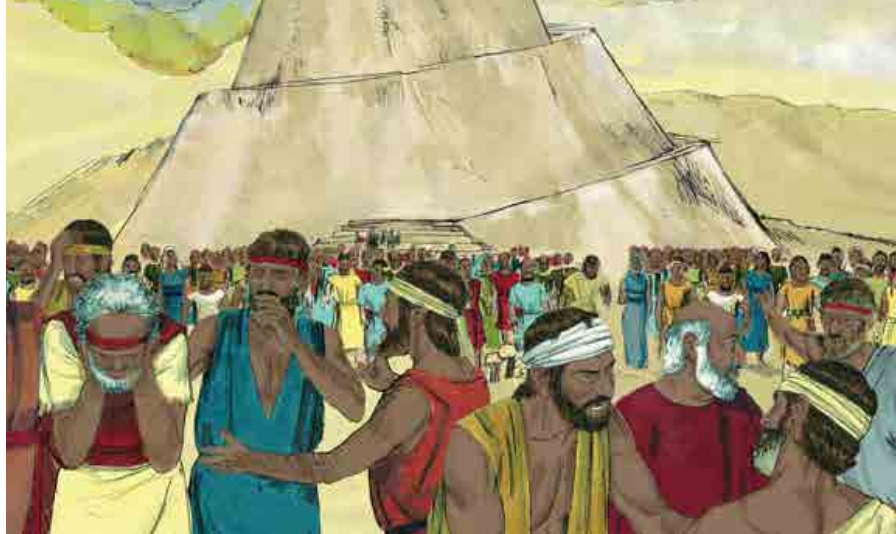

Mulc aj la intje dāpā poplavā,
p pāmānt jar atrijit mult
lumje. Toc je arubja ista
ljimbā. Umjesto s umplje
pāmāntu kum Dimizov
azapovjedit, jej sa strāns š
afukut trg.

*Mnogo godina nakon potopa,
na svijetu je ponovno živjelo
puno ljudi. Svi su oni govo-
rili istim jezikom. Umjesto
da ispune zemlju kako im je
Bog zapovjedio, skupili su se
i sagradili grad.*

Afost mult ponosni, š na lat sama d aja če Dimizov azās. Jej ančiput s fakā marje toranj karje atribut s žungā ān čerj. Dimizov avizut aja akā nastavja zajedno osā fakā rov, akuma osā puatā s fakā mult grešala.

Bili su jako ponosni, te nisu marili za ono što je Bog rekao. Čak su počeli graditi visoki toranj koji je trebao doseći nebo. Bog je vidio da će, nastaviti zajedno činiti zlo, sada moći učiniti puno više grijeha.

Daja Dimizovu apromenit
ljimba alor ăn multe vrstje d
ljimbă, ș d aja arașirit lumja
p tot pământ. Trgu karje
ančiput s fakă sa kimat
Babel, țe značăștje “zbunit”.

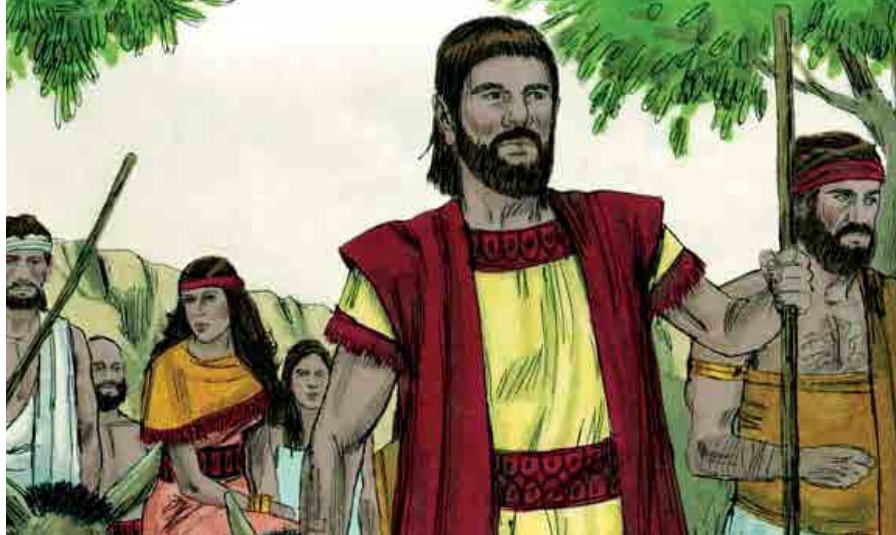

*Zato je Bog promijenio nji-
hov jezik u mnogo različitih
jezika, te raširio ljude po ci-
jelom svijetu. Grad koji su
počeli graditi zvao se Babel,
što znači „zbunjen”.*

Maj mult usutje d aj maj purmă, Dimizov azăs alu omuluj karje sa kima Abram. Dimizov azăs aluj: "Las pămăntu alu tov š familija, š fuđ p pămănt karje osă c pokazăsk jo. Osă t blagoslovjesk š osă fak d tinje marje lumje. Osă fak lumilje alu tov marje. Osă blagoslovjesk p älja karje p tinje blagoslovjaštje š osă blastăm p älja karje p tinje blastămă. Tuată familija p pămănt osă fije blagoslovic d tinje."

Nekoliko stotina godina kasnije, Bog je progovorio čovjeku koji se zvao Abram. Bog mu je rekao: „Napusti svoju zemlju i obitelj, te idi u zemlju koju ću ti ja pokazati. Blagoslovit ću te i učiniti od tebe velik narod. Učinit ću tvoje ime slavnim. Blagoslovit ću one koji tebe blagoslivljaju i proklet ću one koji tebe proklinju. Sve obitelji na zemlji bit će blagoslovljene zbog tebe.”

Š aša, Abram askultat p Dimizov. Alat p mujarja aluj, Saraja, una ku tuatā sluga š tot ča vut, š sa dus p pāmānt karje Dimizov lja apokazāt, pāmāntu alu Kanaan.

I tako, Abram je poslušao Boga. Poveo je svoju ženu, Saraju, zajedno sa svim svojim slugama i svime što je imao, te otišao u zemlju koju mu je Bog pokazao, zemlju Kanaan.

Känd avinjit Abram la Kanaan, Dimizovu ja zäs: "Ujtitje pistitot pänglä tinje. Cije š alu sāmānca ata osā c dav nasljedstvo tot pāmāntu karje poc s vjez." Atunča Abram sa naseljiti p pāmāntula.

Kad je Abram došao u Kanaan, Bog mu je rekao: „Pogledaj svuda oko sebe. Tebi i tvojim potomcima dat ću u nasljedstvo svu zemlju koju možeš vidjeti.” Onda se Abram naselio u toj zemlji.

Una zuvă, Abram angăsăt p Melkisedek, p popu dăla Dimizov Maj marje. Melkisedek ablagoslovit Abram š azăs: “Maj marje Dimizov karje je gazda alu čerjuluj š alu pământuluj s s blagoslovjaskă p Abram.” Atunča Abram adat alu Melkisedek p zjače (10) talurj d tot če arje.

Jednoga dana, Abram je sreo Melkisedeka, svećenika Svevišnjega Boga. Melkisedek je blagoslovio Abrama i rekao: „Neka Svevišnji Bog, koji je vlasnik neba i zemlje, blagoslovi Abrama.” Tada je Abram dao Melkisedeku desetinu od svega što je imao.

Mult aj atrikut, ali Abram š Saraja još na vut fičor. Dimizov arubit alu Abram š jar ja obečit ku osă ajbje fičor š sămăncă kăt jaštje stjalje p čerj. Abram akrizut alu Dimizovuluj ča obečit. Dimizov azăs k je Abram pravedan daja ča krizut alu Dimizovuluj ča obečit.

Mnoge godine su prošle, ali Abram i Saraja još uvijek nisu imali sina. Bog je progovorio Abram i opet mu obećao da će imati sina i potomaka koliko je zvijezda na nebu. Abram je povjerovao Božjem obećanju. Bog je proglasio Abrama pravednim jer je vjerovao u Božje obećanje.

Atunča Dimizov afukut savez ku Abram. Savezu sa dogovorit ăntră duavje (2) părc. Dimizov azăs: “Osă c dau fičor d tjela ata. Dauv alu sămănca ata pămăntu Kanaan.” Ali Abram još na vut fičor.

Tada je Bog sklopio savez s Abramom. Savez je dogovor između dvije strane. Bog je rekao: „Dat ću ti sina od tvog vlastitog tijela. Zemlju Kanaan dajem tvojim potomcima.” Ali Abram još uvijek nije imao sina.

5

**Fičoru čije
obečit**

Sin obećanja

Vorba dān Biblije dān:
Postanak 16–22

*Biblijska priča iz Knjige
Postanka 16–22*

Zjače (10) aj dăpă aja će Abram š Saraja ažuns ăn Kanaan, još je na vut kupil. Atunča Saraja, mujarja alu Abram, ja zăs: “Kănd Dimizov na dopustit s am kupij, a akuma sănt bătrnă s am kupij, jakă amja argata, Hagara. Ănsuaroj p ja s puatje ja s c fakă kupil umjesto minje.”

Deset godina nakon što su Abram i Saraja stigli u Kanaan, još uvijek nisu imali dijete. Stoga je Abramovu ženu, Saraju, rekla: „Budući da mi Bog nije dopustio da imam djecu, a sada sam prestara da imam djecu, evo moje sluškinje, Hagar. Oženi i nju kako bi ona mogla roditi dijete za mene.”

Š aša, Abram ansurat p Hagara. Hagara adobidit fičor, a Abram la kimat Jišmael. Atunča Saraja afost ljubomorna p Hagara. Känd Jišmael avut trjesprjače (13) d aj, Dimizov jar azäs alu Abram.

I tako, Abram je oženio Hagaru. Hagara je dobila dečkića, a Abram ga je nazvao Jišmael. Međutim, Saraja je postala ljubomorna na Hagaru. Kada je Jišmael imao trinaest godina, Bog je opet progovorio Abram.

Dimizov azās: “Jo sânt Dimizov karje puatje tot s fakă. Osă fak savez ku tinje.” Atunča Abram sa poklonit pând la pământ. Dimizov azăs alu Abram: “Osă fi tată alu mult narod. Cije š alji tej sămânca zdauv pământu alu Kanaan s fije alu tov, a jo osă fijuv Dimizov alor pând jaštje pământ. Mora s obrzeštj tot vujniku ăn familija ata.”

Bog je rekao: „Ja sam Bog Svemogući. Sklopit ću savez s tobom.” Tada se Abram poklonio do zemlje. Bog je ujedno rekao Abram: „Bit ćeš otac mnogih naroda. Tebi i tvojim potomcima dat ću zemlju Kanaan u posjed, a ja ću zauvijek biti njihov Bog. Moraš obrezati svakog dječaka i muškarca u svojoj obitelji.”

„Mujarja ata, Saraja, osā ajbje fičor; jel osā fije fičoru karje cije obečit. Kjamălāj Izak. Ku jel osā fak savezu, a d jel osā postanjaskā marje narod. Š d Jišmael osā fak marje narod, ali osā fak savezu ku Izak.” Atunča Dimizov apromenit lumilje alu Abram ān lumilje “Abraham”, će značastje “tata alu mulc”. Dimizov apromenit lumilje alu “Saraja” ān “Sara”, će značastje “princeza”.

„Tvoja žena, Saraja, imat će sina – on će biti sin obećanja. Nazovi ga Izak. S njim ću sklopiti svoj savez, a od njega će postati veliki narod. I od Jišmaela ću učiniti veliki narod, ali savez ću sklopiti s Izakom.” Tada je Bog promijenio Abramovo ime u Abraham, što znači „otac mnogih”. Bog je ujedno promijenio Sarajino ime u Sara, što znači „princeza”.

Ān zuvaja Abraham aobrezāt
 tot vujniku ān kasa aluj.
 Unu an maj ānklo, kānd
 Abraham avut usutā (100) d
 aj, a Sara nuavāsprjačje (90)
 d aj, Sara afukut fičor alu
 Abraham. Š la kimat Izak,
 kum lja zās Dimizov.

*Tog je dana Abraham obre-
 zao svakog dječaka i muš-
 karca u svojem kućanstvu.
 Oko godinu dana kasnije,
 kad je Abraham imao 100
 a Sara 90 godina, Sara je ro-
 dila Abrahamovog sina. Na-
 zvali su ga Izak, kao što im
 je Bog rekao.*

Känd Izak afost tănăr, Dimizov aispitit p vjera alu Abraham kum ja zăs: “Ja p Izak jedini fičoru alu tov, š umarălej kašă žrtva mije.” Abraham jar askultat p Dimizov š sa pripremi s žrtvujaskă p fičoru aluj.

Kad je Izak bio mladić, Bog je ispitao Abrahamovu vjeru tako što je rekao: „Uzmi Izaka, svog jedinog sina, i ubij ga kao žrtvu meni.” Abraham je opet poslušao Boga i pripremio se žrtvovati svog sina.

Pänd Abraham š Izak
aumblat pänla lok undje s
žrtvujaštje, Izak antribat:
"Tato, avjem ljamnje d žrtvā,
a undje mjelu?" Abraham
aodgovorit: "Dimizov osā
pobrinjaskā d mjel d žrtvā,
fičoru alu mjov."

*Dok su Abraham i Izak ho-
dali do mjesta žrtve, Izak
je pitao: „Oče, imamo drvo
za žrtvu, ali gdje je janje?”
Abraham je odgovorio: „Bog
će se pobrinuti za janje za
žrtvu, sine moj.”*

Känd ažuns pänla lok undje atribut s fakä žrtvā, Abraham aljigat p fičoru aluj, p Izak, š la pus p žrtvenik. Känd sa sprimit Abraham s umuarje p fičoru aluj, Dimizovu ja zās: “Stāj! Nu naudja alu fičoruluj! Akuma štiuv k c frikā d minje, k naj pžāt d minje nič jedini fičor alu tov.”

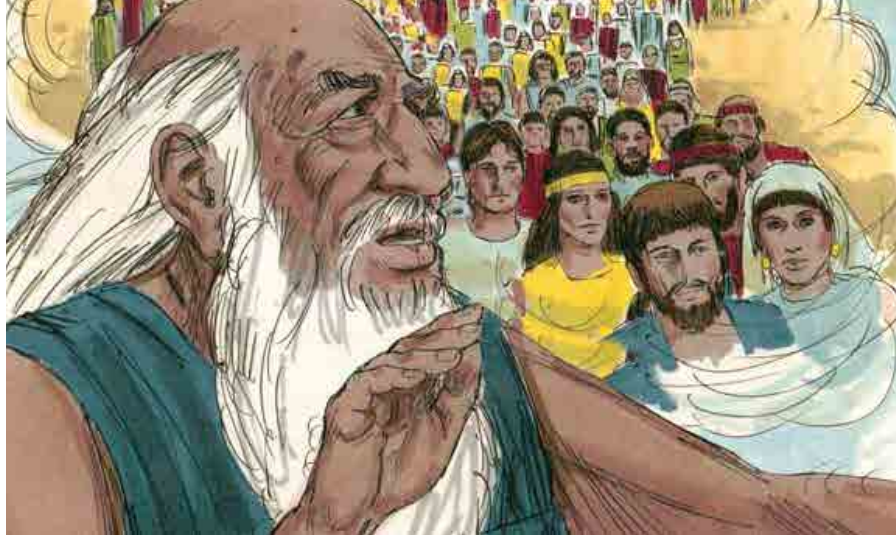
Kad su stigli do mjesta gdje je trebalo prinijeti žrtvu, Abraham je zavezao svoga sina Izaka i stavio ga na žrtvenik. Upravo kada se Abraham spremao ubiti svog sina, Bog je rekao: „Stani! Nemoj nauditi dječaku! Sada znam da me se bojiš, jer nisi poštedio od mene ni svog jedinog sina.”

Abraham la uprapje avizut
mjelu karje azapinit ān
krāč. Dimizovu sa pobrinit
mjelu s fije žrtvā umjesto
Izak. Abraham tot vjasāl
adus mjelu d žrtvā.

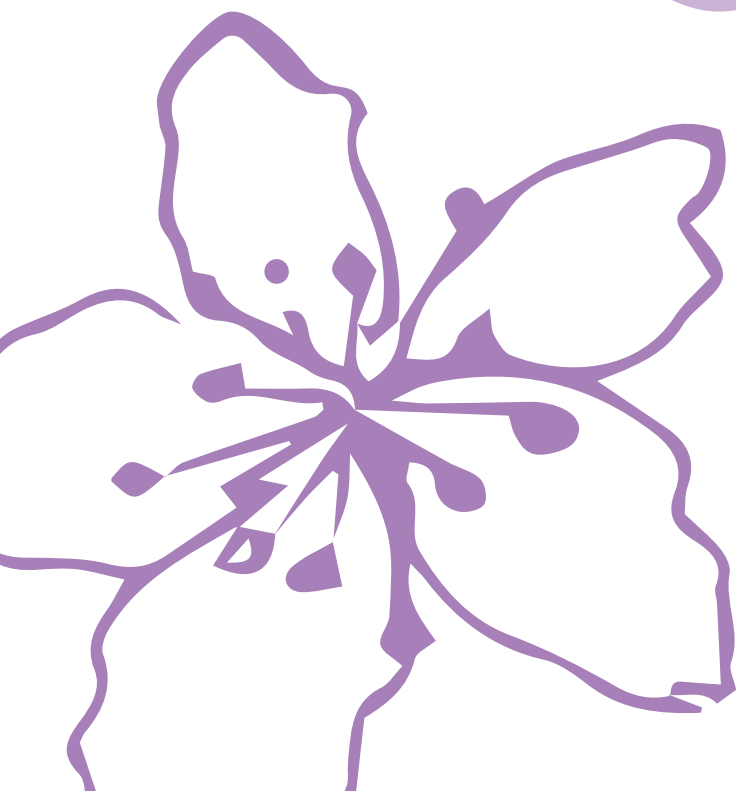
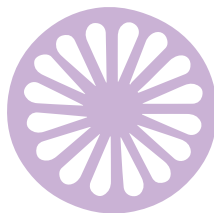
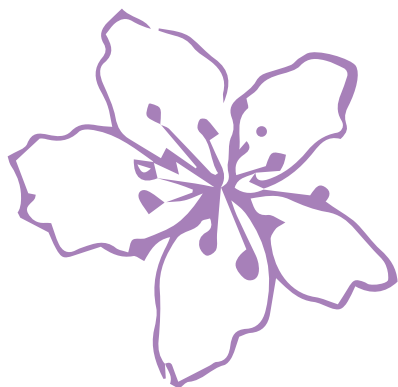
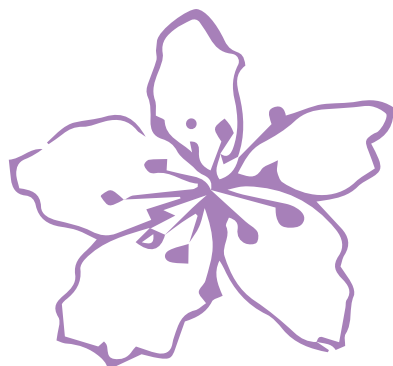
*Abraham je u blizini vidio
ovna koji je zapeo u grmu.
Bog se pobrinuo da ovan
bude žrtva umjesto Izaka.
Abraham je radosno prinio
ovna kao žrtvu.*

Atunča Dimizov azās alu Abraham: “Daja čaj fost spremīt s daj tot, čak jedini fičor če l aj, običesk k c dau blagoslov. Familija osā c fije maj mult njego stjalje p čerj. Daja če maj skultat, tuatā familija p pāmānt osā fije blagoslovitā d familija ata.”

Tada je Bog rekao Abrahamu: „Budući da si mi bio spreman dati sve, čak i svog jedinog sina, obećajem da ću te blagosloviti. Tvojih potomaka bit će više nego zvijezda na nebu. Budući da si me poslušao, sve obitelji na svijetu bit će blagoslovljene kroz tvoju obitelj.”

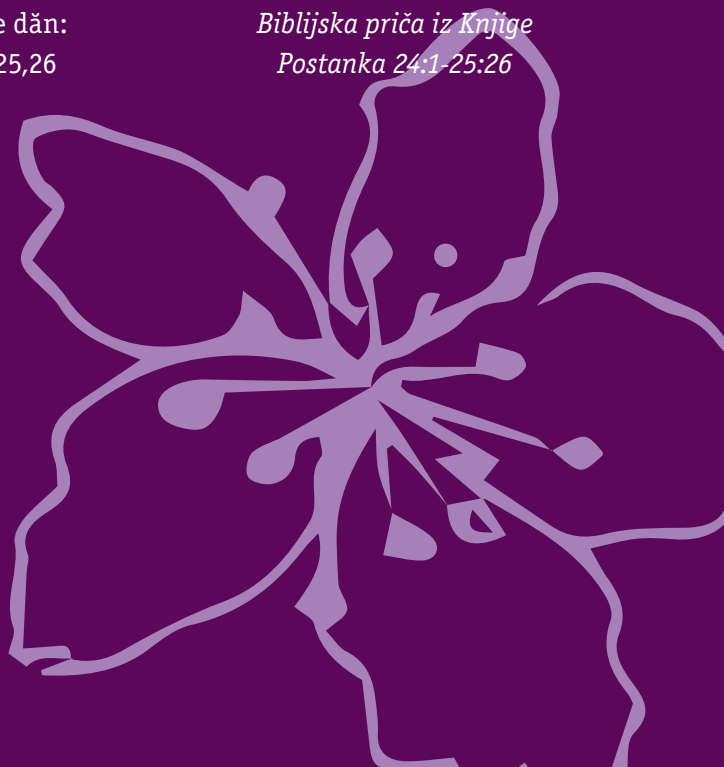

**Dimizov sa
pobrnit d Izak**

***Bog snabdijeva
za Izaka***

Vorba dän Biblije dän:
Postanak 24,1–25,26

*Biblijska priča iz Knjige
Postanka 24:1-25:26*

Känd Abraham afost mult bätärn, bijatu aluj Izak akriskut š apostanit om. Atunča Abraham atrimjes p unu dän argatuluj s s äntuarkä p pämänt undje atriijit familija alu Abraham, kum anturča p mujarja alu bijatu aluj, Izak.

Kad je Abraham bio jako star, njegov sin Izak odrastao je i postao muškarac. Stoga je Abraham poslao jednog od svojih slugu da se vrati u zemlju gdje je živjela Abrahama rodbina, kako bi nazad doveo ženu za njegova sina Izaka.

Dăpă jako marje lung drum p
pămănt undje atriijit familija
alu Abraham, Dimizov adus
p argatu aluj pănla Rebeka.
Ja afost unuka alu fratilje
alu Abraham.

*Nakon jako dugačkog pu-
tovanja u zemlju gdje je ži-
vjela Abrahamova rodbina,
Bog je njegova slugu odveo
do Rebeke. Ona je bila unuka
Abrahamovog brata.*

Rebeka apristanit s lasă p
familija alu je š s äntuarkă
ku argatu la Izak. Kănd ja
ažuns, Izak ansurato.

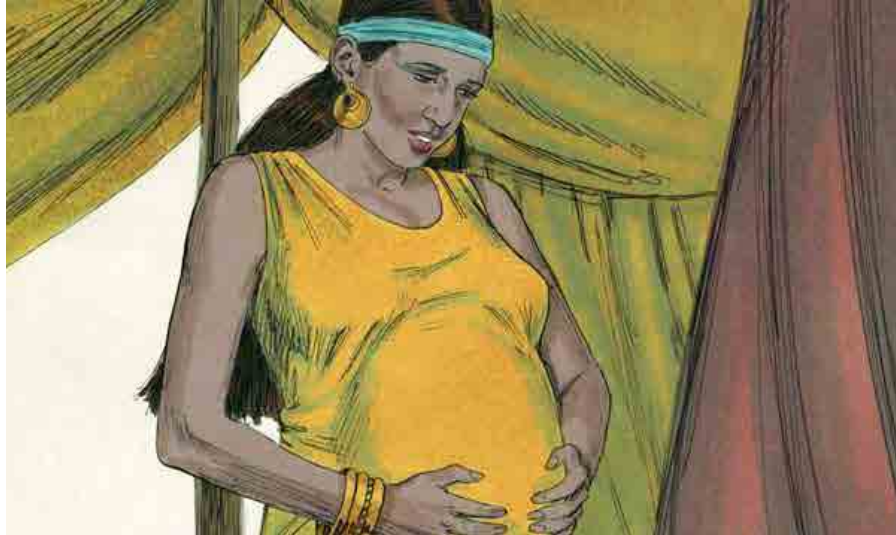
*Rebeka je pristala napusti-
ti svoju obitelj i vratiti se sa
slugom Izakovom domu. Izak
ju je oženio čim je stigla.*

Atrikut mult vřijamje, Abraham amurit, a tot savezu ča obećit karje Dimizov adat, atrikut p Izak. Dimizov aobećit k Abraham osă ajbje mult multă sămăncă, ali mujarja alu Izak, Rebeka, na putut s ajbje kupi.

Nakon puno vremena, Abraham je umro, a sva savezna obećanja koja mu je Bog dao prešla su na Izaka. Bog je obećao da će Abraham imati nebrojeno puno potomaka, ali Izakova žena Rebeka nije mogla imati djece.

Izak sa rugat d Rebeka š Dimizov adopustit s rāmāje grja š s adukā blizanc. Doj (2) kupi āntrā je s bātja kānd afost ān burtā la Rebeka. Rebeka antribat p Dimizov če s dogodjaštje.

Izak se pomolio za Rebeku i Bog je dopustio da zatrudni s blizancima. Dvije bebe su se međusobno borile dok su bile u Rebekinoj utrobi, pa je Rebeka pitala Boga što se događa.

Dimizov azäs alu Rebekäj:
“Doj (2) narodurj osä jaša
d doj (2) fičorj karje je än
tinje. Osä s batä jej änrä
jej š alu maj bätärn osä
služaskä alu maj tănär.”

*Bog je rekao Rebeki: „Dva
naroda će izaći od dva sina
koja su u tebi. Borit će se
međusobno i stariji će služiti
mlađemu.”*

Känd sa fukut kupi alu Rebekāj, maj bātärn kupil aišät roši š päros, š la kimat Ezav. Atunča aišät maj tănär kupil š cänja peta alu Ezav. Š la kimat Jakov.

Kada su se Rebekine bebe rodile, stariji sin je izašao crven i dlakav, a nazvali su ga Ezav. Tada je izašao mlađi sin i držao je Ezavljevu petu. Nazvali su ga Jakov.

7

**Dimizov
blagoslovjaštje
p Jakov**

***Bog blagoslivlja
Jakova***

Vorba dān Biblije dān:
Postanak 25,27–33,20

*Biblijska priča iz Kjnige
Postanka 25:27-33:20*

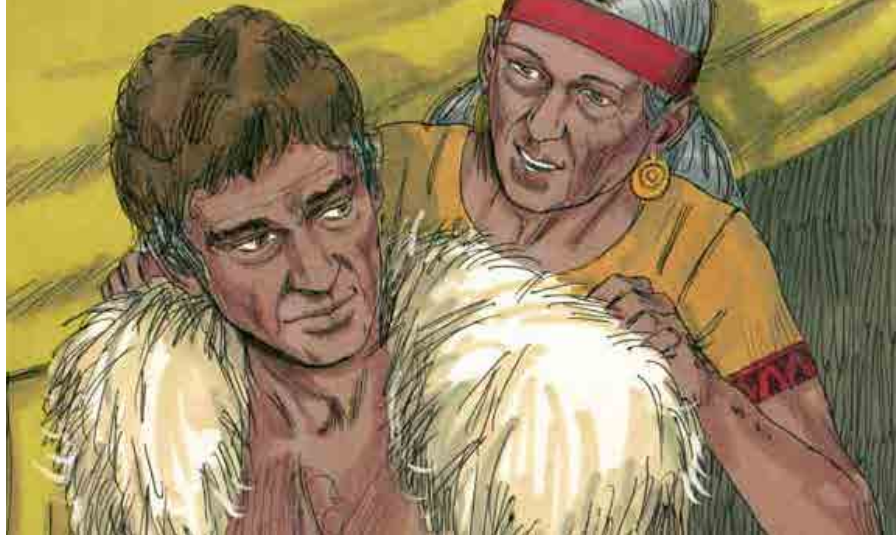
Kum kupi krijaštje, Jakov avrut s rāmi je akasā, a Ezav avrut s pljače ān lov. Rebeka maj mult avrut p Jakov, a Izak maj mult avrut p Ezav.

Kako su dječaci rasli, Jakov je volio ostajati kod kuće, dok je Ezav volio loviti. Rebeka je više voljela Jakova, a Izak je više volio Ezava.

Una zuvă, kănd Ezav sa tors dăn lov, afost mult flămănd. Ezav azăs alu Jakov: „Mărog d tinje, adăm neka mănkarje d karje afukut d mănkat.” Jakov aodgovorit: „Prvo tu mije adăm prava ata alu maj bătărñ fičor.” Š aša Ezav adat alu Jakov prava aluj karje avut kašă maj bătărñ fičor. Jakov atunča ja dat s mălănče.

Jednoga dana, dok se Ezav vraćao iz lova, bio je jako gladan. Ezav je rekao Jakovu: „Molim te, daj mi nešto hrane koju si skuhao.” Jakov je odgovorio: „Prvo ti meni daj svoja prava najstarijeg sina.” I tako je Ezav dao Jakovu svoja prava koja je imao kao najstariji sin. Jakov mu je tada dao da jede.

Izak avrut s dja blagoslov alu Ezav. Ali majdată će sa žungă s fakă, Rebeka š Jakov lja ănšălat aša će p Jakov sa fukut k je Ezav. Izak afost bătărn š na putut s vjadă više. Jakov atunča sa ănbrkat ăn cualjilje alu Ezav š apus păru dăla krapă p găt š p mănă.

Izak je htio dati svoj blagoslov Ezavu. Međutim, prije nego što je stigao to učiniti, Rebeka i Jakov su ga prevarili tako što se Jakov pretvarao da je Ezav. Izak je bio star i nije više mogao vidjeti. Jakov je stoga obukao Ezavljevu odjeću i stavio kozju dlaku na svoj vrat i ruke.

Jakov apljikat la Izak š ja zās: “Jo sānt Ezav. Avinjit s m daj blagoslov.” Kānd Izak aositit pārū dāla krapā š amirusat cuala, agāndit k je aja Ezav š la blagoslovit.

Jakov je otišao Izaku i rekao mu: „Ja sam Ezav. Došao sam da me blagosloviš.” Kad je Izak osjetio kozju dlaku i pomirisao odjeću, pomislio je da je to Ezav i blagoslovio ga.

Ezav azamrzāt p Jakov, daja
če Jakov afurat prava aluj
karje avut kašā maj bātār
fičor, kašā š blagoslovu
aluj. Daja aplanirit s umarje
p Jakov maj ānklo känd
umurja tatusov.

*Ezav je zamrzio Jakova, jer
mu je Jakov ukrao njegova
prava koja je imao kao naj-
stariji sin, kao i njegov bla-
goslov. Zato je planirao ubi-
ti Jakova nakon što im otac
umre.*

Ali Rebeka auzāt planu alu Ezav, daja ja š Izak atrimjes p Jakov dāpartje, s trijaskā ku familija alu Rebekāj.

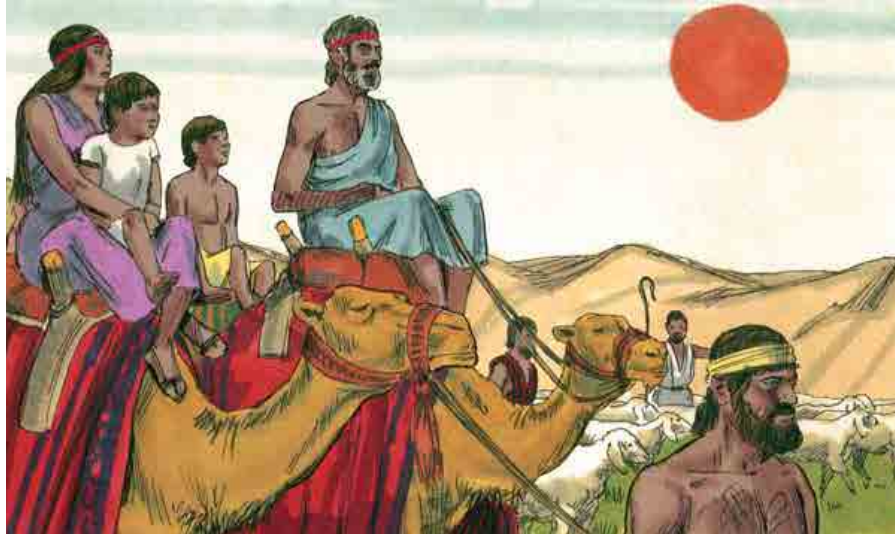
No, Rebeka je čula Ezavov plan, tako da su ona i Izak poslali Jakova daleko, da ode živjeti s njezinom rodbinom.

Jakov atrijit ku familija alu Rebekāj mult aj. Atrikut dosta vrijeme š sa ānsurat š adobidit duavāsprjače (12) fičorj š una fatā. Dimizov la fukut mult bogat.

Jakov je živio s Rebekinom rodbinom mnogo godina. Tijekom tog vremena, oženio se i dobio dvanaest sinova i jednu kćer. Bog ga je učinio veoma bogatim.

Dăpă če duavăzăč (12) d aj atriġit dăpartje dăla kasa aluj la Kanaan, Jakov sa tors ku familija aluj, ku argacă ș tuată živutinġilje aluj.

Nakon što je dvadeset godina živio daleko od svoga doma u Kanaanu, Jakov se vratio tamo sa svojom obitelji, svojim slugama i svim svojim stadima.

Alu Jakov ja fost mult frikă, daja ča gāndit k Ezav š majdāpartje vrja s l umarje. Daja atrimjes mult žīvutinj alu Ezav kašā poklon. Argatu karje adus žīvutinjlje azās alu Ezav: „Alu tov argatu, Jakov, c dā aštja žīvutinj. Jel akuma vinje.”

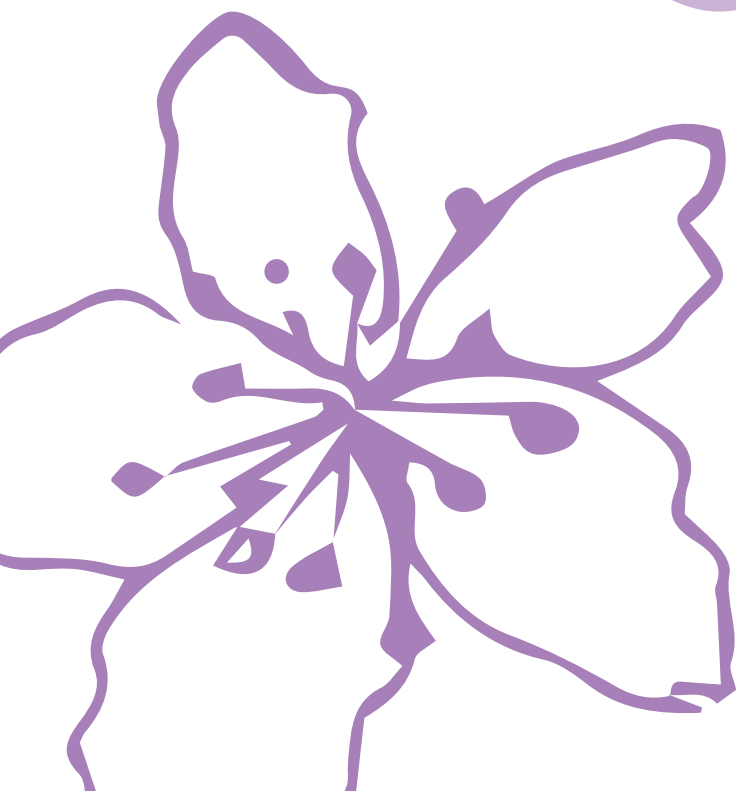
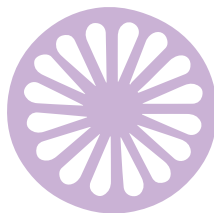
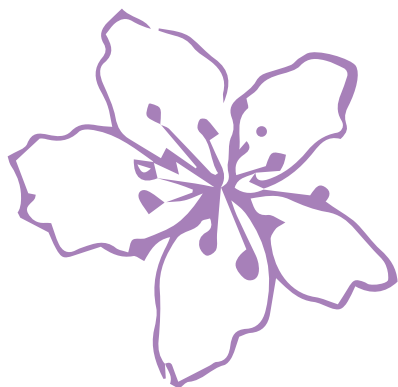
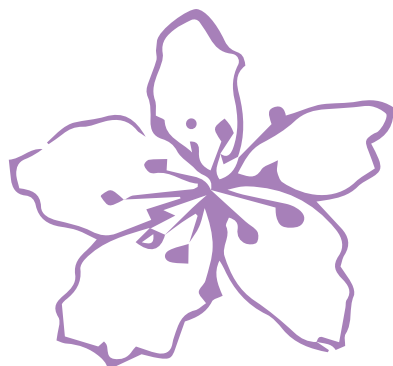

Jakov se jako bojao, jer je mislio da ga Ezav i dalje želi ubiti. Zato je poslao mnoga stada životinja Ezavu kao dar. Sluga koji je doveo životinje rekao je Ezavu: „Tvoj sluga, Jakov, daje ti ove životinje. On uskoro dolazi.”

Ali, Ezav već aoprostit alu Jakov. Aša amiždoj afost nurukošj ča putut jar s s vjadă. Jakov dăpă aja atrijit mirno la Kanaan. Atunča Izak amurit, a Jakov š Ezav la ăngurpat. Savezu karje Dimizov aobečit alu Abraham akuma atrikut la Izak p Jakov.

Međutim, Ezav je već oprostio Jakovu, tako da su obojica bili sretni što su se opet mogli vidjeti. Jakov je nakon toga mirno živio u Kanaanu. Onda je Izak umro, a Jakov i Ezav su ga pokopali. Savezna obećanja koja je Bog obećao Abrahamu sada su prešla sa Izaka na Jakova.

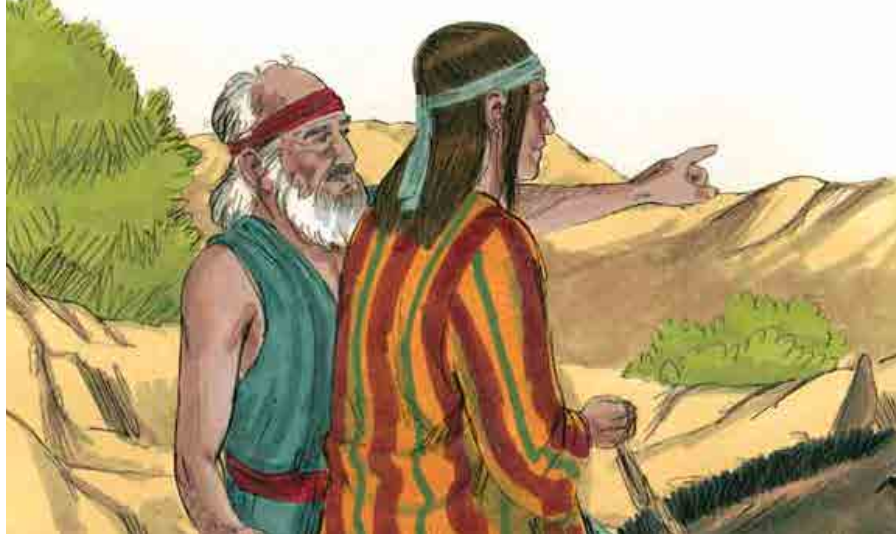
**Dimizov
spasaštje p Josip
š familija aluj**

***Bog spašava
Josipa
i njegovu obitelj***

Vorba dān Biblije dān:
Postanak 37–50

*Biblijska priča iz Knjige
Postanka 37-50*

Mult aj maj ānklo, kānd Jakov afost bātārn, atrimjes p fičoru aluj karje maj mult l vrja, Josip, s provirjaskā kum je fracā aluj karje s brinjaštje d živutinj.

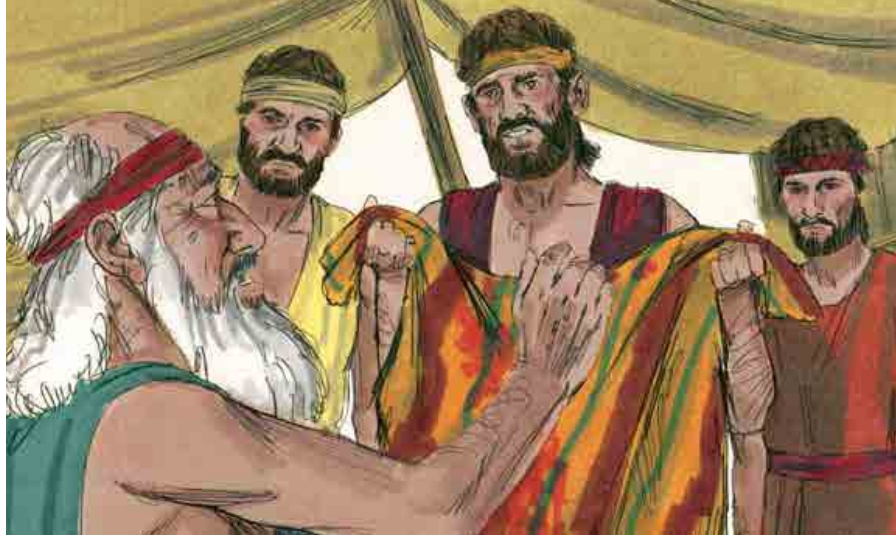
Mnogo godina kasnije, kad je Jakov bio starac, poslao je svog najdražeg sina, Josipa, da provjeri kako su njegova braća koja su se brinula za stada.

Fracă alu Josip l mrza daja
če tata alor mult l vrja, š
daja če Josip avisat k osă
fije vladaru alor. Kănd Josip
avinjit la fraci aluj, la furat
š la vindut alu lumje če
vindje lumje.

*Josipa su njegova braća mr-
zila zato što ga je otac najvi-
še volio i zato što je Josip sa-
njao da će im biti vladar. Kad
je Josip došao svojoj braći,
oteli su ga i prodali nekim
trgovcima robljem.*

Majdată  e sa tors frac a alu Josip akas, arupt alu Josip cualjilje   aprljito  n s nd e alu krap j. Atunča cualjilje aluj ar tat alu tata alor kum jel ag ndja k p Josip la umur t divlja  ivutinje. Jakov afost mult tužan.

Prije nego što su se Josipova braća vratila kući, razderali su Josipovu odjeću i namo ili ju krvlju koze. Onda su njegovu odjeću pokazali svom ocu kako bi on mislio da je Josipa ubila divlja životinja. Jakov je bio jako tužan.

Lumja će vinjdje p lumje adus p Josip ān Egipat. Egipat afost marje, capān pāmānt, karje s nalazaštje p lungā apā Nil. Lumja će vindje p lumje avindut kašā argat alu službenikuluj alu državāj karje je bogat. Josip binje skulta p gazda aluj, daja Dimizov ablagoslovit p Josip.

Trgovci robljem su Josipa odveli u Egipat. Egipat je bio velika, moćna država, koja se nalazila duž rijeke Nil. Trgovci robljem prodali su ga kao roba bogatom državnom službeniku. Josip je dobro služio svoga gospodara, tako da je Bog blagoslovio Josipa.

Mujarja alu gazda aluj pokuša s zavudjaskă p Josip s s kulče ku ja, ali Josip na vrut s sagrešaskă păntruv Dimizov. Ja mult sa nikăžăt š apus minjčunj p Josip, k avrut s l pukă s l puje ăn kisuarje. Ali, čak š ăn kisuarje Josip arămas vjeran alu Dimizov. Dimizov daja la blagoslovit.

Žena njegovog gospodara pokušala je zavesti Josipa da spava s njom, ali Josip nije htio sagriješiti protiv Boga. Ona se jako naljutila i lažno optužila Josipa, jer je htjela da ga uhite i pošalju u zatvor. Međutim, čak i u zatvoru Josip je ostao vjeran Bogu. Bog ga je stoga blagoslovio.

Doj (2) aj maj ānklo, Josip još uvijek afost ān kisuarje, ali afost nevin. Una sarā, Faraonu (aša Egipćani kjamā p caru alor) avisat doj (2) visurj karje mult la uznemirit. Ničunu savjetniku aluj na štijut s spuže će značastje visurlja.

Dvije godine kasnije, Josip je još uvijek bio u zatvoru, iako je bio nevin. Jedne je noći, faraon (tako su Egipćani zvali svoje kraljeve) usnuo dva sna koja su ga jako uznemirila. Nitko od njegovih savjetnika nije mu mogao reći značenje tih snova.

Dimizov alu Josip adat daru s protumičaskā visu, š Faraon akātat s adukā p Josip d kisuarje. Josip aprotumačit visu aluj š ja zās: “Dimizov osā trimijatje šaptje (7) aj d binje žetvā, š dāpā aja osā fije šaptje (7) aj d fuamje.”

Bog je Josipu dao sposobnost da protumači snove, pa je faraon tražio da mu dovedu Josipa iz zatvora. Josip je protumačio njegove snove i rekao mu: „Bog će poslati sedam godina obilne žetve, nakon kojih će biti sedam godina gladi.”

Faraon afost aša mändru iznenadit ku Josip š daja la postaviti daltu majcapān om ān tot Egiptu.

Faraon je bio toliko zadivljen Josipom da ga je postavio za drugog najmoćnijeg čovjeka u cijelom Egiptu.

Josip azās alu lumjej s puje
la upartje marje količina
d mǎnkarje tjekom šaptje
(7) aj d bunǎ žetvǎ. Atunča
Josip vindja mǎkarja alu
lumjej kǎnd avinjit šaptje
(7) d aj d fuamje, kum toc
avja s mǎlǎnče.

*Josip je rekao ljudima da po-
hrane velike količine hrane
tijekom sedam godina dobrih
žetvi. Onda je Josip prodavao
hranu ljudima kad je došlo
sedam godina gladi, kako bi
svi imali dovoljno za jesti.*

Fuamja na fost marje samo
  n Egipat njego   la Kanaan,
 undje trija Jakov   familija
 aluj.

*Glad nije bila velika samo
 u Egiptu, nego i u Kanaanu,
 gdje su živjeli Jakov i njego-
 va obitelj.*

Atunča Jakov atrimjes p
maj bātrnj fičorj ān Egipat
s kumprje mǎnkarje. Fracǎ
na kunuskut p Josip kǎnd
astat la intja aluj s kumprje
mǎnkarje. Ali, Josip
akunuskut p jej.

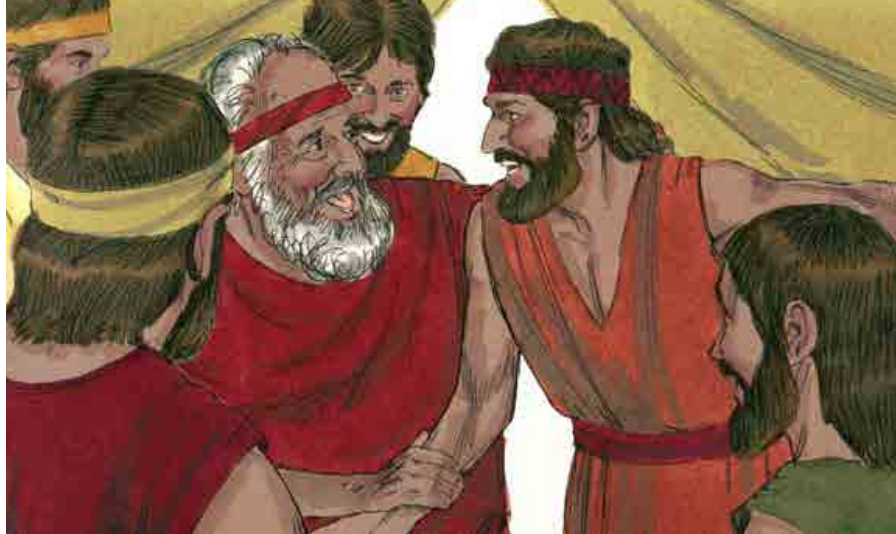
*Stoga je Jakov poslao svoje
starije sinove u Egipat da
kupe hranu. Braća nisu pre-
poznala Josipa kad su staja-
li pred njim da kupe hranu.
Međutim, Josip je prepoznao
njih.*

Dăpă aja ča iskušāt p fracă aluj s vjadă dal sa prominit čiva, Josip lja zăs: “Jo sânt fratilje alu vostru, Josip! Navjec frikă. Voj p minje aspokušāt s fičec rov känd maj vindut kašă argatu, ali Dimizov aiskoristit āla rov d binje! Vinjic š trijic ān Egiptat s pot jo s m brnjesk d voj š d familija avuastră.”

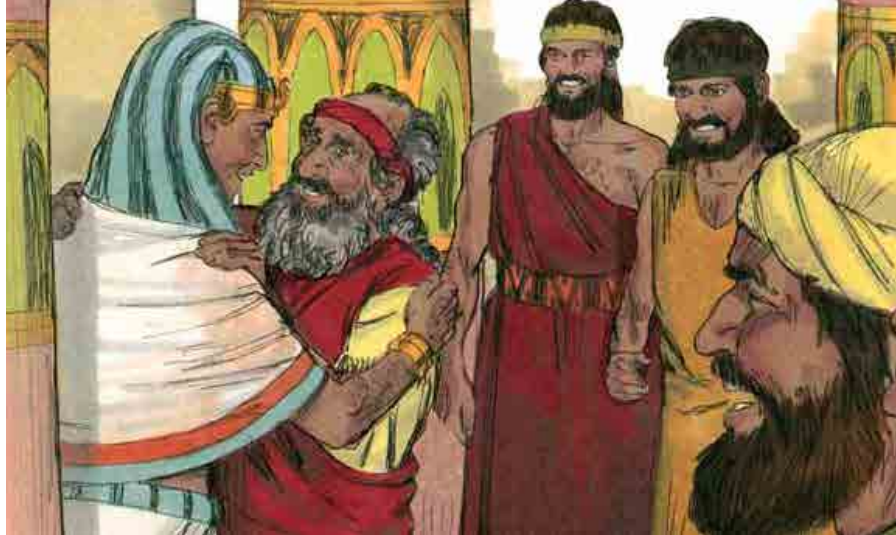
Nakon što je iskušao svoju braću da vidi jesu li se promijenili, Josip im je rekao: „Ja sam vaš brat, Josip! Ne bojte se. Vi ste meni pokušali učiniti zlo kada ste me prodali kao roba, ali Bog je to zlo iskoristio za dobro! Dođite i živite u Egiptu da se ja mogu brinuti za vas i vaše obitelji.”

Kănd alu Josip fracă sa tors
akas š azăs alu tata alor
Jakov k Josip viuv, afost
mult drag!

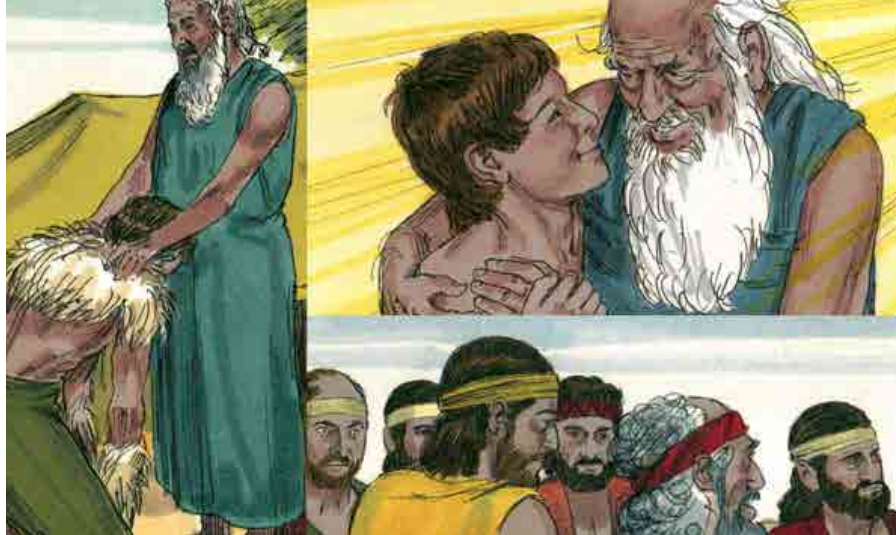
*Kad su se Josipova braća
vratila kući i rekla svom ocu
Jakovu da je Josip još uvijek
živ, bio je jako sretan.*

Š akā Jakov afost bātārŋ, ku tuatā familija aluj sa presilit ān Egipat. Š aša toc atriġit ānklo. Majdatā će osā muarje Jakov, ablagoslovit p tot fičoru aluj.

Premda je Jakov bio starac, sa cijelom svojom obitelji se preselio u Egipat. I tako su svi tamo živjeli. Prije nego što je Jakov umro, blagoslovio je svakoga od svojih sinova.

Savezu će obečastje
karje Dimizov adat alu
Abraham atrikut p Izak,
atunča p Jakov, a atunča
p duavāsprjače (12) fičorj
alu Jakov š p familija aluj.
Sāmānca alu duavāsprjače
(12) fičorj apostanit
duavāsprjače (12) plemena
alu Izrael.

*Savezna obećanja koja je
Bog dao Abrahamu prešla su
na Izaka, zatim na Jakova,
a onda na Jakovljevih dva-
naest sinova i njihove obi-
telji. Potomci tih dvanaest
sinova postali su dvanaest
Izraelovih plemena.*

9

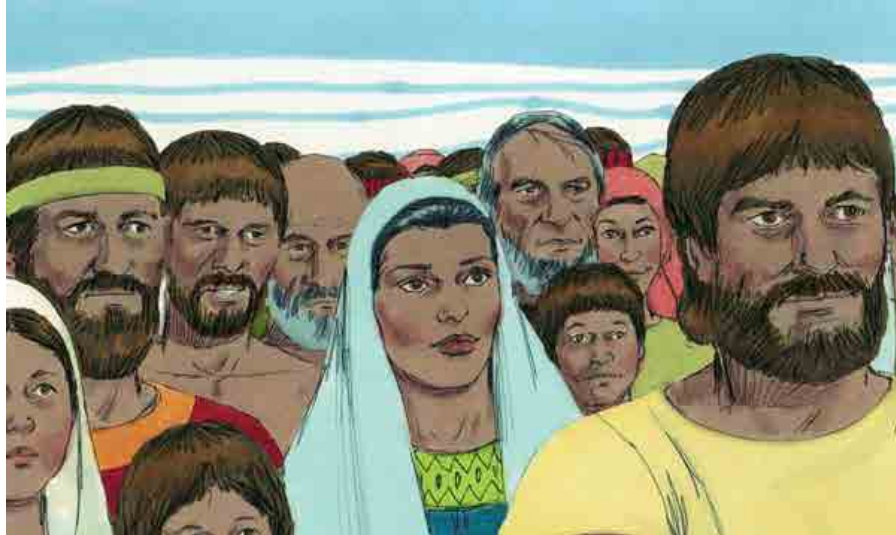
**Dimizov kjamă
p Mojsije**

***Bog poziva
Mojsija***

Vorba dăn Biblije dăn:
Išjala 1–4

*Biblijska priča iz Knjige
Izlaska 1–4*

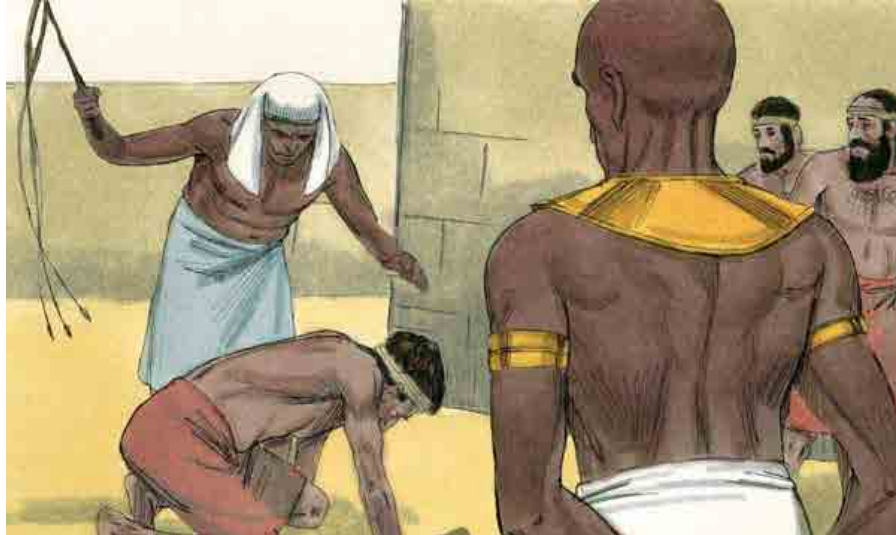

Känd amurit Josip, tuată familia aluj arămas ăn Egipt. Jej ș sămănce alor arămas ănklo s trijaskă mult aj ș avut mult kupi. Jej sa kimat Izraelci.

Nakon Josipove smrti, sva njegova rodbina ostala je u Egiptu. Oni i njihovi potomci nastavili su tamo živjeti mnogo godina i imali su mnogo djece. Zvali su se Izraelci.

Dăpă mult aj, broju alu Izraelcilor mult akriskut. Egipcâni vișe nu maj sa dat d gând d Josip ș d tot ça fukut d jej. Ančiput s lji fije frikă d Izraelcurj, d aja će lji irja mult. D aja Faraon karje atunča avladit p Egipat afukut p Izraelci argac alu Egipcânilor.

Nakon nekoliko stotina godina, broj Izraelaca je jako porastao. Egipćani se više nisu sjećali Josipa i svega što je učinio za njih. Počeli su se bojati Izraelaca, jer ih je bilo toliko puno. Zato je faraon koji je tada vladao Egiptom učinio Izraelce robovima Egipćanima.

Egipćani anatirit p Izraelci s fakā mult zgrādj, š još tuatje trgurlje. Grjev lukru alor afukut životu sračj, ali Dimizov lja blagoslovit, aša da avut još maj mult kupi.

Egipćani su natjerali Izraelce da izgrade mnoge zgrade, pa čak i cijele gradove. Težak rad njihove je živote učinio bijednima, ali Bog ih je blagoslovio, tako da su imali još više djece.

Faraon avizut k Izraelci arje
mult kupi, pa azapovjedit
alu lumja aluj s umuară p toc
vujniči alu Izraelci aša će s
lja runkă ăn apă Nil.

*Faraon je vidio da Izraelci
imaju puno djece, pa je na-
redio svojim ljudima da ubiju
sve izraelske muške bebe tako
što će ih baciti u rijeku Nil.*

Njeka Izraelka afukut bijat.
Ja š omu alu je askuns kupilu
kāt je god aputut.

*Neka Izraelka rodila je dječā-
čīća. Ona i njen muž skrivali
su bebu koliko god su dugo
mogli.*

Känd roditelji više na putut s
la skundje, la pus ăn plutača
košară d trskă p rub d apă
Nil, s puatje s l spasaskă
dăla muartje. Sorăsa ald maj
bătrnă la sljedit s vjadje će
osă fije.

*Kad ga roditelji više nisu
mogli skrivati, stavili su ga
u plutajuću košaru u trski uz
rub rijeke Nil, da bi ga spasili
od smrti. Njegova starija se-
stra promatrala je da vidi što
će se dogoditi.*

Fata alu Faraon avizut košara š sa ujtat ānontru. Kānd avizut kupilu, la prihvatit kum god kupilu je. Alat p Izraelka s ji dja s sugā, ali na shvatit k je mujarja zapravo prava mumā alu kupilula. Kānd kupilu afost dustul bātārn s nu maj ji trjebje s sugā, la tors alu fata alu Faraon, karje la kimat Mojsije.

Kći faraona vidjela je košaru i pogledala unutra. Kad je vidjela bebu, prihvatila ju je kao vlastitog sina. Unajmila je Izraelku da ga doji, ali nije shvatila da je ta žena zapravo prava majka toga djeteta. Kada je dijete bilo dovoljno staro da mu više nije trebalo majčino mlijeko, vratila ga je faraonovoj kćeri, koja ga je nazvala Mojsije.

Una zuvă, känd Mojsije već afost marje om, avizut k njeki Egipćanin batje argatu alu Izrael. Mojsije apokušāt s spasaskā p sunarodnjaku aluj Izraelcu.

Jednoga dana, kad je Mojsije već bio odrastao čovjek, vidio je da neki Egipćanin tuče izraelskog roba. Mojsije je pokušao spasiti svog sunarodnjaka Izraelca.

Känd Mojsije agăndit k numilja nu s vjadje, aumurăt p Egipcăninu š askuns tjela aluj. Međutim njeko avizut ča fukut Mojsije.

Kad je Mojsije mislio da nitko neće vidjeti, ubio je Egipćanina i zakopao njegovo tijelo. Međutim, netko je vidio što je Mojsije učinio.

Känd Faraon auzāt ča fukut Mojsije, apokušāt s l umuarje. Mojsije afuđit dān Egipāt ān divljinā, kum s puatā s fije siguran d argacā alu Faraon.

Kad je faraon čuo što je Mojsije učinio, pokušao ga je ubiti. Mojsije je pobjegao iz Egipta u divljinu, kako bi bio siguran od faraonovih vojnika.

Mojsije apostanit pastir
 ān divljinā dāpartje dāla
 Egipt. Sa ānsurat ku
 mujarja dān satula, š atunča
 adobidit doj (2) fičorj.

*Mojsije je postao pastir u
 divljini daleko od Egipta.
 Oženio se ženom iz tog mje-
 sta, te je dobio dva sina.*

Una zuvă, pând Mojsije alat sama d vojilje aluj, avizut k unu grm ardje. Ali grmu na ars. Mojsije apljikat la grm s l puatje maj binje s vjadă. Kum apljikat la grm karje ardje, glasu alu Dimizovuluj ja zăs: “Mojsije, dăskulcitje. Staj p pământ svânt.”

Jednog dana, dok se Mojsije brinuo za svoje ovce, vidio je da jedan grm gori. No, grm nije izgarao. Mojsije je prišao grmu da bi ga mogao bolje vidjeti. Kako je prilazio gorućem grmu, Božji glas mu je rekao: „Mojsije, izuj svoju obuću. Stojiš na svetom tlu.”

Dimizov azäs: "Amvizut kum pacaštje lumja amja. T trimjet la Faraon s skoc p Izraelci dän Egipat undje akuma argac. Jo lji dav pământu Kanaan, pământu karje amobečit alu Abraham, Izak š alu Jakov."

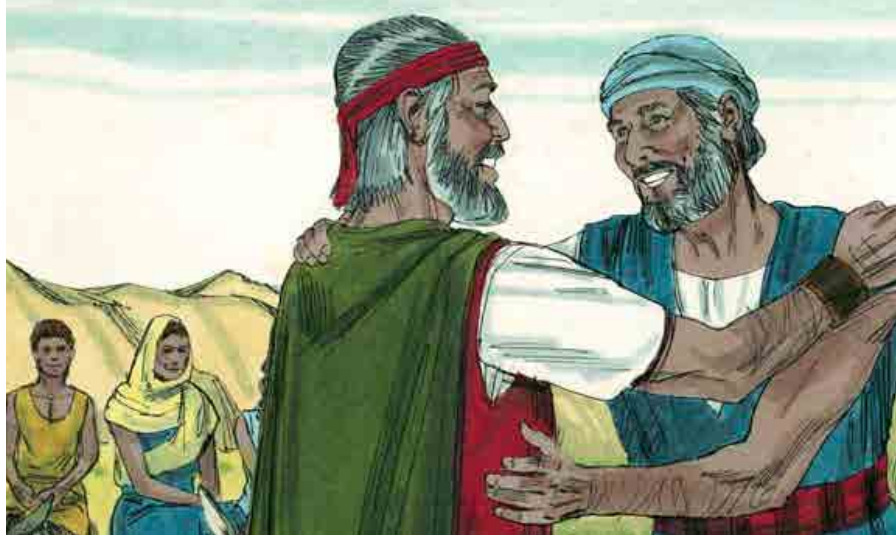
Bog je rekao: „Vidio sam patnju svoga naroda. Poslat ću te faraonu da izvedeš Izraelce iz ropstva u Egiptu. Ja ću im dati zemlju Kanaan, zemlju koju sam obećao Abrahamu, Izaku i Jakovu.”

Mojsije antribat: "A će akă lumja osă vrja s štije činje ma trimjes, će s zăk?" Dimizov azăs: "JO SĂNT KARJE SĂNT. Zălje: 'JO SĂNT ma trimjes la voj'. Isto lji zi: 'Jo sănt Jahve, Dimizov alu sămăncia avuastră, alu Abraham, Izak š alu Jakov.' Asta je lumilje alu mjov d tot."

Mojsije je pitao: „A što ako ljudi budu htjeli znati tko me poslao, što da kažem?” Bog je rekao: „JA SAM KOJI JESAM. Reci im ‘JA JESAM poslao me k vama’. Isto im reci: ‘Ja sam Jahve, Bog vaših predaka Abrahama, Iza-ka i Jakova.’ Ovo je moje ime zauvijek.”

Mojsije sa spirjat š na vrut
s pljače la Faraon, daja ča
gāndit k nu puatje binje s
rubjaskā. Š daja Dimizov
atrimjes p fratilje alu
Mojsije, Aron, s ja žutje.
Dimizov aupozorit p Mojsije
š p Aron k Faraon nu vrja s
la skultje.

*Mojsije se bojao i nije htio ići
faraonu, jer je mislio da ne
može dobro govoriti. Stoga
je Bog poslao Mojsijeva brata
Arona da mu pomogne. Bog
je upozorio Mojsija i Arona
da će faraon biti tvrdoglav*

10

Zjače (10) kaznje *Deset pošasti*

Vorba dān Biblije dān:
Išjala 5–10

*Biblijska priča iz Knjige
Izlaska 5–10*

Mojsije š Aron apljikat
la Faraon. Azās: “Asta
žāče Dimizov alu Izrael:
‘Oslobodjašte narodu alu
mjov!’” Faraon na pus
urjajke la jej. Umjesto s lasā
Izraelci s pljače, lja natjerit
s lukrjazā još maj mult!

*Mojsije i Aron otišli su fara-
onu. Rekli su: „Ovo kaže Bog
Izraelov: ‘Oslobodi moj na-
rod!’” Faraon ih nije poslu-
šao. Umjesto da pusti Izrael-
ce, natjerao ih je da još više
rade!*

Faraon aodbit s oslobodjaskä p narodu, š Dimizov atrimjes zjače (10) urätje kaznje p Egipat. P drumu alu kaznasta Dimizov alu Faraon pokazät k je majcapän d jel, š kašä d toc dimizovurj än Egipat.

Faraon je odbijao osloboditi narod, pa je Bog poslao deset groznih pošasti na Egipat. Putem ovih pošasti, Bog je faraonu pokazao da je moćniji od njega, kao i od svih egipatskih bogova.

Dimizov apa Nil apretvorit
ān sānde, ali Faraon još
uvjek na vrut s oslobodjaskā
p Izraelci s pljače.

*Bog je rijeku Nil pretvorio
u krv, ali faraon još uvijek
nije htio pustiti Izraelce da
odu.*

Dimizov atrimjes bruaskä p tot Egipat. Faraon arugat p Mojsije s uklonjaskä broštji. Ali dăpă aja kănd tuatje broštji amurit, Faraon sa fukut inima ka buluvanu š na dopustit alu Izraelcilor s napustjaskä Egipat.

Bog je poslao žabe po cijelom Egiptu. Faraon je preklinjao Mojsija da ukloni žabe. Međutim, nakon što su sve žabe umrle, faraon je otvrdnuo svoje srce i nije dopustio da Izraelci napuste Egipat.

Atunča Dimizov atrimjes
kaznā p cāncarurj. Atunča
atrimjes kaznā p obadurj.
Faraon akimat p Mojsije š
p Aron s lji zākā k Izraelci,
akā zaustavja aštja kaznje,
puatje s jašje dān Egipat.
Atunča Mojsije sa rugat,
Dimizov auklonit obadu d
Egipat. Ali, Faraon sa fukut
inima ka buluvan š na vrut
s lasje narodu s pljače.

*Stoga je Bog poslao komarce
kao pošast. Zatim, poslao je
obade kao pošast. Faraon je
pozvao Mojsija i Arona da im
kaže da će Izraelci, ako za-
ustave ovu pošast, moći na-
pustiti Egipat. Kad se Mojsije
pomolio, Bog je uklonio oba-
de iz Egipta. Međutim, fara-
on je otvrdnuo svoje srce i nije
htio pustiti narod da ode.*

Dăpă aja, Dimizov afukut
tuatje živutinjlje alu
Egipćanilor s razbuljaskă š
s muarje. Jar alu Faraonu
afost inima ka buluvanu, š
na vrut s lasje p Izraelci s
pljače.

*Nakon toga, Bog je izazvao
da se sve domaće životinje
koje su pripadale Egipćani-
ma razbole i umru. No, fara-
onovo srce bilo je otvrdnuto,
pa nije htio pustiti Izraelce
da odu.*

Atunča Dimizov azās alu Mojsije s arunče činuša ān zrak la intja alu Faraon. Kānd afukut aja, bubilje če lji duarje sa pojavit p tot Egiptu, ali nu š p Izraelci. Dimizov alu Faraon afukut s fije inima ka buluvanu aša k Faraon na vrut s lasje p Izraelci s pljače.

Onda je Bog rekao Mojsiju da baci pepeo u zrak pred faraonom. Kad je to učinio, bolni čirevi pojavili su se na Egipćanima, ali ne i na Izraelcima. Bog je otvrdnuo faraonovo srce, tako da faraon nije htio pustiti Izraelce da odu.

Dăpă aja, Dimizov atrimjes
pjatră karje auništit plodu
skoro tot ăn Egiptat, ș
aumurăt p toc karje aișăt
afar. Faraon akimat p
Mojsije ș p Aron ș azăs
alor: "Amgreșăt. Putjec s
pljikăc." Mojsije atunča sa
rugat, a pjatra aprestanit s
kadă dăn čerj.

*Nakon toga, Bog je poslao
tuču koja je uništila većinu
usjeva u Egiptu, a ubila je
svakoga tko bi izašao van.
Faraon je pozvao Mojsija
i Arona i rekao im: „Sagrije-
šio sam. Možete ići.” Mojsije
se tada pomolio, a tuča je
prestala padati s neba.*

Ali, Faraon jar agrešat š
inima aluj sa fukut ka
buluvanu. Na vrut s lasa p
Izraelci s pljače.

*Pa ipak, faraon je ponovno
sagriješio i otvrdnuo svoje
srce. Nije htio pustiti Izrael-
ce da odu.*

Dăpă aja, Dimizov atrimjes
 roj d skakavacurj s s
 slubadă p Egiptat. Skakavacă
 amănkāt tot plodu karje
 pjatra na unuštīt.

*Nakon toga, Bog je poslao
 roj skakavaca da se nadviju
 nad Egiptom. Skakavci su
 pojeli sav usjev koji tuča nije
 uništila.*

Atunča Dimizov atrimjes
nuaptje karje atrižit trje
(3) zālje. Afost aša nuaptje
k Egipcāni na putut s
napustjaskā kasa alor. Ali
ānklo undje atrižit Izraelci,
afost luminā.

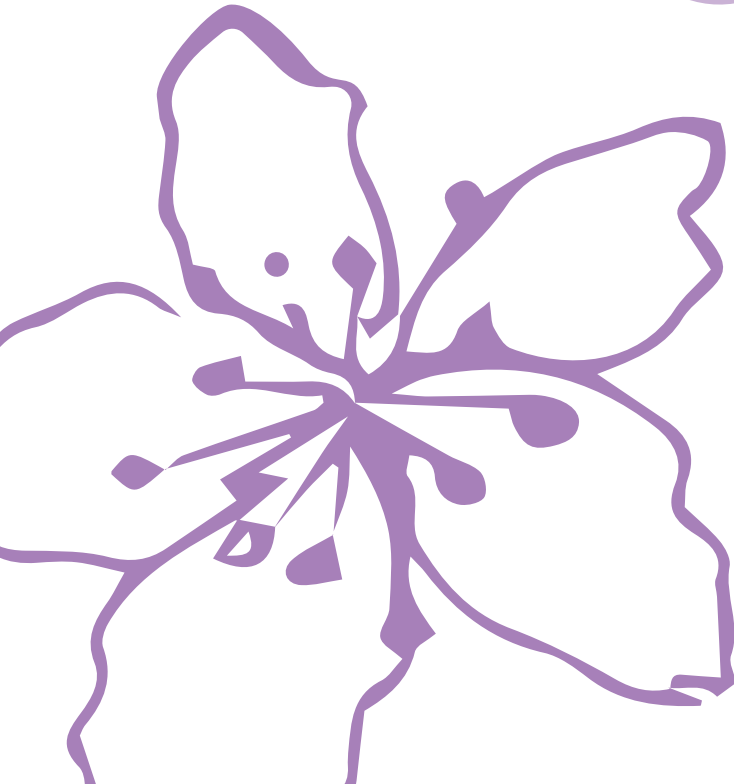
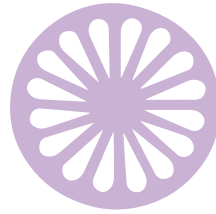
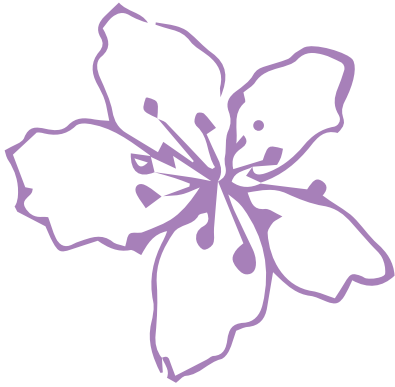
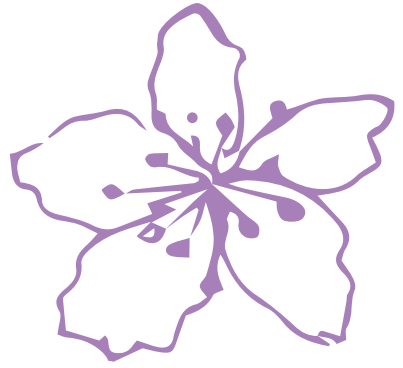
*Onda je Bog poslao tamu
koja je trajala tri dana. Bilo
je tako mračno da Egipcāni
nisu mogli napustiti svoje
kuće. Međutim, tamo gdje su
živjeli Izraelci, bilo je svjetla.*

Š dāpā aštja nuavā (9) kaznje, Faraon na vrut s lasje p Izraelci s pljače. Daja če Faraon na vrut s askultje, Dimizov avrut s lasje još una kaznā. Asta osā prominjaskā inima alu Faraon.

Čak ni nakon ovih devet pošasti, faraon nije htio pustiti Izraelce da odu. Budući da faraon nije htio poslušati, Bog je naumio pustiti još jednu pošast. Ova će promijeniti faraonov stav.

**Zuva känd
Dimizov
aoslobodit
p Izraelci**

Pasha

Vorba dän Biblije dän:
Išjala 11,1–12,32

*Biblijska priča iz Knjige
Izlaska 11:1-12:32*

Dimizov aupozorit p Faraon k akã nu slubudja p Izraelci s pljače, umarã p toc kupi karje prvi sa fukut alu lumje š alu živutinjilor. Kãnd Faraon aja auzãt, jar aodbit s krjadã š s skultje p Dimizov.

Bog je upozorio faraona da će, ako ne pusti Izraelce da odu, pobiti sve muške prvo-rođence egipatskog naroda i životinja. Kad je faraon to čuo, ipak je odbio vjerovati i poslušati Boga.

Dimizov adat način s s
spasaskā kupi karje jedinac
alu toc karje krjadje ān
jel. Tuatā familija atribut
s kuljađje mjel karje narje
manā š s lātaje.

*Bog je priskrbio način da
spasi prvorodence svakoga
tko je vjerovao u njega. Sva-
ka obitelj je trebala odabrati
savršeno janje i zaklati ga.*

Dimizov azäs alu Izraelcilor
s ungä säñde alu mjeluluj p
štok alu ušäj alu kasa aluj,
s fakä karnje š majdatä s l
mälänče, ku mälaju karje
fukut frzdä germä. Također,
lja zäs s fije spremic s
napustjaskä p Egipat känd
o mänka.

*Bog je rekao Izraelcima da
namažu krv janjeta na do-
vratnike svoje kuće, te da is-
peku meso i brzo ga pojedu,
zajedno s kruhom koji je bio
napravljen bez kvasca. Ta-
kođer, rekao im je da budu
spremni napustiti Egipat čim
pojedu.*

Izraelci tot afukut kum Dimizov azapovjedit s fakā. La nuaptje, Dimizov atrikut p Egipat s umarje p toc karje jedinac fičor.

Izraelci su sve učinili točno kako im je Bog zapovjedio da učine. Usred noći, Bog je prošao kroz Egipat ubijajući svakog prvorođenog sina.

Tuată kasa alu Izraelcilorj
avut sãnde p štoku alu
kasãj, š Dimizov atrikut
kasaja. Toc ãn kasã afost
sigurni š sa spasãt d sãnde
alu mjeluluj.

*Sve kuće Izraelaca imale su
krv na dovratnicima, pa je
Bog zaobišao te kuće. Svi
u kući bili su na sigurnom,
spaseni zbog janjetove krvi.*

Egipćani na krizut alu
Dimizovuluj š daja na vrut
s puje urjajke la zapovjed
aluj. Daja Dimizov na vrut
s trjakā kasa alor. Dimizov
aumurāt p toc pānla unu
fičor jedinjaku alu
Egipćanilor.

Egipćani pak nisu vjerovali Bogu i zato nisu poslušali njegove zapovijedi. Zato Bog nije zaobišao njihove kuće. Bog je ubio sve do jednog egipatskog sina prvorođenca.

Tot fičoru jedinac alu Egipćanilor amurit, dāla jedinac alu zatvorenikuluj pānla jedinac alu Faraon. Mult lumje ān Egipat aplāns š pomagaja d marje tugā alor.

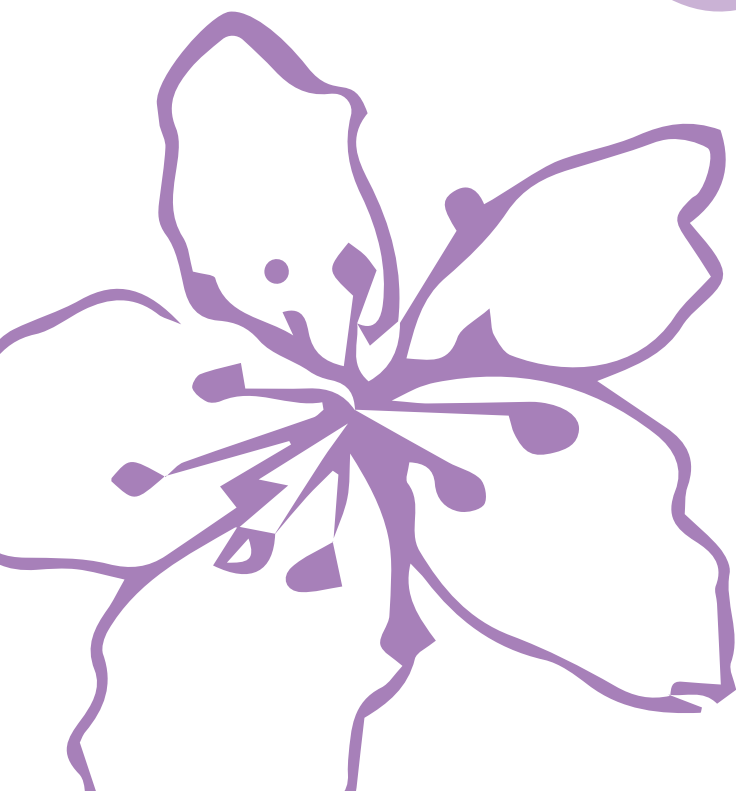
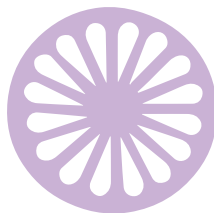
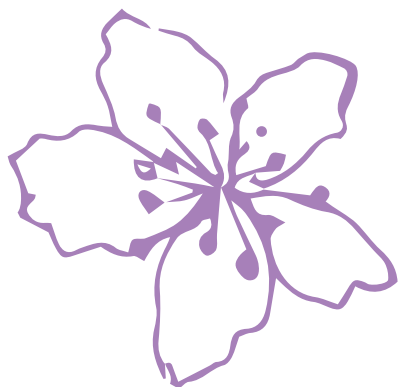
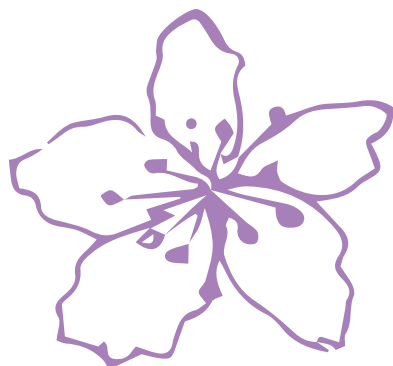
Svaki egipatski muški provorođenac je umro, od prvorođenog zatvorenika do faraonovog prvorođenca. Mnogi ljudi u Egiptu su plakali i jadikovali zbog svoje duboke tuge.

Ān nuaptaja, Faraon akimat
 p Mojsije š p Aron š azās alor:
 “Adučec p Izraelci š odma
 napustic Egipat!” Narodu
 alu Egipat anagovorit p
 Izraelci s pljače odma.

*Te iste noći, faraon je pozvao
 Mojsija i Arona i rekao im:
 „Odvedite Izraelce i odmah
 napustite Egipat!” Egipatski
 narod je isto tako nagovarao
 Izraelce da odmah odu.*

12

Išjala

Izlazak

Vorba dān Biblije dān:
Išjala 12,33–15,21

*Biblijska priča iz Knjige
Izlaska 12:33-15:21*

Izraelci afost mult nurukošj
če napustjaštje Egipat. Na
fost više argac, a akuma
pljakā ān pāmānt karje
Dimizov aobečit! Egipcāni
adat alu Izraelcilor če god
ačirut, čak adat š aur, arđint
š još njeke stvarurj karje
mult vridjaštje. Alcā lumje
d alci narod akrizut ān
Dimizov š apljikat zajedno
ku Izraelci känd anapustit
Egipat.

*Izraelci su bili vrlo sretni što
napuštaju Egipat. Nisu više
bili robovi, a išli su u Obeća-
nu zemlju! Egipcāni su dali
Izraelcima što god su traži-
li, čak i zlato, srebro i ostale
vrijedne stvari. Neki ljudi iz
drugih naroda povjerovali
su u Boga i otišli su zajedno
s Izraelcima dok su oni na-
puštali Egipat.*

Dimizov lja dus ku pomoću d marje stupac d oblak karje apljikat la intja alor pisti zuvā, a karje ān nuaptje afost stupac d fok. Dimizov afost uvijek ku jej š lja vudja pānd putuja. Jej atribut samo s sljedjaskā.

Bog ih je vodio pomoću visokog stupa od oblaka koji je išao pred njima tijekom dana, a koji bi noću postao stup od vatre. Bog je uvijek bio s njima i vodio ih dok su putovali. Oni su ga samo trebali slijediti.

Duavă trje zălje dăpă
 aja Faraon š aluj lumja
 apromenit gāndu š avrut jar
 s fije Izraelci argacă alor.
 Dimizov afukut s fije Faraon
 bisăov kum narodu aputja s
 vjadă k jel je Dimizov Unu
 Pravi, š s razumjaskă k je jel,
 Jahve, majcapăn d Faraon š
 aluj dimizovurj.

*Nedugo nakon toga, faraon
 i njegov narod promijenili su
 mišljenje i htjeli su da Izra-
 elci opet budu njihovi robovi.
 Bog je učinio da faraon bude
 tvrdoglav kako bi narod mo-
 gao vidjeti da je On Jedini
 Pravi Bog, te da bi razumjeli
 da je On, Jahve, moćniji od
 faraona i njegovih bogova.*

D aja Faraon š aluj vuastja aputirja p Izraelci kum jar aputja s fakā alor argac. Kānd Izraelci avizut kum vinje vuastja alu Egipat, ashvatit k je zarubic āntri vuastje alu Faraon š apa Roši. Mult sa spirjat š astrigat: “Dāče anapustit p Egipat? Osā murim!”

Stoga su faraon i njegova vojska ganjali Izraelce kako bi ih opet učinili svojim robovima. Kada su Izraelci vidjeli kako dolazi egipatska vojska, shvatili su da su zarobljeni između faraonove vojske i Crvenoga mora. Jako su se uplašili i povikali: „Zašto smo napustili Egipat? Umrijet ćemo!”

Mojsije azās alu Izraelcilor:
 “Prestanic s ufije frikā!
 Dimizov astāz osā burjaskā
 d voj š vu spasaštje.” Atunča
 Dimizov azās alu Mojsije: “Zi
 alu naroduluj s pljače kātri
 apa Roši.”

*Mojsije je rekao Izraelcima:
 „Prestanite se bojati! Bog će
 se boriti za vas danas i spa-
 siti vas.” Tada je Bog rekao
 Mojsiju: „Reci narodu da se
 primakne prema Crvenom
 moru.”*

Dimizov atunča apomaknit
stupacu d oblak š apus āntrā
Izraelci š Egipćani aša k
Egipćani na putut s vjadā p
Izraelci.

*Bog je zatim pomaknuo stup
od oblaka i stavio ga između
Izraelaca i Egipćana tako da
Egipćani nisu mogli vidjeti
Izraelce.*

Dimizov azās alu Mojsije s adrikā aluj māna dasupra p š podiljaskā apa. Atunča Dimizov atrimjes vāntu karje apus p apa p stānga š p dirjaptja, aša sa pojavit drumu p apā.

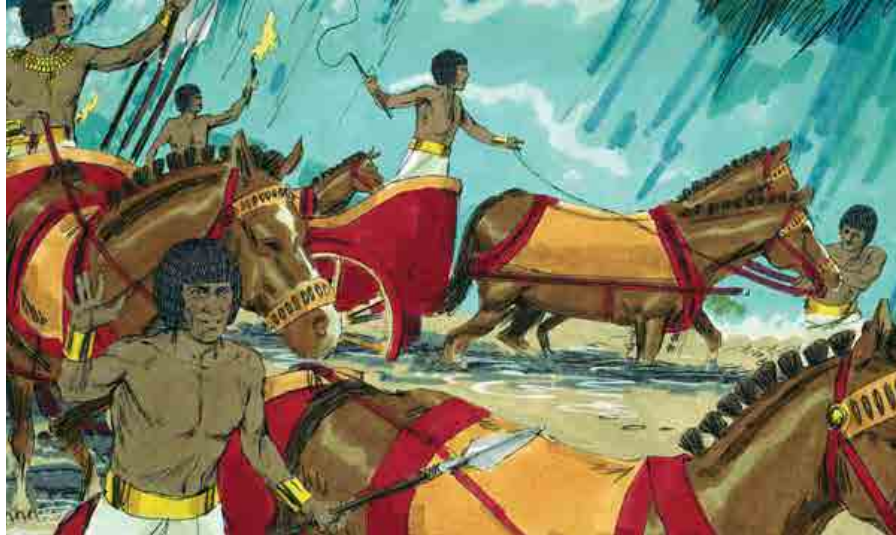
Bog je rekao Mojsiju da podigne svoju ruku nad morem i razdijeli vodu. Onda je Bog poslao vjetar koji je otpuhao vodu u moru nalijevo i nadesno, tako da se pojavio put kroz more.

Izraelci atrikut p apă p
pământ uskat, ku zidu d apă
d amižduavje pärc.

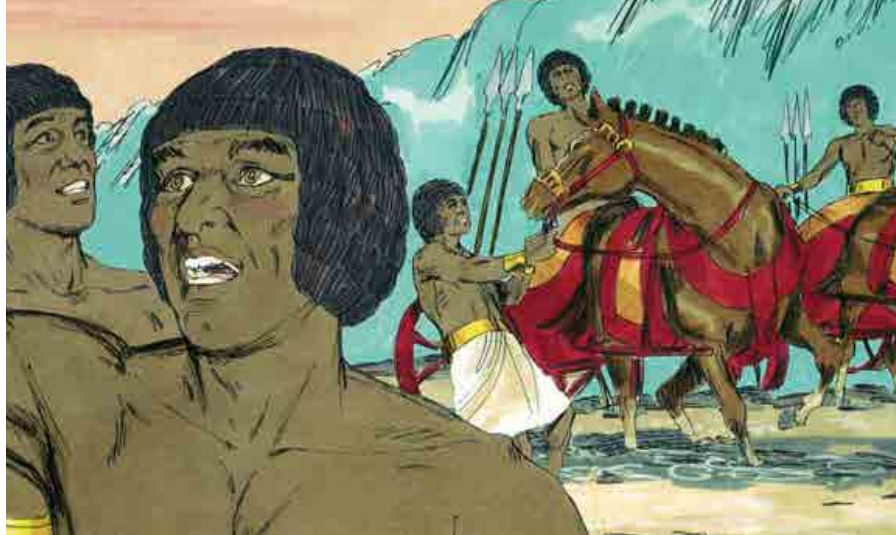

*Izraelci su prošli kroz more
po suhom tlu, s vodenim zi-
dom s obje strane.*

Atunča Dimizov amaknit
oblaku d drum aša d
Egipćani aputut s vjadā p
Izraelci kum fuđje. Egipćani
aodlučit s pljače dāpā jej.

*Tada je Bog maknuo oblak
s puta tako da su Egipćani
mogli vidjeti Izraelce kako
bježe. Egipćani su odlučili
pojuriti za njima.*

Š aša, sljedjaštje p Izraelci
p drum p apă, ali Dimizov
afukut d Egipcani s
uspaničaskā š alor karu
karje s burjaštje azaglavit.
Astrigat: "Fuđim! Dimizov s
burjaštje d Izraelcurj!"

*I tako, slijedili su Izraelce po
putu kroz more, ali Bog je
učinio da se Egipćani uspa-
ničare i da se njihova bojna
kola zaglave. Povikali su:
„Bježimo! Bog se bori za
Izraelce!”*

Dăpă aja če toc Izraelci atrikut sigurno palta partje d apă, Dimizov azăs alu Mojsije jar s atingă măna aluj. Kănd askultat, apa sa tors ăndrăt p loku alu je š apotopit tuată vuastja alu Egiptat.

Nakon što su svi Izraelci prešli sigurno na drugu stranu mora, Bog je rekao Mojsiju da opet ispruži svoju ruku. Kad je poslušao, voda se vratila nazad na svoje mjesto i potopila egipatsku vojsku. Utopila se cijela egipatska vojska.

Känd Izraelci avizut k je Egipcáni morc, sa uzdit än Dimizov š akrizut k je Mojsije proroku alu Dimizovuluj.

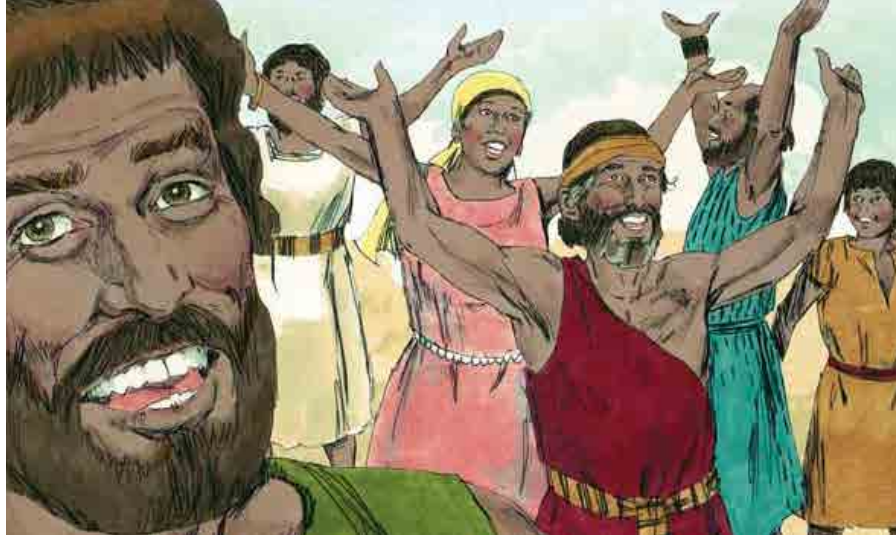
Kad su Izraelci vidjeli da su Egipcáni mrtvi, pouzdali su se u Boga i povjerovali da je Mojsije prorok Božji.

Majdāpartje, Izraelci afost mult vjasāl š lji irja drag če Dimizov lja spasāt d muartje š d argac! Akuma aputut slobodno s služaskā alu Dimizovuluj. Izraelci akānta mult muzič s proslavjaskā alor slobodā karje akuma asteknit š aslavit p Dimizov če lja spasāt d vuastje alu Egipat.

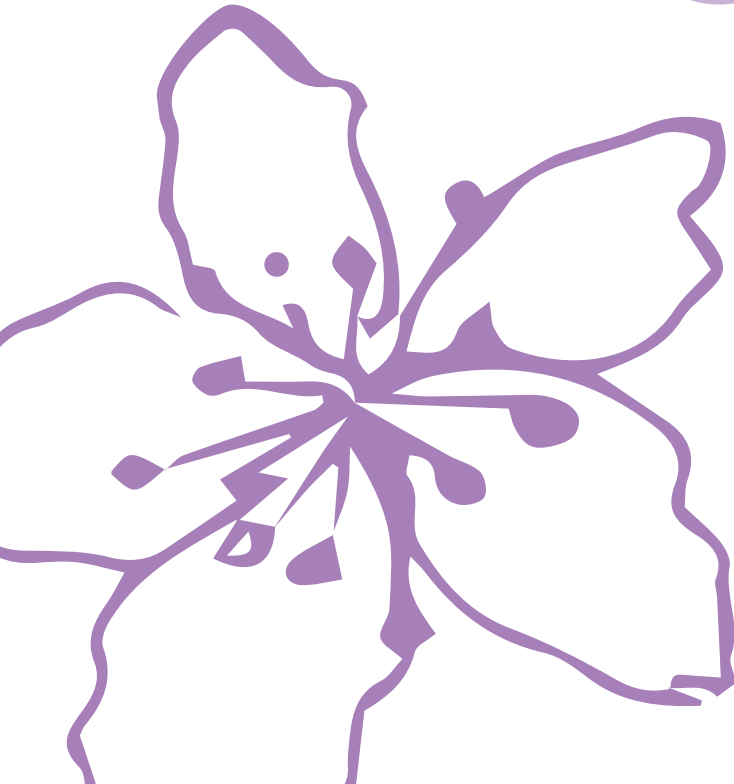
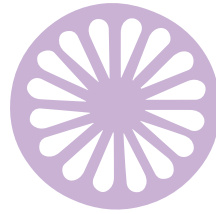
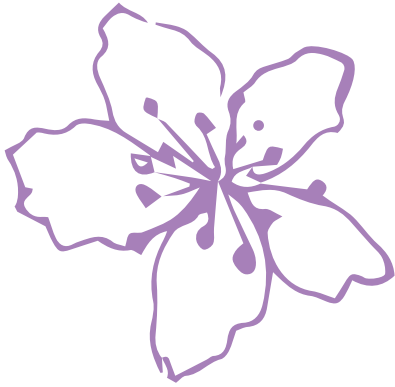
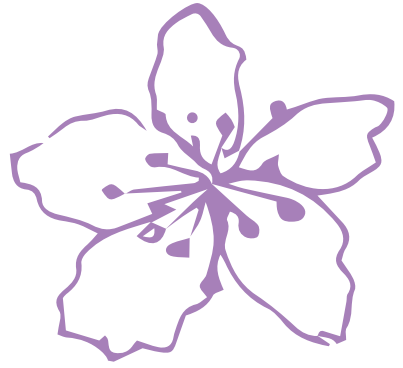

Nadalje, Izraelci su bili jako radosni i ushićeni što ih je Bog spasio od smrti i ropstva! Sada su mogli slobodno služiti Bogu. Izraelci su pjevali mnoge pjesme da bi proslavili svoju novostečenu slobodu te slavili Boga što ih je spasio od egipatske vojske.

Dimizov azapovjedit alu Izraelcilor tot anu s slavjaskă Pasha kum sa da d gänd kum Dimizov lja dat pobjedă p Egipcăni š lja spasät d argac. Aslavit aša kum atijat mjel frzdă mană, karje atunča amänka zajedno ku mälaju frzdă germă.

Bog je Izraelcima zapovjedio da svake godine slave Pashu kako bi se sjećali da im je Bog dao pobjedu nad Egipćanima i spasio ih od ropstva. Slavili su je tako što bi zaklali besprijeckorno janje, koje bi onda pojeli zajedno s beskvasnim kruhom.

13

**Savezu alu
Dimizov ku
Izrael**

***Božji savez
s Izraelom***

Vorba dān Biblije dān:
Išjala 19–34

*Biblijska priča iz Knjige
Izlaska 19-34*

Dăpă aja če Dimizov adus p Izraelci p apa Roši, lja dus p pustinja pănla djal karje sa kimat Sinaj. Afost aja isti djal p karje Mojsije avizut grmu karje ardje. Narodu apostavit šatoru ăn zos d djal.

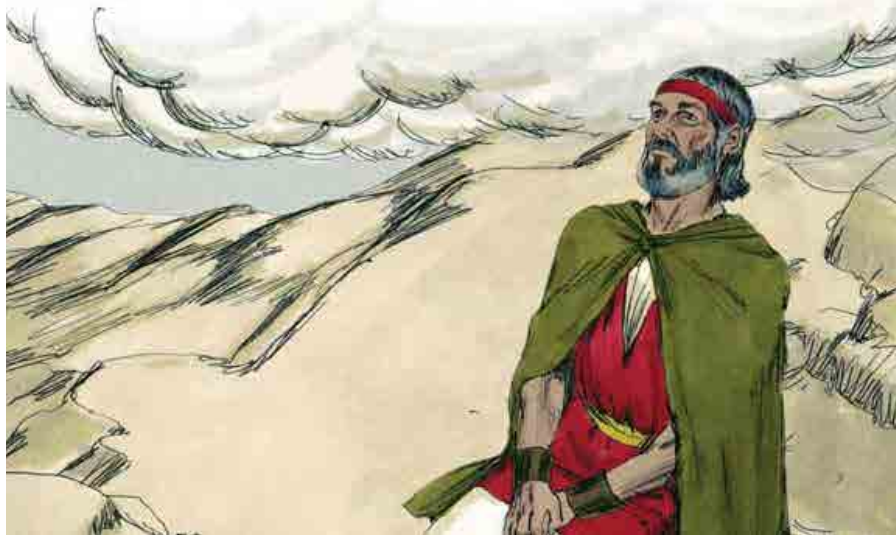

Nakon što je Bog proveo Izraelce kroz Crveno more, odveo ih je kroz divljinu do planine koja se zove Sinaj. Bila je to ista ona planina na kojoj je Mojsije vidio gorući grm. Narod je postavio šatore na podnožju planine.

Dimizov azās alu Mojsije
š alu naroduluj d Izrael:
“Akā ma skultac š cānjec
pānla savezu alu mjov, osā
fic bugacija amja maj draga,
cara alu popilor š lumja
asvāntā.”

*Bog je Mojsiju i izraelskom
narodu rekao: „Ako mi bu-
dete poslušni i budete držali
moj savez, bit ćete moj dra-
gocjeni posjed, kraljevstvo
svećenika i sveti narod.”*

Trje (3) zälje dăpă aja, känd narodu ku sufljetu sa pripremit, Dimizov sa slubuzăt p vrh d djal Sinaj ku atună, sklipjala, fumu š ăn tarje glasu dăn trubă. Samo alu Mojsije afost dozvolit s s určje p djal.

Tri dana kasnije, nakon što se narod duhovno pripremio, Bog je sišao na vrh planine Sinaj s grmljavinom, munjama, dimom i glasnim zvukom trube. Samo je Mojsiju bilo dozvoljeno popeti se na planinu.

Atunča Dimizov adat alu Izrael savezu š azās: “Jo sânt Jahve, Dimizov alu tov, karje ta spasât d argat ân Egiptat. Nu slavja alcă dimizovurj.”

Tada im je Bog dao savez i rekao: „Ja sam Jahve, Bog tvoj, koji te je spasio od ropstva u Egiptu. Nemoj štovati druge bogove.”

“Nu fiča kip š nu slavja, k
jo, Jahve, sânt ljubomoran
Dimizov. Rubjaštje d
minje aša če m iskazaštj
poštovanje š častu. Păzaštje
s fije zuva aldă šaptje (7)
svântă. Alta vorbă, tot alu
tov lukru făj ăn șasă (6)
zălje, k aldă šaptje (7) ză
je zuva kănd trjebje s tje
udinještj š s t daj d gănd d
minje.”

*„Nemoj raditi idole niti ih
štovati, jer sam ja, Jahve,
ljubomoran Bog. Nemoj ko-
ristiti moje ime na uvredljiv
način. Pobrini se da ti sedmi
dan bude svet. Drugim rije-
čima, sav svoj posao napravi
u šest dana, jer sedmi dan je
dan kada se trebaš odmarati
i mene sjećati.”*

“Poštujaštje p tata alu tov
š p mama ata. Nu umura.
Nu fi ku altă mujarje. Nu
fura. Nu minjtja. Nu požilja
p mujarje, ili p kasă ili bilo
čiva će pripadnjaštje alu
bližnji alu tov.”

*„Poštuj svog oca i majku.
Ne ubij. Ne čini preljuba. Ne
kradi. Ne laži. Ne poželi ima-
ti ženu, kuću ili bilo što što
pripada tvom bližnjem.”*

Atunča Dimizov askris aštja zjače (10) zapovjedurj p duavă (2) ploč d buluvan š adat alu Mojsije. Dimizov ăn una adat mult altje zakonurj š pravila karje atribja sa skultă. Akă lumja askulta aštja zakonurj, Dimizov aobečit k lji blagoslovjaštje š lji păzaštje. Akă nu skulta, Dimizov lji kaznjaštje.

Onda je Bog napisao ovih Deset zapovijedi na dvije kamene ploče i dao ih Mojsiju. Bog je ujedno dao mnoge druge zakone i pravila koja su trebali slijediti. Ako ljudi budu poslušni ovim zakonima, Bog je obećao da će ih blagosloviti i štititi. Ako im budu neposlušni, Bog će ih kazniti.

Dimizov ăn detaljurj azăš alu Izraelcilor k jel avrut jej s fakă šatra. Sa kimat Šatoru d sastanak š avut duavje (2) sobje, karje adiljit marje firjangă. Samo marje popă aputut s untrje ăn sobă dăpă firjangă, daja če ănklo trija Dimizov.

Bog je Izraelcima dao i detaljan opis šatora koji je htio da naprave. Zvao se Šator sastanka, i imao je dvije sobe, koje je dijelio velik zastor. Samo je veliki svećenik smio ući u sobu iza zastora, jer je tamo živio Bog.

Karje god aprekršāt zakonu alu Dimizov, aputut s dukā živutinje p žrtvenik pānla Šator d sastanak kašā žrtvā alu Dimizovuluj. Popu atunča umura p živutinja š uprindja p žrtvenik. Sānde alu živutinje karje afost žrtvuitā āvilja grešala alu omuluj karje agrešāt š fiča čist ān vojki alu Dimizovuluj. Dimizov akuljes p fratilje alu Mojsije, Aron, š sāmānca alu Aron, s fije popurj aluj.

Tko god bi prekršio Božji zakon, mogao je donijeti životinju na žrtvenik pred Šatorom sastanka kao žrtvu Bogu. Svećenik bi zaklao životinju i spalio ju na žrtveniku. Krv životinje koja je bila žrtvovana pokrivala bi grijeh te osobe i učinila ju čistom u Božjim očima. Bog je odabrao Mojsijevog brata Arona i Aronove potomke da budu njegovi svećenici.

Narodu apristanit s skultje zakonu karje Dimizov adat, s štujaskă jedino p Dimizov š s fije aluj poseban narod. Ali majdată će obečit s askultje p Dimizov, mult agrešăt.

Narod je pristao biti poslušan zakonima koje im je Bog dao, da štiju jedinog Boga i da budu njegov poseban narod. Ali ubrzo nakon što su obećali da će biti poslušni Bogu, strašno su sagriješili.

Mojsije mult zälje afost
p vrh alu djaluluj Sinaj,
undje rubja ku Dimizov. Alu
lumje adosadit s aštjaptje
s s äntuarkä. Atunča adus
auru alu Aron š akätat dälä
jel s ji fakä kip.

*Mojsije je mnoge dane provo-
dio na vrhu gore Sinaj, gdje
je razgovarao s Bogom. Lju-
dima je dosadilo čekati ga
da se vrati. Stoga su donijeli
zlata Aronu i tražili od njega
da im napravi idola.*

Aron afukut kip d aur
 ān obliku d vakā. Lumja
 ančiput s štujaskā p kipula
 š adus žrtvā! Dimizov afost
 mult nikāžāt p jej daja
 ča grešāt š aplanirit s lji
 potamanjaskā. Ali Mojsije
 sa rugat d jej š Dimizov apus
 urjajke la rugalā š na vrut s
 lji potamanjaskā.

*Aron je napravio idola od
 zlata u obliku teleta. Ljudi
 su počeli divlje štovati tog
 idola i prinositi mu žrtve!
 Bog je bio jako ljut na njih
 jer su sagriješili i planirao ih
 je uništiti. Međutim, Mojsije
 se molio za njih i Bog je usli-
 šao njegovu molitvu i nije ih
 uništio.*

Känd Mojsije sa dat än zos
däpä djal š avizut p kipu,
afost aša nikážät š aspart
pločilje d buluvan p karje
Dimizov askris Zjače (10)
zapovjedurj.

*Kad je Mojsije sišao s planine
i vidio idola, bio je tako ljut
da je razbio kamene ploče na
kojima je Bog napisao Deset
zapovijedi.*

Atunča Mojsije aspart p kipu
 ān prašānā, apus prašāna
 ān apā š anatirit p narodu s
 bja apaja. Dimizov atrimjes
 kaznā plumje š mulc amurit.

*Onda je Mojsije razbio idola
 u prah, ubacio prah u nešto
 vode i natjerao narod da pije
 tu vodu. Bog je poslao pošast
 na ljude i mnogo ih je umrlo.*

Mojsije afukut nuavje ploč
d buluvan d Zjače (10)
zapovjedurj kum azaminja
alja karje aspart. Atunča jar
sa urkat p djal š sa rugat la
Dimizov s oprostjaskā alu
naroduluj. Dimizov askultat
p Mojsije š aoprostit. Sa
tors d djal ku Zjače (10)
zapovjedurj skrisje p nuavje
ploč. Dāpā aja, Dimizov p
Izraelci adus dāpā djal Sinaj
kātri pāmāntu karje Obečit.

*Mojsije je napravio nove
kamene ploče za Deset za-
povijedi kako bi zamijenile
one koje je razbio. Onda se
ponovno popeo na planinu
i molio Boga da oprosti na-
rodu. Bog je poslušao Moj-
sija i oprostio im. Vratio se
s planine s Deset zapovijedi
napisanim na novim ploča-
ma. Nakon toga, Bog je Izra-
elce poveo s gore Sinaj prema
Obećanoj zemlji.*

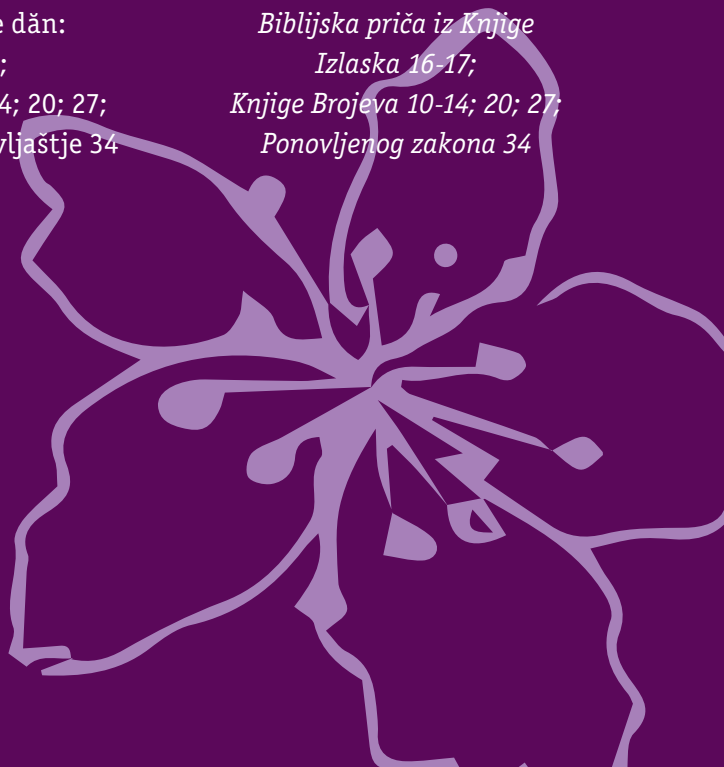

Lutještj p divljina

Vorba dān Biblije dān:
Išjala 16–17;
š dān Brojurlje 10–14; 20; 27;
š dān Zakonu s ponavljaštje 34

Lutanje po divljini

*Biblijska priča iz Knjige
Izlaska 16–17;
Knjige Brojeva 10–14; 20; 27;
Ponovljenog zakona 34*

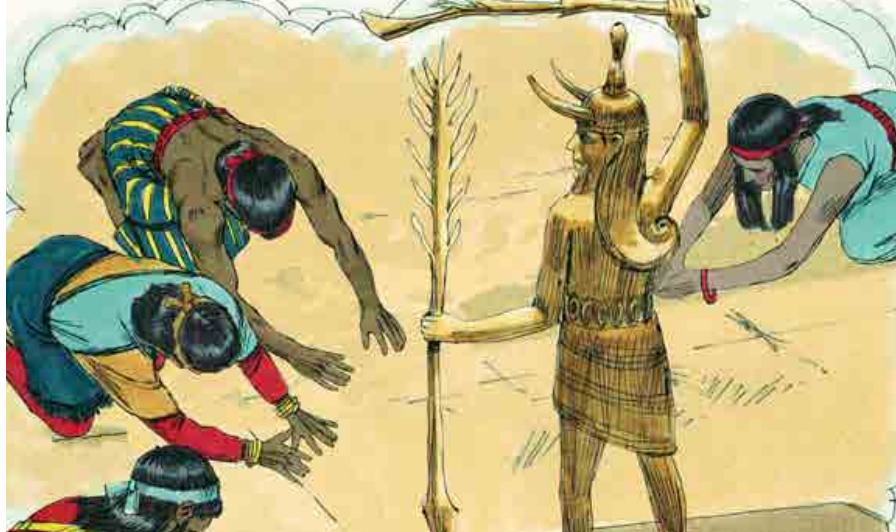

Dăpă aja će Dimizov alu Izraelcilor aobjavit zakonu karje avrut s fije skultac kašă talu savezu alor ku jej, sa dus dăpă djal Sinaj. Dimizov ančiput s lji dukă kătri pămăntu karje Obečit, karje još s kima Kanaan. Stupacu d oblak apljikat la intja alor ân pravacu alu Kanaan, a jej l pratja.

Nakon što je Bog Izraelcima objavio zakone kojima je htio da budu poslušni kao dio njegova saveza s njima, napustili su goru Sinaj. Bog ih je počeo voditi prema Obećanoj zemlji, koja se još zvala Kanaan. Stup od oblaka išao je pred njima u smjeru Kanaana, a oni su ga slijedili.

Dimizov aobečit alu Abraham, Izak š Jakov k osā dja alu familija alor pāmāntu karje Obečit, ali akuma ānklo aatrijit mult narod. S kima Kanaanci. Kanaanci na vrut s poštujaskā nit s skultje p Dimizov. Jej poštuja p dimizovurj karje nuje dimizov š strigā mult urāte stvarurj.

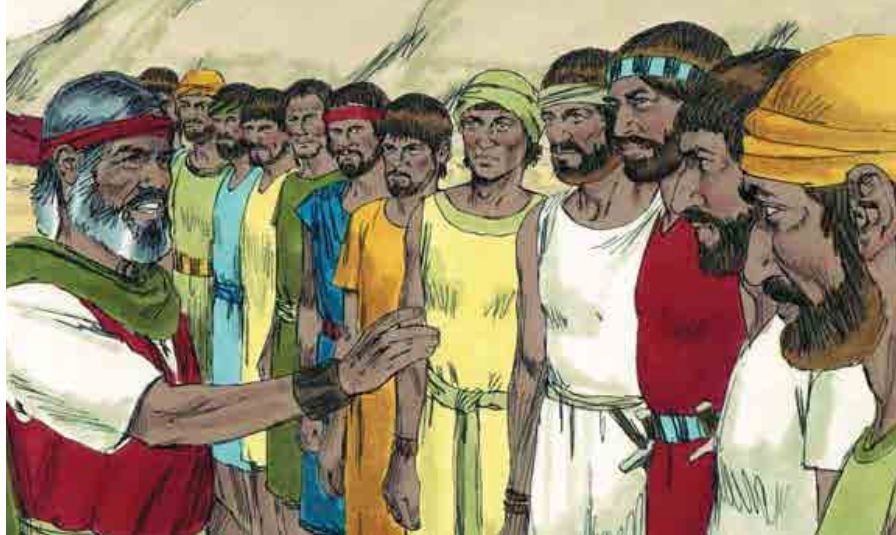
Bog je Abrahamu, Izaku i Jakovu obećao da će njihovim potomcima dati Obećanu zemlju, ali sada su tamo živjeli mnogi narodi. Zvali su se Kanaanci. Kanaanci nisu štovali niti slušali Boga. Štovali su lažne bogove i činili mnoge zle stvari.

Dimizov azās alu Izraelcilor:
 “Mora s putiric p toc
 Kanaanci dān pāmānt karje
 Obečit. Nu sklopic ku jej
 miru š nu vu unsurāc ku jej.
 Mora s lji uništīc p toc alor
 kipu. Akā nu ma skultac, osā
 poštijic alor kipu umjesto p
 minje.”

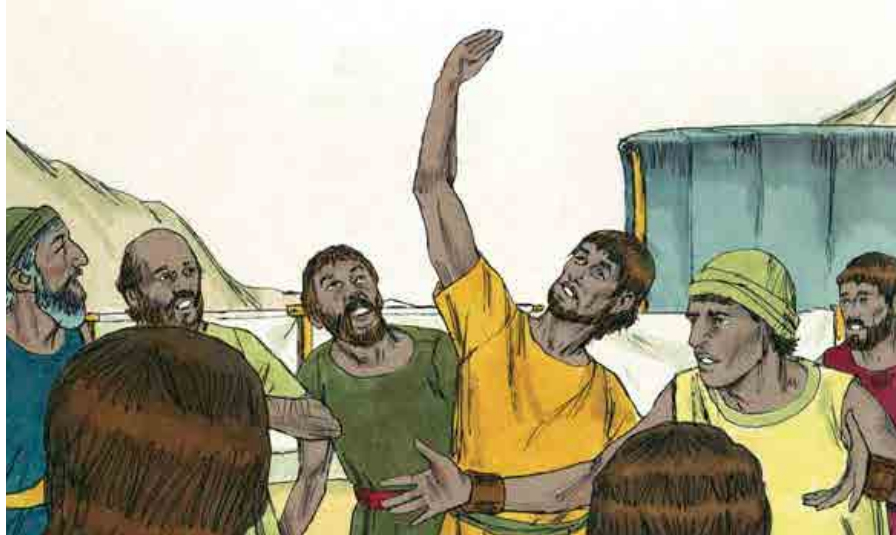
*Bog je rekao Izraelcima:
 „Morate istjerati sve Ka-
 naance iz Obećane zemlje.
 Nemojte s njima sklapati mir
 i ne vjenčavajte se s njima.
 Morate potpuno uništiti sve
 njihove idole. Ako me ne po-
 slušate, štovat ćete njihove
 idole umjesto mene.”*

Känd Izraelci ažuns pänla granică alu Kanaan, Mojsije akuljes duavăsprjače (12) omurj, p unu d tot sāmānca alu Izrael. Mojsije lja zās s pljače š s vjadă pāmāntu kum izgledjaštje. Također atribut s sljedjaskă p Kanaanci s vjadă snaga alu vuastja alor.

Kad su Izraelci stigli do granice Kanaana, Mojsije je odabrao dvanaest muškaraca, po jednog iz svakog izraelskog plemena. Muškarcima je dao upute da odu i uhode zemlju kako bi vidjeli kakva je. Također, trebali su uhođiti Kanaance da vide snagu njihovih vojski.

Duavăsprjače (12) omurj aputujit pānglā Kanaan patruzāč (40) d zālje, š atunča sa tors. Azās alu lumjej: “Pāmāntu mult rudjaštje š dā mult plodurj.” Ali d zjače (10) omurj karje avizut pāmāntu azās: “Trgurj jaštje mult capānj š lumjaja jaštje naspram d noj divurj! Akā napadnim sigurno nji pobidjaštje š nji muarā!”

Dvanaest muškaraca putovalo je kroz Kanaan četrdeset dana, a onda su se vratili. Rekli su ljudima: „Zemlja je jako plodna i daje mnogo uroda.” No, deset uhoda je reklo: „Gradovi su jako snažni i ti ljudi su naspram nas kao divovi! Ako ih napadnemo, zasigurno će nas pobijediti i pobiti!”

Međutim, aldā doj (2) omurj karje avizut pāmāntu, Kaleb š Jošua, odma azās: “Istina jaštje, lumjaja dān Kanaan je marj š capānj, ali noj sigurno putjem s lji pobidim k Dimizov s burjaštje ku noj!”

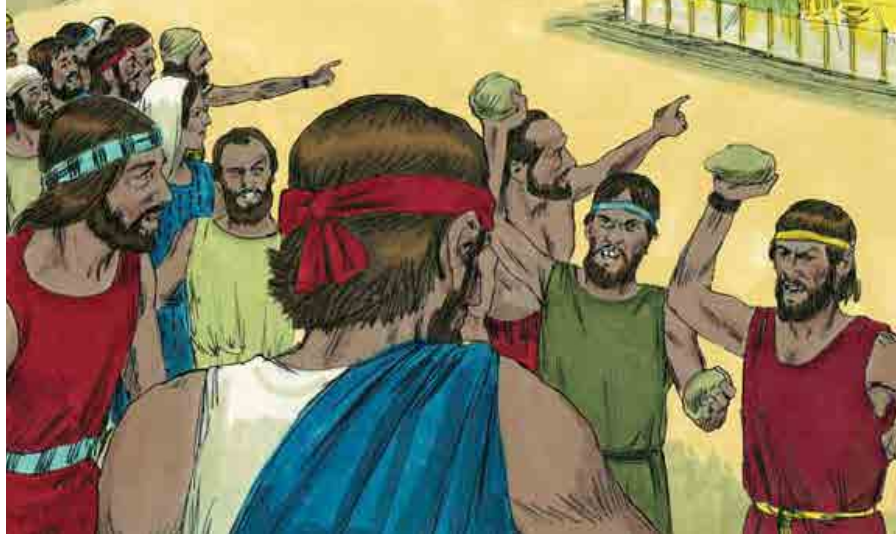
Međutim, druga dvojica uhoda, Kaleb i Jošua, odmah su rekli: „Istina je da su ljudi Kanaana visoki i snažni, ali mi ih zasigurno možemo pobijediti jer će se Bog boriti za nas!”

Međutim, narodu na skultat p Kaleb š p Jošua. Sa nikážāt p Mojsije š p Aron š azās: “Dāče p noj adus ānkua ān lokusta aurāt? Majbinje arfi sa rāmas ān Egiptat, a akuma s poginjim ān rat, a mujeri š kupi alji noštri s fije argac.” Narodu avrut s kuljađje p njeko altu vođe karje lja dučje āndrāt ān Egiptat.

Međutim, narod nije poslusašo Kaleba i Jošuu. Naljutili su se na Mojsija i Arona i rekli: „Zašto ste nas doveli na ovo grozno mjesto? Bolje bi bilo da smo ostali u Egiptu, a sada ćemo, evo, poginuti u borbi, a naše žene i naša djeca će postati robovi.” Narod je htio odabrati nekog drugog vođu koji će ih odvesti nazad u Egiptat.

Dimizov mult sa nikăžăt š sa dus ăn Šator d sastanak. Dimizov azăs: “Daja će voj va bunjit păntruv d minje, tot narodu mora s lutjaskă p divljină. Osim Jošua š Kaleb, toc karje arje duavăžăč (20) d aj š maj mult, osă muarje aiča š nikad nusă untrje ăn pămănt karje Obečit.”

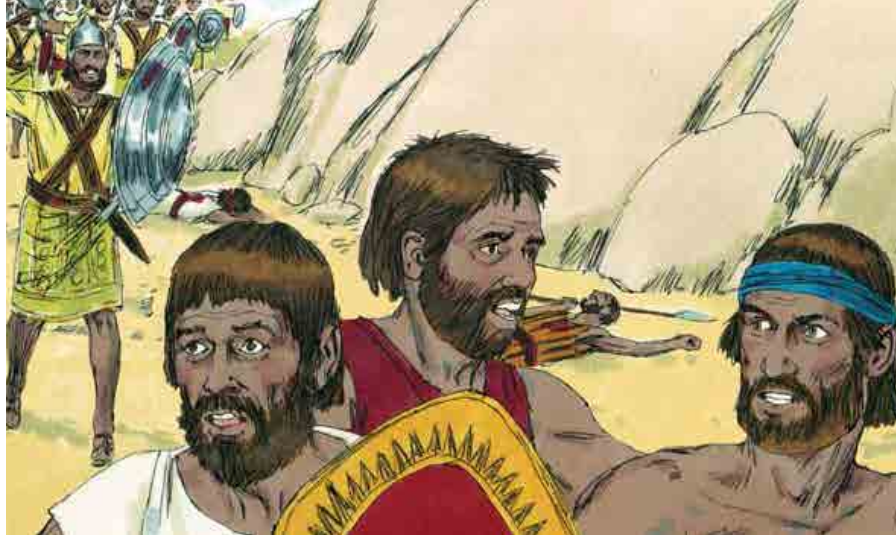
Bog se jako naljutio i došao u Šator sastanka. Bog je rekao: „Pošto ste se pobunili protiv mene, cijeli narod će morati lutati divljinom. Osim Jošue i Kaleb, svi koji imaju dvadeset godina ili više umrijet će ovdje i nikada neće ući u Obećanu zemlju.”

Känd narodu auzāt aja lja fost žau ča grešāt. Alat je toc oružija š apljikat s napadjaskā p Kanaanci. Mojsije lja upozorit s nu pljače k Dimizov nuje ku jej, ali jej na vrut s skultje.

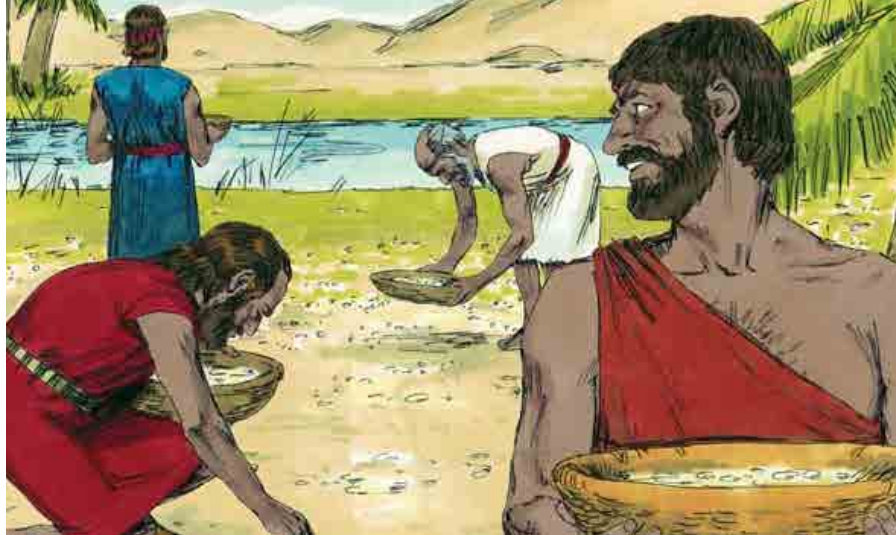
Kad je narod to čuo, bilo im je žao što su sagriješili. Uzeli su svoja oružja i otišli napasti Kanaance. Mojsije ih je upozoravao da ne idu jer Bog nije bio s njima, ali oni ga nisu poslušali.

Dimizov na pljikat ku jej
 ān rat š daja jej aizgubit
 š mulc apoginit. Dāpā aja,
 Izraelci sa okrnit d Kanaan,
 š patruzāč (40) d aj aumblat
 p divljinā.

*Budući da Bog nije išao s nji-
 ma u bitku, bili su poraženi
 i mnogi su poginuli. Nakon
 toga, Izraelci su se okrenuli
 od Kanaana, te su četrdeset
 godina lutali divljinom.*

Tjekom d patruzáč (40) d
aj känd narodu alu Izrael
aumblat p divljină, Dimizov
s brinja d jej. Lja dat mälaj če
kidja dän čerj, karje s kima
„mana”. Također, atrimjes
jato d prepelic (puj karje
nuje marje) än logor alor, aša
s puatä s mälănče š karnje.
Tjekom d tot vřijamje,
Dimizov apäza alor trjenci š
sandaljlje s nu istrušaskä.

*Tijekom tih četrdeset go-
dina dok je izraelski narod
lutao divljinom, Bog se bri-
nuo za njih. Dao im je kruh
s neba, koji se zvao „mana”.
Također, slao je jata prepe-
lica (ptica srednje veličine)
u njihove logore, tako da su
mogli jesti i meso. Tijekom
sveg tog vremena, Bog je ču-
vao njihovu odjeću i sandale
da se ne istroše.*

Dimizov čak čudesno lja dat apă dăn buluvan. Ali, d tot aja, narodu alu Izrael prigovorja š mrmlja pāntruv Dimizov š pāntruv Mojsije. Međutim, atunča Dimizov š majdāpartje afost vjeran aluj će obečit alu Abraham, Izak š alu Jakov.

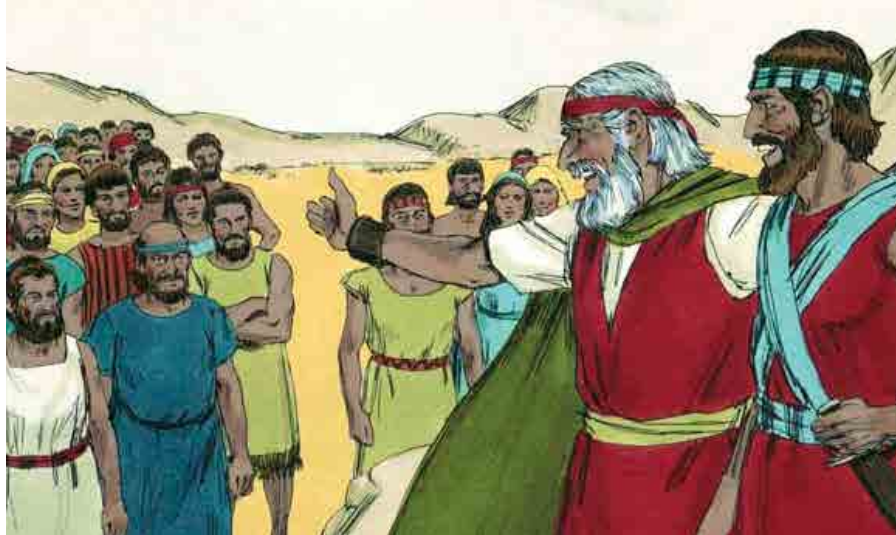
Bog im je čak čudesno dao vodu iz stijene. No, unatoč svemu tome, izraelski narod prigovarao je i mrmljao protiv Boga i protiv Mojsija. Međutim, čak i tada je Bog i dalje bio vjeran svojim obećanjima Abrahamu, Izaku i Jakovu.

Udată afost k narodu na vut apă, Dimizov azăs alu Mojsije: “Rubjaštje alu pjatrej š apa osă jašă dăn ja.” Međutim Mojsije na pokazăt poštujałă kătri Dimizov pănglă tot narodu aša će dadavorj aluvit p pjatră ku băcu umjesto s rubjaštje ku ja. Apa apljikat d pjatră š toc abut, ali Dimizov afost nikăžăt p Mojsije š azăs aluj: “Tu nusă uncăr p pămănt karje Obečit.”

Jednom drugom prilikom kad narod nije imao vode, Bog je rekao Mojsiju: „Progovori stijeni i voda će izaći iz nje.” Međutim, Mojsije je iskazao nepoštovanje prema Bogu pred cijelim narodom tako što je dvaput udario u stijenu sa štapom umjesto da joj progovori. Voda jest potekla iz stijene da bi svi pili, ali Bog je bio ljut na Mojsija i rekao mu je: „Ti nećeš ući u Obećanu zemlju.”

Dăpă aja če Izraelci umbla patruzăč (40) d aj, toc karje sa pobunit pāntruv Dimizov afost morc. Atunča Dimizov jar adus p narodu pānla rub pāmāntuluj karje Obečit. Mojsije atunča afost mult bātārn, pa Dimizov akuljes p Jošua s jažutā s vudjaskā narodu. Dimizov isto aša obečit alu Mojsije k una zuvā trimjatje p altu prorok karje je kašā Mojsije.

Nakon što su Izraelci lutali divljinom četrdeset godina, svi koji su se pobunili protiv Boga su umrli. Tada je Bog opet poveo narod do ruba Obećane zemlje. Mojsije je tada bio jako star, pa je Bog odabrao Jošuu da mu pomo-gne voditi narod. Bog je isto tako obećao Mojsiju da će jednog dana poslati drugog proroka poput Mojsija.

Dăpă aja, Dimizov alu Mojsije azăs s pljače p vrh alu djaluluj kum aputja s vjadă pămăntu karje Obečit. Mojsije avizut pămăntu karje Obečit, ali Dimizov na dopustit s untră ăń jel. Atunča Mojsije amurit, a Izraelci tuguja dăpă jel trjezăč (30) d zălje. Jošua apostanit alor vođa. Jošua afost bun vođe, d aja će kridja ăń Dimizov š askulta.

Nakon toga, Bog je Mojsiju rekao da ode na vrh planine kako bi mogao vidjeti Obećanu zemlju. Mojsije je vidio Obećanu zemlju, ali mu Bog nije dopustio da uđe u nju. Zatim je Mojsije umro, a Izraelci su tugovali za njim tri-deset dana. Jošua je postao njihov novi vođa. Jošua je bio dobar vođa, jer je vjerovao Bogu i bio mu poslušan.

15

Pământu karje *Obećana zemlja* **Obečit**

Vorba dăn Biblije dăn:
Jošua 1–24

*Biblijska priča iz Knjige o
Jošui 1–24*

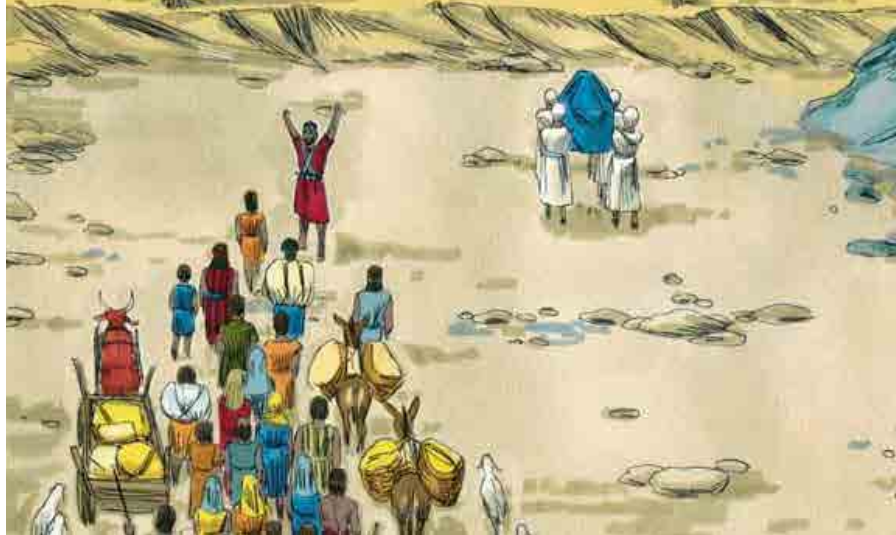

Napokon avinjit vrijeme Izraelci s untrā ān Kanaan, p pāmānt karje Obečit. Jošua atrimjes doj (2) omurj s vjadā trg Jerihon ān Kanaan, karje afost zaštitit ku capānj zidurj. Ān trgula atrijit una prostitutkā karje s kima Rahaba, karje askuns p doj (2) omurj š maj ānklo lja žutat s fugā. Afukut daja ča krizut ān Dimizov. Doj (2) omurj aobečit k zaštitjaštje p Rahaba š p familija alu je kānd Izraelci uništja p Jerihon.

Napokon je došlo vrijeme da Izraelci uđu u Kanaan, Obećanu zemlju. Jošua je poslao dvije uhode u kanaanski grad Jerihon, koji je bio zaštićen snažnim zidinama. U tom gradu je živjela jedna prostitutka imenom Rahaba, koja je sakrila uhode i kasnije im pomogla da pobjegnu. Učinila je to jer je vjerovala Bogu. Uhode su obećale da će zaštititi Rahabu i njenu obitelj kad Izraelci budu uništili Jerihon.

Izraelci mora s trjakă apa Jordan s puată s untră p pământ karje Obečit. Dimizov azăs alu Jošua: "Las p popurlje s pljače prvi." Kănd popurlje azakoračit ăn apa Jordan, apa aprestanit s kurje s puată Izraelci s trjakă p alta partje p pământ uskat.

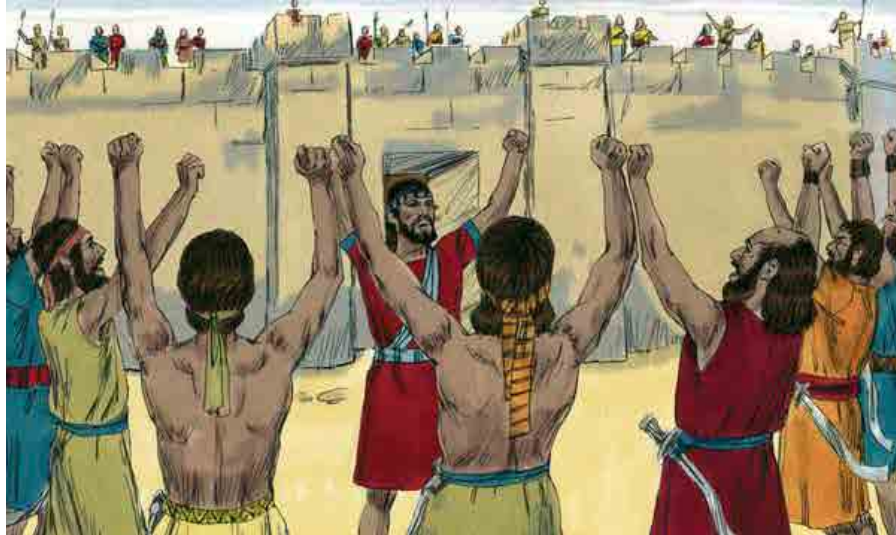
Izraelci su morali prijeći rijeku Jordan da bi ušli u Obećanu zemlju. Bog je rekao Jošui: „Neka svećenici idu prvi.” Čim su svećenici zakoračili u rijeku Jordan, voda uzvodno prestala je teći da bi Izraelci mogli prijeći na drugu stranu po suhom tlu.

Dăpă aja če lumja atrikut apa Jordan, Dimizov adat uputje alu Jošua kum s napadnjaskă majcapăn trg Jerihon. Narodu askultat p Dimizov. Vuastja š popurlje šasă (6) zălje aumblat pănglă trgu Jerihon udată p ză, baš kum Dimizov azăs s fakă.

Nakon što su ljudi prešli rije-ku Jordan, Bog je dao napu-tak Jošui kako da napadne moćni grad Jerihon. Narod je poslušao Boga. Vojnici i sve-ćenici su šest dana stupali oko grada Jerihona jednom na dan, baš kako im je Bog rekao da učine.

Aldă šaptje (7) ză Izraelci aumblat pānglă trg još d šaptje (7) vorj. Kānd aumblat pānglă trg zadnja vorj, vuastja astriga, a popurlje asuflat ān truba alor.

Sedmoga su dana Izraelci hodali oko grada još sedam puta. Dok su hodali oko grada posljednji put, vojnici su povikali a svećenici su zapuhali u svoje trube.

Atunča zidurlje pānglā Jerihon akāzut! Izraelci auništīt tot ān trg kum Dimizov anaredit. Samo p Rahaba apoštedito š p familija alu je, karje apostanit sāmānca alu Izraelcilor. Kānd alcā lumje karje atriġit ān Kanaan auzāt k Izraelci auništīt p Jerihon, mult lja fost frikā s nu lji napadjaskā Izraelci.

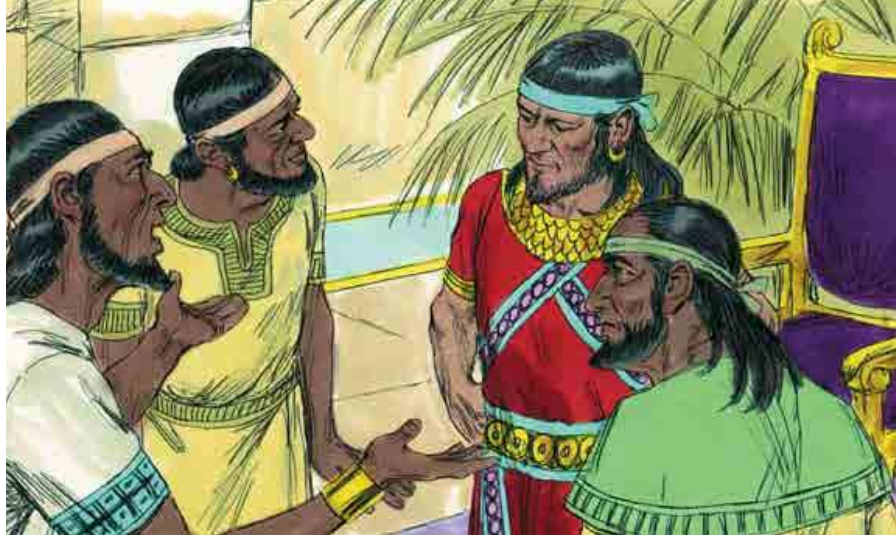

Tada su se zidine oko Jerihona srušile! Izraelci su uništili sve u gradu kako im je Bog naredio. Jedino su pošte-dili Rahabu i njenu obitelj, koji su postali dio Izraelaca. Kada su drugi narodi koji su živjeli u Kanaanu čuli da su Izraelci uništili Jerihon, jako su se uplašili da će Izraelci i njih napasti.

Dimizov azapovjedit alu Izraelcilor s nu sklapjaskă miru ku ničunu narod dăn Kanaan. Međutim, unu narod dăn Kanaan, karje sa kimat Gibeon, amincăt alu Jošua š ja zăs k vinje dăn lok dăpartje dăn Kanaan. Akătat dăla Jošua dăla jel s sklapjaskă mir. Jošua š Izraelci na antribat p Dimizov d undje avinjit Gibeonci, š Jošua asklopit miru ku jej.

Bog je zapovjedio Izraelcima da ne sklapaju mir ni s jednim narodom iz Kanaana. Međutim, jedan od kanaanskih naroda, koji se zvao Gibeon, lagao je Jošui i rekao mu da dolazi iz mjesta daleko od Kanaana. Tražili su od Jošue da s njima sklopi mir. Jošua i Izraelci nisu pitali Boga odakle su došli Gibeonci, pa je Jošua sklopio mir s njima.

Izraelci afost mult nikážac känd asaznajit k Gibeonci lja änsšalat, ali jar aodržät miru ku jej daja ča fost obečit pänglä Dimizov. Maj änklo carulje d unu altu narod än Kanaan, Amorejci, auzät k Gibeonci asklopit miru ku Izraelci, š aspojit vuastja alor än una marje vuastje š anapadit p Gibeon. Gibeonci atrimjes porukä alu Jošua, š kätä pomoć.

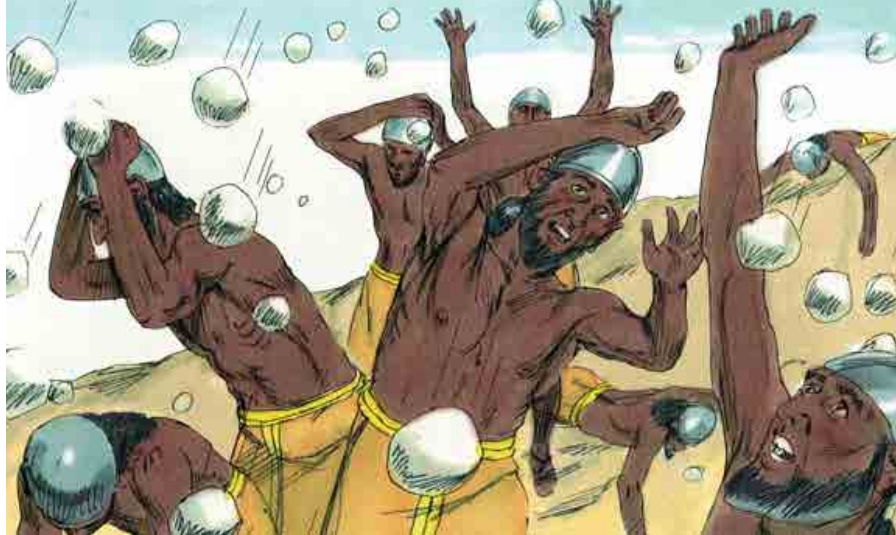
Izraelci su bili jako ljuti kad su saznali da su ih Gibeonci prevarili, ali su održali primirje s njima jer je to bilo obećanje pred Bogom. Nešto kasnije, kraljevi jednoga drugog naroda u Kanaanu, Amorejci, čuli su da su Gibeonci sklopili primirje s Izraelcima, pa su ujedinili svoje vojske u jednu veliku vojsku i napali Gibeon. Gibeonci su poslali poruku Jošui, tražeći pomoć.

Š aša, Jošua astrāns vuastja alu Izraelcilor, aša d tuatā nuaptja aumblat s puatje s vije pānla Gibeonci. Dānzorj aiznenadit p vuastja alu Amorejci š anapadito.

I tako, Jošua je skupio izraelsku vojsku, tako da su cijelu noć hodali da bi došli do Gibeonaca. Rano ujutro su iznenadili amorejsku vojsku i napali je.

Dimizov sa borit d Izrael än
zuvaja. Azbunit p Amorejci
š atrimjes marje pjatră karje
mult lumje amurit d ja.

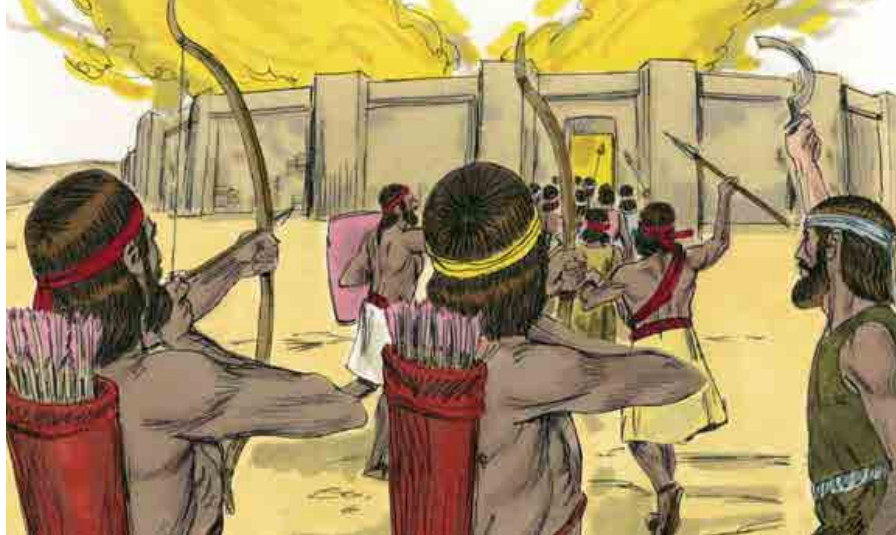
*Bog se borio za Izrael taj dan.
Zbunio je Amorejce i poslao
veliku tuču koja ih je mnoge
ubila.*

Također, Dimizov afukut suarilje s stă ăn lok, kum Izraelci avja dosta vřijamje s pobjedjaskă p Amorejci. Ăn zuvaja Dimizov aizborit marje pobjedă d Izrael.

Također, Bog je napravio da sunce stane na jednom mjestu, kako bi Izraelci imali dovoljno vremena da potpuno pobijede Amorejce. Tog dana je Bog izvojevao veliku pobjedu za Izrael.

Dăpă aja će Dimizov apobjedit p vuastja, mult alcă narodurj alu Kanaan sa străns s napadjaskă p Izrael. Jošua š Izraelci lja napadit š apobjedit.

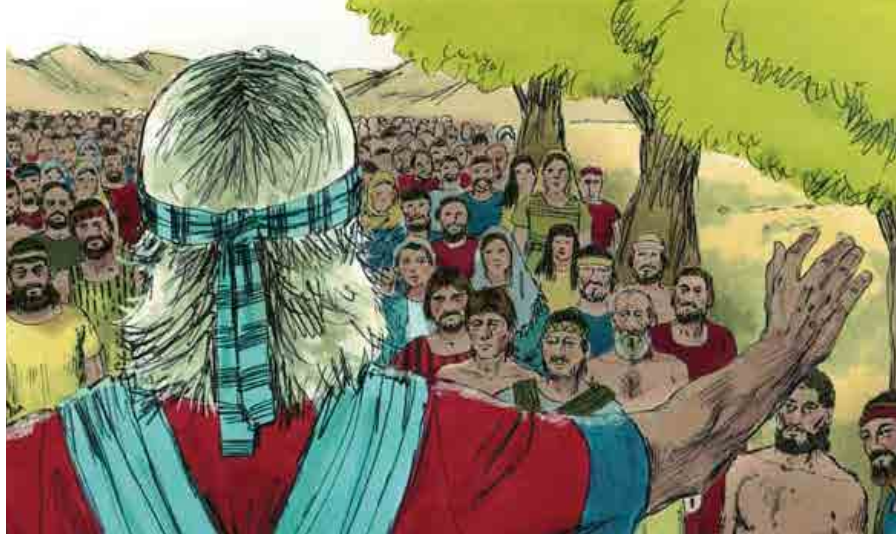
Nakon što je Bog pobijedio tu vojsku, mnogi drugi kanaanski narodi skupili su se da napadnu Izrael. Jošua i Izraelci su ih napali i pobijedili.

Dăpă bătaie, Dimizov adat alu tot pleme alu Izrael talu alor dăn pămăntula karje Obečit. Atunča Dimizov adat miru alu Izrael p tuată granica.

Nakon te bitke, Bog je dao svakom izraelskom plemenu njegov dio Obećane zemlje. Tada je Bog dao mir Izraelu na svim granicama.

Känd Jošua apostanit bătärn, akimat p tot narodu alu Izrael. Jošua p narodu lja dat d gänd če trjebje s fakä s fije s skultä savez karje Dimizov asklopit ku Izraelci p Sinaj. Narodu aobečit k rāminje s krjadje ān Dimizov š s izvršaštje zakonu alu Dimizovuluj.

Kad je Jošua postao starac, sazvaio je sav izraelski narod. Jošua je narod podsjetio na njegovu obvezu da bude poslušan savezu koji je Bog sklopio s Izraelcima na Sinaju. Narod je obećao da će ostati vjeran Bogu i vršiti Njegove zakone.

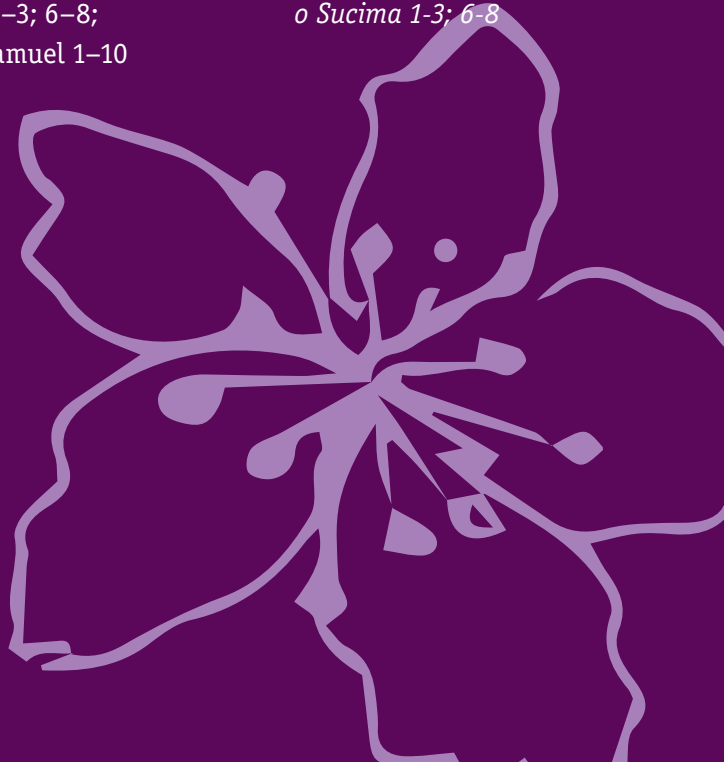
16

Spasitelji

Izbavitelji

Vorba dān Biblije dān:
Knjiga d Sudacurj 1–3; 6–8;
š dān Prva Knjigā d Samuel 1–10

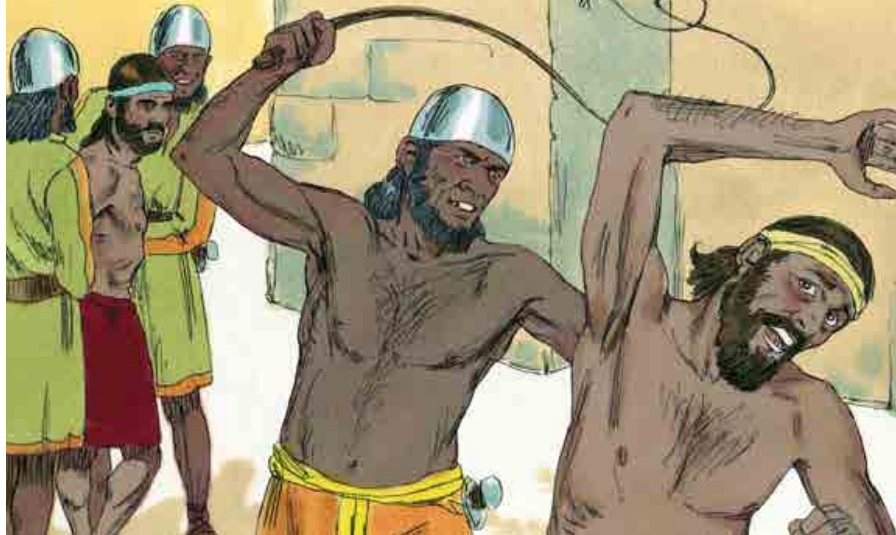
*Biblijska priča iz Knjige
o Sucima 1-3; 6-8*

Dăpă aja kănd Jošua amurit, Izraelci na skultat p Dimizov š na putirit p alci Kanaancurj š na fost s skultje p zakonu alu Dimizov. Izraelci ančiput s poštujaskă p dimizovurjalu Kanaan umjesto p Jahve, pravi Dimizov. Izraelci na vut car, š toc ančiput s fakă aja kum agăndit k je binje.

Nakon Jošuline smrti, Izraelci su bili neposlušni Bogu i nisu istjerali ostale Kanaance niti su bili poslušni Božjim zakonima. Izraelci su počeli štovati kanaanske bogove umjesto Jahve, pravoga Boga. Izraelci nisu imali kralja, pa su svi radili ono što im se činilo ispravno.

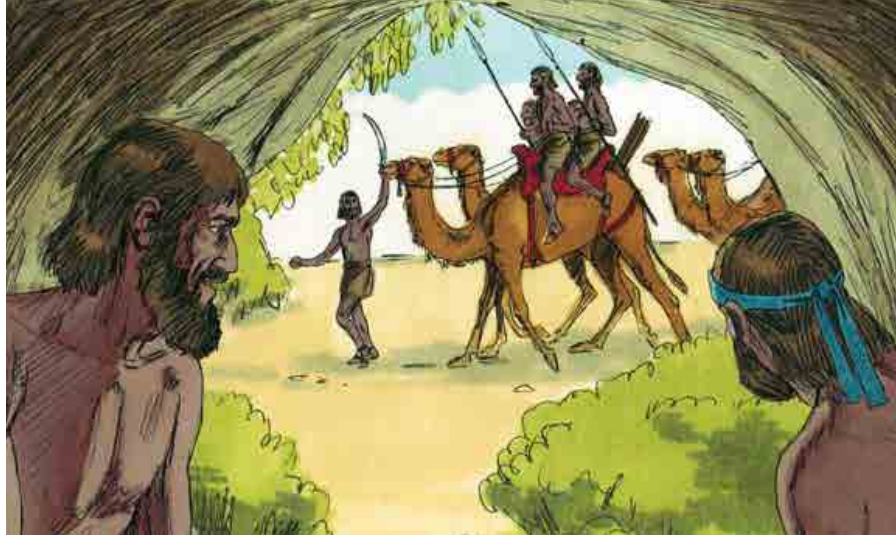
Daja će Izraelci š
majdāpartje nu skulta p
Dimizov, jel lja kaznit aša
ča dopustit s lji pobidjaskā
dušmanji alor. Ālja dušmani
afurat mult stvarurj dāla
Izraelci, auništit alor kāšilje
š amurāt mulc dāla jej.
Dāpā aja mulc aj afost s nu
skultje p Dimizov, d aja će
alor dušmani s lji gazaskā,
Izraelci sa pokajit š akātat
p Dimizov s lji spasaskā.

*Budući da su Izraelci i dalje
bili neposlušni Bogu, On ih je
kaznio tako što je dopustio
da ih njihovi neprijatelji po-
bijede. Ti neprijatelji krali su
mnoge stvari od Izraelaca,
uništavali njihove posjede
i ubijali mnoge od njih. Na-
kon što su puno godina bili
neposlušni Bogu, zbog čega
su ih njihovi neprijatelji tla-
čili, Izraelci su se pokajali
i tražili Boga da ih izbavi.*

Atunča Dimizov adat p spasiatelj karje lja oslobodit dāla dušmanji alor š adus miru p pāmānt. Međutim, narodu amujtat p Dimizov š ančiput jar s poštujaskā kipurj. Atunča Dimizov adopustit alu Midjanci, komšij alu dušmanulor narodu, s lji pobidjaskā.

Onda im je Bog pribavio izbavitelja koji ih je oslobodio od njihovih neprijatelja i donio zemlji mir. Međutim, narod je zatim zaboravio Boga i počeo ponovno štovati idole. Stoga je Bog dopustio Midjancima, susjednom neprijateljskom narodu, da ih poraze.

Midjanci šaptje (7) aj alat tot plodu dāla Izraelcilor. Izraelci mult avja frikā. Sa skudja ān pečinj s nu lji gāsaskā Midjanci. Sa desāt udatā, aplāns alu Dimizov s lji spasaskā.

Midjanci su sedam godina uzimali sav usjev od Izraelaca. Izraelci su se jako bojali. Sakrivali su se u špiljama da ih Midjanci ne bi pronašli. Napokon, zavapili su Bogu da ih izbavi.

Ān una zuvā, unu Izraelac
 karje s kima Gideon p furiš
 duna gru s nu furā Midjanci.
 Anđelu alu Jahve avinjit
 alu Gideon š azās: “Dimizov
 jaštje ku tinje, capān
 ratnikulje. Fuđ š spasaštje
 p Izrael dāla Midjanci.”

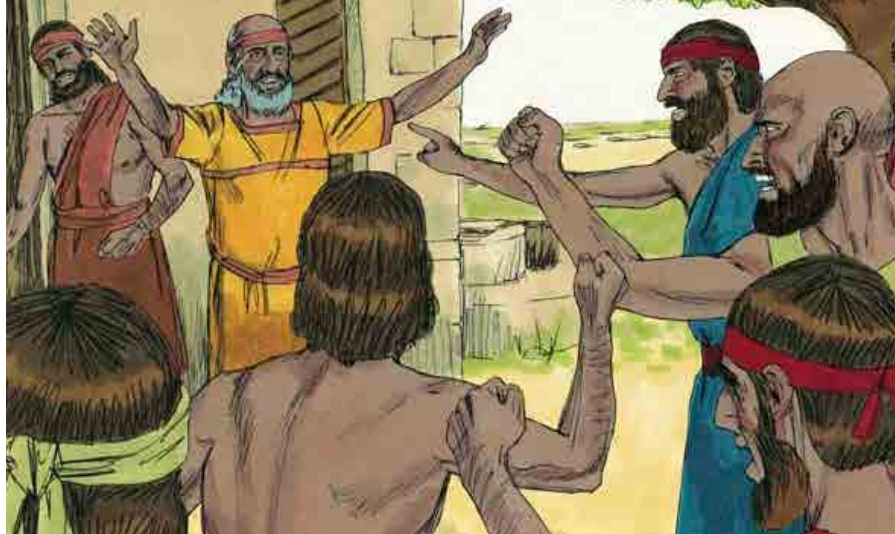
*Jednog dana, jedan Izraelac
 koji se zvao Gideon potajno
 je vršio žito da mu ga Midjan-
 ci ne bi ukrali. Anđeo Jahvin
 došao je Gideonu i rekao mu:
 „Bog je s tobom, hrabri rat-
 niče. Idi i spasi Izrael od Mi-
 djanaca.”*

Tata alu Gideon avut žrtvenik posvetit alu kipurj. Dimizov azās alu Gideon s dubuarje p žrtveniku. Ali, Gideon avut frikā d lumje, š aštiptat s kadā nuaptje. Atunča aduburāt žrtveniku š la spart ān djelurj. Duprapje d lok undje afost žrtvenik d kip, Gideon asagradit altu nov žrtvenik karje afost posvetit alu Dimizovuluj š p jel afukut žrtvā alu Dimizovuluj.

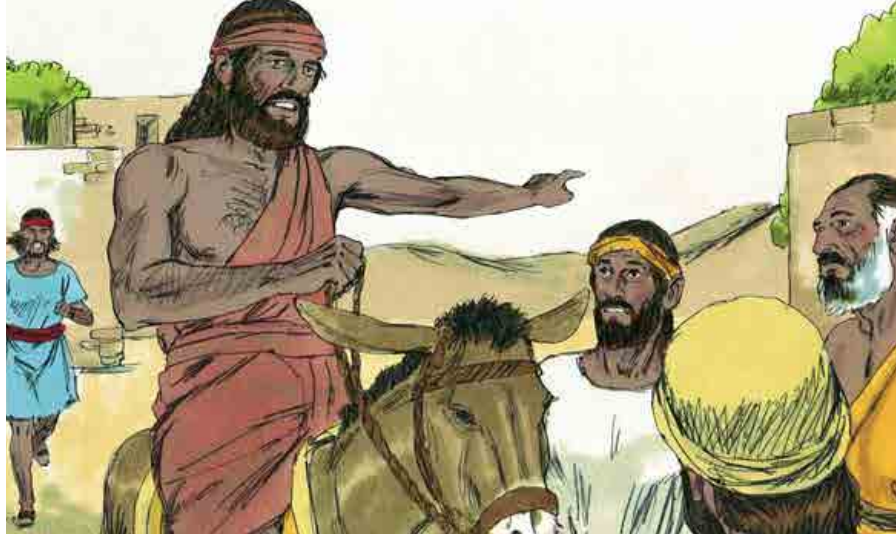

Gideonov otac imao je žrtvenik posvećen nekom idolu. Bog je rekao Gideonu da sruši taj žrtvenik. No, Gideon se bojao ljudi, pa je čekao da padne noć. Tada je srušio žrtvenik i razbio ga u dijelove. Blizu mjesta gdje je bio žrtvenik idolu, Gideon je sagradio novi žrtvenik posvećen Bogu i na njemu prinio žrtvu Bogu.

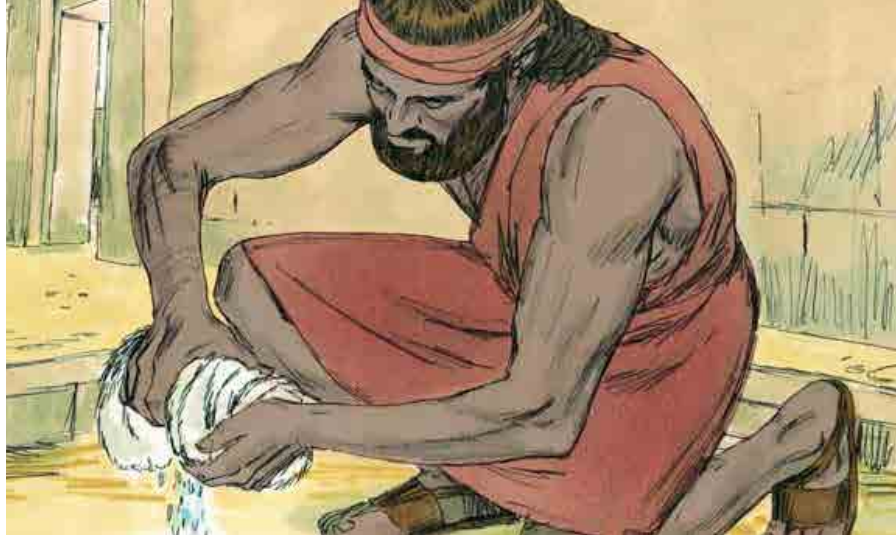
Alta diminjacă lumja avizut k njeko aduburăt š auništīt p žrtveniku, š afost mult nikăžăc. Apljikat la kasa alu Gideon s l muarje, ali tata alu Gideon lja zăs: “Dăce pokušăc s ažităc alu vostru dimizov? Akă jel jaštje dimizov, s s zaštitjaskă sāngur.” Daja će jel azăs aja, lumja na umurăt p Gideon.

Sljedećeg su jutra ljudi vidjeli da je netko srušio i uništio žrtvenik, pa su se jako naljutili. Otišli su ka Gideonovoj kući da ga ubiju, ali Gideonov otac im je rekao: „Zašto pokušavate pomoći svome bogu? Ako on jest bog, neka se sam zaštiti.” Budući da im je on to rekao, ljudi nisu ubili Gideona.

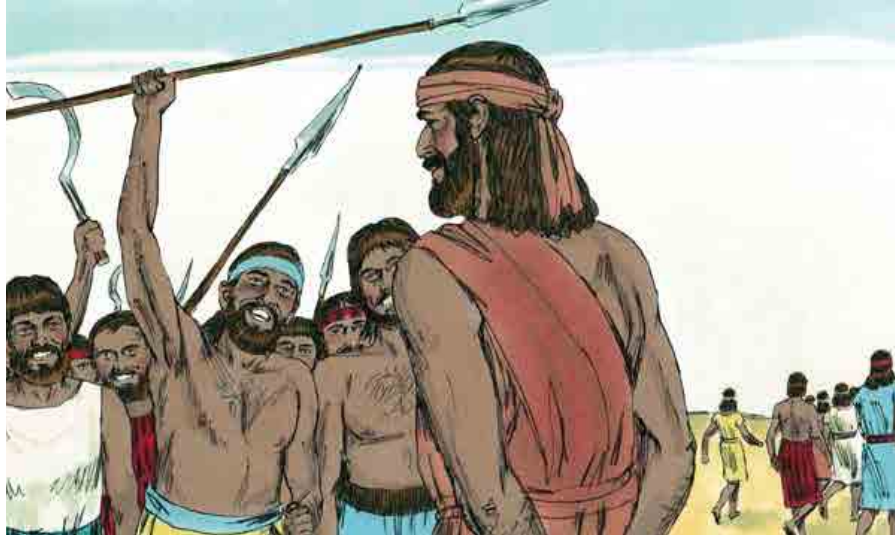
Atunča Midjanci jar avinjit s furje p Izraelci. Afost aša mult k na putut s lji brujaskä kät lji irja. Gideon akimat p Izraelci s s batä ku jej. Gideon arugat p Dimizov s idja doj (2) znakurj kum aputja s fije siguran k Dimizov osä l koristjaštje p jel s spasaskä p Izrael dälä Midjanci.

Tada su Midjanci opet došli pljačkati Izraelce. Bilo ih je tako mnogo da ih se nije moglo prebrojati. Gideon je sazvaao Izraelce da se bore protiv njih. Gideon je zamolio Boga da mu da dva znaka kako bi mogao biti siguran da će ga Bog upotrijebiti da izbavi Izrael od Midjanaca.

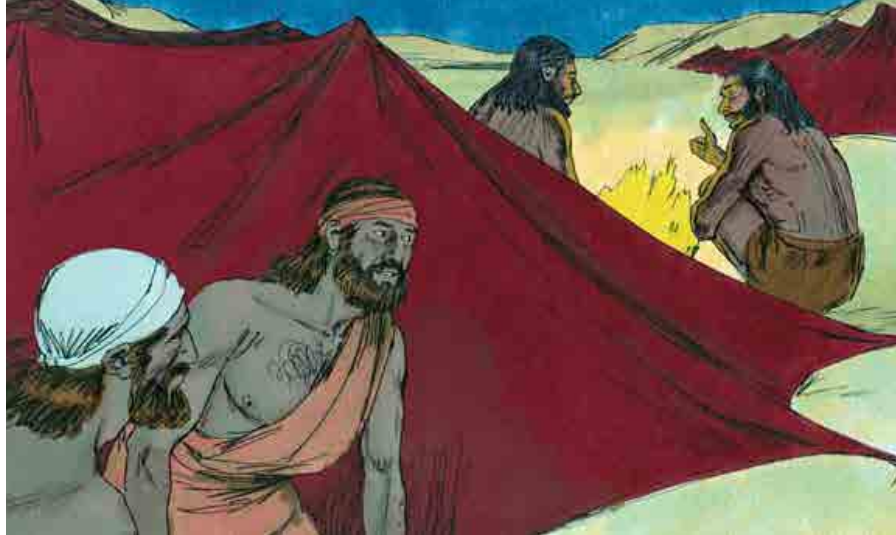
Kašā prvi znak, Gideon apus pjalja d mjestu p pāmānt š arugat p Dimizov s ruava d diminjacā s kadā samo p pjalja alu mjestuluj, a nu p pāmānt. Dimizov aja afukut. Alta nuaptje, arugat s fije pāmāntu ud, ali s fije pjalja alu mjestuluj uskata. Dimizov aja afukut. Aštja ali doj (2) znakurj auvjerit p Gideon k Dimizov osā l koristjaštje p jel s spasaskā p Izrael dāla Midjanci.

Kao prvi znak, Gideon je stavio ovčju kožu na tlo i zamolio Boga da jutarnja rosa padne samo na ovčju kožu, a ne na tlo. Bog je to učinio. Sljedeće noći, zamolio ga je da zemlja bude mokra, ali da ovčja koža ostane suha. Bog je i to učinio. Ova dva znaka uvjerila su Gideona da će ga Bog upotrijebiti da izbavi Izrael od Midjanaca.

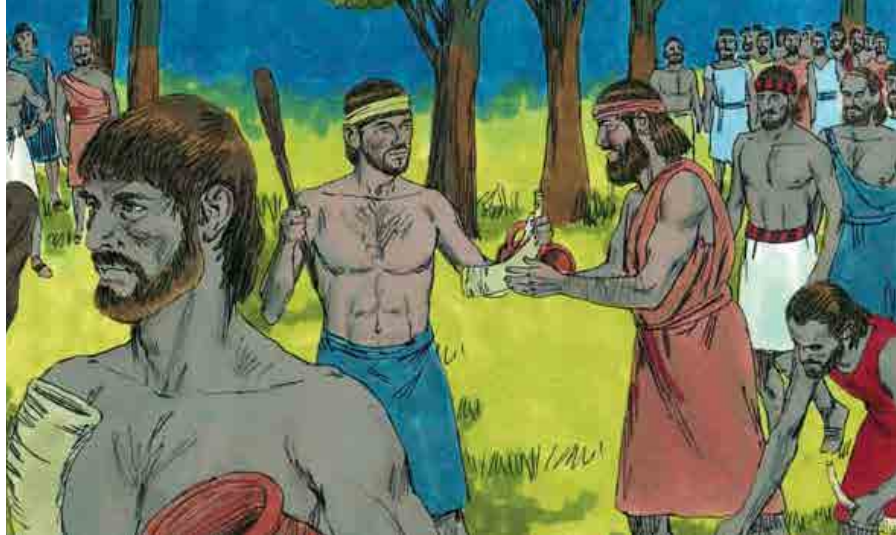
Trježač š doj mij (32.000) d vuastje alu Izrael avinjit la Gideon, ali Dimizov azäs k aja mult. Atunča Gideon atrimjes akas duaväzäč š doj mij (22.000) d lumje karje lja fost frikä s s batä. Dimizov azäs alu Gideon jar arje mult lumje. Daja Gideon atrimjes akas p toc osim trje sutje (300) d vuastje.

32 000 izraelskih vojnika došlo je Gideonu, ali Bog mu je rekao da je to previše. Tada je Gideon poslao kući 22 000 ljudi koji su se bojali boriti se. Bog je rekao Gideonu da još uvijek ima previše ljudi. Stoga je Gideon poslao kući sve izuzev 300 vojnika.

Aja nuaptje Dimizov azäs alu Gideon: "Dätje än zos än logor alu Midjanci š känd auz če rubjaštje, nusä c fije više frikä." Daja asta nuaptje Gideon apljikat än zos än logor š auzät vujnik alu Midjancilor kum spunje visu alu ortaku aluj. Ortaku alu omuluj azäs: "Ästa vis značastje k vuastja alu Gideon osä pobidjaskä p vuastje alu Midjanci!" Känd Gideon auzät, aslavit p Dimizov.

Te noći Bog je rekao Gideonu: „Siđi u midjanski logor i kad čuješ što govore, nećeš se više bojati.” Zato je te noći Gideon sišao u logor i čuo midjanskog vojnika kako pripovijeda svome prijatelju što je sanjao. Čovjekov prijatelj je rekao: „Ovaj san znači da će Gideonova vojska pobijediti midjansku vojsku!” Kad je Gideon ovo čuo, proslavio je Boga.

Atunča Gideon sa tors p
vuastja aluj š alu toc adat
rog, čup d gline š baklja.
Lja ukržāt logoru undje sa
kulkat vuastja alu Midjanci.
Trje sutje (300) d vuastje
alu Gideon apus baklje ān
čup kum Midjanci na vidja
lumina d baklje.

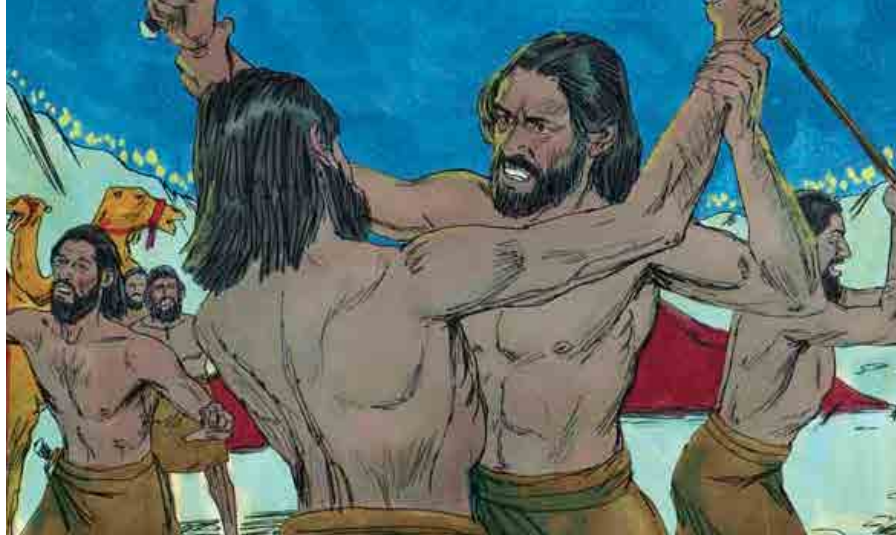
*Zatim se Gideon vratio svojim
vojnima i svakome dao rog,
glineni vrč i baklju. Okružili
su logor u kojem su spavali
midjanski vojnici. Gideon-
vih 300 vojnika stavilo je ba-
klje u vrčeve kako Midjanci
ne bi vidjeli svjetlo baklji.*

Atunča tuată vuastja alu Gideon dăturdată aspart alor čupu, aša dăturdată sa pokazăt foku d baklje. Asuflat ăn rog alor š astrigat: "Maču d Jahve š d Gideon!"

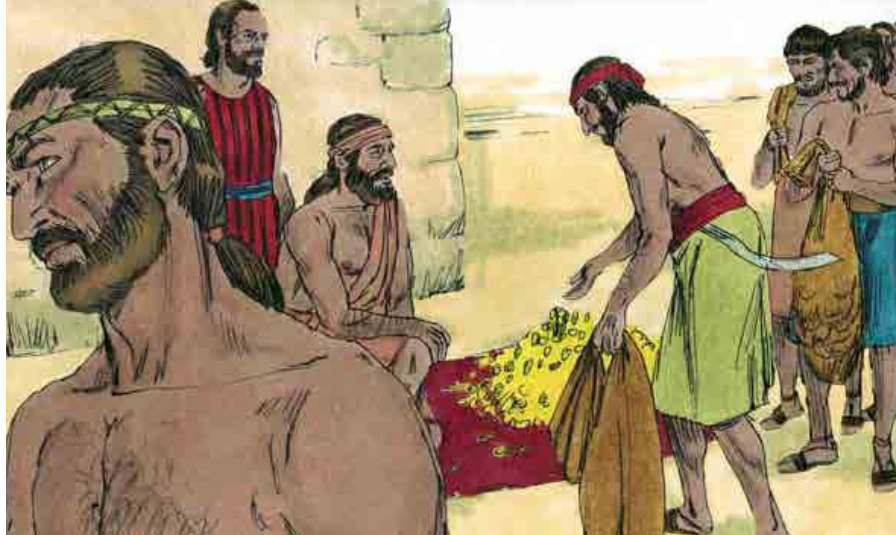

Zatim su svi Gideonovi vojnici u istom trenutku razbili svoje vrčeve, tako da se odjednom pokazala vatra baklji. Zatrubili su u svoje rogove i povikali: „Mač za Jahvu i za Gideona!”

Dimizov azbunit p Midjanci aša k ančiput s napadjaskă š s umară ăntri jej. Odma alcă Izraelci afost kimac dăn kăšilje alor s ažitje s putirjaskă p Midjanci. Mulc aumurăt, a p alci aputirit d pămănt alu Izraelcilor. Ăn zuvaja amurit usută š duavăzăč mij (120.000) d Midjanci. Dimizov aspasăt p Izrael.

Bog je zbunio Midjance, tako da su se počeli napadati i ubijati međusobno. Odmah su i preostali Izraelci bili pozvani iz svojih domova da pomognu progoniti Midjan- ce. Mnoge su ubili, a osta- le su prognali iz Izraelove zemlje. Toga dana umrlo je 120 000 Midjanaca. Bog je izbavio Izrael.

Narodu p Gideon avrut s fakă alor caru. Gideon na vrut s fakă aja, ali akătat s ji dja injel d aur karje alat toc dăla Midjanci. Lumja alu Gideon adat marje količină d aur.

Narod je Gideona htio učiniti svojim kraljem. Gideon im nije dopustio da to učine, ali je zatražio da mu daju nešto zlatnog prstenja koje je svaki od njih uzeo Midjancima. Ljudi su Gideonu dali veliku količinu zlata.

Gideon akoristit aur kum afiča aluj posebne cualje karje adus marje popu. Međutim, lumja ančiput s štujaskā cualjilje koda je kipu. Atunča Dimizov jar akaznit p Izrael daja će slavja p kipu. Dimizov adopustit alu dušmanji alor s lji pobidjaskā. Sa desāt udatā jar akātat p Dimizov s lja žutje, a Dimizov atrimjes još unu spasitelj.

Gideon je upotrijebio zlato kako bi napravio sebi posebnu odoru kakvu je nosio veliki svećenik. Međutim, ljudi su je počeli štovati kao da je idol. Stoga je Bog ponovno kaznio Izrael zato što su štovali idole. Bog je njihovim neprijateljima dopustio da ih poraze. Napokon su ponovno tražili Boga da im pomogne, a Bog im je poslao još jednog izbavitelja.

Aja sa ponavit mult vorj: Izraelci jar griša, Dimizov jar lja kaznja, jej sa pokaja, a Dimizov alor atrimjes p spasitelju s lji spasaskă. Dăpă mult aj, Dimizov atrimjes mulc spasiteljurj karje spasa p Izrael d dušmanji alor.

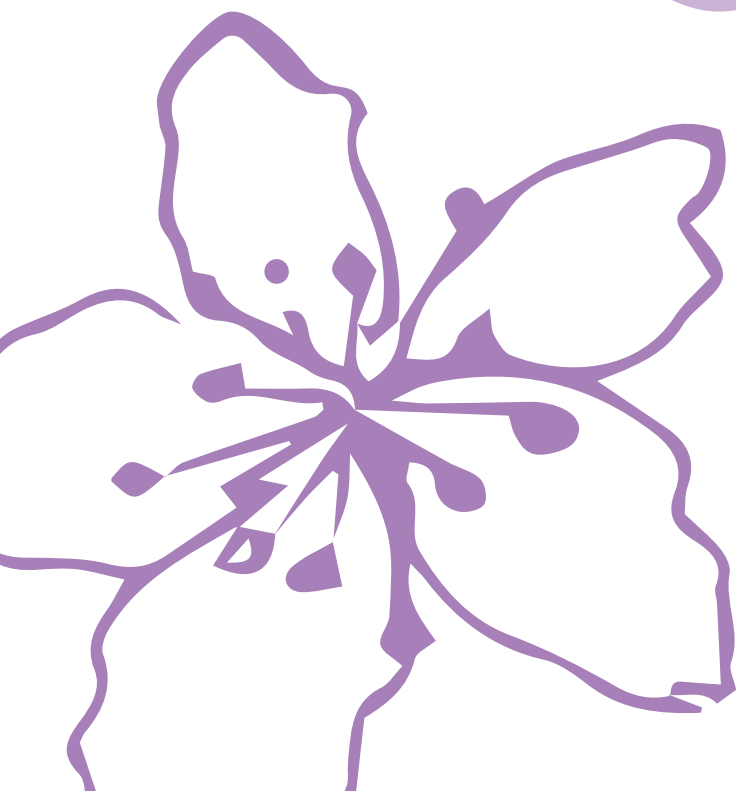
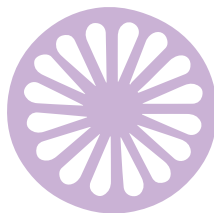
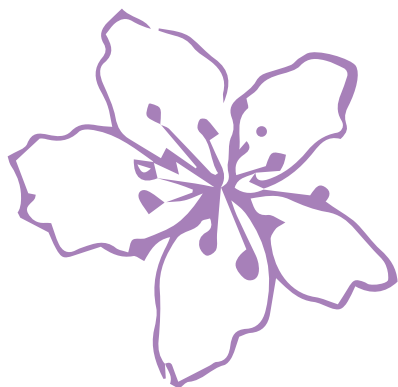
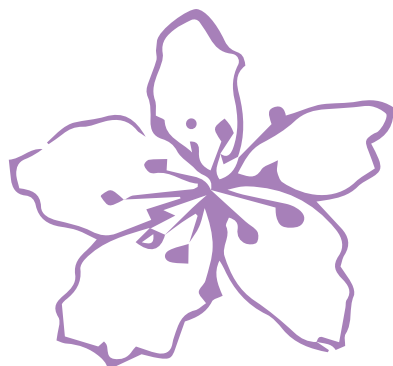
To se ponavljalo mnogo puta: Izraelci bi griješili, Bog bi ih kaznio, oni bi se pokajali, a Bog bi im poslao izbavite-lja da ih spasi. Kroz mnoge godine, Bog je slao mnoge izbavitelje koji su spašavali Izraelce od njihovih neprija-telja.

Konačno, narodu sa rugat la Dimizov d car karje avut toc alci narod. Avrut car karje je nalt š capăn, karje putja s vudjaskă multje bătaje. Alu Dimizov nu sa sviđit zahtjevu alor, ali adat car, kum akătat.

Konačno, narod je molio Boga za kralja kakvog su imali svi drugi narodi. Htjeli su kralja koji je visok i snažan, koji bi ih mogao voditi u bitku. Bogu se nije svidio njihov zahtjev, ali dao im je kralja, kako su i tražili.

Savezu alu Dimizov ku David

Božji savez s Davidom

Vorba dăn Biblije dăn:

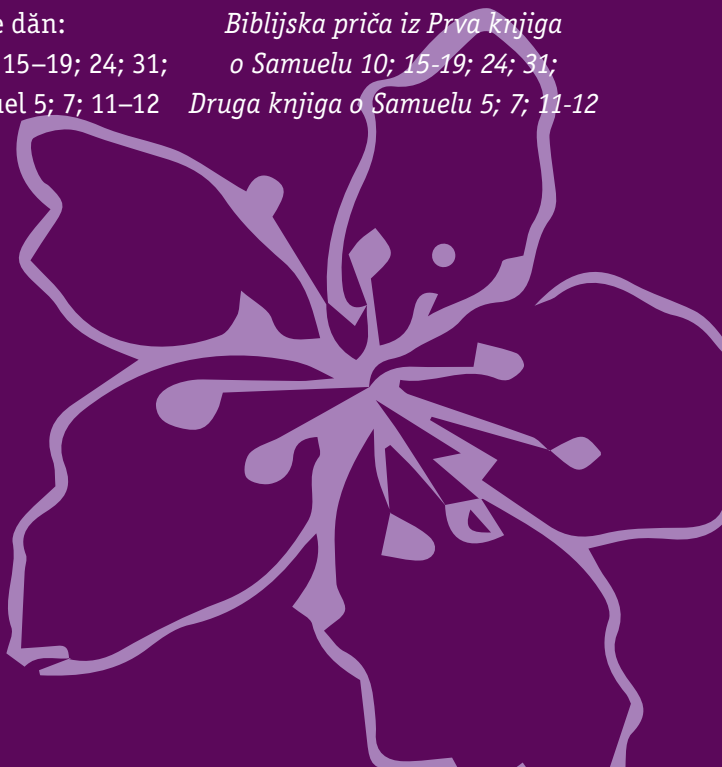
Prva knjigă d Samuel 10; 15–19; 24; 31;

ș dăn Altă knjigă d Samuel 5; 7; 11–12

Biblijska priča iz Prva knjiga

o Samuelu 10; 15–19; 24; 31;

Druga knjiga o Samuelu 5; 7; 11–12

Šaul afost prvi car ăn Izrael. Afost nalt ŝ măndru, baŝ kum narodu avrut. Doj trje aj aluj ăa avladit p Izrael, Šaul afost bun car. Međutim, atunăa apostanit rov ŝ nu skulta p Dimizov, aŝa Dimizov akuljes p unu altu om karje ăn ză oŝa postanjaskă car umjesto jel.

Šaul je bio prvi izraelski kralj. Bio je visok i zgodan, baŝ kao ŝto je narod htio. Prvih nekoliko godina svoje vladavine nad Izraelom, Šaul je bio dobar kralj. Međutim, onda je postao opak i neposluŝan Bogu, pa je Bog izabrao jednog drugog ăovjeka koji ăe jednoga dana postati kralj umjesto njega.

Dimizov akuljes p tănăr Izraelc karje sa kimat David s postanjaskă car dăpă Šaul. David afost pastir dăn trg Betlehem. Ăn altje prilikje, pând apazăt p živutinjlje alu tatusov, David aumurăt š p lavu š p ursu karje anapadit p vuaja. David afost ponizăt š om d pravdă, karje kridja ăn Dimizov š askulta p Dimizov.

Bog je odabrao mladog Izraelca koji se zvao David da postane kralj poslije Šaula. David je bio pastir iz grada Betlehema. U različitim prilikama, dok je pazio na stada svoga oca, David je ubio i lava i medvjeda koji su napali ovce. David je bio ponizan i pravedan čovjek, koji je vjerovao Bogu i bio mu poslušan.

David apostanit marje
vojn timer š vođe. Känd afost
David tănăr, sa borit
păntruv unu div karje
sa kimat Golijat. Golijat
afost trenirit vojn timer, mult
capăn š nalt skoro trje (3)
mitjarje! Međutim, Dimizov
ažutat alu David s umuarje
p Golijat š spasaskă p Izrael.
Dăpă aja, David aizborit
multje pobjedje p dušmani
alu Izrael, š păntruv aja
narodu l slavja.

*David je postao silan vojn timer
i vojskovođa. Dok je David
još bio mladić, borio se protiv
jedn timer diva koji se zvao Go-
lijat. Golijat je bio uvježbani
vojn timer, jako snažan i visok
gotovo tri metra! Međutim,
Bog je pomogao Davidu da
ubije Golijata i spasi Izrael.
Nakon toga, David je izvoje-
vao mnogo pobjeda nad Izra-
elovim neprijateljima, zbog
čega ga je narod veličao.*

Šaul afost ljubomoran daja če narodu avrut p David. Mult vorj avrut s l umarje, ali David s skundja d jel. Una zuvā Šaul kāta p David s l umarje. Auntrat upravo ān špilje undje David sa skuns d jel, ali nu la vizut. David atunča afost mult d pruapje š aputut s l umarje, ali nu la umurāt. Umjesto aja, atijat ān krod d cualcā alu Šaul kašā dokazu k nu l muarā d aja kum aputja s postanjaskā caru.

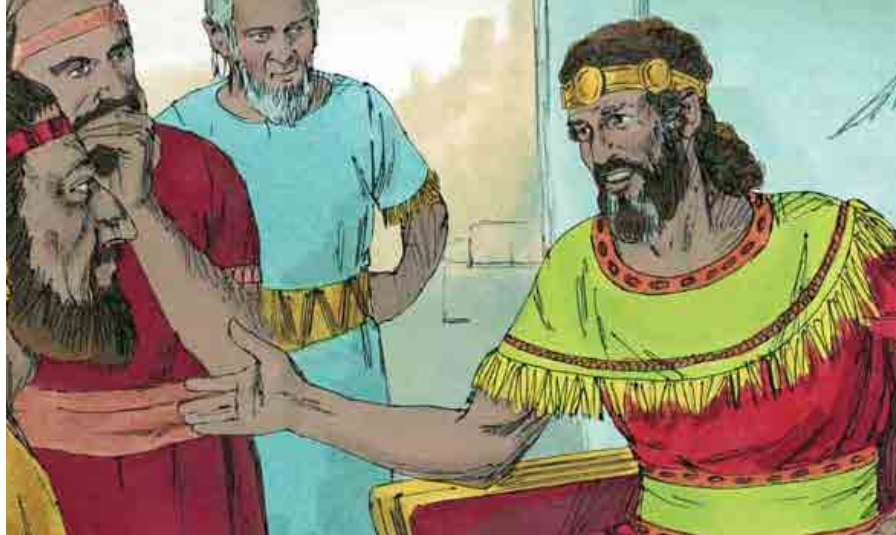
Šaul je postao ljubomoran zbog toga što je narod volio Davida. Mnogo ga je puta pokušao ubiti, pa se David skrivao od njega. Jednoga je dana Šaul tražio Davida da ga ubije. Ušao je upravo u onu špilju gdje se David skrivao od njega, ali ga on nije vidio. David mu je tada bio jako blizu i mogao ga je ubiti, ali nije. Umjesto toga, odrezao je dio Šaulove odjeće kako bi mu dokazao da ga neće ubiti kako bi mogao postati kralj.

Dăpă aja Šaul amurit ăn borbă, a David apostanit car p Izrael. Afost bun car, š narodu la vrut. Dimizov ablagoslovit p David š la fukut s fije rănăkos. David sa borit ăn multje borbje š Dimizov ja žutat s pobidjaskă p dušmani alu Izrael. David aosvojit Jeruzalem š la fukut glavni trg alu cara aluj. Kănd David avladit, Izrael apostanit capăn š bugat.

Na kraju je Šaul umro u bitci, a David je postao kralj nad Izraelom. Bio je dobar kralj, a narod ga je volio. Bog je blagoslovio Davida i učinio ga uspješnim. David se borio u mnogim bitkama i Bog mu je pomogao pobijediti Izraelove neprijatelje. David je osvojio Jeruzalem i učinio ga glavnim gradom svoga kraljevstva. Tijekom Davidove vladavine, Izrael je postao moćan i bogat.

David avrut s fakā Hram undje toc Izraelci aputja s slavjaskā p Dimizov š sa dukā žrtvā. Skoro patru sutje (400) d aj, lumja slavja p Dimizov š duče žrtvā aluj ān Šator d sastanak karje afukut Mojsije.

David je htio sagraditi hram gdje bi svi Izraelci mogli štovati Boga i prinositi mu žrtve. Skoro 400 godina, ljudi su štovali Boga i prinosili mu žrtve u Šatoru sastanka koji je sagradio Mojsije.

Ali Dimizov alu David atrimjes porukă p proroku Natan: "Daja će ješt om d rat, nu vrjaj s gradješt äla Hram. Bijatu alu tov osă gradjaskă. Ali, jo p tinje mult t blagoslovjesk. Unu sămăncia dăla tinje osă vladjaskă kašă caru p lumja amja!" Jedina sămăncia alu David karje puatje s vladjaskă zauvjek jaštje Mesija. Dimizov akuljes p Mesija s spasaštje p lumja alu pămăntusta d grešala alor.

Međutim, Bog je Davidu poslao proroka Natana s porukom: „Budući da si ti čovjek rata, nećeš mi sagraditi taj Hram. Tvoj sin će ga sagraditi. Međutim, ja ću te mnogo blagosloviti. Jedan od tvojih potomaka zauvijek će vladati kao kralj nad mojim narodom!” Jedini Davidov potomak koji može vladati zauvijek je Mesija. Mesija je Božji Izabranik koji će spasiti ljude ovoga svijeta od njihovih grijeha.

Känd David auzāt vorbiljaštja, odma azahvaljit alu Dimizov š aslavīt p Dimizov daja ča obečit alu David aša marje poštujaļā š mult blagoslov. David na štijut känd Dimizov osā ispunjaskā aja ča obečit. Akuma štijim k Izraelci mora da štiptat još mult majdata ņjego ča vinjit Mesija, skoro mij (1000) d aj.

Kad je David čuo te riječi, odmah je zahvalio Bogu i slavio ga jer je obećao Davidu tako veliku čast i mnoge blagoslove. David nije znao kada će Bog ispuniti svoja obećanja. Međutim, kako se i dogodilo, Izraelci su morali čekati još jako dugo prije nego što je došao Mesija, skoro 1000 godina.

David mult aj avladit ăn
pravdă ș vjerno, a Dimizov
la blagoslovit. Međutim,
majdată țe s fije gata životu
aluj, urăt agrešăt pāntruv
Dimizov.

*David je mnoge godine vla-
dao pravedno i vjerno, a Bog
ga je blagoslovio. Međutim,
pred kraj svog života, straš-
no je sagriješio protiv Boga.*

Una zuvă, kănd vuastja aluj dăpartje dăla kasă vudja bitkă, David sa ujtat p palača aluj š avizut una măndră mujarje kum s skaldă. S kima Bat-Šeba.

Jednoga dana, dok su svi njegovi vojnici daleko od kuće vodili bitke, David je pogledao iz svoje palače i ugledao jednu lijepu ženu kako se kupala. Zvala se Bat-Šeba.

Umjesto s nusă ujtje, David atrimjes p njeko s dukă p ja la jel. Sa kulkat ku ja š atrimjeso āndrăt akas. Nuje d mult dăpă aja, Bat-Šeba atrimjes porukă alu David š azăs k je grja.

Umjesto da odvrati pogled, David je poslao nekoga da je dovedu k njemu. Spavao je s njom i poslao je nazad kući. Nedugo poslije toga, Bat-Šeba je poslala poruku Davidu i rekla mu da je trudna.

Om alu Bat-Šeba, karje sa kimat Urija, afost unu dāla maj bunj vojnīk alu David. David akimat p Urija s s āntuarkā dān bitkā š azās s pljače š fije ku mujarja aluj. Međutim, Urija aodbit s pljače akas kānd vuastja afost ān rat. D aja David atrimjes p Urija āndrāt ān rat š azās alu generaluluj s l puje ānklo undje jaštje majcapān dušmanj, s poginjaskā. Aja š afost Urija apoginijit ān rat.

Bat-Šebin muž, koji se zvao Urija, bio je jedan od Davidovih najboljih vojnika. David je pozvao Uriju da se vrati iz bitke i rekao mu da ode i bude sa svojom ženom. Međutim, Urija je odbio otići kući dok je ostatak vojnika bio u borbi. Stoga je David poslao Uriju nazad u borbu i rekao generalu da ga stavi tamo gdje je neprijatelj bio najjači, da pogine.

Dăpă aja će Urija apoginjit, David ansurat p Bat-Šeba. Maj ānklo alu David afukut fičor. Dimizov mult sa nikāžāt daja će David afukut, šatrimjes p proroku Natan s zākā alu David kāt afost rovā grešala aluj. David sa pokajit d grešala aluj š Dimizov ja oprostio. Pānd god David irja viuv, apratja p Dimizov š tot l skulta, čak š ān grjevā vrijamje.

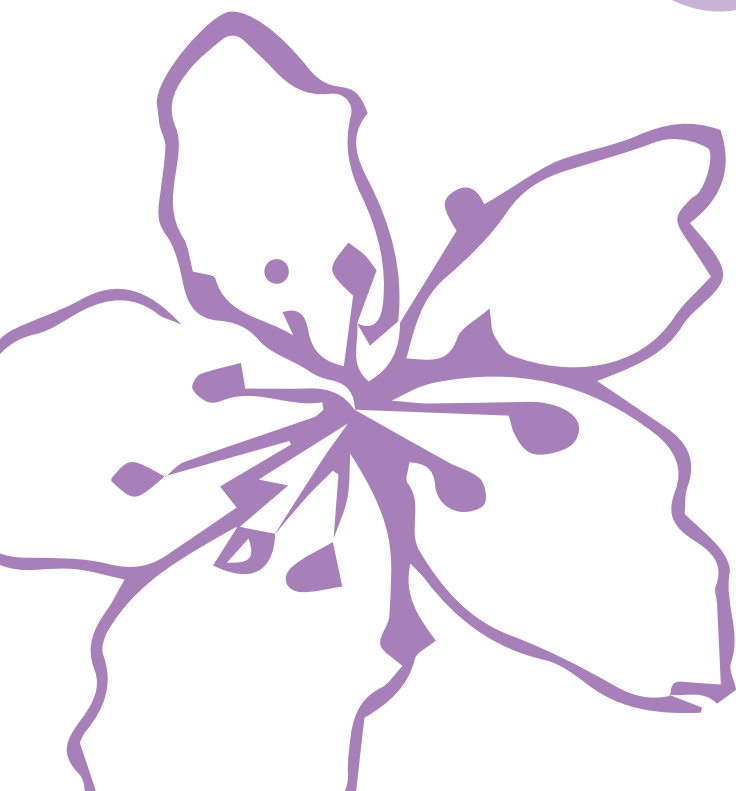
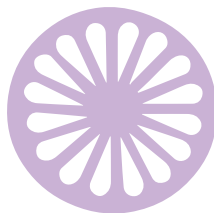
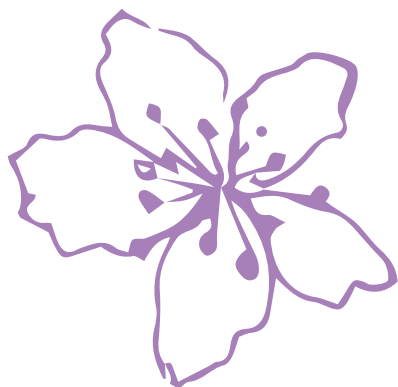
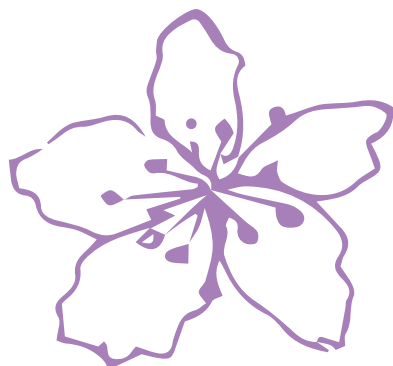
Nakon što je Urija bio ubijen, David je oženio Bat-Šebu. Kasnije je Davidu rodila sina. Bog se jako naljutio zbog onoga što je David učinio, pa je poslao proroka Natana da kaže Davidu koliko je zao bio njegov grijeh. David se pokajao za svoj grijeh i Bog mu je oprostio. Ostatak svoga života, David je slijedio Boga i bio mu poslušan, čak i u teškim vremenima.

Međutim, kaša kazna alu David ča grešāt, aluj fičoru amurit. Isto aša, pānd god David irja viuv afost borbā ān familija aluj, aša k moć alu David mult aoslabit. Premda David na fost vjeran alu Dimizov, Dimizov jar afost vjeran će obečit. Maj ānklo, David š Bat-Šeba avut p još unu fičor, karje s kima Salomon.

Međutim, kao kaznu za Davidov grijeh, njegov dječčić je umro. Isto tako, ostatak Davidova života postojale su borbe u njegovoj obitelji, tako da je Davidova moć jako oslabjela. Premda David nije bio vjeran Bogu, Bog je ipak bio vjeran svojim obećanjima. Kasnije, David i Bat-Šeba imali su još jednog sina, kojega su nazvali Salomon.

18

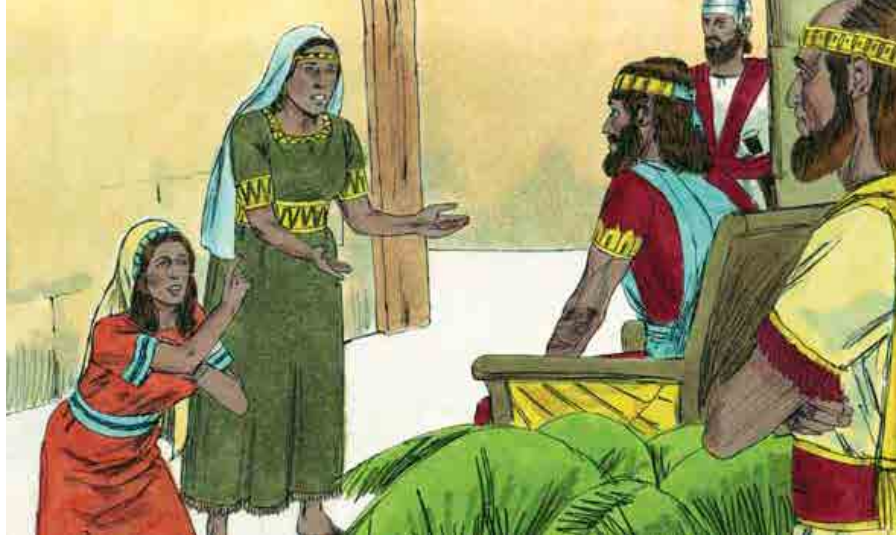
Sa podiljit cara

***Podijeljeno
kraljevstvo***

Vorba dăn Biblije dăn:
Prva knjigă d Carurj 1-6; 11-12

*Biblijska priča iz Prve knjige
o kraljevima 1-6; 11-12*

Mult aj la intje, David amurit, a fičoru aluj Salomon ančiput s vladjaskä p Izrael. Dimizov arubit alu Salomon š antribat p jel će maj mult vrja. Känd Salomon akätat maj marje minc, alu Dimizov sa sviđit š la fukut mult mudar om p pämänt. Salomon afukut mult stvarurj š afost mult mintos sudac. Dimizov la fukut ujedno mult bogat.

Mnogo godina kasnije, David je umro a njegov sin Salomon je počeo vladati nad Izraelom. Bog je progovorio Salomonu i pitao ga što najviše želi. Kada je Salomon zatražio mudrost, Bog je bio zadovoljan i učinio ga je najmudrijim čovjekom na svijetu. Salomon je naučio mnoge stvari i bio je jako mudar sudac. Bog ga je ujedno učinio veoma bogatim.

Salomon an Jeruzalem
asagradit Hram d karje
tatusov aluj David afukut
plan š strāns građe. Narodu
akuma slavjaštje p Dimizov
š duče žrtvā an Hram
umjesto an Šator d sastanak.
Dimizov avinjit š afost aiča
an Hram, š atriжит ku narodu
aluj.

*Salomon je u Jeruzalemu
sagradio Hram za koji je nje-
gov otac David napravio plan
i sakupio građu. Narod je
sada štovao Boga i prinosio
mu žrtve u Hramu umjesto
u Šatoru sastanka. Bog je
došao i bio prisutan u Hra-
mu, te je živio sa svojim
narodom.*

Međutim, Salomon avrut mujerj dān altje pāmānturj. Na skultat p Dimizov š ansurat multje mujerj, p jalje njeđe mij (1.000)! Multje d alja mujerj avinjit dān altje pāmānturj, š dāpā jalje dučja š dimizovurj alor karje nastavja s lji slavjaskā. Kānd Salomon abātrnjit, jel također slavja dimizovurj alor.

Međutim, Salomon je volio žene iz drugih zemalja. Bio je neposlušan Bogu i oženio mnoge žene, njih skoro 1000! Mnoge od tih žena došle su iz stranih zemalja, a sa sobom bi donijele i svoje bogove koje bi nastavile štovati. Kad je Salomon ostario, on je također štovao njihove bogove.

Dimizov sa nikāžāt p Salomon š aobečit kaznā daja če Salomon na skultat. Osā podiljaskā p narodu alu Izrael p doj (2) cara dāpā muartja alu Salomon.

Bog se naljutio na Salomona i obećao mu da će, kao kaznu za Salomonovu nevjeru, podijeliti izraelski narod na dva kraljevstva nakon Salomonove smrti.

Dăpă muartja alu Salomon, fičoru aluj, Rehoboam apostanit caru. Rehoboam na fost mintos om. Tot narod alu Izrael sa străns s l potvrdjaštje kašă caru. Prigovorja alu Rehoboam k Salomon lji putirja grjev s lukrjază š s platjaskă mult porez.

Nakon Salomonove smrti, kraljem je postao njegov sin Rehoboam. Rehoboam je bio bezuman čovjek. Sav izraelski narod sakupio se da ga potvrde kao kralja. Prigovorili su Rehoboamu da ih je Salomon tjerao da teško rade i plaćaju puno poreza.

Rehoboam ku nibunijilje lja zās: “Voj agāndit k p voj tatimjov Salomon aputirit s lukrizāc grjev, ali jo p voj osā putirjesk s lukrizāc još maj mult njego će putirja jel, š osā vu kaznjesk maj rov njego će va kaznit jel.”

Rehoboam im je ludo odgovorio: „Vi ste mislili da vas je moj otac Salomon tjerao da naporno radite, ali ja ću vas tjerati da radite još više nego što vas je on tjerao i kažnjavati vas strože nego što je on.”

Š aša zjače (10) plemenurj d
narod alu Izrael sa pobunit
pāntruv Rehoboam. Samo
duavā (2) plemena arāmas
pānglā jel. Aštja doj (2)
plemenurj apostanit cara
ān Judeja.

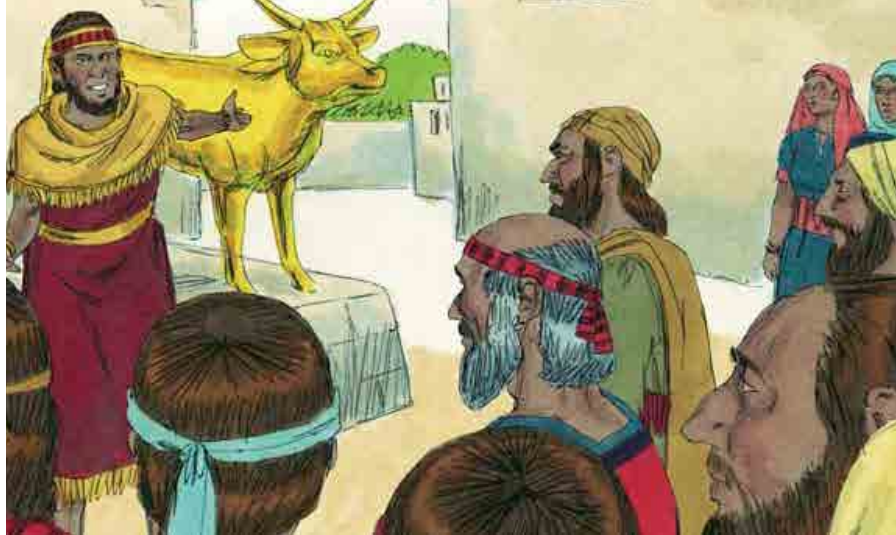
*I tako, deset plemena izrael-
skog naroda pobunilo se pro-
tiv Rehoboama. Samo su mu
dva plemena ostala vjerna.
Ova dva plemena postala su
kraljevstvo Judeja.*

Altje zjače (10) plemenurj d narodu alu Izrael, karje sa pobunit pāntruv Rehoboam, apus p om karje s kima Jeroboam s fije caru alor. Aluj cara afukut ān sjevjerni tal d pāmānt, a la kimat cara alu Izrael.

Ostalih deset plemena izraelskog naroda, koja su se pobunila protiv Rehoboama, postavila su čovjeka koji se zvao Jeroboam da bude njihov kralj. Svoje kraljevstvo osnovali su u sjevernom dijelu zemlje, a nazvali su se kraljevstvo Izrael.

Jeroboam sa pobunit
pāntruv Dimizov š adus
lumja s grešaskā. Asagradit
doj (2) kipurj kum narodu
aluj aslavja kipurlja, umjesto
s slavjaskā p Dimizov ān
Hram, ān cara alu Judeja.

*Jeroboam se pobunio protiv
Boga i poveo ljude u grijeh.
Sagradio je dva idola kako
bi njegov narod štovao njih
umjesto da štuju Boga u Hra-
mu u kraljevstvu Judeje.*

Cara alu Judeja š Izrael
apostanit dušmanj š često s
bătja unu păntruv alt.

*Kraljevstva Judeje i Izrae-
la postala su neprijateljima
i često su se borili jedno pro-
tiv drugoga.*

Ăn nuavă cara alu Izrael,
toc carurj afost rovj. Alci
Izraelci amurăt p mulc
carurj, karje avrut s fije car
umjesto jej.

*U novom kraljevstvu Izrael,
svi kraljevi bili su zli. Mnoge
od tih kraljeva ubili su drugi
Izraelci, koji su se htjeli za-
kraljiti umjesto njih.*

Toc carurj š multă lumje
 ăn cara alu Izrael slavja
 p kipurj. Pănd slavja p
 kipurj često făča seksualna
 grešală, š njekad čak duča
 kupi kašă žrtvă.

*Svi kraljevi i većina naroda
 u kraljevstvu Izrael štova-
 li su idole. Njihovo štovanje
 idola često je uključivalo
 seksualni nemoral, a katkad
 čak i prinošenje djece kao
 žrtava.*

Carurj alu Judeja afost sãmãnca alu David. Njeki d cara afost bunj lumje, karje avladit p pravdã š slavja p Dimizov. Međutim, maj mulc carurj alu Judeja afost rovj š strikac, š slavja p kipurj. Njeki carurj žrtvuja kupi alor alu mičinoš dimizovurj. Maj mulc narod alu Judeja takoder sa pobunit pãntruv Dimizov š slavja p alcã dimizovurj.

Kraljevi Judeje bili su potomci Davida. Neki od tih kraljeva bili su dobri ljudi, koji su vladali pravedno i štovali Boga. Međutim, većina judejskih kraljeva bili su zli i pokvareni, te su štovali idole. Neki kraljevi su čak žrtvovali svoju djecu lažnim bogovima. Većina naroda Judeje također se pobunila protiv Boga i štovala druge bogove.

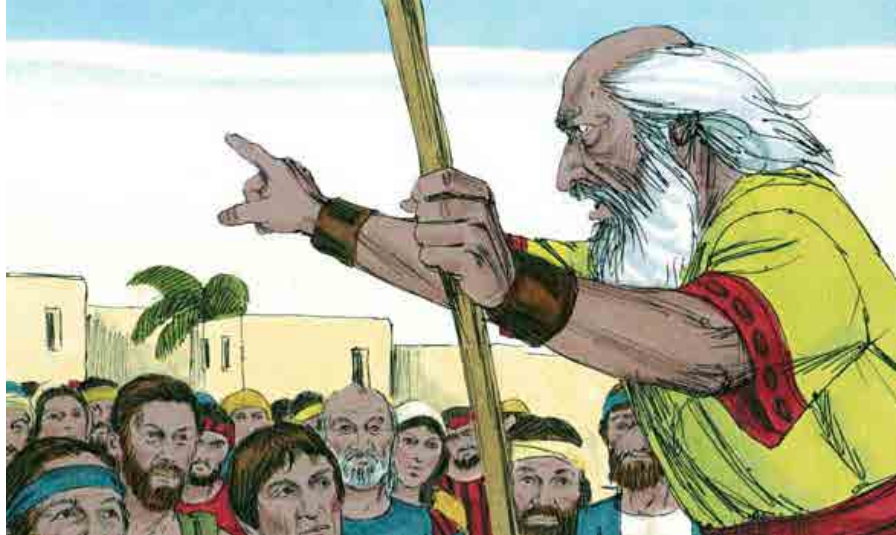
19

Prorokurlje

Vorba dān Biblije dān:
Prva knjigā d Carurj 16–18;
š dān Altje knjigā d Carurj 5;
š dān Jeremija 38

Proroci

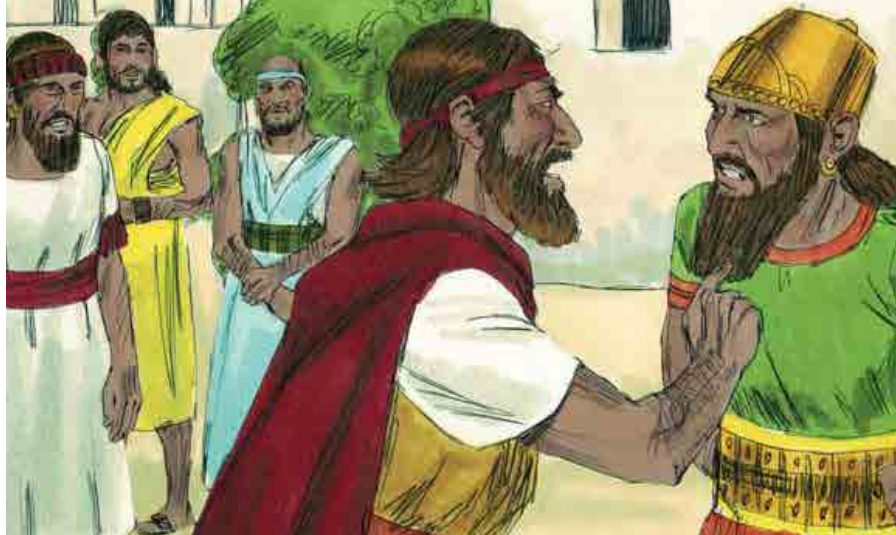
*Biblijska priča iz Prve knjige
o kraljevima 16–18;
Druge knjige o kraljevima 5;
Jeremije 38*

Dimizov atrimjes prorokurj alu narodu alu Izrael ən tuatā povjastja aluj. Proroku audja vorba dāla Dimizov, atunča alu naroduluj rubja vorba alu Dimizovuluj.

Tijekom cijele povijesti izraelskog naroda, Bog im je slao proroke. Proroci bi čuli poruku od Boga, a onda bi narodu prenosili Božje poruke.

Ilija afost prorok ăn vřijamje kănd Ahab afost car p cara alu Izrael. Ahab afost om urăt ŝ navadja lumja s slavjaskă mičinoŝ dimizov karje s kima Baal. Ilija azăs alu Ahab: “Nusă fije pluaje nit ruavă ăn cara alu Izrael pănd jo aŝa nu zăk.” Aja p Ahab anikăžăt.

Ilija je bio prorok u vrijeme kada je Ahab bio kralj nad kraljevstvom Izrael. Ahab je bio zao čovjek i ohrabrivao je ljude da štiju lažnoga boga koji se zvao Baal. Ilija je rekao Ahabu: „Neće biti kiše niti rose u kraljevstvu Izrael dok ja tako ne kažem.” To je Ahaba jako naljutilo.

Dimizov azās alu Ilija s pljače pānla potok ān pustinje š ānklo s skundje dāla Ahab, karje avrut s l umarje. Tuatā diminjaca š tuatā sara, puji adučē aluj mālaj š karnje. Ahab š aluj vuastja akātāt p Ilija, ali na putut s l gāsaskā. Suša afost aša d marje š maj ānklo sa uskat š āla potok.

Bog je rekao Iliji da ode do potoka u pustoši i da se tamo sakrije od Ahaba, koji ga je htio ubiti. Svako jutro i svaku večer, ptice bi mu donosile kruha i mesa. Ahab i njegova vojska tražili su Iliju, ali ga nisu mogli naći. Suša je bila tako velika da se na kraju sasušio i taj potok.

Atunča Ilija apljikat ăn altu pămănt karje afost pănglă Izrael. P pămăntula trija una uduvică ș bijatu alu je, ș skoro arămas frzdă mănkarje daja će na fost pluaje. Međutim, jej sa pobrinit d Ilija ș Dimizov sa pobrinit d jej, aša će lajrika alor ku pjelmu ș alor volba d zitin nikad nu sa spraznit. Tuată vrijamja pând atrajit fuamja, jej avut mănkarje. Ilija ănklo arămas doj trje aj.

Stoga je Ilija otišao u susjednu zemlju. U toj zemlji živjeli su jedna udovica i njezin sin, a skoro su ostali bez hrane zbog manjka kiše zbog koje je nastala glad. Međutim, oni su se pobrinuli za Iliju i Bog se skrbio za njih tako što se njihova posuda s brašnom i njihova boca ulja nikada nisu ispraznile. Cijelo vrijeme dok je trajala glad, oni su imali hrane. Ilija je tamo ostao nekoliko godina.

Dăpă trje š žumutatje (3,5) d aj, Dimizov azās alu Ilija s s āntuarkā ān cara alu Izrael š arubit ku Ahab, k jar osā trimjatje pluaja. Kānd Ahab avizut p Ilija, ja zās: “Ačija ješt, tu karje aduč problemurj!” Ilija azās: “Tu ješt āla karje aduč problemurj! Ajnapustit p Jahve, pravi Dimizov, š slavješt p Baal. Aduj p tot narodu alu cara alu Izrael p djāl Karmel.”

Nakon tri i pol godine, Bog je rekao Iliji da se vrati u Izraelsko kraljevstvo i progovori Ahabu, jer će ponovno poslati kišu. Kada je Ahab vidio Iliju, rekao mu je: „Znači tu si, ti koji donosiš probleme!” Ilija mu je odgovorio: „Ti si taj koji donosi probleme! Napustio si Jahvu, pravoga Boga, a štuješ Baala. Dovedi sav narod kraljevstva Izrael na goru Karmel.”

Tuată lumja dān cara alu Izrael, š patru sutje š činžáč (450) prorokurj alu Baal, avinjit p djal Karmel. Ilija azās alu lumjej: “Pānā kānd osā vu predomislic? Akā Jahve Dimizov, služac aluj, š akā Baal Dimizov, služac aluj!”

Svi ljudi kraljevstva Izrael, uključujući 450 Baalovih proroka, došli su na goru Karmel. Ilija je rekao ljudima: „Dokle ćete se predomisljati? Ako je Jahve Bog, služite njemu, ako je Baal Bog, služite njemu!”

Ilija atunča azās alu prorokulor alu Baal: “Taje p biku š pripremičalej kaša žrtvā, ali nu prindjec foku. Jo fak isto. Dimizov karje odgovorjaštje ku foku, je pravi Dimizov.” Š aša popurlje alu Baal apripremīt d žrtvā, ali na prins foku.

Ilija je zatim rekao Baalovim prorocima: „Zakoljite bika i pripremite ga kao žrtvu, ali ne palite vatru. Ja ću učiniti isto. Bog koji odgovori vatrom pravi je Bog.” I tako, Baalovi svećenici pripremili su žrtvu, ali nisu zapalili vatru.

Atunča prorokurlje alu Baal sa rugat d jel: "Baal, punje urjajke la noj!" Tuatā zuva sa rugat š astrigat, š čak s tija ku kucuturlje, ali na fost odgovor.

Tada su se Baalovi proroci molili Baalu: „Čuj nas, o Baale!” Cijeli dan su se molili i vikali, pa čak su se rezali noževima, ali nije bilo odgovora.

Pusu sară, Ilija apripremi
 žrtvă alu Dimizovuluj.
 Atunča azăs alu lumjej s
 tuarnă duavăsprjače (12)
 dalji marj posudje d apă p
 žrtvă pând karnja, ljemnu
 pa čak š pământu pānglă
 žrtvenik nuje tot ud.

*Na kraju dana, Ilija je pri-
 premio žrtvu Bogu. Zatim je
 rekao ljudima da poliju dva-
 naest ogromnih posuda vode
 na žrtve dok meso, drvo, pa
 čak i zemlja oko žrtvenika
 nisu bili potpuno mokri.*

Ilija atunča sa rugat: „Jahve, Dimizovulje alu Abraham, alu Izak š alu Jakov, aratinje astāz k tu ješt Dimizov alu Izrael š k jo sāt argatu alu tov. Odgovorjaštjem kum lumjasta avidja k tu ješt pravi Dimizov.”

Ilija se zatim pomolio: „Jahve, Bože Abrahama, Izaka i Jakova, pokaži nam danas da si ti Bog Izraelov i da sam ja tvoj sluga. Usliši me kako bi ovi ljudi vidjeli da si ti pravi Bog.”

Odma foku akāzut dān čerj
š aprins karnja, ljamnilje,
buluvanji, pāmāntu, š čak
apa karje afost pānglā
žrtvenik. Kānd lumja asta
avizut, akāzut p pāmānt
š azās: “Jahve je Dimizov!
Jahve je Dimizov!”

*Odma je vatra pala s neba
i spalila meso, drva, kame-
nje, zemlju, pa čak i vodu
koja je bila oko žrtvenika.
Kada su ljudi ovo vidjeli, pali
su na zemlju i rekli: „Jahve
je Bog! Jahve je Bog!”*

Ilija atunča azās: “Nu dāc alu ničunuluj prorok alu Baal s fugā.” Š aša, lumja apukat p prorokurj alu Baal, lja dus dānklo š lja umurāt.

Ilija je zatim rekao: „Ne dopustite ni jednom Baalovom proroku da pobjegne.” I tako, ljudi su uhvatili Baalove proroke, odveli ih odande i ubili ih.

Atunča Ilija azās alu caruluj Ahab: “Odma āntuarčitje ān trg. Vinje pluaja.” Āndatā anigrit čerju š ančiput pljusaku. Jahve aprekinīt suša š adokazāt k jel je pravi Dimizov.

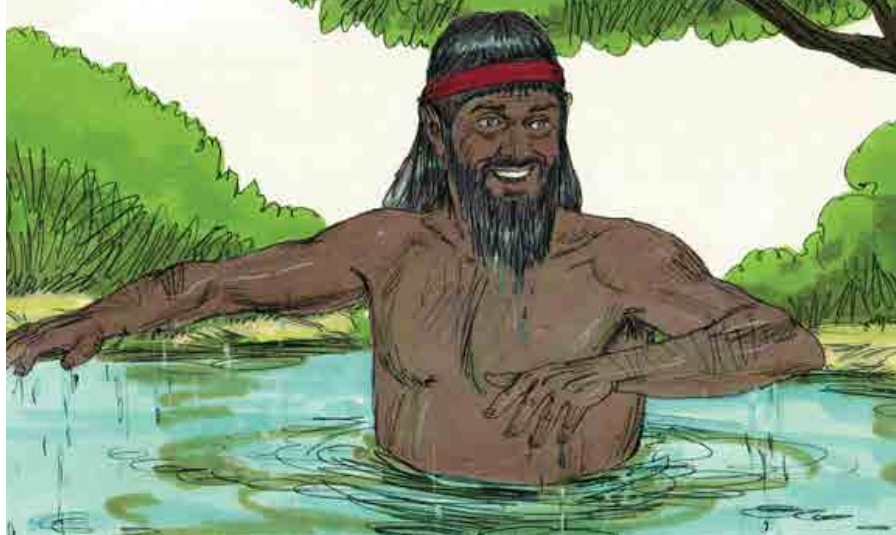
Onda je Ilija rekao kralju Ahabu: „Odmah se vrati u grad, jer dolazi kiša.” Uskoro se nebo zacrnilo i počeo je pljusak. Jahve je prekinuo sušu i dokazao da je On pravi Bog.

Dăpă vrijamja alu Ilija, Dimizov akuljes om karje s kima Elizej s fije prorok. Dimizov afukut mult čudă p Elizej. Una d čudă sa dogodit alu Naaman, zapovidnjiku alu dušmanuluj, karje avut strašná buală p pjalje. Auzăt d Elizej, apljikat š sa rugat d jel s l likujaskă. Elizej azăs alu Naaman d šaptje (7) vorj runjaštje ăn apa Jordan.

Nakon Ilijinog vremena, Bog je odabrao čovjeka koji se zvao Elizej da bude prorok. Bog je činio mnoga čuda po Elizeju. Jedno od čuda dogodilo se Naamanu, neprijateljskom zapovjedniku, koji je imao strašnu kožnu bolest. Čuo je za Elizeja, pa je otišao i zamolio ga da ga iscijeli. Elizej je rekao Naamanu da sedam puta uroni u rijeku Jordan.

Naaman prvo sa nikážāt š na vrut s fakā aja, daja če ispadnit glupo. Ali, maj ānklo sa predomislit š auntrat skroz ān apā Jordan d šaptje (7) vorj. Kānd d šaptje (7) vorj aišāt dān apā, pjalja afost d tot likujitā! Dimizov la likujit.

Isprva se Naaman naljutio i nije to htio učiniti, jer je zvučalo glupo. Međutim, kasnije se predomislio i uronio je sedam puta u rijeku Jordan. Kad je zadnji put izronio, koža mu je bila potpuno iscijeljena! Bog ga je iscijelio.

Dimizov atrimjes multje altje prorokurj. Jej rubja alu naroduluj s prestanjaskä s slavjaskä kipurj š s äñčapje s pokazaskä pravdä š ljubav d tuatä lumje. Prorokurlje upozurja p lumja k Dimizov osä kaznjaskä, akä nu prestanja s fakä rov š nu äñčipja s l slavjaskä.

Bog je slao mnoge druge proroke. Oni su narodu govorili da prestanu štovati idole i počnu iskazivati pravdu i milosrđe prema drugima. Proroci su upozoravali ljude da će ih Bog, ako ne prestanu činiti zlo i ne počnu ga štovati, osuditi kao krivce i kazniti.

Lumja nu punja urjajke la Dimizov. Mult vorj nu pustupja binje ku prorokurlje, njekad š lji umura. Udată proroku Jeremija afost runkat ăn uskat puc š la lăsat ănklo s muarje. Apotonit ăn nuroj karje afost skroz ăn zos ăn puc, ali atunča caru sa smilojit š anaredit alu argacă aluj s l skuatje dăn puc majdată njego će muarje.

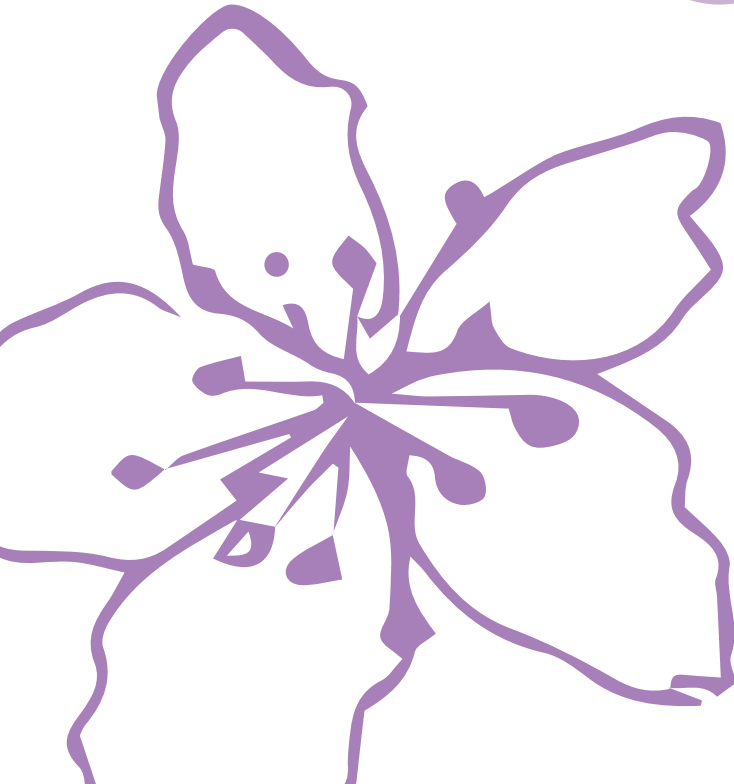
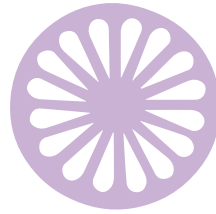
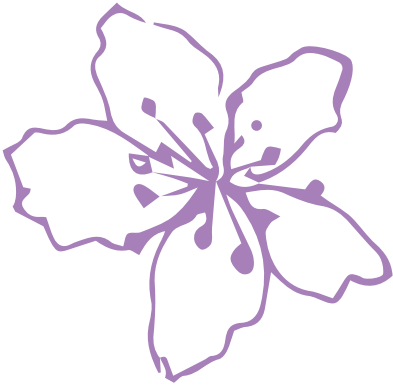
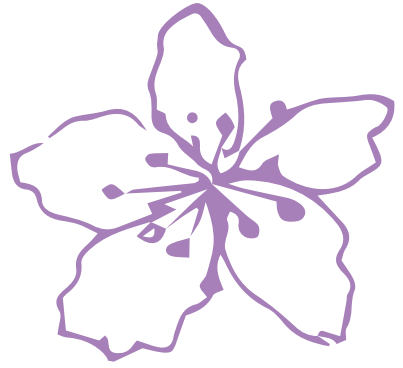
Ljudi uglavnom nisu slušali Boga. Često su krivo postupali s prorocima, a katkad bi ih i ubijali. Jednom je prorok Jeremija bio bačen u osušeni bunar i ostavljen da ondje umre. Potonuo je u blato koje je bilo na dnu bunara, ali mu se kralj onda smilovao i naredio svojim slugama da ga izvuku iz bunara prije nego što umre.

Prorokurlje anastavit s prenosaskā poruka alu Dimizovuluj ali lumja lji mrza. Upuzorja p lumja k Dimizov osā uništjaštje p jej akā nu s pokaja. Također, adat d gānd p lumja k Dimizov aobečit k trimjatje p Mesija.

Proroci su nastavili prenositi Božje poruke iako su ih ljudi mrzili. Upozoravali su ljude da će ih Bog uništiti ako se ne pokaju. Također, podsjećali su ljude na Božje obećanje da će poslati svoga Mesiju.

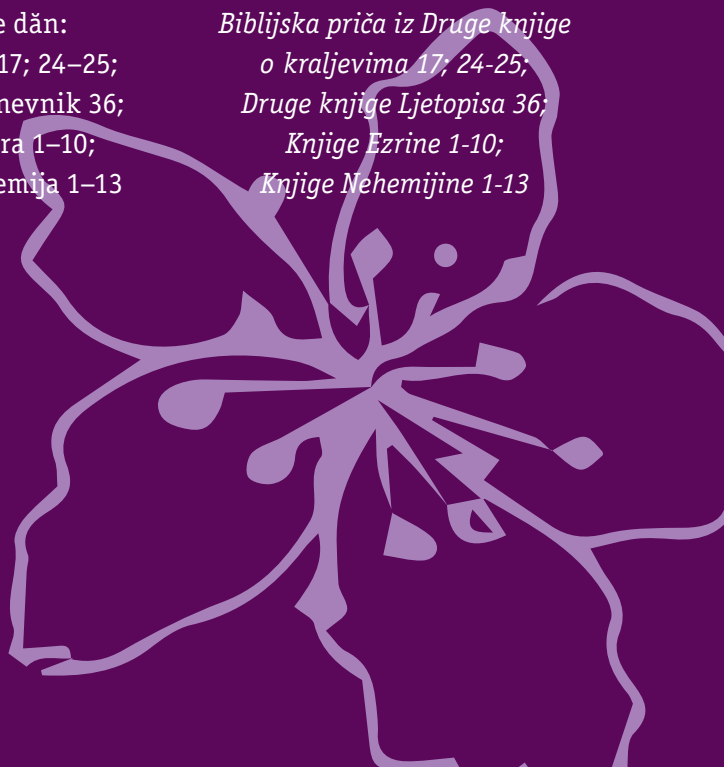

La putirit š sa tors

Vorba dān Biblije dān:
Alta knjigā d Carurj 17; 24–25;
š dān Alta knjigā d Dnevnik 36;
š dān Knjigā alu Ezra 1–10;
š dān Knjigā alu Nehemija 1–13

Izgnanstvo i povratak

*Biblijska priča iz Druge knjige
o kraljevima 17; 24–25;
Druge knjige Ljetopisa 36;
Knjige Ezrine 1–10;
Knjige Nehemijine 1–13*

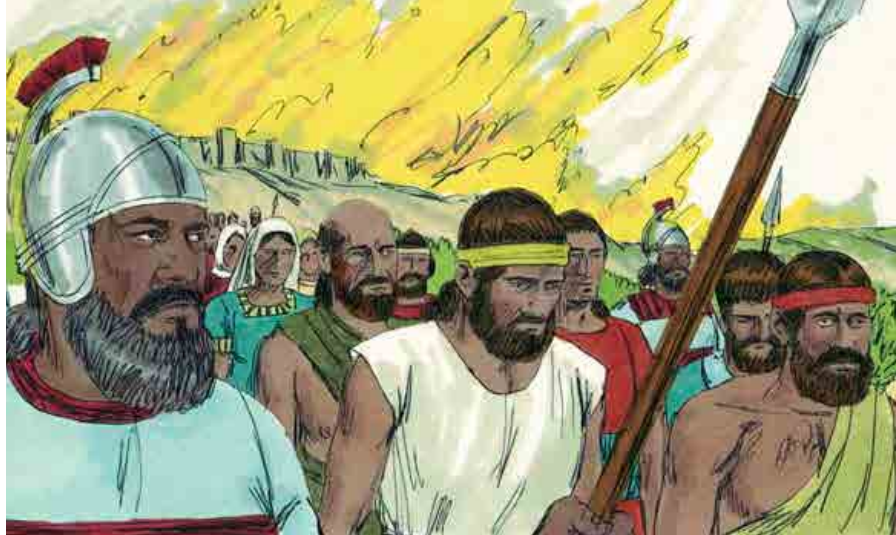

Cara alu Izrael š cara alu Judeja agrešāt pāntruv Dimizov. Aprekršāt savezu karje Dimizov afukut ku jej p djal Sinaj. Dimizov atrimjes p prorokurlje s lji upozorjaskā s s pokajaskā, š s ānčapje jar s slavjaskā p Jahve, a nu alcā dimizovurj. Ali, jej na vrut s skultje.

I izraelsko i judejsko kraljevstvo sagriješilo je protiv Boga. Prekršili su savez koji je Bog sklopio s njima na Sinaju. Bog je poslao proroke da ih upozori da se pokaju i da počnu ponovno štovati Jahvu, a ne druge bogove. Međutim, oni ga nisu htjeli poslušati.

Daja Dimizov akaznit p amiždoj carurj aša ča dopustit alu dušmani alor s lji uništjaskā. Cara alu Asirija, unu majcapān, rov narod, auništīt p cara alu Izrael. Asirci aumurāt mult lumje ān Izrael, alat tot če vridjaštje, š aprins mult trgurj š saturj ān pāmāntula.

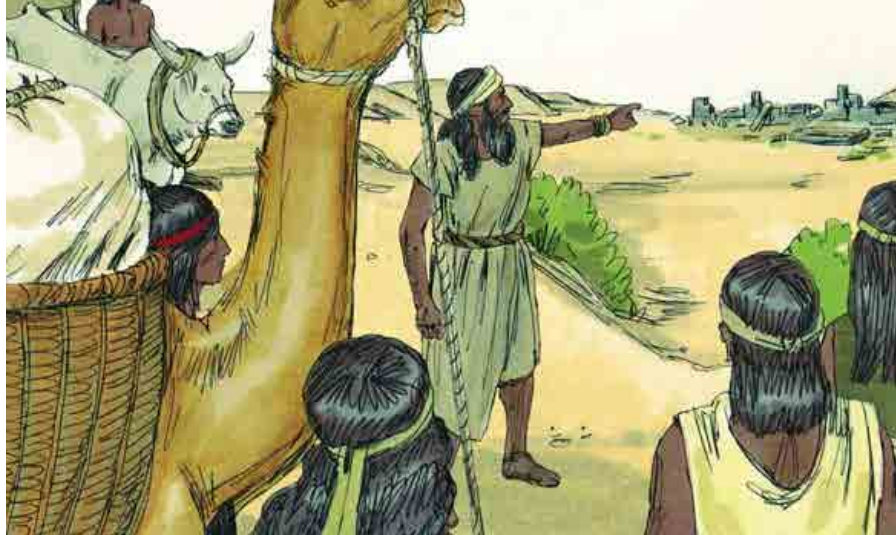
Stoga je Bog kaznio oba kraljevstva tako što je dopustio njihovim neprijateljima da ih unište. Asirsko carstvo, jedan moćan, okrutan narod, uništio je izraelsko kraljevstvo. Asirci su ubili mnogo ljudi u Izraelu, uzeli su sve što je bilo vrijedno, a velik dio gradova i sela u zemlji su spalili.

Asirci astrāns p toc vođe,
bogatašurj š lumje d zanat
š lja dus ān Asirija. La cara
alu Izrael alāsāt samo p ālja
Izraelci karje afost mult
sārač, karje na fost umurāc.

*Asirci su okupili sve vođe,
bogataše i ljude vične za-
natu i odveli ih u Asiriju.
U kraljevstvu Izrael osta-
vili su samo one preživje-
le Izraelce koji su bili jako
siromašni.*

Atunča Asirci adus p
abandī s trijaskā ān lokula
undje majdatā afost cara
alu Izrael. Ālja abandī
jar asagradit trgurj, š s
ānsura ku Izraelci karje
arāmas ānklo. Sāmāncilje
alu Izraelcilor karje sa
kununat ku abandī sa
kimat Samarijanci.

*Zatim su Asirci doveli stran-
ce da žive na području gdje
je prije bilo izraelsko kra-
ljevo. Ti stranci su ponov-
no izgradili gradove, te se
vjenčavali s Izraelcima koji
su ostali tamo. Potomci Izra-
elaca koji su se vjenčavali sa
strancima zvali su se Sama-
rijanci.*

Narodu karje atrižit ān cara alu Judeja avizut kum Dimizov akaznit p narodu dān cara alu Izrael daja čē nu ja krizut š na skultat. Ali jar anastavit s slavjaskā kipurj š dimizovurj alu Kanaanci. Dimizov atrimjes p prorokurlje s lji upozorjaskā, ali jej na vrut s puje urjajke.

Narod koji je živio u judejskom kraljevstvu vidio je kako je Bog kaznio narod izraelskog kraljevstva zbog njihove nevjere i neposlušnosti Bogu. Međutim, nastavili su štovati idole, uključujući bogove Kanaanaca. Bog je slao proroke da ih upozori, ali oni ih nisu htjeli slušati.

Njeđe usută (100) d aj dăpă
 aja će Asirci auništit p cara
 alu Izrael, Dimizov atrimjes
 p Nabukodonor, caru alu
 Babiloncilor, s napadnjaskă
 cara alu Judeja. Babilon
 afost majcapăn cara. Caru
 alu Judeja apristanit s fije
 argat alu Nabukodonor
 š s platjaskă mult banj ăn
 tot anu.

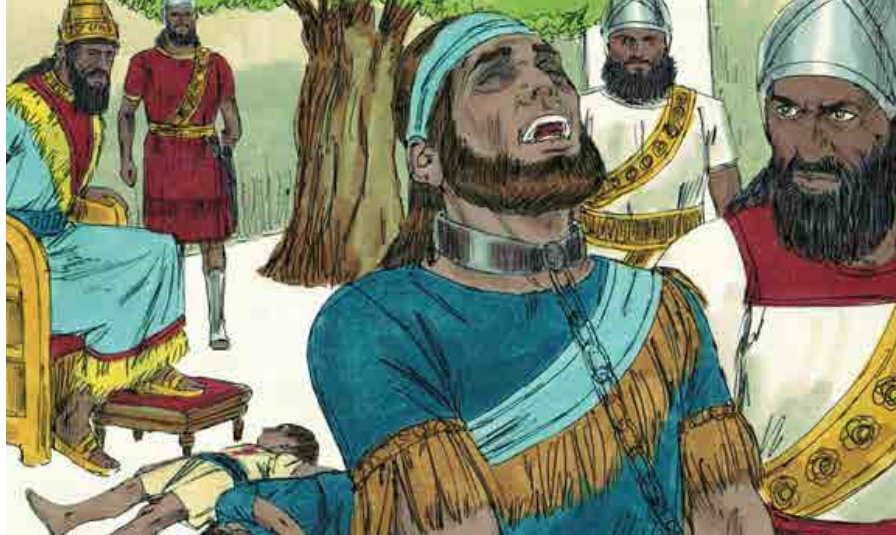
*Otprilike stotinu godina na-
 kon što su Asirci uništili izra-
 elsko kraljevstvo, Bog je po-
 slao Nabukodonozora, kralja
 Babilonaca, da napadne kra-
 ljevstvo Judeju. Babilon je
 bio moćno carstvo. Judejski
 kralj pristao je biti Nabuko-
 donozorov sluga i plaćati mu
 mnogo novaca svake godine.*

Ali, na trikut mult aj, caru alu Judeja sa pobunit pāntruv Babilon. D aja Babilonci sa tors š anapadit p cara alu Judeja. Aosvojit trgu Jeruzalem, auništīt Hramu š alat tuatā bugucija dān trg š dān Hram.

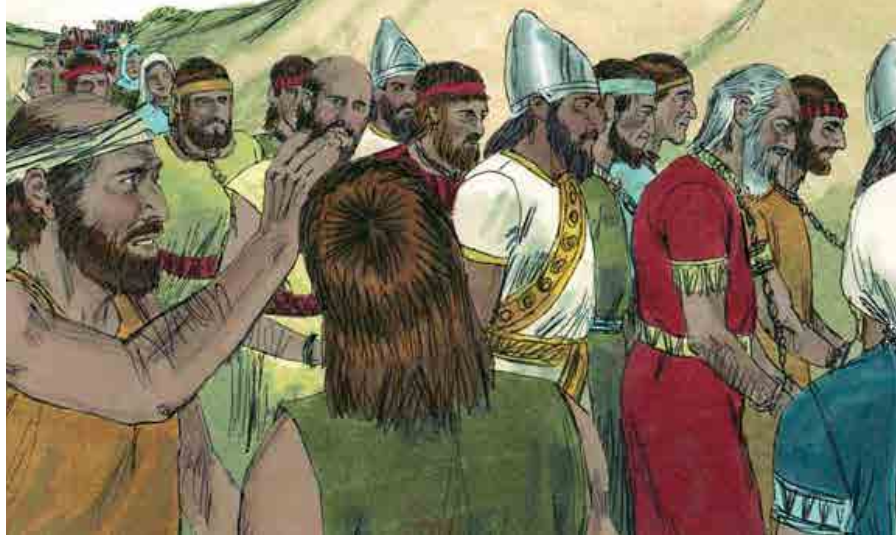
Međutim, nakon nekoliko godina judejski kralj se pobunio protiv Babilona. Stoga su se Babilonci vratili i napali judejsko kraljevstvo. Osvojili su grad Jeruzalem, uništili Hram i uzeli sve blago iz grada i iz Hrama.

Kum akaznja p caru alu Judeja će sa pobunit, vuastja alu Nabukodonozor aumurāt p kupi alu caruluj pānglā jel š atunča la lāsāt vorb. Dăpă aja, adus p caru ăn Babilon s muarje ăn kisuarje.

Kako bi kaznili judejskog kralja što se pobunio, Nabukodonozorovi vojnici su ubili kraljeve sinove pred njim i onda ga oslijepili. Nakon toga, odveli su kralja da umre u zatvoru u Babilonu.

Nabukodonozor š vuastja aluj adus gotovo tot narodu dān cara alu Judeja ān Babilon, š alāsat samo maj sārač lumje s sadjaskā polje. Dobasta s kjamā Putirijala d aja če narodu alu Dimizov afost natjeric kuda sāla s napustjaskā pāmāntu karje Obečit.

Nabukodonozor i njegova vojska odveli su gotovo sav narod iz kraljevstva Judeje u Babilon, ostavljajući samo najsiromašnije ljude da zasijavaju polja. Razdoblje kada je Božji narod bio primoran napustiti Obećanu zemlju zove se Izgnanstvo.

Š akā Dimizov akaznit p narodu aluj pāntruv grešala alor aša če lja putirit, na mujtat nič p jej nič ča obečit aluj. Dimizov anastavit s pāzaskā p narodu aluj š s lji rubjaskā. Aobečit k, dāpā šaptjezeč (70) d aj, jej jar s āntuarčje ān pāmānt če Obečit.

Premda je Bog kaznio svoj narod zbog njegovih grijeha tako što ih je odveo u izgnanstvo, nije zaboravio ni njih ni svoja obećanja. Bog je nastavio paziti na svoj narod i govoriti im preko svojih proroka. Obećao je da će se, nakon sedamdeset godina, oni opet vratiti u Obećanu zemlju.

Njeđe šaptježáč (70) d aj
maj ánklo, cara alu Perzija,
Kir, apobjedit p Babilon, š
cara alu Perzija azamjenit
cara alu Babilon. Izraelci
akuša sa kimat Židovi. A
mulc Židovj kum sa fukut
trija án Babilon. Samo neki
mult bátrnj Židovurj sa dat
d gánd pámäntu alu Judeja.

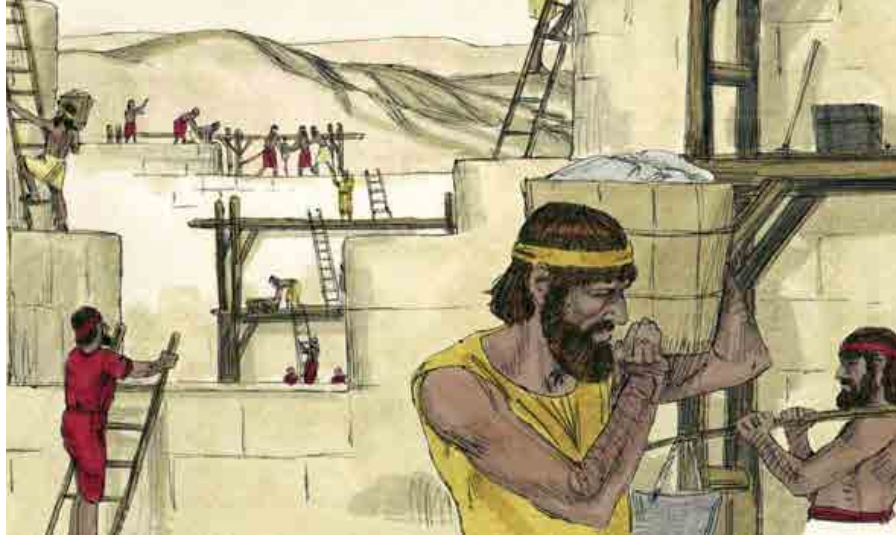
*Oko sedamdeset godina ka-
snije, perzijski kralj Kir pora-
zio je Babilon, pa je Perzijsko
carstvo zamijenilo Babilon-
sko carstvo. Izraelci su se
sada zvali Židovi, a većina je
sav svoj život provela u Babi-
lonu. Samo se nekoliko jako
starih Židova uopće sjećalo
Judeje.*

Cara alu Perzije afost capăn, ali bun ku lumja karje apokorit. Ucră dăpă aja če Kir apostanit caru alu Perzije, anaređit k tot Židovu, karje vrja s s āntuarkā ān Judeja, puatje s lasje Perzija š s pljače ān Judeja. Čak lja dat banj s puatje jar s gradjaskā Hramu! Š aša, dăpă šaptjezāč (70) d aj ča trijit ān potrijalā, mik broj d Židovurj sa tors ān trg Jeruzalem ān Judeja.

Perzijsko carstvo bilo je snažno ali milosrdno prema narodima koje su pokorili. Ukratko nakon što je Kir postao kralj Perzijanaca, naredio je da svaki Židov, koji se želi vratiti u Judeju, može napustiti Perziju i otići u Judeju. Čak im je dao novac da ponovno sagrade Hram! I tako, nakon što su sedamdeset godina proveli u izgnanstvu, mala skupina Židova vratila se u grad Jeruzalem u Judeji.

Känd lumja ažuns än Jeruzalem, jar agradit Hram š zidurj pänglă trg. Š akă još uvijek irja p zakonu alu alcă narod, jar atrijit p pămănt karje Obečit š slavja p Dimizov än Hram karje jar asagradit.

Kada su ljudi stigli u Jeruzalem, ponovno su sagradili Hram i zidine oko grada. Premda su još uvijek bili pod vlašću drugih naroda, ponovno su živjeli u Obećanoj zemlji i štovali Boga u Hramu koji su ponovno izgradili.

21

Dimizov obečaštje alu Mesija

Bog obečava Mesiju

Vorba dän Biblije dän:

Postanak 3,15; 12,1–3;

š dän Zakon karje s ponavljaštje 18,15;

š dän Alta knjigä d Samuel 7;

š dän Jeremija 31;

š dän Izaija 59,16;

š dän Danijel 7;

š dän Malahija 4,5;

š dän Izaija 7,14;

š dän Mihej 5,2;

š dän Izaija 9,1–7; 35,3–5; 61; 53;

š dän Psalmi 22,18; 35,19; 69,4; 41,9;

š dän Zaharija 11,12–13;

š dän Izaija 50,6;

š dän Psalam 16,10–11

Biblijska priča iz Knjige

Postanka 3:15; 12:1-3;

Ponovljenog zakona 18:15;

Druge knjige o Samuelu 7;

Jeremije 31;

Izaije 59:16;

Daniela 7;

Malahije 4:5;

Izaije 7:14;

Miheja 5:2;

Izaije 9:1-7; 35:3-5; 61; 53;

Psalama 22:18; 35:19; 69:4; 41:9;

Zaharije 11:12-13;

Izaije 50:6;

Psalma 16:10-11

D ăncipjală, Dimizov
aplanirit s trimjatje p
Mesija. Prva obečală d Mesije
avinjit alu Adam ș alu Evăj.
Dimizov aobečit k osă fakă
sămăanca alu Evăj, karje osă
turtjaštje kapu alu șarpiluj.
Șarpje karje azavodit p Eva
afost Nikuratu. Obečală
aznačit k Mesija d tot osă
pobidjaštje p Nikuratu.

*Od samog početka, Bog je
planirao poslati Mesiju. Prvo
obećanje o Mesiji došlo je
Adamu i Evi. Bog je obećao
da će se roditi Evin potomak,
koji će zdrobiti glavu zmiji.
Zmija koja je zavela Evu bio
je Sotona. Obećanje je znači-
lo da će Mesija u potpunosti
pobijediti Sotonu.*

Dimizov aobečit alu Abraham k pisti jel tot narodu alu pământuluj osă primjaštje blagoslovu. Āsta blagoslov osă s ispunjaštje ān budućnost, känd vinja Mesija. Jel osă omugučastje alu lumjej s spasaskă d tot narodu.

Bog je obećao Abrahamu da će kroz njega svi narodi svijeta primiti blagoslov. Ovaj blagoslov ispunit će se u budućnosti, kada dođe Mesija. On će omogućiti spasenje ljudima iz svakoga naroda.

Dimizov aobečit alu Mojsije k ǎn budućnost osǎ adrikǎ još unu prorok kašǎ jel. Afost aja još una obečalǎ d Mesije karje osǎ vinje maj ǎnklo.

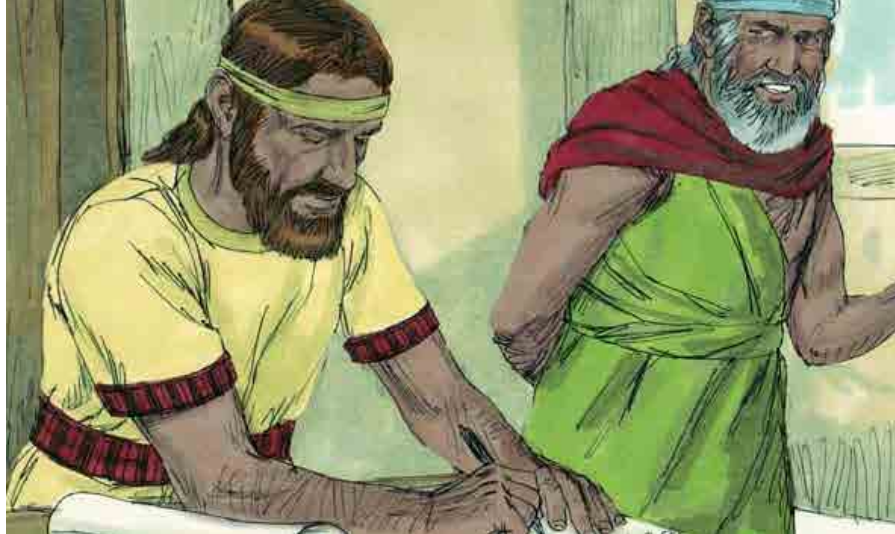
Bog je Mojsiju obećao da će u budućnosti podići još jednoga proroka poput njega. Bilo je to još jedno obećanje o Mesiji koji će doći u neko kasnije vrijeme.

Dimizov aobečit alu caru David k unu dān sāmānca aluj vječno osā vladjaskā p narodu alu Dimizovuluj. Aja aznačit k Mesije osā fije unu dān sāmānca alu David.

Kralju Davidu, Bog je obećao da će jedan od njegovih potomaka zauvijek kraljevati nad Božjim narodom. To je značilo da će Mesija biti jedan od Davidovih izravnih potomaka.

Dimizov aobečit p proroku Jeremija k osă fakă Novi savez, ali nu savez kašă ăla karje Dimizov afukut ku Izrael p Sinaj. Ăn Novi savez, Dimizov osă skrije zakonu aluj p inima alu lumjej, a lumja osobno osă poznajaskă p Dimizov, osă fije narodu aluj, a jel osă jartă grešala alor. Mesija osă ăncăpje ăla Novi savez.

Kroz proroka Jeremiju, Bog je obećao da će sklopiti Novi savez, ali ne savez poput onoga koji je sklopio s Izraelom na Sinaju. U Novom savezu, Bog će napisati svoj zakon na srca ljudi, a ljudi će osobno poznavati Boga, bit će njegov narod, a On će oprostiti njihove grijehe. Mesija će utemeljiti Novi savez.

Prorokulje alu Dimizovuluj isto aša azās k Mesija osā fije prorok, pop š car. Proroku jaštje om karje auzāt alu Dimizovuluj vorba š atunča arubit vorba alu Dimizovuluj alu naroduluj. Mesija karje Dimizov aobečit k trimjatje osā fije savršen prorok.

Božji proroci su isto tako rekli da će Mesija biti prorok, svećenik i kralj. Prorok je osoba koja čuje Božje riječi i onda proglašava Božje riječi narodu. Mesija je taj savršeni prorok kojega je Bog obećao poslati.

Popurlje alu Izrael adus
žrtvje alu Dimizovuluj
umjesto narodu, kaša
zamjenā d kazna pāntruv
grešala alor. Popurlje isto sa
rugat alu Dimizov d lumje.
Mesija osā fije savršen marje
pop, karje osā dukā sāngur
p jel kaša savršena žrtvā
alu Dimizovuluj.

*Izraelski svećenici prinosili
su žrtve Bogu umjesto naro-
da, a kao zamjenu za kaznu
zbog njihovih grijeha. Sveće-
nici su se isto molili Bogu za
ljude. Mesija će biti savršeni
veliki svećenik, koji će prini-
jeti samoga sebe kao savrše-
nu žrtvu Bogu.*

Caru je njeko karje vladjaštje p cara š sudjaštje alu naroduluj. Mesija osā fije savršen car, karje osā šagā p tron alu sāmānca alu David. Osā vladjaskā p tot pāmāntu pānd god jaštje pāmāntu, š uvijek osā sudjaskā pošteno š osā adukā bunā odlukā.

Kralj je netko tko vlada nad kraljevstvom i sudi narodu. Mesija će biti savršeni kralj, koji će sjediti na prijestolju svoga pretka Davida. Vlat će nad cijelim svijetom zauvijek, te će uvijek suditi pošteno i donositi ispravne odluke.

Prorokurlje alu Dimizovuluj
aprividit još mult aja d
Mesija. Proroku Malahija
aprividit k majdată d Mesija
osă vinje unu marje prorok.
Proroku Izaija aprividit k
djevica osă fakă p Mesija.
Proroku Mihej azăs k osă s
fakă ăn trg ăn Betlehem.

*Božji proroci prorekli su još
puno toga o Mesiji. Prorok
Malahija je prorekao da će
prije Mesije doći jedan ve-
liki prorok. Prorok Izaija je
prorekao da će Mesiju roditi
djevica. Prorok Mihej je re-
kao da će se roditi u gradu
Betlehemu.*

Proroku Izaija azās k Mesija osā trijaskā ān Galileja, jel osā tješaskā p lumja karje inima frāntā, š osā zākā alu argaculor k puatje s fije slobodni š osā slubuadā p ālja karje je ān kisuarje. Isto aša aprividit k Mesija osā likujaskā p bulnavj š p ālja karje nu puatje s audā, s vjadje, s rubjaskā ili s umblje.

Prorok Izaija je rekao da će Mesija živjeti u Galileji, tješiti ljude slomljena srca, te proglasiti slobodu za zatočnike i oslobođenje za zatvo-renike. Isto tako, predvidio je da će Mesija iscjeljivati bolesne i one koji ne mogu čuti, vidjeti, govoriti ili hodati.

Proroku Izaija isto aša aprivideit k p Mesija frzdä razlog osä l mrzaskä š osä l odbacaskä. Alti prorokurj aprivideit k älja karje osä umarje p Mesija osä runče kockä d cualjilje aluj, š osä l izdajaskä ortaku. Proroku Zaharija aprivideit k alu äla ortak osä platjaskä trježáč (30) komadurj d arđint daja ča izdajit p Mesija.

Prorok Izaija je isto tako prorekao da će Mesiju bez razloga mrziti i odbaciti. Ostali proroci su prorekli da će oni koji ubiju Mesiju bacati kocku za njegovu odjeću, te da će ga izdati prijatelj. Prorok Zaharija je predvidio da će tom prijatelju platiti trideset srebrenih novčića zato što je izdao Mesiju.

Prorokurlje također azäs p karje način Mesija osä muarje. Izaija aprividit k p Mesija lumja osä l škupje, osä s ljagä d jel š osä l batje. Osä l äncjapje, a jel osä muarje än marje patjalä š mukä, š akä na fukut nimik urät.

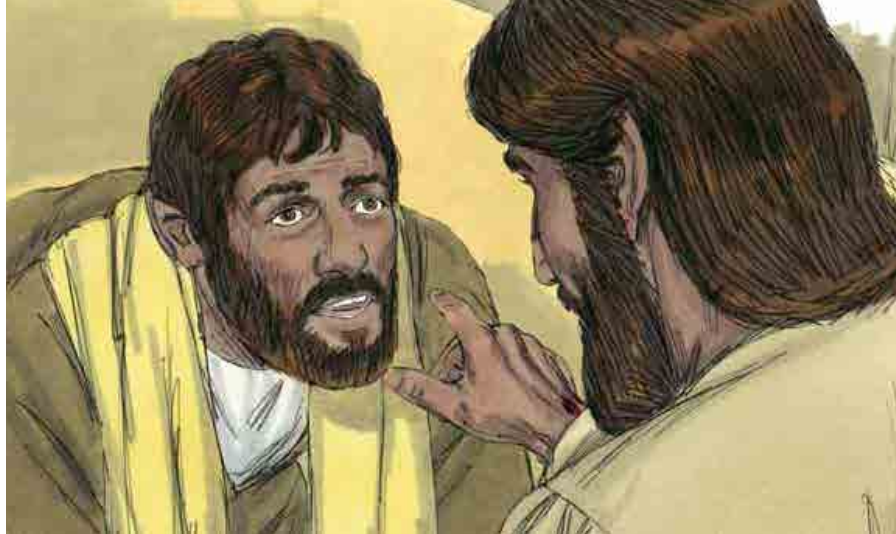

Proroci su također rekli na koji način će Mesija umrijeti. Izaija je prorokovao da će Mesiju ljudi pljuvati, da će mu se izrugivati i da će ga tući. Probost će ga, a on će umrijeti u velikoj patnji i muci, iako nije učinio ništa loše.

Prorokurlje isto aša azäs k Mesija osä fije savršen, odnosno k nikad nusä griješaskä. Osä muarje aša kum podnesastje kazna d grešala alu alcä lumje. Kazna aluj osä adukä mir āntrā Dimizov š lumje. Aja je razlogu dāče muartja alu Mesija irja voja alu Dimizovuluj.

Proroci su isto tako rekli da će Mesija biti savršen, odnosno da neće nikada sagriješiti. Umrijet će kako bi podnio kaznu za grijehe drugih ljudi. Njegova kazna će donijeti mir između Boga i ljudi. To je razlog zašto je Mesijina smrt bila Božja volja.

Prorokurlje aprividit k Mesija
osă muarje, ali š k Dimizov
osă la ardikă dăną morc.
Muartja š uskrisnjala alu
Mesije osă fije načinu karje
Dimizov osă koristjaskă
s ostvarjaskă planu aluj s
spasaskă lumja karje agrešăt
š s ăncăpje Novi savez.

*Proroci su prorekli da će Me-
sija umrijeti, ali i da će ga
Bog uskrisiti iz mrtvih. Bog
će, kroz Mesijinu smrt i uskr-
snuće, ostvariti svoj plan
da spasi grešnike i započne
Novi savez.*

Dimizov alu prorokurlje
aotkrijit mult aja d Mesije,
ali Mesija na vinjit d
vrijamje nit ničunu dāla ālja
prorokurj. Maj mult d patru
sutje (400) d aj dāpā aja ča
dat zadnja proročanstvo,
točno la prava vrijeme,
Dimizov atrimjes p Mesija p
pāmāntusta.

*Bog je prorocima otkrio mno-
go toga o Mesiji, ali Mesija
nije došao za vrijeme nijed-
nog od tih proroka. Više od
400 godina nakon što je dao
zadnje proročanstvo, točno
u pravo vrijeme, Bog je po-
slao Mesiju na ovaj svijet.*

22

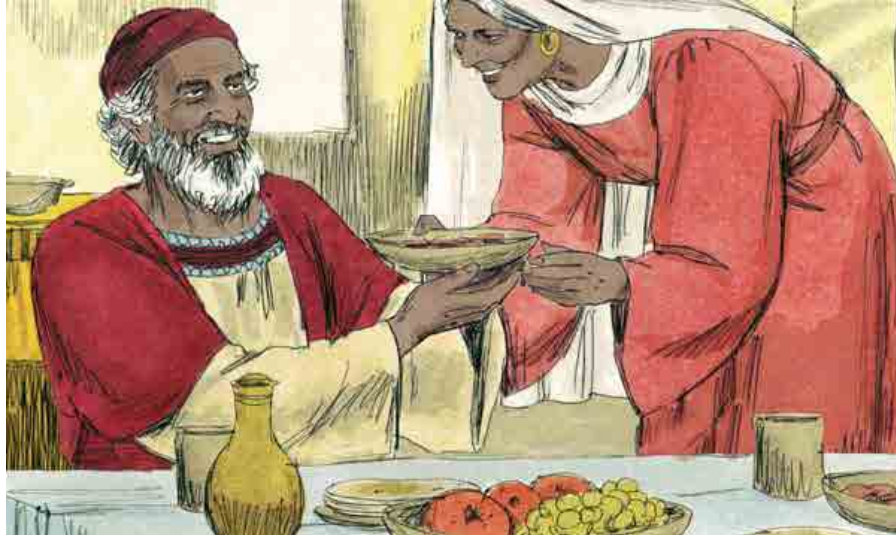

Sa fukut Ivan *Rođenje Ivanovo*

Vorba dăn Biblije dăn:
Bună vorba alu Luke 1

*Biblijska priča iz
Evandjelja po Luki 1*

Mult majdată dasta, Dimizov arubit ku narodu aluj pisti anđelurj š pisti prorokurj. Ali, atunča atrikut patru sutje (400) d aj kum na rubit ku jej. Dăturdata, alu unu bătărŋ popă karje sa kimat Zaharija avinjit anđelu ku poruka dăla Dimizov. Zaharija š mujarja aluj, Elizabeta, akrizut mult ăŋ Dimizov, ali na putut s ajbje kupi.

U prošlosti, Bog je govorio sa svojim narodom kroz svoje anđele i proroke. Međutim, onda je prošlo 400 godina kada im nije govorio. Odjednom, jednom starom svećeniku koji se zvao Zaharija došao je anđeo s porukom od Boga. Zaharija i njegova žena Elizabeta bili su jako pobožni ljudi, ali nisu mogli imati djece.

Andelu azās alu Zaharija: „Asta mujarje osā fakā bijat. Osā ji daj lumje Ivan. Osā fije pljin d Sufljetu alu Svāntuluj, š osā pripremjackā p narodu d Mesije.” Zaharija aodgovorit: „Mujarja amja š jo ištjem bātarnj s putjem s dobidim kupi. Kum pot s fiuv siguran, s štiuv k aja osā s dogodjaštje?”

Andeo je rekao Zahariji: „Tvoja žena će dobiti sina. Dat ćeš mu ime Ivan. Bit će pun Duha Svetog, te će pripremiti narod za Mesiju.” Zaharija je odgovorio: „Moja žena i ja smo prestari da bismo mogli dobiti djecu. Kako mogu sigurno znati da će se to dogoditi?”

Anđelu odgovorit alu
 Zaharija: “Dimizov ma
 trimjes s ca duk vorbasta
 bună. Daja će nu maj krizut,
 nusă poc s rubješt pând
 kupilu nu s făča.” Zaharija
 odma dăpă aja više na putut
 s rubjaskă. Atunča anđelu
 alăsat p Zaharija, dăpă aja
 Zaharija sa tors akas, a
 mujarja aluj arămas grja.

*Anđeo je odgovorio Zahariji:
 „Bog me poslao da ti done-
 sem ovu dobru vijest. Pošto
 mi nisi povjerovao, nećeš
 moći govoriti dok se dijete
 ne rodi.” Zaharija odmah na-
 kon toga više nije mogao go-
 voriti. Tada je anđeo ostavio
 Zahariju, nakon čega se Za-
 harija vratio kući, a njegova
 žena je zatrudnjela.*

Känd Elizabeta afost d šasä (6) lunj grja, isti anđelu daturdata sa pojavit alu rođakinja alu Elizabetaj karje sa kimat Marija. Ja afost djevică š irja zaručită dăpă om karje sa kimat Josip. Anđelu ja zăs: "Osă rāmāj grja š osă fač bijat. Osă daj lumje Isusu. Jel osă fije Bijatu alu Maj marje Dimizov š osă vladjaskă zauvjek."

Kad je Elizabeta bila u šestom mjesecu trudnoće, isti anđeo se odjednom pojavio Elizabetinoj rođakinji, koja se zvala Marija. Ona je bila djevica i bila je zaručena s čovjekom koji se zvao Josip. Anđeo joj je rekao: „Zatrudnjet ćeš i rodit ćeš sina. Dat ćeš mu ime Isus. On će biti Sin Boga Svevišnjega i vladat će zauvijek.”

Marija azās: “Kum osā fije aja, känd sānt djevicā?” Anđelu ja objasnit: “Sufļjetu alu Svāntuluj osā slubuadā p tinje š sāla alu Dimizovuluj t ānviljaštje. Š daja kupilu osā fije svānt, Bijatu alu Dimizovuluj.” Marija akrizut š aprihvatit če ja zās anđelu.

Marija je odgovorila: „Kako će se to dogoditi, kada sam djevica?” Anđeo joj je objasnio: „Duh Sveti će sići na tebe i sila Božja će te zasjeniti. Stoga će dijete biti sveto, Sin Božji.” Marija je vjerovala i prihvatila što joj je anđeo rekao.

Maj ānklo d aja ĉe ja zās
 andĕlu alu Marijej, ja
 apljikat s posetjaskā p
 Elizabeta. Ĉim Elizabeta
 auzāt k apozdravito Marija,
 kupilu alu Elizabetāj
 samiškāt ān ja. Mujeirilje
 zajedno sa radujit d aja ĉe
 Dimizov lja fukut. Dāpā aja
 ĉe Marija aprovidit trzej (3)
 lunj ān posjetā la Elizabeta,
 Marija sa tors akas.

*Ubrzo nakon što je anđeo
 progovorio Mariji, ona je
 otišla posjetiti Elizabetu.
 Čim je Elizabeta čula Marijin
 pozdrav, Elizabetina beba je
 poskočila u njoj. Žene su se
 zajedno radovale zbog onoga
 što im je Bog učinio. Nakon
 što je Marija provela tri mje-
 seca u posjeti Elizabeti, vra-
 tila se kući.*

Dăpă aja će Elizabeta afukut fičor, Zaharija š Elizabeta kupilu akimat Ivan, kum anđelu azapovjedit. Atunča Dimizov adopustit alu Zaharija jar s rubjaskă. Zaharija azăs: “Slava alu Dimizovuluj, d aja ča žutat alu narodu aluj! Tu, fičoru alu mjov, osă t kijem proroku alu Dimizovuluj Maj marje š osă zăč alu naroduluj kum puatje s primjaskă oprostu d grešala alor!”

Nakon što je Elizabeta rodila svog dječčića, Zaharija i Elizabeta su bebu prozvali Ivan, kao što je anđeo zapovjedio. Onda je Bog dopustio Zahariji da ponovno progovori. Zaharija je rekao: „Slava Bogu, jer sjetio se svoga naroda! Ti ćeš se, sine moj, zvati prorok Boga Svevišnjega i reći ćeš narodu kako može primiti oprostenje za svoje grijehe!”

23

Sa fukut Isusu *Isusovo rođenje*

Vorba dăn Biblije dăn:
Bună vorba alu Matej 1;
ș dăn Bună vorba alu Luke 2

*Biblijska priča iz
Evandjelja po Mateju 1;
Evandjelja po Luki 2*

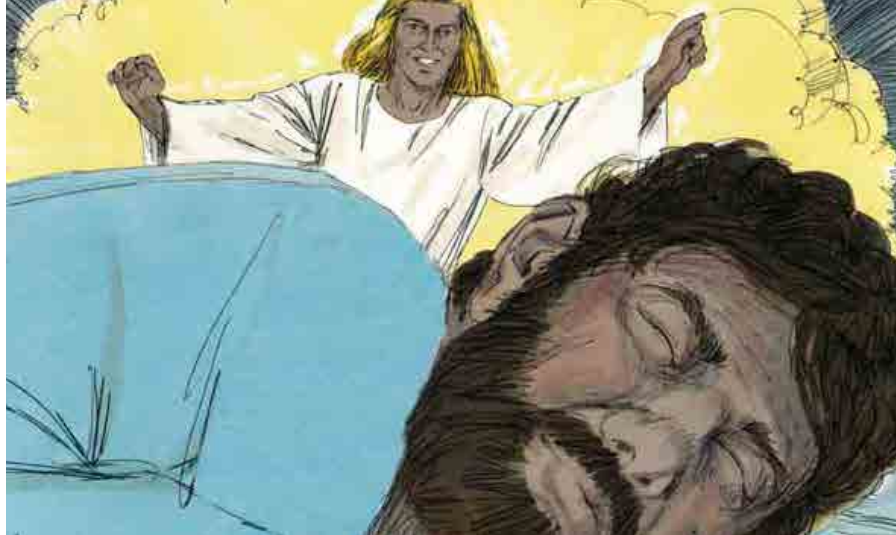

Marija irja zaručită dăpă om bun karje sa kimat Josip. Kănd jel auzăt k je Marija ku burta la gură, aštijut k kupilula na putut s fije kupilu aluj. Na vrut s dja p Marija d rušunje, š aplanirit s s rastavjaskă p furiš d ja. Majdată ča uspit s fakă, ăn somnă ji sa pokazăt anđelu š ja zăs.

Marija je bila zaručena za pravednog čovjeka koji se zvao Josip. Kad je on čuo da je Marija trudna, znao je da to nije moglo biti njegovo dijete. Nije htio osramotiti Mariju, pa je planirao potajno se rastati od nje. Prije nego što je to uspio učiniti, u snu mu se pojavio anđeo i progovorio mu.

Andelu ja zäs: „Josipe, navja frikã s jaj p Marija d mujarja ata. Kupilu karje je än ja ku čuda sa fukut dãla Sufljetu alu Svãntuluj. Ja osã fakã bijat. Kjamãlãj Isusu (če značãštje: ‘Jahve spasaštje’) daja k jel osã spasaskã lumja d grešala alor.”

Andeo mu je rekao: „Josipe, nemoj oklijevati da uzmeš Mariju za svoju ženu. Beba koja je u njoj čudesno je začeta od Duha Svetoga. Ona će roditi sina. Nazovi ga Isus (što znači: ‘Jahve spašava’), jer će on spasiti narod od njegovih grijeha.”

Š aša, Josip ansurat p Marija
š alato akasā ka mujarja
aluj, ali nu sa kulkat ku ja
pānā god na fukut.

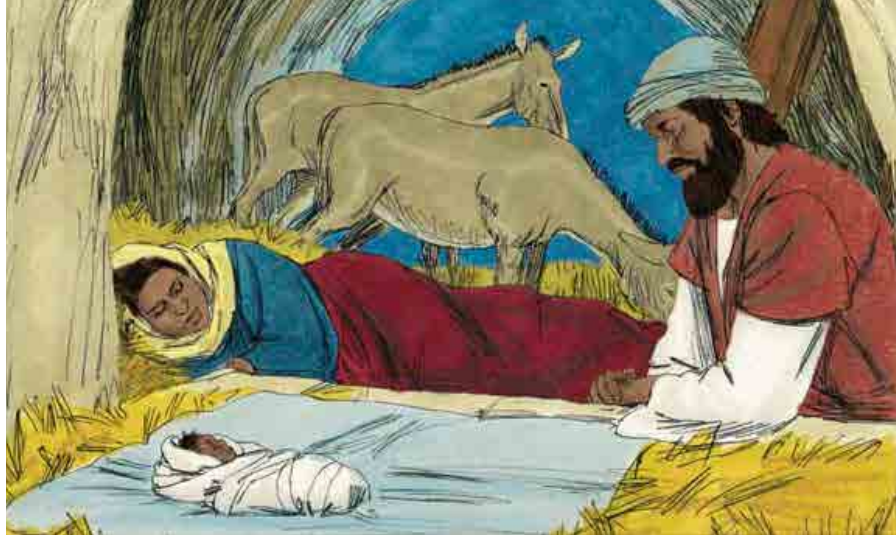
*I tako, Josip je oženio Mariju
i uzeo je kući kao svoju ženu,
ali nije s njom spavao dok se
nije porodila.*

Känd irja vrijamja upruapje s fakā Marija, vlast alu rimuluj alu toc azapovjedit s pljače p popis ān trg undje atrijit sāmānca alor. Josip š Marija atribut s pljače dān Nazaret, undje atrijit, ān Betlehem, d aja će Betlehem afost trg undje sa fukut David, sāmānca alu Josip.

Kad se približilo vrijeme da Marija rodi, rimska vlast je svima naredila da zbog popisa odu u grad gdje su živjeli njihovi preci. Josip i Marija su morali putovati iz Nazareta, gdje su živjeli, u Betlehem, jer je Betlehem bio rodni grad njihova pretka, Davida.

Känd ažuns än Betlehem, na vut undje s fije. Jedino loku karje aputut s gäsaskä, irja štala. Bijatu ačija sa fukut, a mumusa la pus än aljbje, d aja će na vut pat d jel. La kimat Isusu.

Kad su stigli u Betlehem, nisu imali gdje odsjesti. Jedino mjesto koje su mogli naći, bila je štala. Dijete se tu rodilo, a njegova majka ga je stavila u korito, jer nisu imali krevet za njega. Nazvali su ga Isus.

Ān saraja, njeke pastirurj
 alat sama d žiutiniłje alor.
 Dāturdātā, lji sa pojavit
 anđelu ku lumina marje.
 Sa spirjat. Anđelu lja zās:
 "Navjec frikā, k am d voj
 bunā vorbā. Ān Betlehem sa
 fukut Mesija, Domnu!"

*Te su noći neki pastiri u bli-
 zini čuvali svoja stada.
 Odjednom, pojavio im se an-
 đeo obasjan jarkim svjetlom.
 Prestravili su se. Anđeo im
 je rekao: „Ne bojte se, jer
 imam za vas radosnu vijest.
 U Betlehemu se rodio Mesija,
 Gospodar!”*

“Kātāc bijatu, š osā l gāsāc
kum zāče ān aljbje ānvilijat
ān trakā d tkaninā.”
Dāturdatā, čerju irja pljin
ku anđelurlje karje aslavit p
Dimizov, ku vorbilje: “Slava
alu Dimizovuluj ān čerj š
miru p pāmānt alu lumjej
karje Dimizov vrja.”

*„Potražite dijete, i naći ćete
ga kako leži u koritu zamo-
tano u trake od tkanine.”
Odjednom, nebo se ispuni-
lo anđelima koji su slavili
Boga, govoreći: „Slava Bogu
na nebesima i mir na zemlji
ljudima prema kojima je bla-
gonaklon.”*

Pastiri samo će na žuns la lok undje afost Isusu š la gāsāt kum začē ān aljbje, baš kum anđelu lja zās. Afost mult uzbudic. Pastiri sa tors la lok undje afost vojilje, š aslavit p Dimizov d tot ča vizut š ča auzut.

Pastiri su uskoro stigli na mjesto gdje je bio Isus i našli su ga kako leži u koritu, baš kako im je anđeo rekao. Bili su jako uzbuđeni. Pastiri su se vratili na polja gdje su bile ovce, slaveći Boga za sve što su čuli i vidjeli.

Maj ānklo, mudraci dān pāmānt dāpartje dāla istok avizut neobičnā stjavā p čerj. Ashvatit k sa fukut novicarualu Židovilor. Šaša aputujit dāpartje s puatje s vjadā p carula. Avinjit ān Betlehem š angāsāt kasā undje atriġit Isusu ku mumusa š ku tatusov.

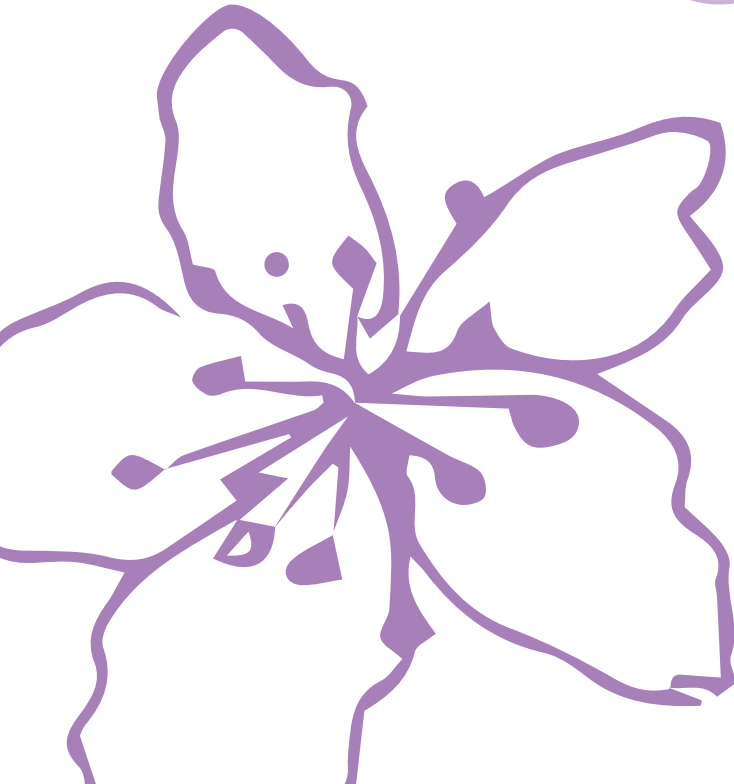
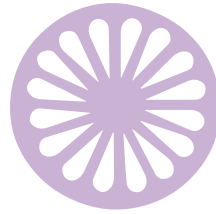
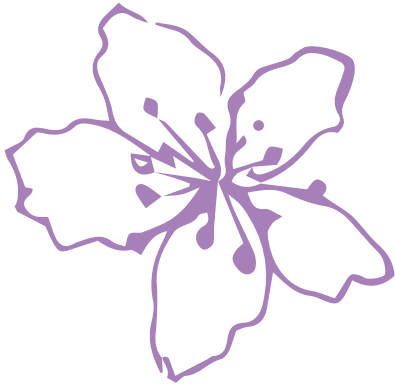
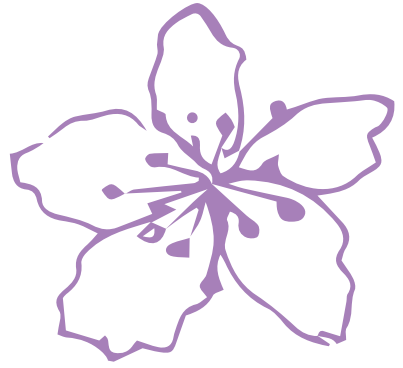
Nakon nekog vremena, mudraci iz zemalja Dalekog istoka vidjeli su neobičnu zvijezdu na nebu. Shvatili su da to znači da se rodio novi kralj Židova. I tako su otputovali daleko da bi vidjeli toga kralja. Došli su u Betlehem i našli kuću u kojoj su boravili Isus i njegovi roditelji.

Känd mudraci avizut p Isusu ku mumusa, jej sa pus än žunujkj š sa poklonit la jel. Adat alu Isusuluj skumpje darurj. Atunča sa tors akas.

Kad su mudraci vidjeli Isusa s njegovom majkom, poklonili su se i štovali ga. Dali su Isusu skupe darove. Onda su se vratili kući.

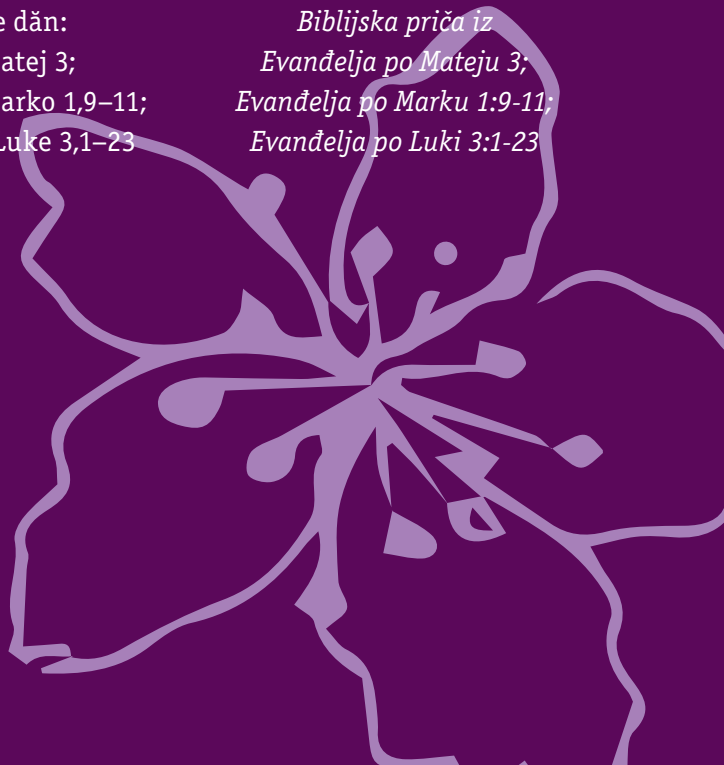

Ivan bătjază p Isusu

Ivan krsti Isusa

Vorba dăn Biblije dăn:
Bună vorba alu Matej 3;
ș dăn Bună vorba alu Marko 1:9-11;
ș dăn Bună vorba alu Luke 3:1-23

*Biblijska priča iz
Evandjelja po Mateju 3;
Evandjelja po Marku 1:9-11;
Evandjelja po Luki 3:1-23*

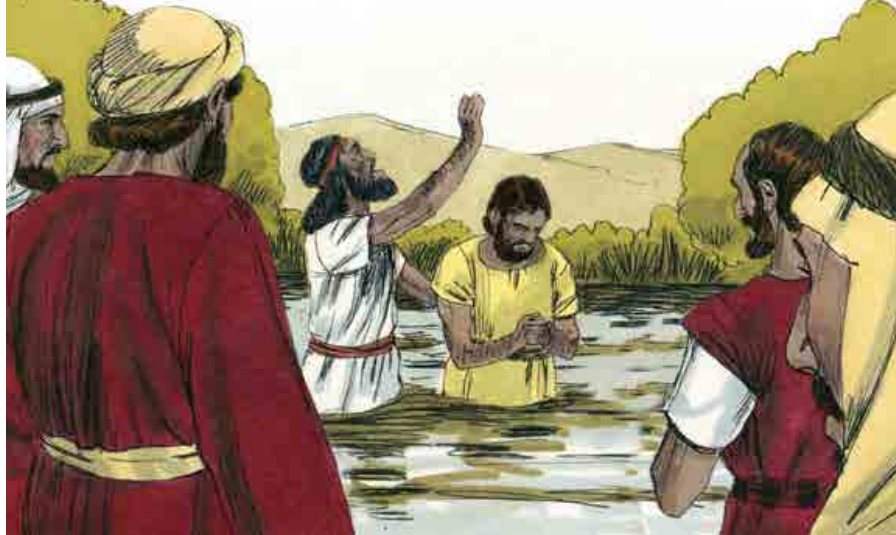
Ivan, fičoru alu Zaharija
š Elizabeta, akriskut š
apostanit prorok. Atrijit
šn pustinje, mánka divlji
med š skakavacurj, š duča
cualje karje afukut d paru
alu devāj.

*Ivan, sin Zaharije i Elizabete,
odrastao je i postao prorok.
Živio je u divljini, jeo div-
lji med i skakavce, te nosio
odjeću napravljenu od devi-
ne dlake.*

Mulc lumje apljikat ān
pustinje kum apunja urjajke
la Ivan. Jel alor rubja:
“Pokajicāvā, daja će cara alu
Dimizovuluj duprapje!”

*Mnogi ljudi su išli u pusti-
nju kako bi slušali Ivana. On
im je propovijedao govoreći:
„Pokajte se, jer kraljevstvo
Božje je blizu!”*

Känd lumja auzāt poruka alu Ivan, mulc inš sa pokajit d grešala alor, a Ivan lji bātiza. Multje duhovne vođe avinjit la Ivan s lji bātjazā, ali jej nu sa pokajit nit apriznajit grešala alor.

Kad su ljudi čuli Ivanovu poruku, mnogi od njih su se pokajali za svoje grijehe, a Ivan ih je krstio. Mnogi vjerski vođe su također došli da ih Ivan krsti, ali oni se nisu pokajali niti su priznali svoje grijehe.

Ivan azās alu duhovni vođe:
 “Voj šārpji alji otrovne!
 Pokajicāvā š promjenicāve
 ponašala avāstrā. Tot
 ljemnu karje nu duče bun
 plod osā s taje š osā sa runče
 ān fok.” Ivan aispunit vorba
 d prorok: “Ujtitje, trimjet p
 omu alu mjoj karje rubjaštje
 la intja ata, karje osā c fakā
 drum.”

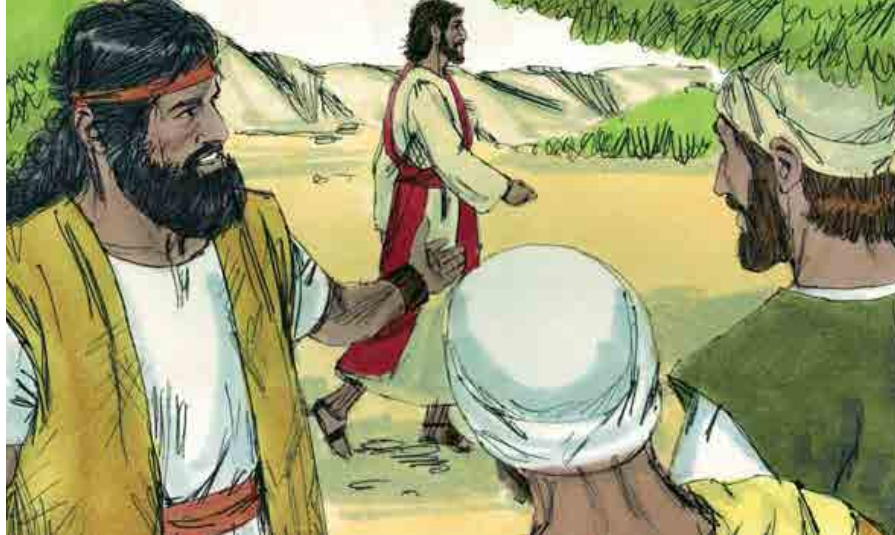
*Ivan je rekao vjerskim vođa-
 ma: „Vi zmiје otrovnice! Po-
 kajte se i promijenite svoje
 ponašanje. Svako stablo koje
 ne nosi dobar plod će se sa-
 sjeći i baciti u vatru.” Ivan je
 ispunio riječi proroka: „Gle,
 šaljem svoga glasnika pred
 tobom, koji će ti pripravit
 put.”*

Alci Židovurj antribat p Ivan dali je jel Mesija. Ivan aodgovorit: "Jo nu sánt Mesija, ali njeko vinje dāpā minje. Jel je atāta d marje k jo nu vridjesk s idizljeg sandaljilje."

Neki Židovi su pitali Ivana je li on Mesija. Ivan im je odgovorio: „Ja nisam Mesija, ali netko dolazi poslije mene. On je toliko velik da ja nisam vrijedan ni odvezati mu sandale.“

Alta zuvă, Isusu avinjit la Ivan s l bătjază. Kănd Ivan la vizut, jel azăs: “Ujtitje! Jakă Mjelu alu Dimizov karje aduče grešala alu pămăntuluj.”

Sljedeći dan, Isus je došao da ga Ivan krsti. Kada ga je Ivan vidio, rekao je: „Gle! Evo Jaganjca Božjeg koji odnosi grijehe svijeta.”

Ivan azās alu Isusuluj: “Nu vridjesk s t bātjez. Tu p minje atribja s m bātjez.” Ali Isusu ja zās: “Trjebje s m bātjez, k asta je aja će Dimizov vrja s fičem.” Š aša, Ivan la abātizat, ali Isusu nikad na grešāt.

Ivan je rekao Isusu: „Nisam dostojan krstiti te. Ti bi mene trebao krstiti.” Ali Isus mu je rekao: „Trebaš me krstiti, jer je to ispravno učiniti.” I tako, Ivan ga je krstio, iako Isus nije nikada sagriješio.

Känd Isusu aišat dān apā, dāpā aja känd la bātizat, Sufljetu alu Dimizovuluj sa pojavit ān oblik d golub, sa slubuzāt š arāmas p jel. Ista vrijamje, dān oblak arubit Dimizov š azās: “Tu ješt Bijatu alu mjov karje vrjauv, š mult sānt rānukos ku tinje.”

Kada je Isus izašao iz vode nakon što je bio kršten, Duh Božji pojavio se u obliku goluba, sišao je i ostao na njemu. Istovremeno, s neba je progovorio Božji glas i rekao: „Ti si moj Sin kojeg volim, i jako sam zadovoljan tobom.”

Dimizov majdată d aja azăs alu Ivan: "Sufļjetu alu Svāntuluj osā vije ān zos š rāminje p āla karje bātjez. Āla je Bijatu alu Dimizovuluj." Samo je unu Dimizov. Ali, kānd Ivan abātizat p Isusu, auzāt vorba alu Tatāj alu Dimizov, avizut Bijatu alu Dimizovuluj karje je Isusu, š avizut Sufļjetu alu Svāntuluj.

Bog je prije toga već rekao Ivanu: „Duh Sveti će sići i ostati na nekome koga krstiš. Ta osoba je Sin Božji.” Samo je jedan Bog. Međutim, kada je Ivan krstio Isusa, čuo je govor Boga Oca, vidio je Boga Sina, odnosno Isusa, te je vidio Duha Svetog.

Sotona iskušajtje p Isusu

Sotona kuša Isusa

Vorba dän Biblije dän:

Bunä vorba alu Matej 4,1–11;

š dän Bunä vorba alu Marko 1,12–13;

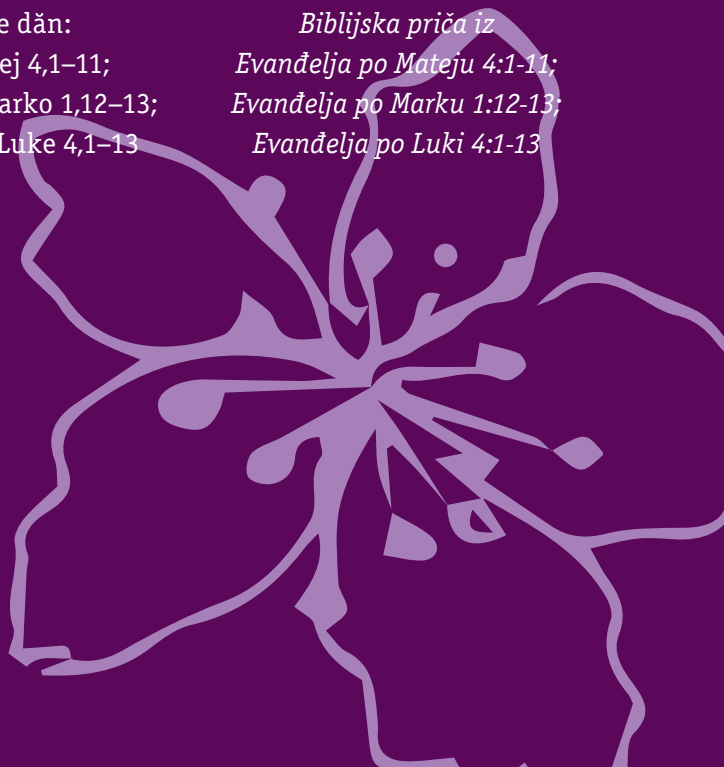
š dän Bunä vorba alu Luke 4,1–13

Biblijska priča iz

Evandělja po Mateju 4:1-11;

Evandělja po Marku 1:12-13;

Evandělja po Luki 4:1-13

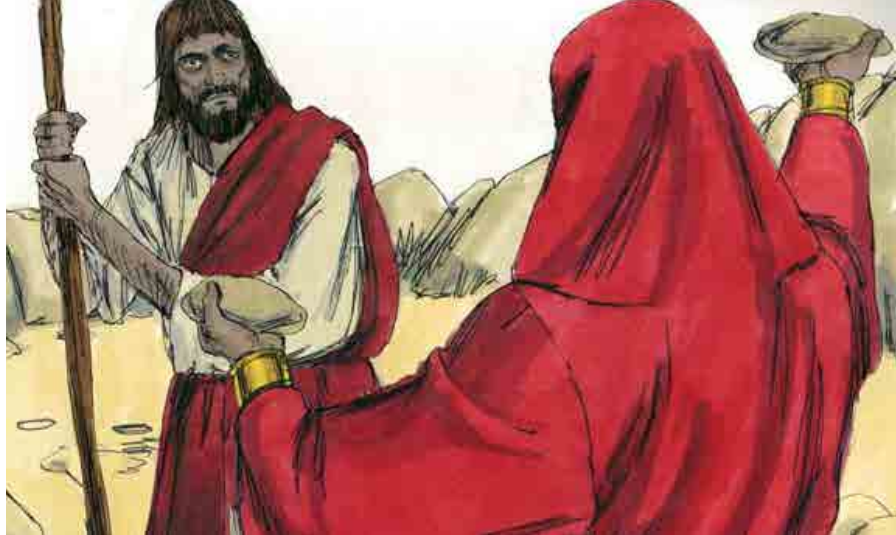

Odma dăpă aja kănd Isusu afost bătizat, Sufljetu alu Svântuluj la dus ăn pustinje. Ănklo Isusu apostit patruzăč (40) d zălje š patruzăč (40) d nopc. Atunča Sotona avinjit la Isusu š l iskuša s grešaskă.

Odmah nakon što je Isus bio kršten, Duh Sveti ga je odveo u divljinu. Tamo je Isus postio četrdeset dana i četrdeset noći. Onda je Sotona došao Isusu i kušao ga da sagriješi.

Sotona iskušā p Isusu aša če
ji zāča: „Akā tu ješt Bijatu alu
Dimizovuluj, pretvurjaštje
buluvanjistja ān mālaj s poc
s mālānč!”

*Sotona je kušao Isusa tako
što je rekao: „Ako si ti Sin
Božji, pretvori ovo kamenje
u kruh da možeš jesti!”*

Isusu ja zās: “Ān vorba alu Dimizovuluj skrije: ‘Lumja nu trjebje samo d mālaj s trijaskā, njego trjebje d tuatā vorbā karje Dimizov izgovurjaštje!’”

Isus mu je odgovorio: „U Božjoj riječi piše: ‘Ljudi ne trebaju samo kruh da bi živjeli, nego trebaju svaku riječ koju Bog izgovori!’”

Atunča Sotona adus p Isusu p maj marje lok p Hram š ja zās: “Akā ješt Bijatu alu Dimizov, arunkitje ān zos, k aša stā skris: ‘Dimizov osā zapovidjaskā alu anđelurj aluj s t adukā, aša k pičoru alu tov s nu luvjaskā ān buluvan.’”

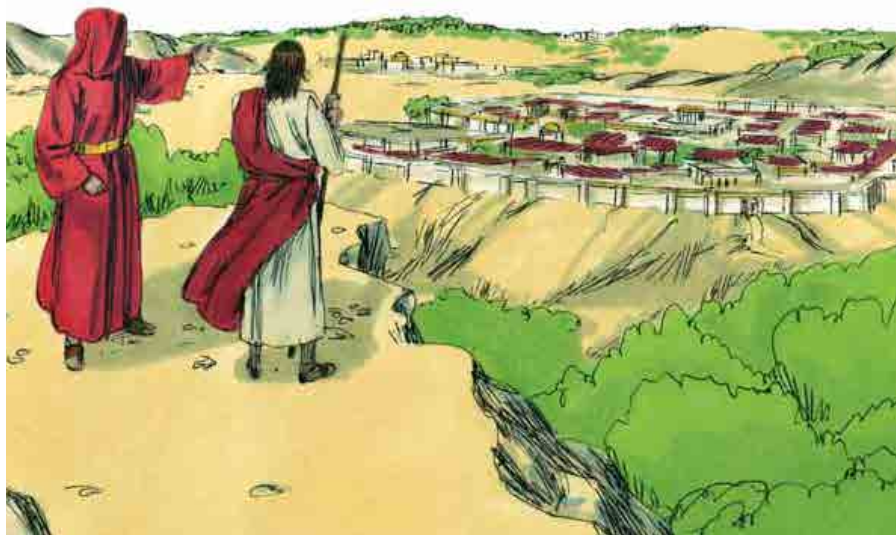
Onda je Sotona odveo Isusa na najviše mjesto na Hramu i rekao mu: „Ako si Sin Božji, baci se dolje, jer stoji pisano: ‘Bog će zapovjediti svojim anđelima da te nose, tako da tvoje stopalo neće udariti u kamen.’”

Ali, Isusu azăs alu Sotonej vorba dăn Svântă Pismă. Ja zăs: "Ăn vorba aluj, Dimizov zapovidjaštje alu naroduluj: 'Nu iskuša p Domnu, Dimizov alu tov.'"

Međutim, Isus je Sotoni odgovorio tako što je citirao iz Pisma. Rekao mu je: „U svojoj Riječi, Bog zapovijeda svojem narodu: ‘Ne kušaj Gospoda, Boga svoga.’”

Atunča Sotona arătat alu Isusuluj tuată cara alu pământuluj š tuată bugucija š moć alor š azăs: “Osă c dauv tot asta akă mi t klanještj š slavještj p minje.”

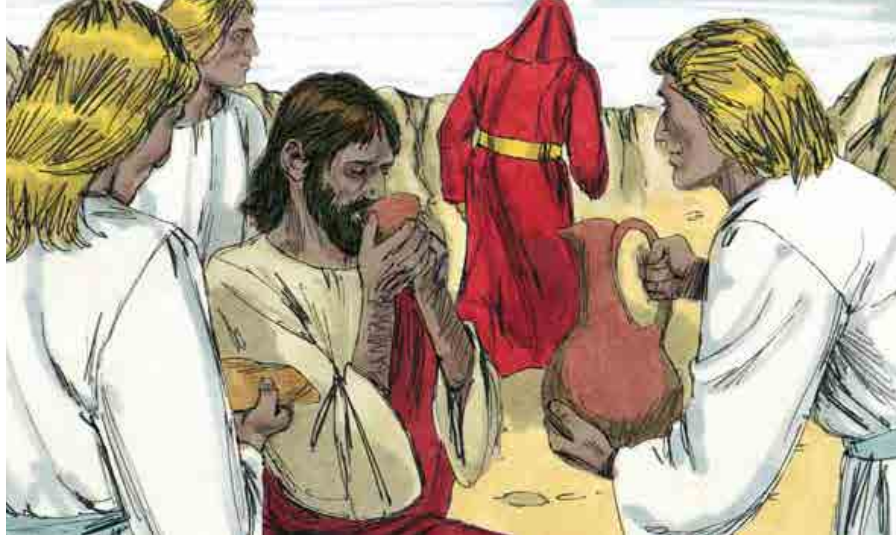
Onda je Sotona pokazao Isusu sva kraljevstva svijeta i svu njihovu slavu i rekao: „Dat ću ti sve to budeš li mi se poklonio i štovao me.”

Isusu azās: “Fuđ dāla minje, Sotono! Ān vorba aluj Dimizov zapovidjaštje alu naroduluj: ‘Slavjaštje samo p Domnu, Dimizov alu tov, š samo aluj služaštje.’”

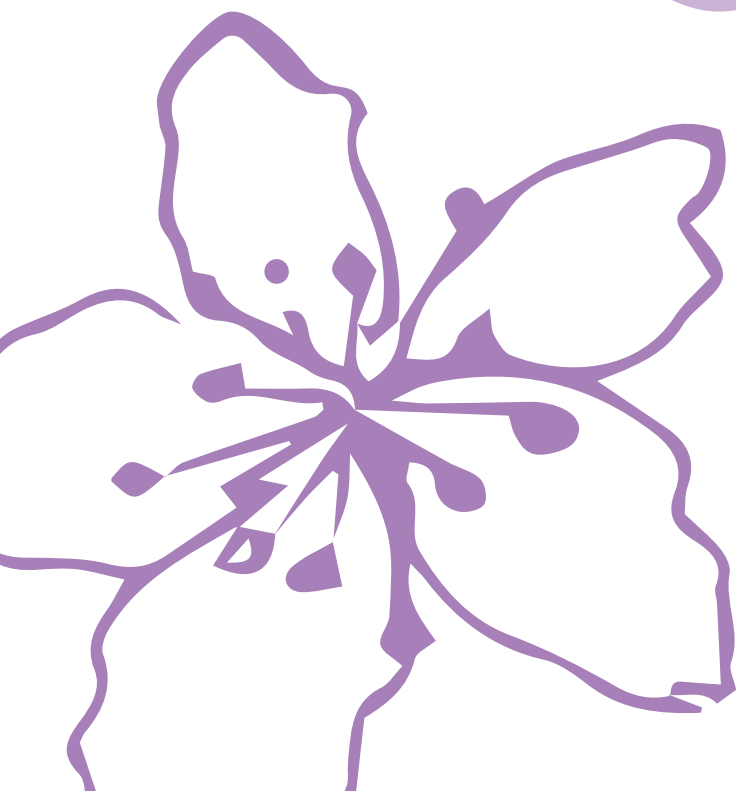
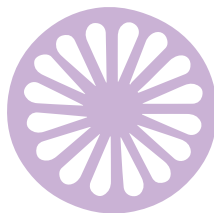
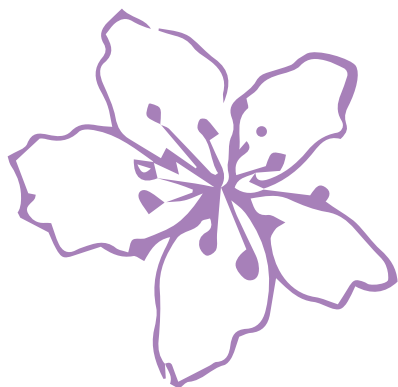
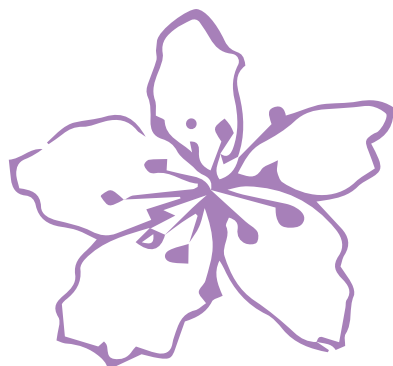
Isus je odgovorio: „Odlazi od mene, Sotono! U svojoj Riječi Bog zapovijeda svojem narodu: ‘Štujte samo Gospodara, Boga svoga, i njemu jedinom služite.’”

Isusu na kážut p kušnjilje
alu Sotonej š Sotona la lăsat.
Atunča avinjit anđelurlje š
sa pobrinit d Isusu.

*Isus nije popustio Sotoninim
kušnjama, pa ga je Sotona
ostavio. Onda su došli anđeli
i brinuli se za Isusa.*

26

Isusu ănchapje služba aluj

Vorba dân Biblije dân:
Bună vorba alu Matej 4,12–25;
 ş dân Bună vorba alu
Marko 1,14–15, 35–39; 3,13–21;
 ş dân Bună vorba alu
Luke 4,14–30, 38–44

Isus započinje svoju službu

*Biblijska priča iz
Evandêlja po Mateju 4:12–25;
Evandêlja po Marku 1:14–15, 35–39;
 3:13–21;
Evandêlja po Luki 4:14–30, 38–44*

Dăpă aja kănd apobjedit kušnja alu Sotonej, Isusu sa tors ăn moć alu Sufljetu alu Svăntuluj ăn regija Galileja, undje atrijit. Isusu apljikat pisitot š ănvăca. Toc rubja binje d jel.

Nakon što je nadvladao Sotonine kušnje, Isus se vratio u sili Duha Svetoga u područje Galileje gdje je živio. Isus je išao od mjesta do mjesta i poučavao. Svi su govorili dobro o njemu.

Isusu apljikat ăn trg Nazaret, ăn karje atrijit d kănd irja kupil. Sămbătă apljikat p lok undje s slavja p Dimizov. Ja dat svitaku alu prorokuluj Izaija š dăn jel s čitjaskă nješto. Isusu adiškis svitaku š ačitit odlomaku alu lumjej.

Isus je otišao u grad Nazaret, u kojem je živio za vrijeme svoga djetinjstva. U subotu je otišao na mjesto štovanja. Dali su mu svitak proroka Izaije da iz njega nešto pročita. Isus je otvorio svitak i pročitao odlomak ljudima.

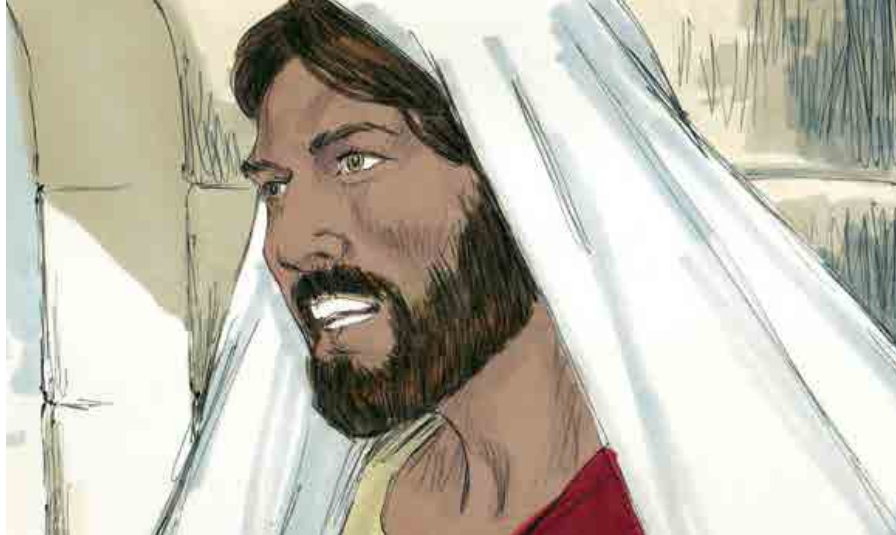
Isusu ačtitit: "Dimizov ma dat Sufljetu aluj s pot s rubjesk Bună vorbă alu săračilor, s puatje s pljače slobodni, s āntork vidu alu vorbilor, š s oslobodjesk p lumja dāla ālja karje lji mučāštje. Asta je anu ān karje Domnu aratā binilje aluj."

Isus je pročitao: „Bog mi je dao svoga Duha da mogu naviještati dobru vijest siromašnima, slobodu zatvorenima, vraćanje vida slijepima, te oslobođenje potlačenima. Ovo je godina Gospodnje milosti.”

Atunča Isusu ašāžut. Toc sa ujtat p jel. Aštijut k āsta odlomaku dān Svāntā Pismā karje akuma auzāt s odnosaštje p Mesija. Isusu azās: “Vorba karje akuma amčitit sa ispunit baš akuša.” Lumja afost zadivic. Jej azās “Nuje āsta fičoru alu Josip?”

Onda je Isus sjeo. Svi su ga pozorno gledali. Znali su da se ovaj odlomak pisma koji su sad čuli odnosi na Mesiju. Isus je rekao: „Riječi koje sam sad pročitao ispunjavaju se upravo sada.” Ljudi su bili zadivljeni. „Nije li ovo Josipov sin?” rekli su.

Atunča Isusu azās: “Istina k ničunu prorok nuje prihvatiť an trgu aluj an karje akriskut. Kānd afost proroku Ilija viuv, afost multje udovicje an Izrael. Ali kānd trje (3) aj na kážut pluaja, Dimizov na trimjes p Ilija s ažutje alu udovicilor dān Izrael, njego udovicje dān altu narod.”

Onda je Isus rekao: „Istina je da nijedan prorok nije prihvaćen u svom rodnom gradu. Tijekom vremena proroka Ilije, bilo je mnogo udovica u Izraelu. Ali kada tri godine nije padala kiša, Bog nije poslao Iliju da pomogne udovici iz Izraela, nego udovici iz drugog naroda.”

Isusu š majdāpartje rubjaštje: “Isto aša, dān vřijamja alu prorokuluj Elizej, afost mult lumje ān Izrael ku buala p pjalje. Ali Elizej na likujit p ničunu d jej. Alikujit samo una bualā p pjalje alu Naaman, zapovidniku alu dušmanu alu Izrael.” Lumja karje punja urjajke la Isusu afost Židovj. Kānd auzāt k aja rubjaštje, afost mult nikāžac p jel.

Isus je nastavio govoriti: „Također, za vrijeme proroka Elizeja, bilo je mnogo ljudi u Izraelu s kožnim bolestima. No, Elizej nije iscijelio nijednoga od njih. Iscijelio je jedino kožnu bolest Naamana, zapovjednika Izraelovih neprijatelja.” Ljudi koji su slušali Isusa bili su Židovi. Kad su ga čuli da to govori, bili su bijesni na njega.

Lumja dān trg Nazaret la tras p Isusu dān zgradā undje Židovi s strānda kum aslavja p Dimizov š la dus p rub d provalije dundje avrut s l runjče s l muarje. Ali, Isusu atrikut āntrā lumje š anapustit trgu Nazaret.

Građani Nazareta su odvukli Isusa iz mjesta štovanja i doveli ga na rub litice s koje su ga htjeli baciti da ga ubiju. Međutim, Isus se probio kroz mnoštvo i napustio grad Nazaret.

Isusu atunča atrikut pānglā Galileja, a mulc inš avinjit la jel. Ji duča mult lumje karje irja bulnavj ili invalid, kašā š ālja karje nu putja s vjadā, s umblje, s audje ili s rubjaskā, a Isusu lji likuja.

Isus je onda prošao kroz područje Galileje, a veliko je mnoštvo došlo k njemu. Donosili su mu mnoge ljude koji su bili bolesni ili hendikepirani, kao i one koji nisu mogli vidjeti, hodati, čuti ili govoriti, a Isus ih je iscjeljivao.

Ji duča š mulc lumje karje avja än jej sufljet alu rov. P vorba alu Isusuluj, sufljeti alji rovj ajiša dän lumje, š atunča striga mult vorj: "Tu ješt Bijatu alu Dimizov!" Mult lumje sa mirat š slavja p Dimizov.

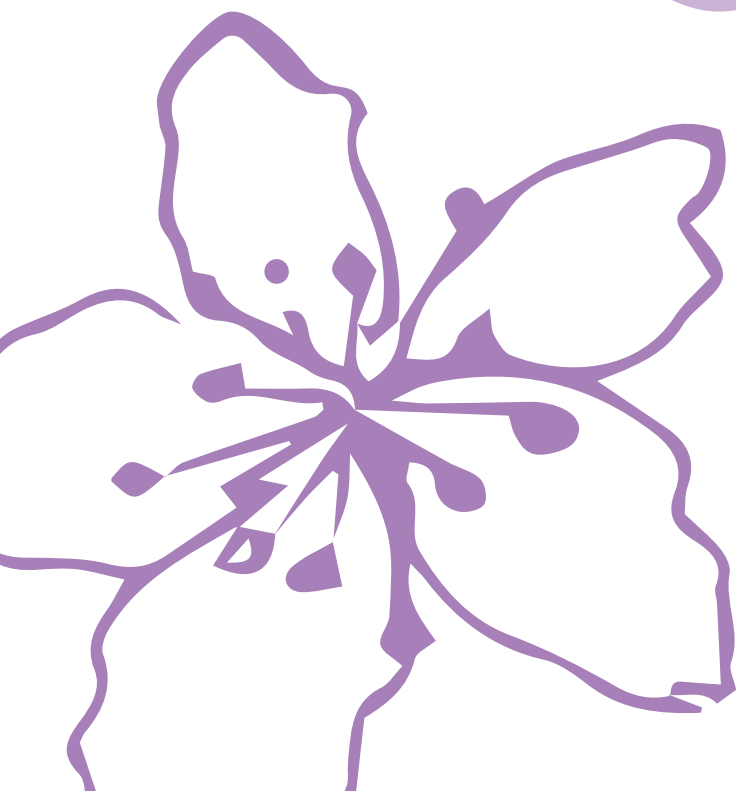
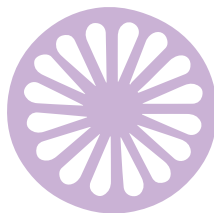
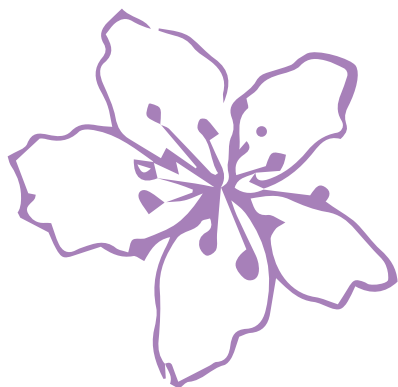
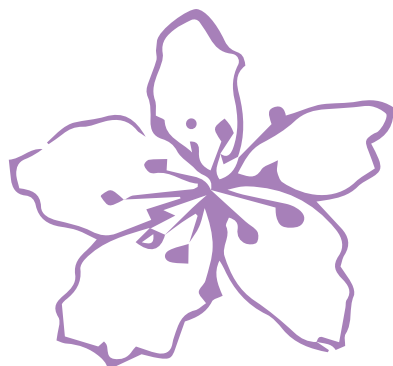
Mnoge ljude koje su kontrolirali demoni donosili bi k Isusu. Na Isusovu zapovijed, demoni bi izlazili iz ljudi, a pritom bi često vikali: „Ti si Sin Božji!” Mnoštvo ljudi bilo je zadivljeno i štovalo je Boga.

Dăpă aja, Isusu akuljes duavăsprjače (12) d omurj p karje akimat apostoli aluj. Apostoli putuja ku Isusu š ānvāca dāla jel.

Nakon toga, Isus je odabrao dvanaest muškaraca koje je nazvao svojim apostolima. Apostoli su putovali s Isusom i učili od njega.

Vorba d bun Samarijancu

Vorba dăn Biblije dăn:
Bună vorba alu Luke 10,25–37

Priča o dobrom Samarijancu

*Biblijska priča iz
Evandjelja po Luki 10:25-37*

Una zuvă, omu karje aštijut zakonu alu Židovilor avinjit la Isusu s l iskušaskă. Ja zăs: „Učiteljulje, če mora s fak s trijesk vječno?” Isusu ja odgovorit: „Če skrije d aja ăn zakonu alu Dimizov?”

Jednog dana, stručnjak za židovski zakon došao je k Isusu da ga iskuša. Rekao mu je: „Učitelju, što moram učiniti da bih baštinio život vječni?” Isus mu je odgovorio: „Što piše o tome u Božjem zakonu?”

Omu karje aštijut zakonu aodgovorit k zakonu alu Dimizov začē: "Vrja p Domnu, Dimizov alu tov, ku tuatā inima ata, sufljetu alā tov, snaga š ku gāndjala ata. Š vrja p bližnji alu tov kašā sāngur p tinje." Isusu ja odgovorit: "Binje ajzās! Fāj aša š osā triješt vječno."

Stručnjak za zakon odgovorio je da Božji zakon kaže: „Ljubi Gospoda, Boga svoga, svim svojim srcem, dušom, snagom i umom. I voli svojeg bližnjeg kao samoga sebe.” Isus mu je odgovorio: „U pravu si! Čini to i živjet ćeš.”

Ali, omu karje aštijut zakonu avrut s dokazaskā k je pravedan, š atunča la tribat: "Karje je bližnji alā mjov?"

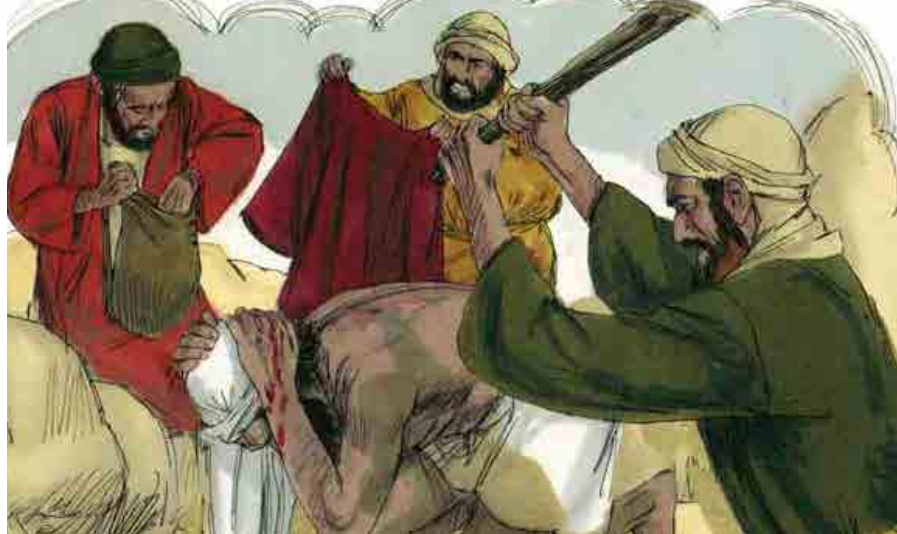
Međutim, stručnjak za zakon htio je dokazati da je pravedan, pa ga je upitao: „Tko je moj bližnji?”

Isusu alu omuluj karje štije zakonu aodgovorit aša će ja rubit vorbă: "Afost unu Židov karje pljika p drum dăn Jeruzalem ăn Jerihon."

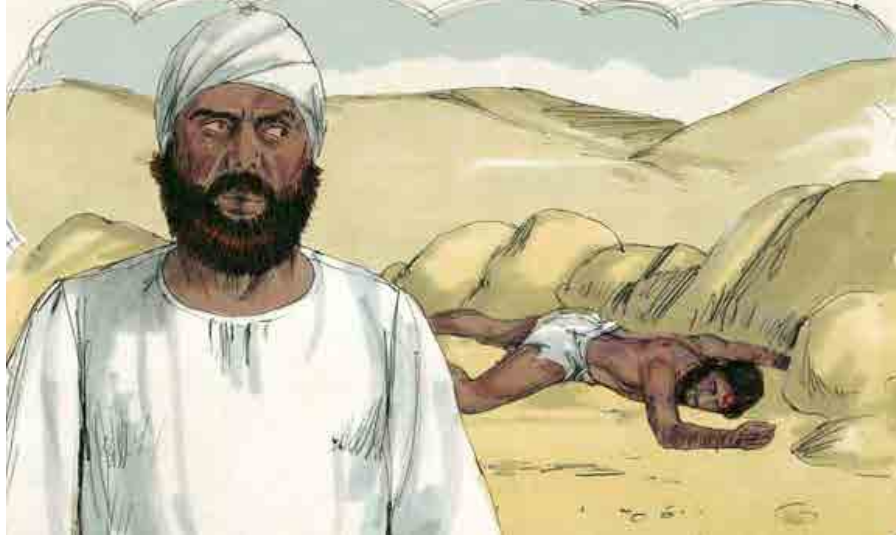
Isus je stručnjaku za zakon odgovorio tako što mu je ispričao priču: „Bio jednom jedan Židov koji je putovao cestom iz Jeruzalema u Jerihon.“

“Pänd omu pljika p drumula,
la napadnit grupa d fărăčoș.
Ja lat tot ča vut š atăta la
butut k aputut s muarje.
Atunča sa dus.”

*„Dok je čovjek putovao, na-
pala ga je skupina pljačkaša.
Uzeli su mu sve što je imao
i gotovo ga nasmrt pretukli.
Onda su otišli.”*

“Odma dāpā aja, unu pop alu Židovilor aumblat p isti drum. Kānd āsta popu avizut om karje ja furat tot š la butut, atrikut p alta partje d drumula, na vrut sa žutje alu omula karje atribut pomoć dāla jel š anastavit s umblje.”

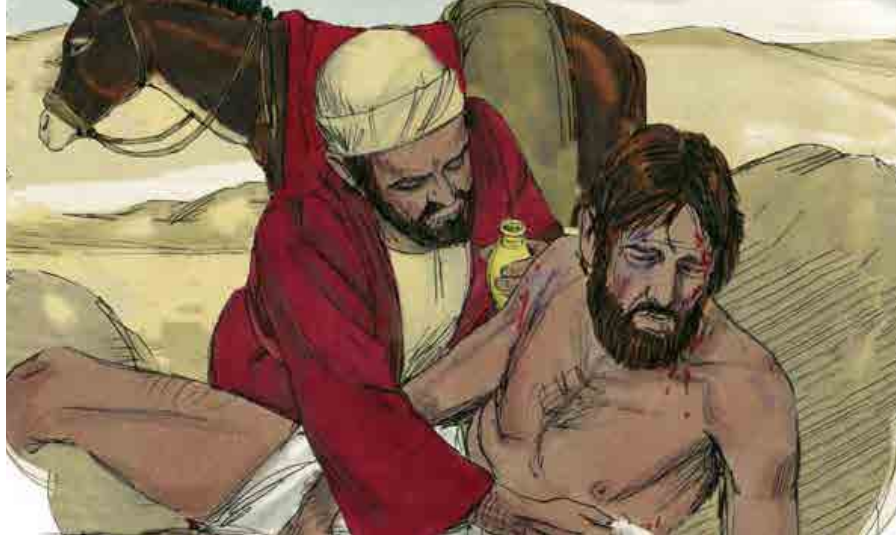

„Ubrzo nakon toga, jedan židovski svećenik hodao je istom cestom. Kada je ovaj vjerski vođa vidio čovjeka kojega su opljačkali i pre-tukli, prešao je na drugu stranu ceste, ignorirao čovjeka koji je trebao pomoć i nastavio svojim putem.”

“Na trikut mult dăpă aja, unu Levit apljikat p isti drum. (Leviti afost pleme alu Židovilor karje ažuta alu popilor ăn Hram.) Š Levit atrikut p alta partje d drumula š na vrut s ja žută alu omula karje la upljačkit š la butut.”

„Nedugo nakon toga, cestom je išao jedan levit. (Leviti su bili židovsko pleme koje je pomagalo svećenicima u hramu.) Levit je također prešao na drugu stranu ceste i ignorirao čovjeka kojega su opljačkali i prebili.”

“Alta osobā karje atrikut p drumula afost Samarijanac. (Samarijanci afost sāmānca alu Židovilor karje s mārta ku lumja d alcā narod. Samarijanci š Židovi nu sa podnāsāt.) Ali, känd Samarijanac avizut p Židovu, ja fost mult žao. Š daja sa pobrinit d jel š ja ljigat rānji.”

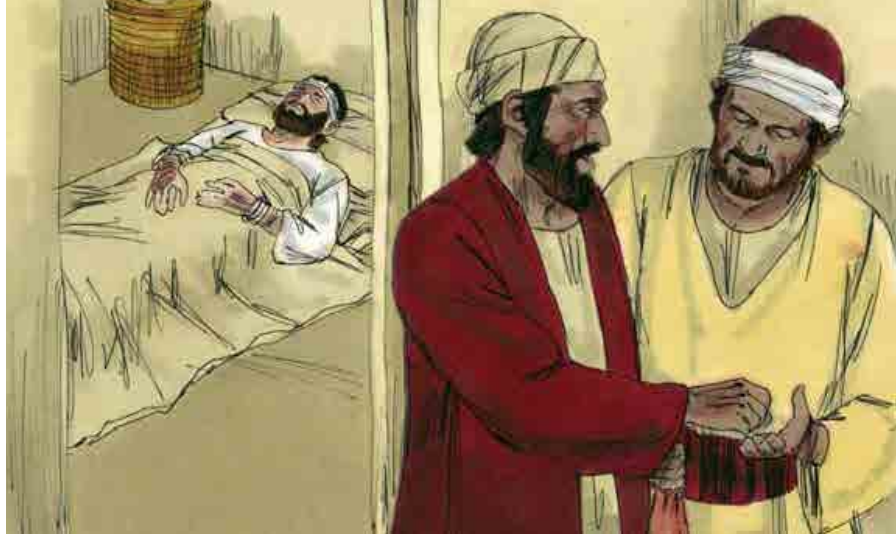
„Sljedeća osoba koja je prošla tom cestom bio je Samarijanac. (Samarijanci su bili potomci Židova koji su se vjenčavali s ljudima iz drugih naroda. Samarijanci i Židovi su se mrzili.) Međutim, kada je Samarijanac vidio Židova, bilo mu ga je vrlo žao. Stoga se pobrinuo za njega i povio mu rane.”

“Samaritanac atunča adrikat
p omu p magaracu aluj š la
dus ān gostijonā pānglā
drum, undje majdāpartje s
brinjaskā d jel.”

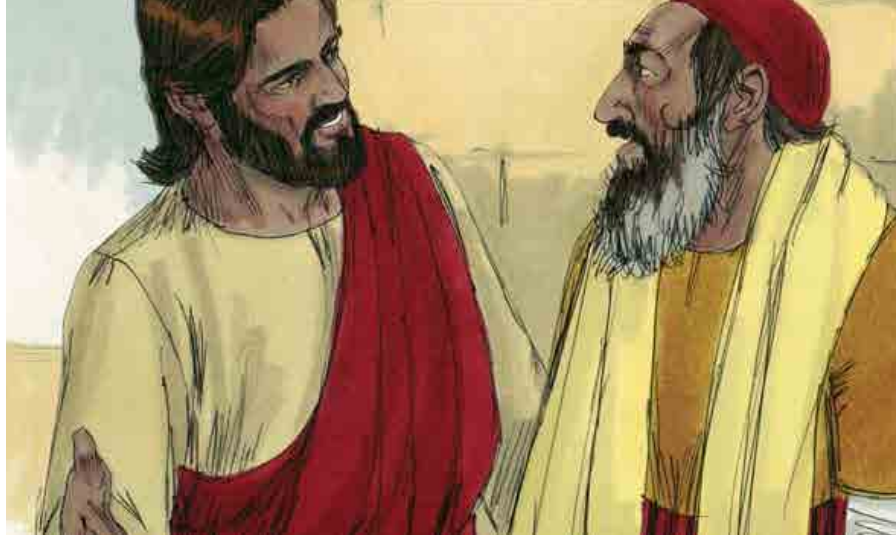
*„Samaritanac je onda podi-
gao čovjeka na svoga magar-
ca i odveo ga u gostionicu
pored ceste, gdje se nastavio
brinuti za njega.”*

“Alta zuvā, Samarijanac atribut s nastavjaskā s putujaskā. Adat nješto banj alu vlasniku alu gostijonej š azās: ‘Pobrinjaštje d jel, a akā putrošāštj tot banji d asta, jo c plătjesk trošaku känd om änturča.’”

„Sljedeći dan, Samarijanac je trebao nastaviti svoje putovanje. Dao je nešto novca vlasniku gostionice i rekao mu: ‘Pobrini se za njega, a ako potrošiš više novca od ovoga, ja ću ti platiti troškove kad se vratim.’”

Atunča Isusu antribat p
omu karje aštijut zakonu:
"Če gāndještje? Karje d aštja
trje (3) afost ortaku alu
omula karje afost upljačkit
š butut." Jel ja odgovorit:
"Āla karje ja fost pljin d
milā." Isusu ja zās: "Fuđ š
tu fāj aša."

*Tada je Isus pitao stručnjaka
za zakon: „Što misliš? Koji
od ove trojice je bio bližnji
čovjeku kojega su opljačkali
i prebili?” On mu je odgovo-
rio: „Onaj koji mu je bio mi-
losrdan.” Isus mu je rekao:
„Idi i ti i čini tako.”*

28

Gazda alu tănăr

Mladi bogataș

Vorba dăn Biblije dăn:

Bună vorba alu Matej 19,16–30;

ș dăn Bună vorba alu Marko 10,17–31;

ș dăn Bună vorba alu Luke 18,18–30

Biblijska priča iz

Evanđelja po Mateju 19:16-30;

Evanđelja po Marku 10:17-31;

Evanđelja po Luki 18:18-30

Una zuvă, unu gazda alu tănăr avinjit la Isusu š la tribat: "Učiteljulje alu bun, če mora s fak s trijesk vječno?" Isusu ja odgovorit. "Dăce măkjem 'Bun'? Samo unu jaštje karje je bun, a aja je Dimizov. Međutim, akă vrjaj s triješt vječno, askultă zakonu alu Dimizov."

Jednoga dana, jedan bogati mladić došao je k Isusu i upitao ga: "Dobri učitelju, što moram činiti da imam vječni život?" Isus mu je odgovorio: „Zašto me nazivaš 'Dobri'? Samo je jedan koji je dobar, a to je Bog. Međutim, ako želiš imati vječni život, budi poslušan Božjim zakonima."

“Karje zakon mora s askult?” la tribat. Isusu ja odgovorit: “Nu mura. Nu ănšála mujarja. Nu fura. Nu minjtja. Askultă p tatutov š p mumuta, š vrja p komšiju alu tov kum vrjaj p tinje sângur.”

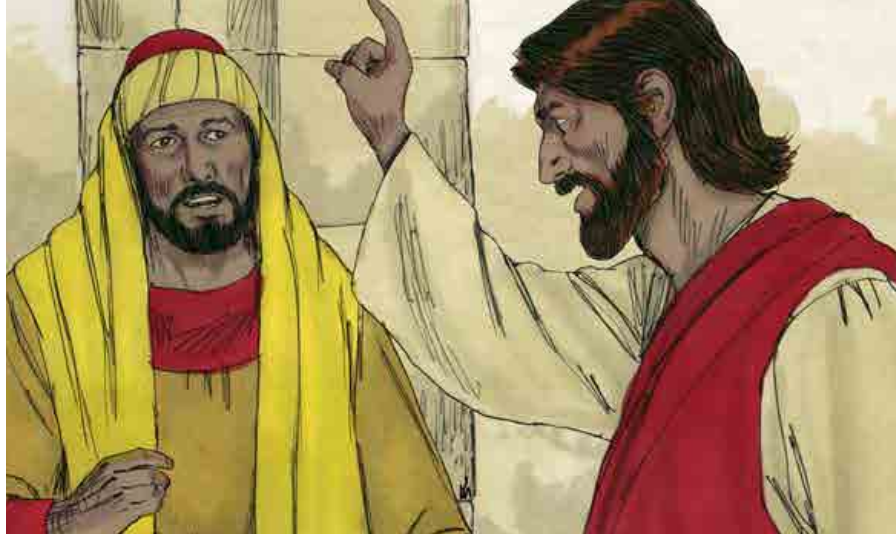
„Kojim zapovijedima trebam biti poslušan?” pitao ga je. Isus je odgovorio: „Ne ubij. Ne učini preljuba. Ne ukrađi. Ne laži. Poštuj svog oca i majku, i voli svog bližnjega kao što voliš samoga sebe.”

Ali, gazda alu tănuru ja zăs: "Amskultat tot zakonu d kănd irjam mik. Će maj mora s fak s trijesk vječno?" Isusu sa ujtat p jel š la vrut.

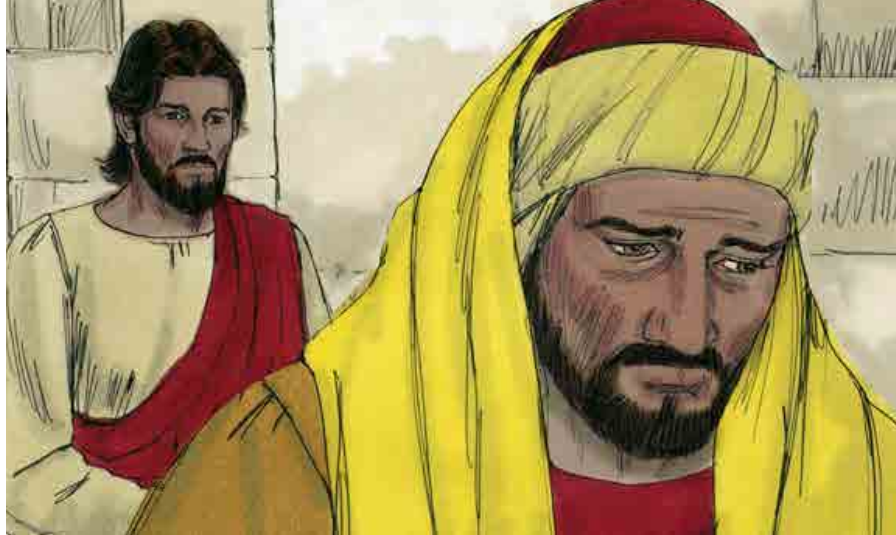
Međutim, mladić mu je rekao: „Bio sam poslušan svim tim zakonima od malena. Što još trebam napraviti da živim zauvijek?” Isus ga je pogledao i zavolio.

Isusu ja odgovorit: “Akä
vrjaj s fi frzdä manä,
atunča fuđ, vindje tot će aj
š dāj banji la sārač, š osā aj
bugucije p čerj. Atunča vinā
š pratjaštimā.”

*Isus mu je odgovorio: „Ako
želiš biti savršen, onda idi,
prodaj sve što imaš i daj no-
vac siromasima, i imat ćeš
blago na nebesima. Onda
dođi i slijedi me.”*

Känd gazda alu tănăr auzăt
če Isusu azăs, afost mult
tužan, daja ča fost mult
bogat š na vrut s dja tot če
arje. Sa okrinit š alăsat p
Isusu.

*Kad je mladić čuo što je Isus
rekao, postao je jako tužan,
jer je bio jako bogat i nije
htio dati sve što je posjedo-
vao. Okrenuo se i napustio
Isusa.*

Atunča Isusu azās alu učenikurlje aluj: “Mult je grjev alu bogatašilor s untrā ān cara alu Dimizov! Sigurno, maj ušurje alu devāj s untrje p urjekj alu akuluj njego bogatašu s utrje ān cara alu Dimizov.”

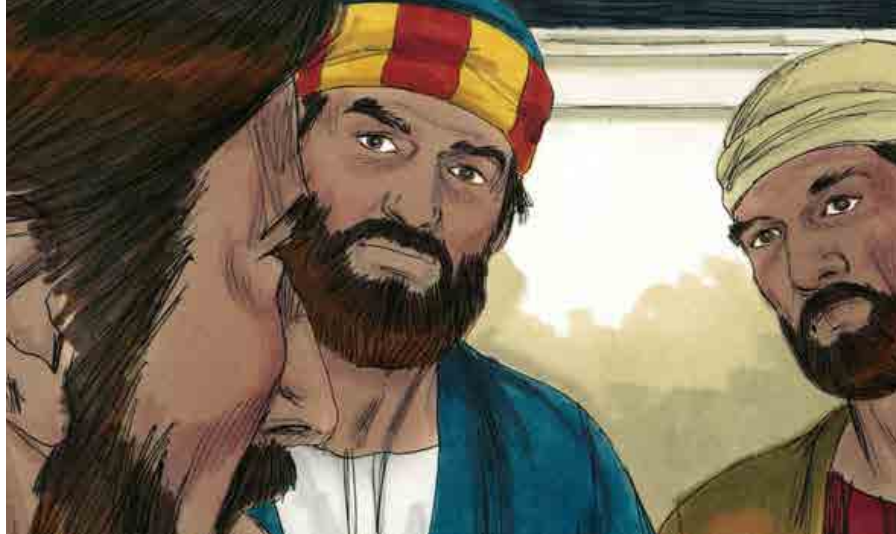
Onda je Isus rekao svojim učenicima: „Iznimno je teško bogatašima ući u kraljevstvo Božje! Zbilja, lakše je devi proći kroz ušicu igle nego bogatašu ući u kraljevstvo Božje.”

Känd učenikurlje auzāt če Isusu azās, afost mirac š azās: “Činje atunča puatje s spasaskā?”

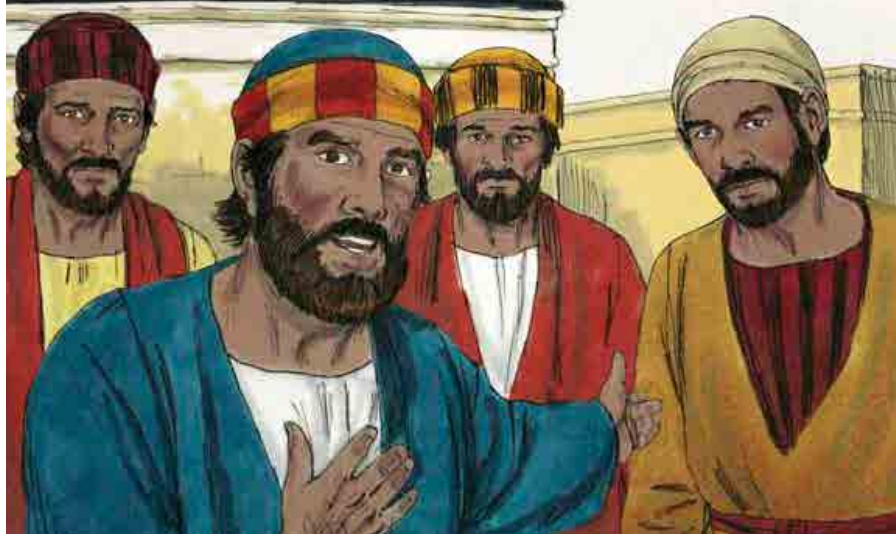
Kad su učenici čuli što je Isus rekao, bili su šokirani i rekli: „Tko se onda može spasiti?“

Isusu sa ujtat p učenikurlje aluj š azās: “Lumja nu puatje ali Dimizov puatje tot s fakā.”

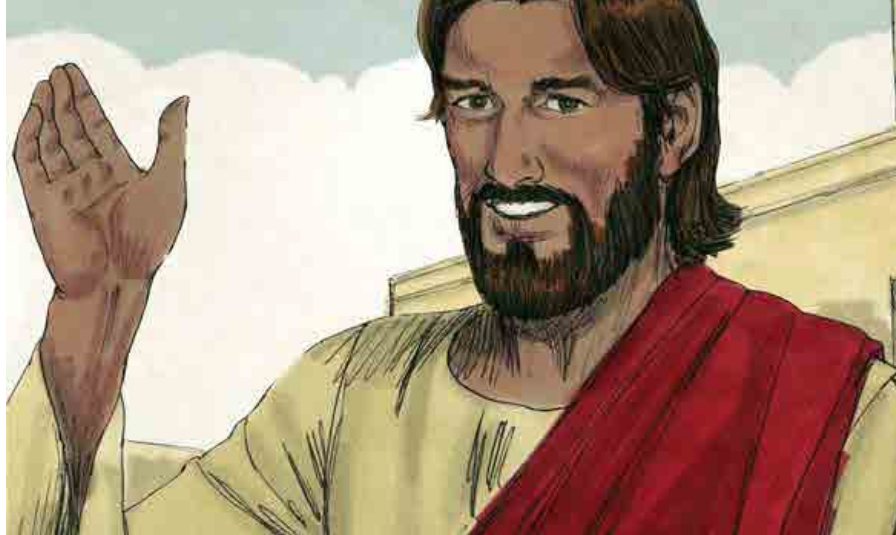
Isus je pogledao na svoje učenike i rekao: „Ljudima je to nemoguće, ali Bogu je sve moguće.”

Petar azās alu Isusuluj: “Noj alāsāt tot š tam sljedit. Če osā dobidim noj?”

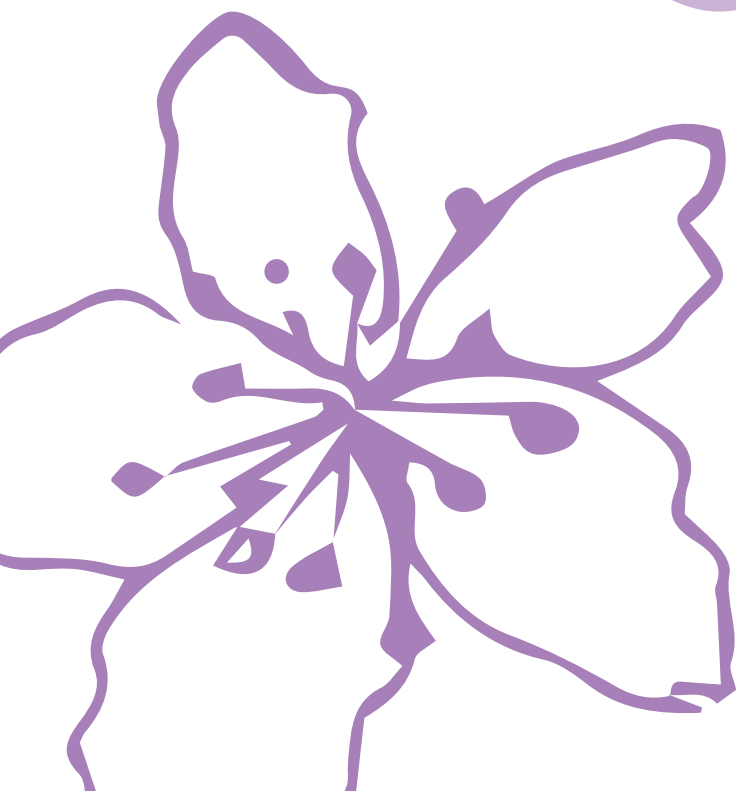
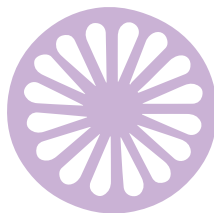
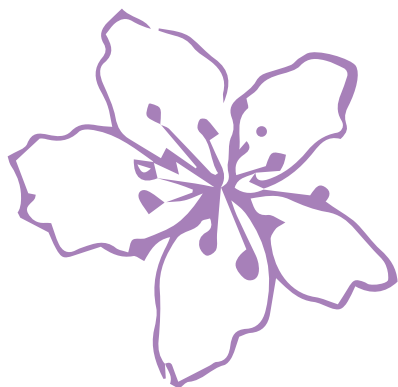
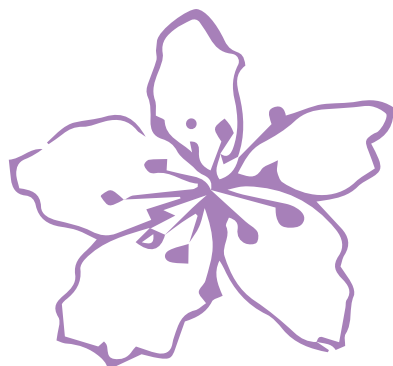
Petar je rekao Isusu: „Mi smo ostavili sve i slijedili te. Što će biti naša nagrada?”

Isusu ja aodgovorit: "Toc karje alāsāt kāšilje, fracā, sāroljilj, tatā, mamā, kupi ili imanje pāntruv minje, osā primjaštje d usātā (100) d vorj maj mult, a isto aša osā ajbje vječni život ku Dimizov. Ali, mulc inš karje afost prvi osā fije zadnji, a mulc inš karje afost zadnji osā fije prvi."

Isus mu je odgovorio: „Svi koji su ostavili kuću, braću, sestre, oca, majku, djecu ili imanje zbog mene, primit će sto puta više, a isto tako će primiti vječni život. Međutim, mnogi koji su prvi bit će posljednji, a mnogi koji su posljednji bit će prvi.”

29

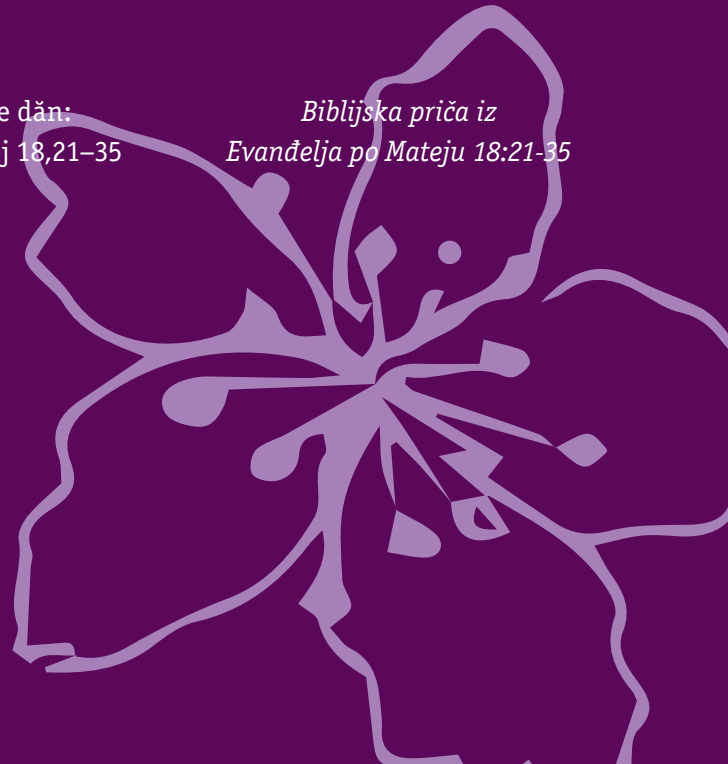

**Vorba d argat
karje na vut
milă**

***Priča
o nemilosrdnom
sluzi***

Vorba dăn Biblije dăn:
Bună vorba alu Matej 18,21-35

*Biblijska priča iz
Evandjelja po Mateju 18:21-35*

Una zuvă, Petar antribat p Isusu: „Domnulje, kătje trjebje vorj s oprostjesk alu fratimjov kănd sagrašajtje păntruv minje? D šaptje (7) vorj?” Isusu aodgovorit: „Nu d šaptje (7) vorj, njego oprostjaštjej d šaptježăč š šaptje (77) d vorj!” Ku asta Isusu angidit k trjebje uvijek s s oprostjaskă. Isusu arubit asta vorbă.

Jednog dana, Petar je zapitao Isusa: „Gospodaru, koliko puta trebam oprostiti svo- me bratu kad sagriješi protiv mene? Do sedam puta?” Isus je odgovorio: „Ne sedam puta, nego sedamdeset puta sedam!” Ovime je Isus mislio da bismo uvijek trebali opra- štati. Isus je ispričao ovu priču.

Isusu azās: “Cara alu Dimizov jaštje kašā caru karje vrja s poravnjaskā računu ku argacā aluj. Unu d argat adugujit atāta marje daturije k trjebje s lukrijazā 200.000 d aj s puatā s l āntuarkā.”

*Isus je rekao: „Kraljevstvo Božje je poput kralja koji želi izravnati račune sa svojim slugama. Jedan od sluga je dugovao ogroman dug vrije-
dan plaća za 200 000 godina.”*

“Känd argatu na putut s
 äntuarkä daturija, caru
 azäs: ‘Vindjec p omusta š
 p familija aluj p argatu s
 äntuarkä daturija aluj.’”

*„Budući da sluga nije mogao
 otplatiti dug, kralj je rekao:
 ‘Prodajte ovog čovjeka i nje-
 govu obitelj kao robove da to
 otplati njegov dug.’”*

“Argatu akāzut p žunujkj pānglā caru š azās: ‘Mārog d tinje, fi strpljiv ku minje š osā c āntork tuatā daturija če c dugujesk.’ Caru avut milā p argat, š aoprostit tuatā daturija aluj š la lāsat.”

„Sluga je pao na koljena pred kraljem i rekao: ‘Molim te budi strpljiv sa mnom i platit ću ti puni iznos što ti dugujem.’ Kralj se smilovao sluzi, ukinuo cijeli njegov dug i pustio ga.”

“Ali känd argatu apljikat dāla caru, angāsāt altu argat karje aluj adugujit patru (4) platje. Argatu apukat p ortaku aluj š azās: ‘Āntuarčem banji karje mi duguještj!’”

„Ali kad je taj sluga otišao od kralja, našao je drugoga slugu koji je njemu dugovao četiri mjeseca plaće. Sluga je zgrabio svoga kolegu i rekao: ‘Plati mi novac koji mi duguješ!’”

“Altu argat akāzut p žunujkje š azās: ‘Mārog d tinje, fi strpljiv ku minje, š osā c āntork tuatā daturija če c dugujesk.’ Ali, umjesto aja, prvi argat arunkat p altu argat ān kisuarje pānd nu unturča daturija aluj.”

„Drugi je sluga pao na koljena i rekao: ‘Molim te budi strpljiv sa mnom, i platit ću ti puni iznos što ti dugujem.’ No, umjesto toga, prvi je sluga bacio drugoga slugu u zatvor dok ne otplati svoj dug.”

“Alcă argac avizut ča fost ș
mult sa uznemirit. Apljikat
la caru ș azăs tot ča fost.”

*„Neki drugi sluge vidjeli su
što se dogodilo i jako su se
uznemirili. Otišli su kralju
i rekli mu sve.”*

“Caru akimat p prvi argat š azās: ‘Tu nu ješt bun argat! Cam oprostit atāta daturije samo d aja će taj rugat d minje atāta. Tu trjebje s fač isto aša.’ Caru afost aša d nikāžāt k arunkat p argatu karje nuje bun ān kisuarje pānd nu unturča tuatā daturija aluj.”

„Kralj je pozvao prvoga slugu i rekao mu: ‘Ti nevaljali slugo! Oprostio sam ti toliki dug samo zato što si me preklinjao. Ti si trebao učiniti isto tako.’ Kralj je bio tako ljut da je bacio nevaljalog slugu u zatvor dok ne otplati sav svoj dug.”

Atunča Isusu azās: “Asta Tatimjov dān čerj osā fakā d toc d voj akā nu oprostja alu fratilje avostru dāla inimā.”

Onda je Isus rekao: „Ovo će moj nebeski Otac učiniti svakom od vas ako ne oprostite svom bratu od srca.”

30

**Isusu rãnjaštje
činč mij (5.000)
d lumje**

***Isus hrani pet
tisuća ljudi***

Vorba dãn Biblije dãn:

Bunã vorba alu Matej 14,13–21;

Bunã vorba alu Marko 6,31–44;

Bunã vorba alu Luke 9,10–17;

Bunã vorba alu Jovan 6,5–15

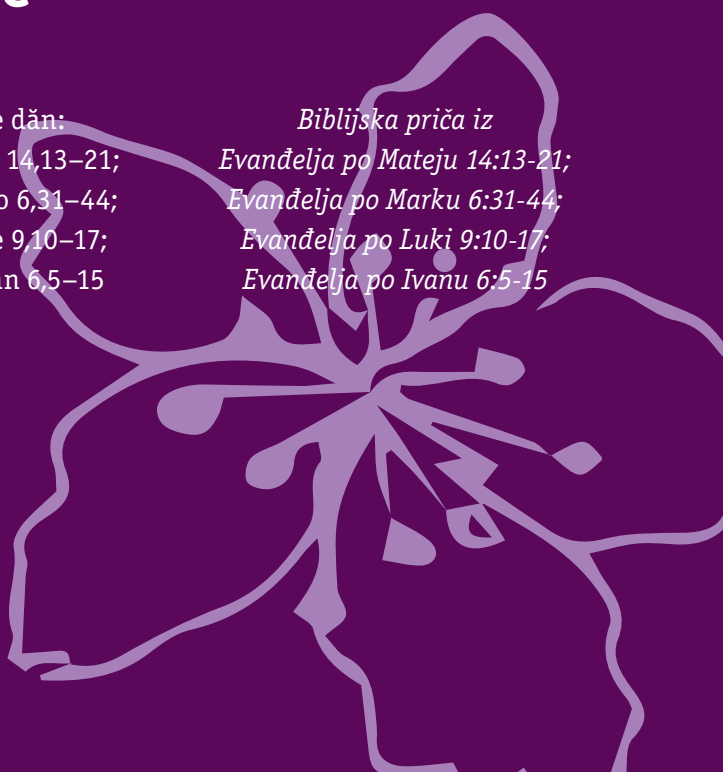
Biblijska priča iz

Evandělja po Mateju 14:13-21;

Evandělja po Marku 6:31-44;

Evandělja po Luki 9:10-17;

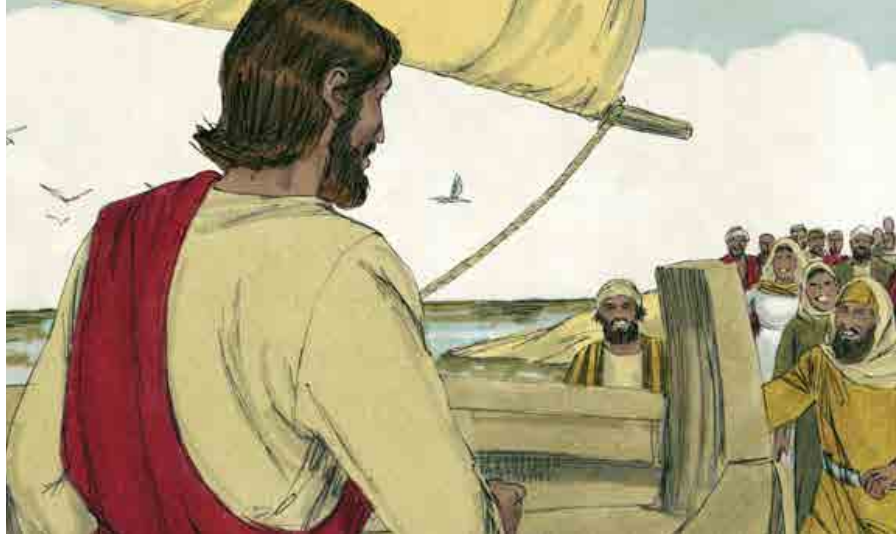
Evandělja po Ivanu 6:5-15

Isusu atrimjes p apostoli aluj s prenosaskă vorba alu Dimizov š s ănvacă lumja ăn tot satu. Kănd sa tors la Isusu, azăs ăa fukut. Atunča Isusu lja kimat s pljače ku jel la mirnik lok pisti drum la apă s odmurjaskă ucăřă. Daja auntrat ăn ăamac š apljikat la alta partje d apă.

Isus je poslao svoje apostole da propovijedaju i poučavaju ljude u raznim selima. Kad su se vratili kod Isusa, rekli su mu što su učinili. Tada ih je Isus pozvao da idu s njim na tiho mjesto preko puta jezera da se malo odmore. Stoga su ušli u ăamac i otišli na drugu stranu jezera.

Ali, mulc lumje avizut p Isusu š p učenikurj aluj känd apljikat än čamac. Lumjaja adat fuga p obalā pānglā apā s puatā s vije än alantā partje majdatā d jej. Š aša, känd Isusu š učenikurj aluj ažuns, marje grupā d lumje već lja štiptat ānklo.

Međutim, mnogo je ljudi vidjelo Isusa i učenike kada su otišli u čamcu. Ti ljudi su trčali obalom oko jezera da bi došli na drugu stranu prije njih. I tako, kada su Isus i učenici stigli, velika skupina ljudi već ih je tamo čekala.

Afost pisti činč mij (5.000) omurj, a nu s lumurā mujeri š kupi. Isusu mult sa sažalit p lumjaja. Isusu aštijut k lumjaja afost kašā vuaja karje narje pastir s brinjaskā d jej. Daja lji ānvāca š likuja p ālja karje afost bulnavj.

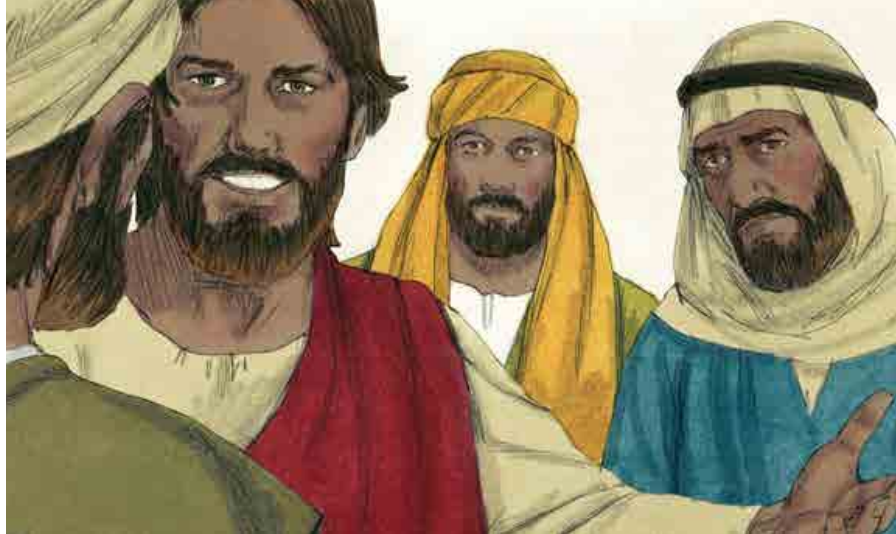

To mnoštvo brojilo je preko 5000 muškaraca, ne ubrajajući žene i djecu. Isus se jako sažalio nad tim ljudima. Učinili su mu se poput ovaca bez pastira. Stoga ih je poučavao i iscjeljivao one među njima koji su bili bolesni.

Maj ānklo ista zuvā,
učenikurj azās alu Isusu:
“Kasno je, a la upruapje nuje
trgurj. Trimjatje lumja s
pljače, s pot s kumpār nješto
d mānkat.”

*Kasnije istog dana, učenici
su rekli Isusu: „Kasno je, a u
blizini nema gradova. Pošalji
ljude da odu, da mogu kupiti
nešto za jelo.”*

Ali, Isusu azās alu učenikurlje aluj: “Voj dāc alor nješto d mǎnkat!” Jej aodgovorit: “Ali, kum s fičem aja? Avjem samo činč (5) mǎlaj š duavǎ (2) mič pještj.”

Međutim, Isus je svojim učenicima rekao: „Vi im dajte nešto za jelo!” Oni su mu odgovorili: „Ali, kako da to učinimo? Imamo samo pet kruhova i dvije male ribe.”

Isusu azās alu učenikurj
aluj s zākā alu mulc lumje
s šagā p jarbā ān grupje d
činžáč (50) d lumje.

*Isus je rekao učenicima da
kažu mnoštvu da sjedne na
travu u skupinama od pede-
set ljudi.*

Atunča Isusu alat činč (5)
mălajurj š duavă (2) pještj,
sa ujtat ăn çerj š azahvaljit
alu Dimizovuluj d mănkarje
če arje.

*Onda je Isus uzeo pet kruho-
va i dvije ribe, pogledao pre-
ma nebu i zahvalio Bogu za
hranu.*

Atunča Isusu arupt mälaju
š pješti p komadičurj.
Adat komadičurlje alu
učenikurlje aluj s dja alu
lumjej. Učenikurlje adiljit
mānkarja, a mānkarja
na nistanit. Tuatā lumja
amānkat š afost sutulj.

*Onda je Isus prelomio kru-
hove i ribe na dijelove. Dao
je dijelove svojim učenicima
da daju ljudima. Učenici su
dijelili hranu, a hrana nije
nestajala. Svi ljudi su jeli
i nasitili se.*

Dăpă aja, učenikurlje
astrāns mǎnkarja karje
mulc lumje na mǎnkat, š
arāmas dosta s napunaskǎ
duavǎsprjače (12) d korpje!
Tuatǎ mǎnkarja avinjit dǎla
činc (5) mǎlajurj š d duavǎ
(2) pještj.

*Nakon toga, učenici su sku-
pili hranu koju mnoštvo nije
pojelo, a ostalo je dovoljno
da se napuni dvanaest koša-
ra! Sva ta hrana došla je od
pet kruhova i dvije ribe.*

31

Isusu umblă p apă

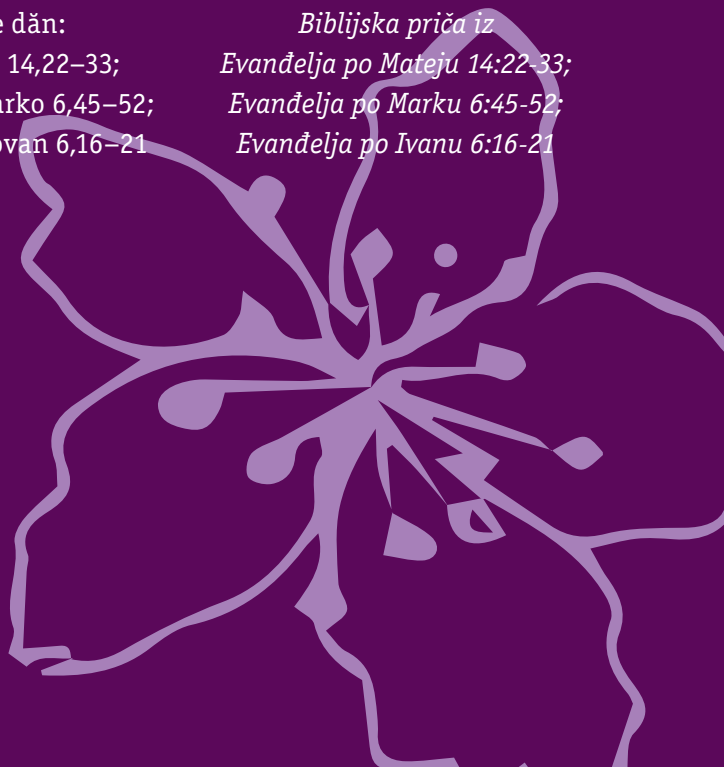
Isus hoda po vodi

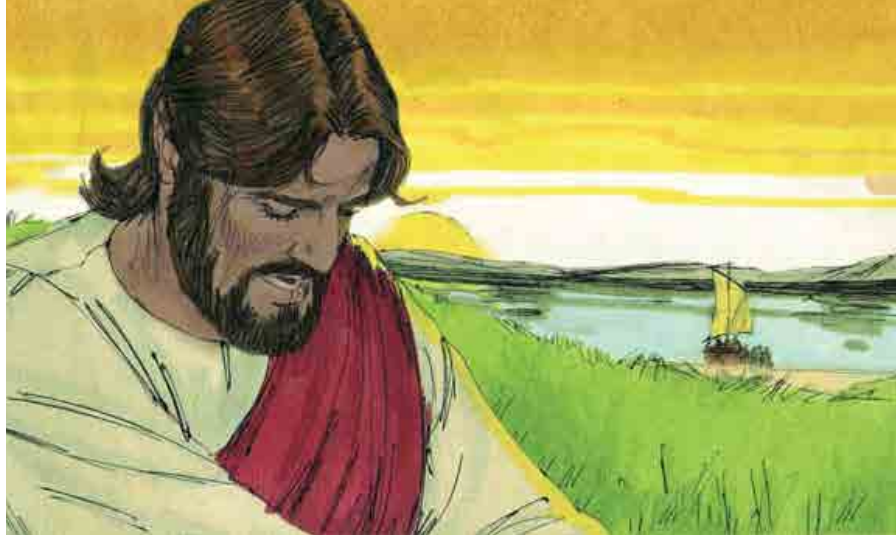
Vorba dăn Biblije dăn:

Bună vorba alu Matej 14,22–33;
ș dăn Bună vorba alu Marko 6,45–52;
ș dăn Bună vorba alu Jovan 6,16–21

Biblijska priča iz

*Evandělja po Mateju 14:22–33;
Evandělja po Marku 6:45–52;
Evandělja po Ivanu 6:16–21*

Dăpă aja, Isusu azăs alu učenikurlje aluj s untră p čamac š s plivjaskă p alta partje d apă, pând jel zăče alu lumjej s pljače la kasa alor. Dăpă aja kând azăs alu lumjej s pljače la kasa alor, sa urkat p djal s s ruađje. Isusu ānklo afost sāngur, a sa rugat pând nuaptje.

Nakon toga, Isus je rekao učenicima da uđu u čamac i otplove na drugu stranu jezera, dok on otpusti mnoštvo. Nakon što je otpravio mnoštvo, popeo se na planinu da se moli. Isus je tamo bio sam, a molio je do kasno u noć.

D vřijamaja, ućenikurlje
veslja ān ćamac, ali kasno ān
nuaptje aźuns pānla miźlok
d apā. Veslja ku marje mukā
daja ċe vāntu sufla ān jej.

*Za to vrijeme, ućenici su ve-
slali u ćamcu, ali do kasno
u noć stigli su tek do sredine
jezera. Veslali su s velikom
mukom jer je puhao njima
protivan vjetar.*

Känd Isusu završāt molitva,
apljikat la učenikurj.
Aumblat p apā pisti jezer
pānglā čamacu alor!

*Kada je Isus završio molitvu,
otišao je k učenicima. Hodao
je povrh vode preko jezera
prema njihovom čamcu!*

Učenikurj mult sa spirjat känd avizut p Isusu, k agändit k jej vjadje măroj. Isusu aštijut k s lji fije frikă, š lja kimat š azăs: "Navjec frikă. Aja sănt jo!"

Učenici su se jako uplašili kad su vidjeli Isusa, jer su mislili da vide duha. Isus je znao da se boje, pa ih je pozvao i rekao: „Ne bojte se. To sam ja!”

Atunča Petar azās alu Isusu:
 “Domnulje, akā tu ješt aja,
 zapovidjaštje s viuv la tinje
 p apā.” Isusu azās alu Petar:
 “Vinā!”

*Onda je Petar Isusu rekao:
 „Gospodine, ako si to ti, za-
 povjedi mi da dođem k tebi
 po vodi.” Isus je Petru rekao:
 „Dođi!”*

S aša Petar aišat d čamac kătri Isusu p apă. Ali, dăpă aja će ucără aumblat p apă, askrenit pogledu dăla Isusu š ančiput s ujtje p valurj š aositit capăn vânt.

I tako je Petar izašao iz čamca i počeo hodati prema Isusu po vodi. No, nakon što je kratko hodao po vodi, skrenuo je pogled s Isusa i počeo gledati na valove i osjećati snažan vjetar.

Petar atunča sa spirjat š ančiput s potonjaskă ăn apă. Astrigat: “Domnulje, spasaštimă!” Isusu odma sa sagnit š la pukat. Atunča Isusu azăs alu Petar: “Nu mi krjez. Dăce aposumnit ăn minje?”

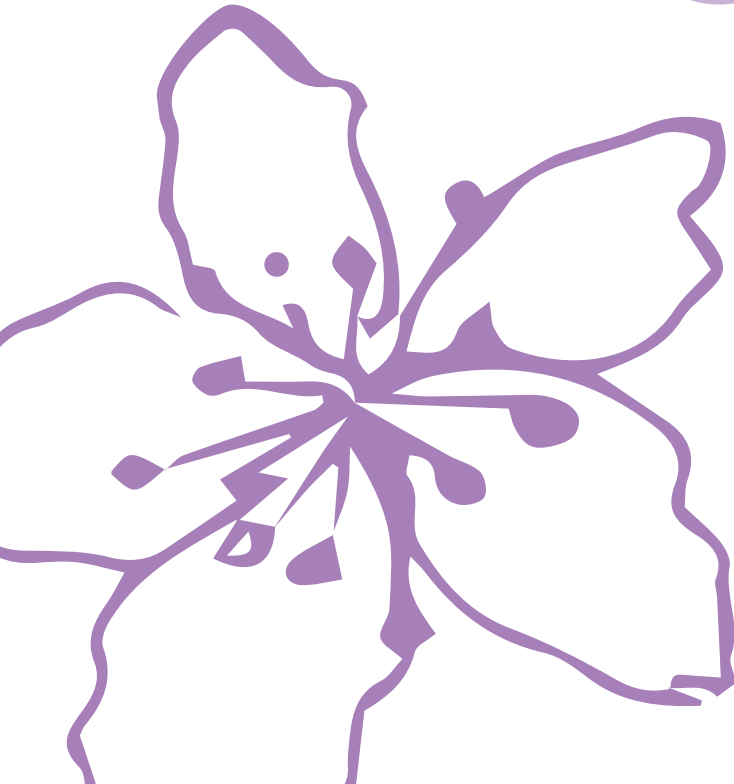
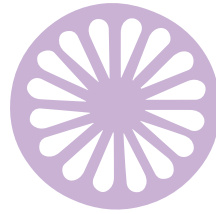
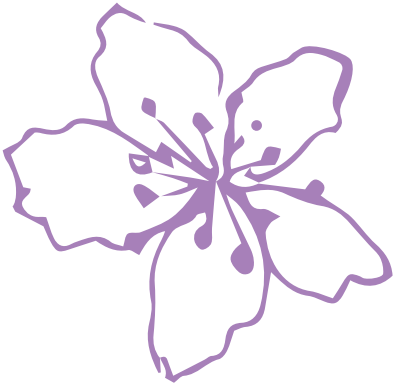
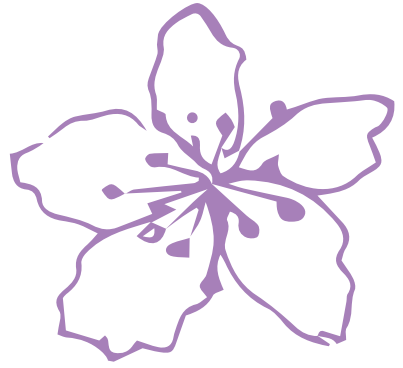
Petar se tada uplašio i počeo tonuti u vodu. Povikao je: „Gospodine, spasi me!” Isus je odmah posegnuo i zgrabio ga. Tada je Petru rekao: „Malovjerni čovječe, zašto si posumnjao?”

Känd Petar š Isusu auntrat
 ān čamac, odma aprestanit s
 suflā vāntu š apa sa smirit.
 Učenikurlje sa mirat. Slavja
 p Isusu š zāča aluj: "Istina k
 ješt tu Bijatu alu Dimizov."

*Kada su Petar i Isus ušli
 u čamac, vjetar je odmah
 prestao puhati i voda se smi-
 rila. Učenici su bili zadivlje-
 ni. Štovali su Isusa, govoreći
 mu: „Zaista, ti si Sin Božji.”*

**Isusu likujaštje
p omu karje ān
jel avut sufljeti
alji rovj š p
mujarje karje
bulnavā**

***Isus iscjeljuje
opsjednutog
čovjeka
i bolesnu ženu***

Vorba dān Biblije dān:

Bunā vorba alu

Matej 8,28–34; 9,20–22;

š dān Bunā vorba alu

Marko 5,1–20, 24b–34;

š dān Bunā vorba alu

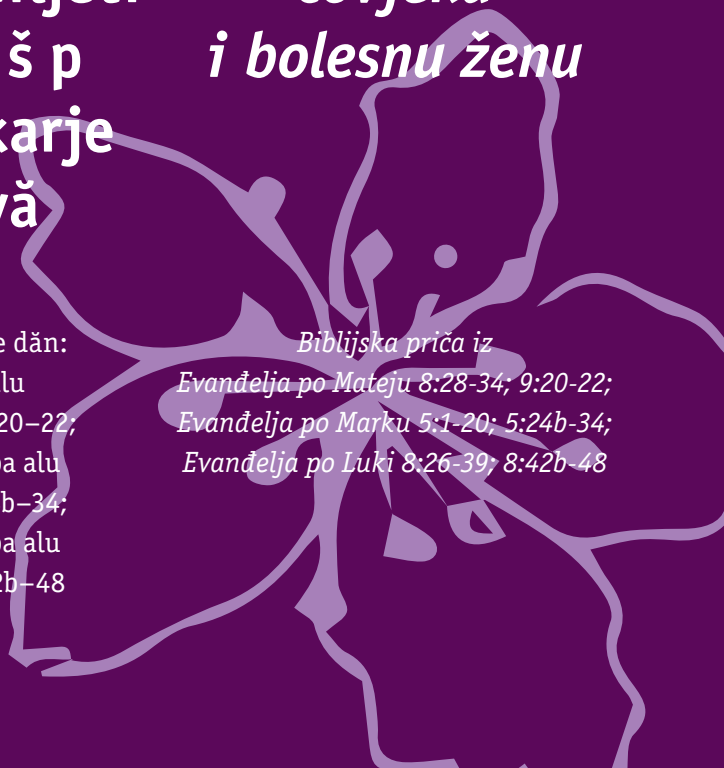
Luke 8,26–39, 42b–48

Biblijska priča iz

Evandĕlja po Mateju 8:28–34; 9:20–22;

Evandĕlja po Marku 5:1–20; 5:24b–34;

Evandĕlja po Luki 8:26–39; 8:42b–48

Una zuvă, Isusu š
učenikurlje aluj p čamac
atrikut apa la lok undje
trija Gerazenci.

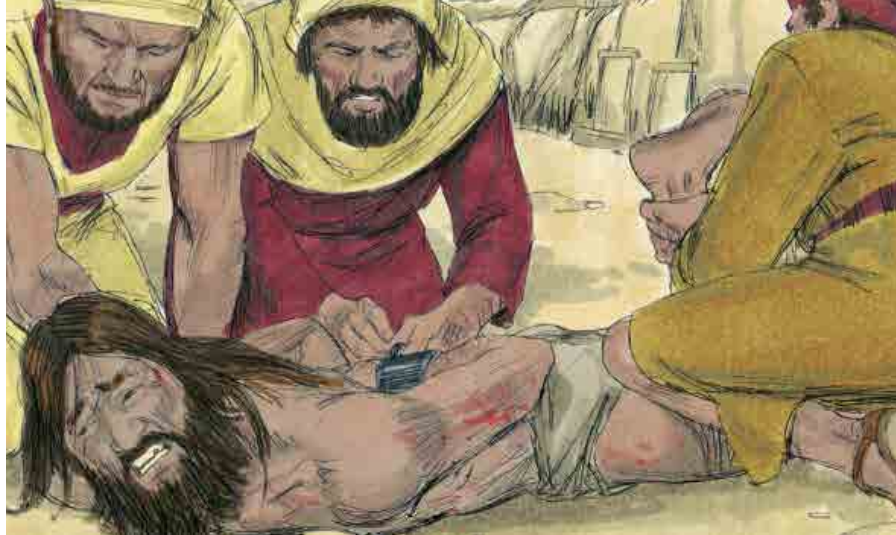

*Jednoga dana, Isus i njego-
vi učenici čamcem su prešli
preko jezera u područje gdje
su živjeli Gerazenci.*

Känd ažuns p alta partje d
apă, omu karje ăn jel avut
sufljeti alji rovj adat fuga la
Isusu.

*Kad su stigli na drugu stranu
jezera, čovjek opsjednut de-
monima dotrčao je Isusu.*

Omu afost atāta d capān
k nimilja na putut s l cāje.
Lumja ja ljigat š mānilje š
pičuarilje ku lanacu, ali jel
stalno lji rupja.

*Čovjek je bio tako snažan da
ga nitko nije mogao obuzda-
ti. Ljudi su mu ruke i noge
čak vezali lancima, ali ih je
on stalno trgao.*

Trija ăntră mărănć ăn
lokula. Căpa tuată zuva
ş tuată nuaptja. Nu duća
cualje ş stalno s tija ku
buluvanjı.

*Živio je među grobnicama
u tom području. Vrištao bi po
cijele dane i noći. Nije nosio
odjeću i stalno se rezao ka-
menjem.*

Känd avinjit Isusu, omu
akāzut p žunujkje la jel.
Isusu azās alu sufljetu alu
rov: “Ješ dān omusta!”

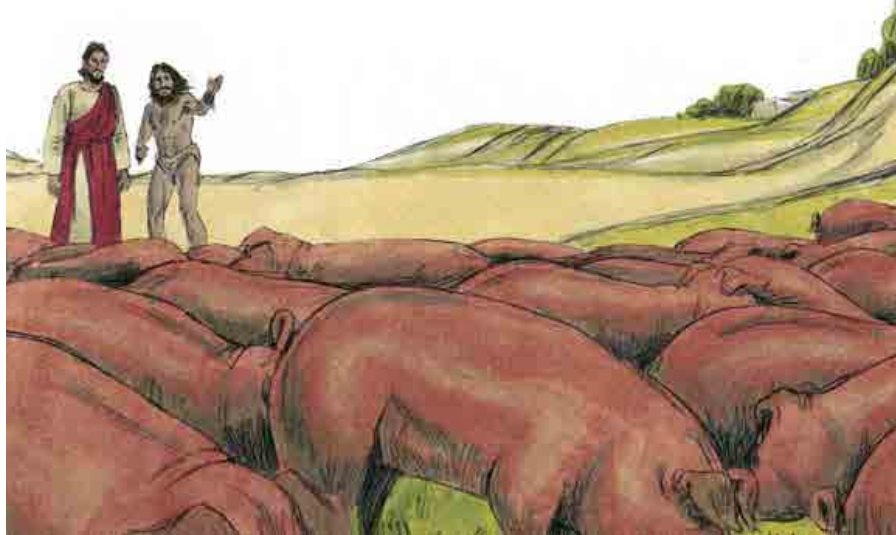
*Kad je došao Isusu, čovjek
je pao na koljena pred njim.
Isus je rekao demonu: „Izađi
iz ovog čovjeka!”*

Omu karje än jel avut sufljetu alu rov astrigat än tarje: "Če vrjaj dala minje, Isusulje, Bijatu alu Dimizovuluj Maj marje? Märog d tinje, nu m mučja!" Atunča Isusu antribat p sufljetu alu rov: "Kum t kjem?" Ästa ja odgovorit: "Jo m kjem Legija, daja če nji jaštje mult." ("Legija" afost grupä nekoliko d mij lumje d vuastje alu Rim.)

Čovjek opsjednut demonom povikao je jakim glasom: „Što želiš od mene Isuse, Sine Boga Svevišnjega? Molim te, nemoj me mučiti!” Onda je Isus pitao demona: „Kako se zoveš?” Ovaj mu je odgovorio: „Moje ime je Legija jer nas je mnogo.” („Legija” je bila grupa od nekoliko tisuća ljudi u rimskoj vojsci.)

Sufljeti alji rovj arugat p Isusu: "Märog d tinje, nu nji trimitja dän lokusta." Änklo irja grmadä porč karje mänka p aupruapje djal. Daja sufljeti alji rovj arugat p Isusu: "Märog d tinje, umjesto s nji putirještj da iča, trimjatinje än porč!" Isusu azäs: "Fuđic!"

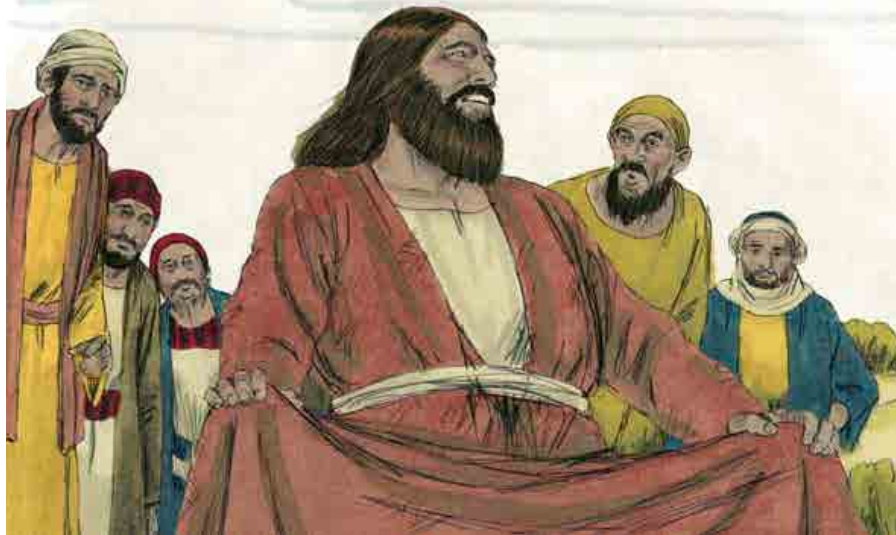
Demoni su preklinjali Isusa: „Molim te, nemoj nas poslati iz ovoga kraja.” Tamo je bilo krdo svinja koje su pale na obližnjem brdu. Stoga su demoni preklinjali Isusa: „Molimo te, umjesto da nas otjeraš odavde, pošalji nas u svinje!” Isus im je rekao: „Idite!”

Sufljeti alji rovj aišat dān
om š auntrat ān porč. Porči
adat fuga dān djal ān apā š
sa nikat. Afost njeđe doj mij
(2000) d porč ān krdo.

*Demoni su izašli iz čovjeka
i ušli su u svinje. Svinje su
pojurile niz liticu u jezero
i utopile se. Bilo je oko 2000
svinja u tom krdu.*

Känd lumja karje pāza p porči avizut ča fost, adat fuga ān trg š azās alu toc karje avizut ča fukut Isusu. Lumja dān trg avinjit š avizut p omula karje majdatā avut ān jel p sufljeti alji rovj. Ašāžut mirno, adučē cualje š ponaša kašā sānātos om.

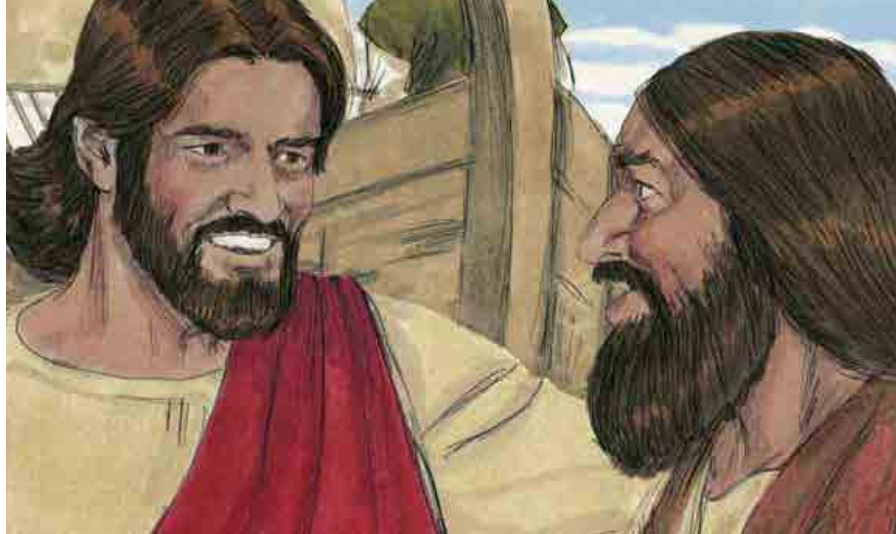
Kad su ljudi koji su čuvali svinje vidjeli što se dogodilo, otrčali su u grad i rekli svima koje su vidjeli što je Isus učinio. Ljudi iz grada došli su i vidjeli čovjeka koji je dotad bio opsjednut demonima. Sjedio je mirno, nosio odjeću i ponašao se kao normalna osoba.

Lumja sa spirjat mult š azās alu Isusuluj s pljače. Š aša, Isusu auntrat ān čamac š sa pripremit s pljače. Omu karje majdata āvut ān jel p sufljeti alji rovj s ruga d Isusu s pljače ku jel.

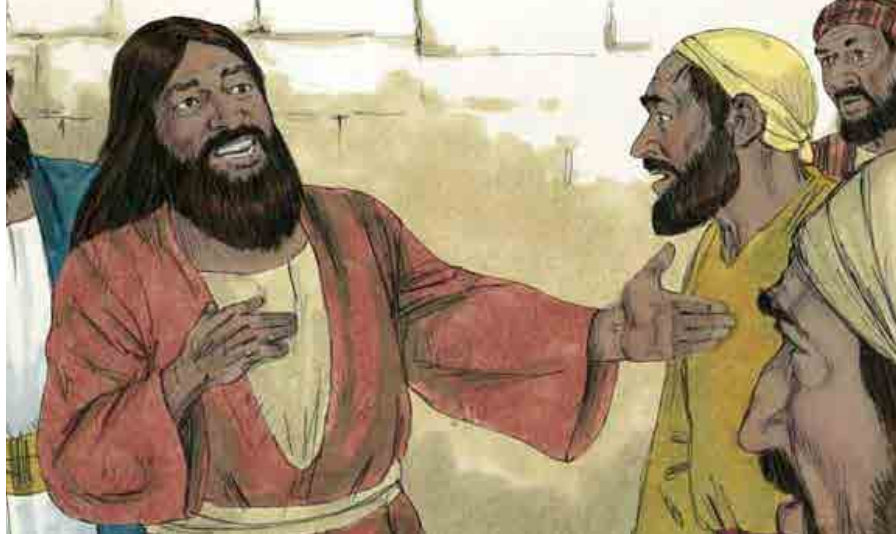
Ljudi su se jako uplašili i rekli Isusu da ode. I tako, Isus je ušao u čamac i pripremio se da ode. Čovjek koji je ranije bio opsjednut demonima preklinjao je Isusa da ide s njim.

Međutim, Isusu ja zās: “Nu, vrjauv s plječ akas š s zač alu ortači tje š alu familija ata tot će Dimizov afukut d tinje š kum avut milā d tinje.”

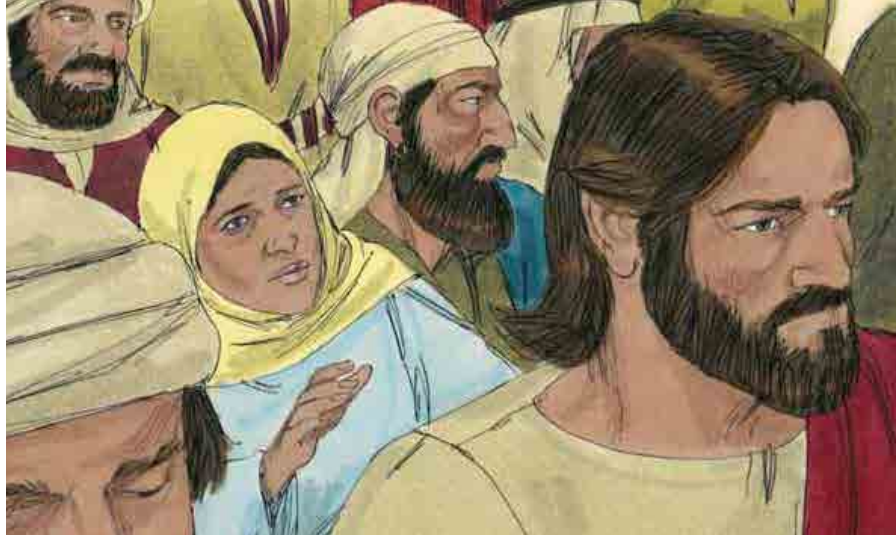
Međutim, Isus mu je rekao: „Ne, želim da odeš kući i ka-žeš svojim prijateljima i obi-telji sve što je Bog učinio za tebe i kako ti se smilovao.”

Š daja omu apljikat š alu toc
arubit će Isusu afukut d jel.
Toc karje auzāt vorba aluj
sa mirat.

*Stoga je čovjek otišao i svi-
ma govorio što je Isus učinio
za njega. Svi koji su čuli nje-
govu priču bili su posve za-
čuđeni i zadivljeni.*

Isusu sa tors p partja alantä d apă. Känd ažuns änklo, mulc lumje sa sträns pänglä jel š l pritisnja. Än grmadaja irja una mujarje karje duaväsprjače (12) d aj apatit če krvarja. Toc banji atrušät p doktorjamja s ju likujaskä, ali ja afost još maj rov.

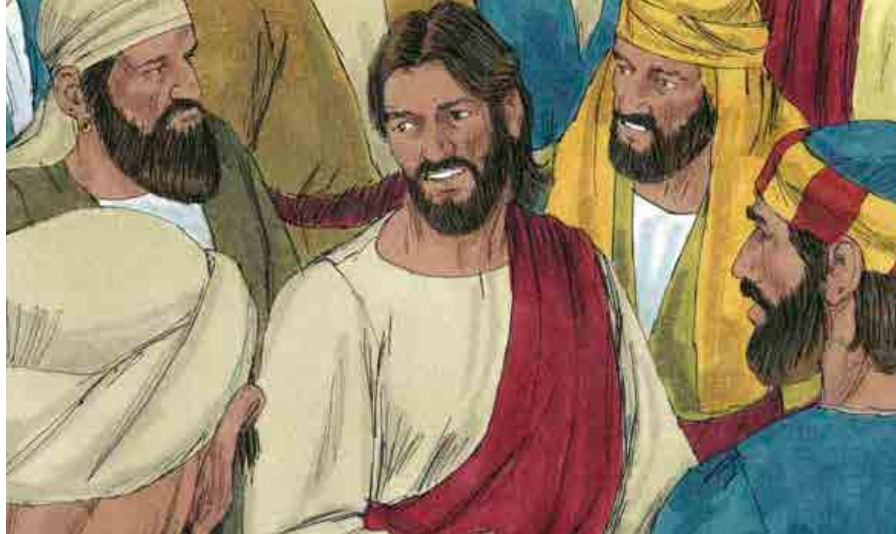
Isus se vratio na drugu stranu jezera. Kad je stigao tamo, veliko mnoštvo okupilo se oko njega i pritiskalo ga. U mnoštvu je bila jedna žena koja je dvanaest godina patila od krvarenja. Sav je novac potrošila na liječnike da je iscijele, ali joj je samo bilo još gore.

Auzāt k Isusu likujaštje p mulc bolesnikurj š sa gāndit: „Sigurna sānt k š jo pot s m likujaskā čim dotaknja alu Isusuluj cuala.” Daja avinjit la Isusu dān drāt š adotaknit cuala aluj. Kānd adotaknit, sāndīlje aprestanit.

Čula je da je Isus iscijelio mnoge bolesnike i pomislila: „Sigurna sam da bih i ja ozdravila čim bih dotaknula Isusovu odjeću.” Stoga je došla k Isusu odostraga i dotakla mu odjeću. Čim ga je dotakla, krvarenje je prestalo.

Isusu odma ashvatit k
sāla aišāt dān jel. Daja sa
okrinit š antribat: “Činje
ma dotaknit?” Učenikurlje
ja zās: “Jaštje mulc lumje
karje s pinjdje pānglā tinje
š s sudarjaštje ku tinje.
Dāče m trjebj: ‘Činje ma
dotaknit?’”

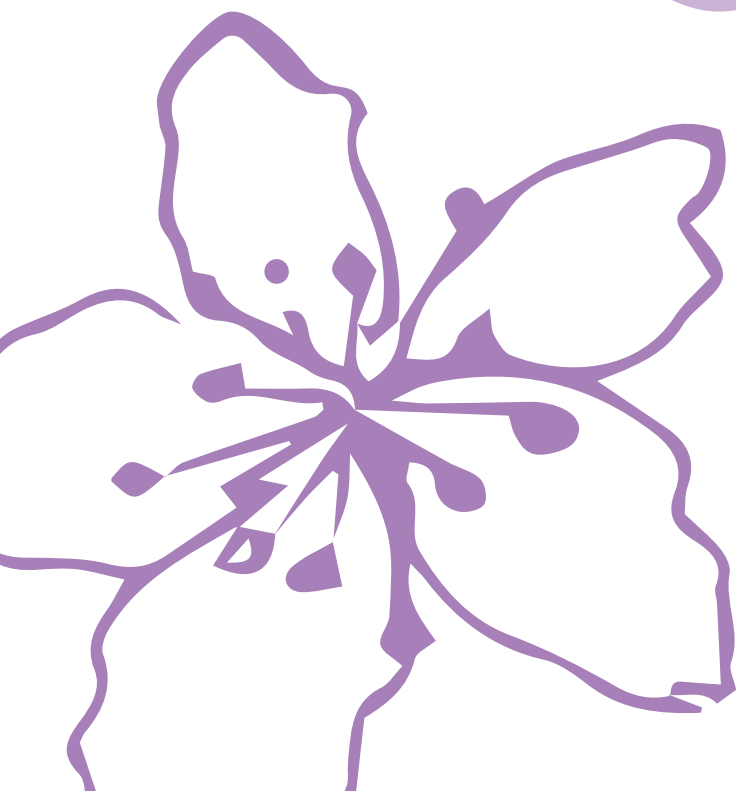
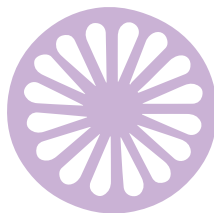
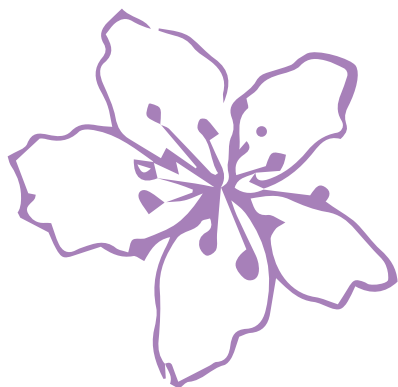
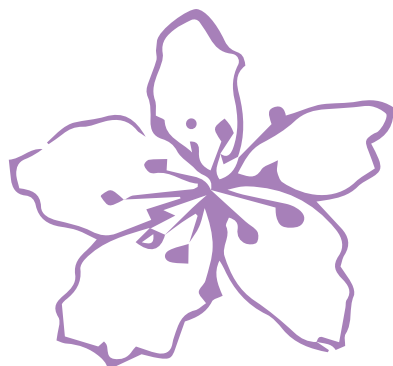
*Isus je odmah shvatio da je
sila izašla iz njega. Zato se
okrenuo i pitao: „Tko me
dotaknuo?” Učenici su mu
odgovorili: „Ima toliko ljudi
koji se guraju oko tebe i su-
daraju s tobom. Zašto pitaš:
‘Tko me dotakao?’”*

Mujarja akāzut p žunujkj pānglā Isusu, trimura š irja mult frikā. Atunča azās alu Isusu ča fukut, š sa likujit. Isusu ja zās: “Vjera ata ta likujit. Fuđ ku Dimizov.”

Žena je pala na koljena pred Isusom, drhtala je i jako se bojala. Onda je rekla Isusu što je učinila, te da je ozdravila. Isus joj je rekao: „Tvoja vjera te ozdravila. Idi u miru.”

Vorba d om karje sijaštje

Priča o sijaču

Vorba dān Biblije dān:

Bunā vorba alu Matej 13,1–8, 18–23;

š dān Bunā vorba alu

Marko 4,1–8, 13–20;

š dān Bunā vorba alu Luke 8,4–15

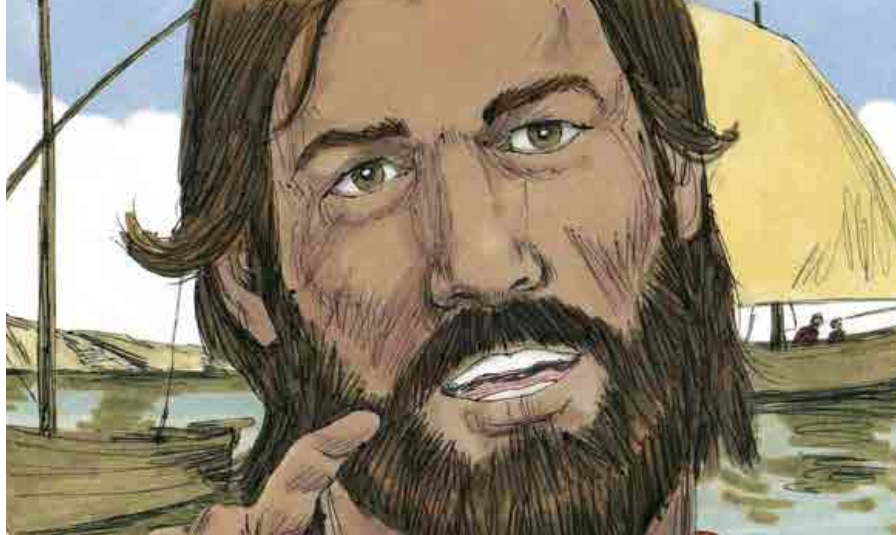
Biblijska priča iz

Evandēlja po Mateju 13:1-8, 18-23;

Evandēlja po Marku 4:1-8, 13-20;

Evandēlja po Luki 8:4-15

Una zuvă, Isusu ănvacă p mulc lumje d upruapje d apă. Atăta mult lumje avinjit s puje urjajke, k Isusu auntrat ăn čamac p obală aupruapje d apă kum aputja s ajbje maj mult lok s rubjaskă. Ašăžut ăn čamac š ănvăca p lumja.

Jednog dana, Isus je poučavao veliko mnoštvo ljudi blizu obale jezera. Toliko puno ljudi je došlo da ga sluša, da je Isus ušao u čamac izvučen na obalu blizu vode kako bi mogao imati dovoljno mjesta govoriti im. Sjeo je u čamac i poučavao narod.

Isusu lji rubja vorbiljaštja: „Unu om karje sijaštje aišāt s sijaskā sāmānca. Pānd ku māna runka sāmānca, njeke sāmānc akidja p drum, aša k vinja puji š mānka tuatā sāmāncā.”

Isus im je ispričao ovu priču: „Jedan sijač je izašao da sije sjemenje. Dok je rukom prosipao sjemenje, neko sjemenje bi palo na put, tako da bi došle ptice i pojele sve to sjemenje.”

“Altje sāmānc akidja p pāmānt undje jaštje buluvan, undje irja maj pucān pāmānt. Sāmānca karje kidja p pāmānt undje jaštje buluvan majdatā iša, ali korjenu nu putja s utrā maj adānk ān pāmānt. Kānd suarilje iša š kānd arfi zāpuk, biljkilje sa uska š uvinja.”

„Drugo sjemenje bi palo na kamenito tlo, gdje je bilo jako malo zemlje. Sjemenje koje bi palo na kamenito tlo brzo bi proklijalo, ali korijenje nije moglo ući duboko u zemlju. Kad je sunce izašlo i kad je postalo vruće, biljke su se sasušile i uvenule.”

“A jar, altje sãmãnc akidja
ãnrã mãrcinj. Jalje ãncipja
s krjaskã, ali mãrcinilje lji
guša. Daja, biljka karje iša
dãn sãmãnc karje kidja p
pãmãnt undje jaštje mãrcinj
nu da nikako plod.”

*„A opet, drugo sjemenje palo
bi meðu grmlje. Ono bi po-
čelo rasti, ali bi ga grmlje
zagušilo. Stoga, biljke koje
bi izrasle iz sjemenja koje bi
palo u trnovito tlo nisu dale
nikakva ploda.”*

“Altje sāmānc akidja p
bun pāmānt. Aja iša š adat
trježáč (30), šajzáč (60) ili
čak usutā (100) vorj maj
mult njego ča fost posijit.
Toc činje arje urjekj s audā,
trjebje s puje urjajke š s
razumjaskā!”

*„Ostalo sjemenje palo bi
na plodno tlo. Ono bi izra-
slo i dalo 30, 60 ili čak 100
puta više sjemenja nego što
je bilo zasijano. Tko ima uši
neka čuje!”*

Asta vorbă azbunit p
učenikurlje aluj. Daja Isusu
lja objasnit: "Šămānca je
vorba alu Dimizov. Drumu
rubjaštje d om karje audje
vorba alu Dimizov, ali nu
razumjaštje, aša k Sotona
oduzmjaštje vorba."

*Ova priča je zbunila njegove
učenike. Zato je Isus obja-
snio: „Sjeme je Božja riječ.
Put se odnosi na čovjeka koji
čuje Božju Riječ, ali ju ne ra-
zumije, tako da mu đavao
oduzme Riječ.”*

“Pămăntu undje jaštje buluvan rubjaštje d om karje audje vorba alu Dimizov š prihvatjaštje ku drag. Ali, känd vinje iskušala, kadje ān vjerā š prestanjaštje s sljedjaskā p Dimizov.”

„Kamenito tlo predstavlja čovjeka koji čuje Božju riječ i prihvaća ju s radošću. No, kada iskusi poteškoće ili progonstvo, otpadne i prestane slijediti Boga.”

“Pămăntu undje jaštje mărčinj rubjaštje d om karje audje vorba alu Dimizov, ali kum vrijamja trjače, aša brigje, bugucija š uživjala alu životusta ugušaštje ljubav aluj kătri Dimizov. Kaša rezultatu d aja, ânvăcala ča uzăt nu dă plod.”

„Trnovito tlo odnosi se na čovjeka koji čuje Božju riječ, ali kako vrijeme prolazi, tako brige, bogatstvo i užitci ovoga života uguše njegovu ljubav prema Bogu. Kao rezultat toga, učenje koje je čuo ne daje ploda.”

“Međutim, pāmāntu alu bun
rubjaštje d om karje audje
vorba alu Dimizov, krijadje
ān ja š aduče plod.”

*„Međutim, dobro tlo pred-
stavlja čovjeka koji čuje Bož-
ju riječ, vjeruje joj i donosi
plod.”*

Isusu ānvacā altje vorbje

Vorba dān Biblije dān:

Bunā vorba alu

Matej 13,31–33, 44–46;

š dān Bunā vorba alu Marko 4,30–32;

š dān Bunā vorba alu

Luke 13,18–21; 18,9–14

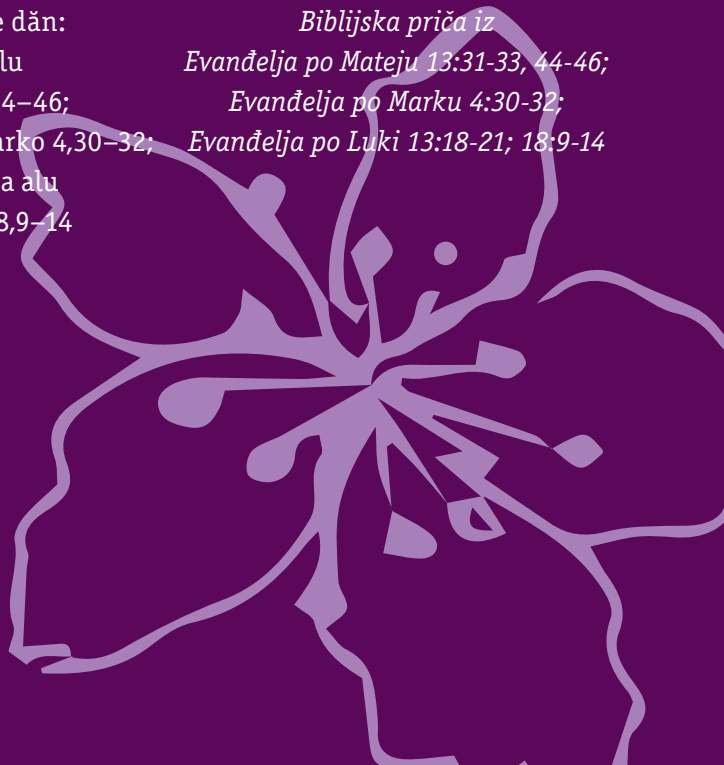
Isus poučava druge priče

Biblijska priča iz

Evandēlja po Mateju 13:31–33, 44–46;

Evandēlja po Marku 4:30–32;

Evandēlja po Luki 13:18–21; 18:9–14

Isusu arubit multje altje
vorbje d cara alu Dimizov.
Naprimjer, azās: “Cara alu
Dimizov jaštje kašā sāmānca
alu gorušice karje njeko
aposadit ān polja aluj. Štijec
k sāmānca alu gorušice je
maj mikā sāmāncā d tuatje
karje lumja sadjaštje.”

*Isus je ispričao mnoge druge
priče o Božjem kraljevstvu.
Naprimjer, rekao je: „Kraljev-
stvo Božje je kao sjemenka
gorušice koju je netko zasa-
dio u svom polju. Znete da je
sjeme gorušice najmanje sje-
me od svih koje ljudi sade.”*

“Ali, känd sāmānca gorušice krjaštje, ja postanjaštje marje d tuatje grmu ān baštja. Dovoljno je marje k š puji puatje s vije š s odmurjaskā p krāči alu je.”

Međutim, kada sjeme gorušice naraste, ono postaje veće od svih biljaka u vrtu. Dovoljno je veliko da čak i ptice mogu doći i odmarati se na njezinim granama.

Isusu arubit još una vorbă:
 "Cara alu Dimizov jaštje
 kašă germa karje mujarja
 zamisaštje ku pjelmu, karje
 sa drikă zajedno ku mălaju."

*Isus je ispričao još jednu pri-
 ču: „Kraljevstvo Božje je kao
 kvasac koji žena umiješa
 u tijesto, koji se zatim proširi
 po cijelom tijestu.”*

“Cara alu Dimizov je, isto aša, kaša bugucija karje njeko askuns an polje. Njeki altu om atunča gāsaštje bugucijaja, š jar surpā. Atāta irja nurukos, k apljikat š avindut tot če arje, s puatā s kumprje ku banjilja poljaja.”

„Kraljevstvo Božje je, isto tako, kao blago koje netko sakrije u polju. Neki drugi čovjek zatim nađe blago, te ga ponovno zakopa. Toliko je bio sretan, da je otišao i prodao sve što ima, te novcem kupio to polje.”

“Cara alu Dimizov je, isto aša, kaša savršen biser će vridjaštje mult. Känd l gäsaštje omu karje vindje biserurj, vindje tot će arje s puatä s l kumpră ku banjilja.”

„Kraljevstvo Božje je, isto tako, kao savršen biser velike vrijednosti. Kada ga trgovac pronađe, proda sve što ima i kupi ga tim novcem.”

Atunča Isusu arubit vorbă karje rubjaštje d lumje karje akrizut k bunje djela alor lji fače maj bunj, a p alcă lumje nu podnosa. Isusu lja zăs: “Doj (2) omurj apljikat ăn Hram s s ruađje. Unu d jej irja porezniku, a altu irja vjerski vođa.”

Zatim je Isus ispričao priču upućenu ljudima koji su se pouzdavali u vlastita dobra djela, a prezirali su druge ljude. Rekao im je: „Dva čovjeka su otišla u Hram da se mole. Jedan od njih bio je poreznik, a drugi je bio vjerski vođa.”

“Vjerski vođa sa rugat aša: ‘Hvala cije, Dimizovulje, če nu sânt aša marje grešnik kašă alcă lumje, kašă fărăčoși, lumje karje nuje pravedni, ili omurj karje prevaraštje mujarja, ili kašă poreznikusta.’”

„Vjerski vođa se ovako molio: ‘Hvala ti, Bože, što nisam tako veliki grešnik poput drugih ljudi – poput pljačkaša, nepravednika, preljubnika, ili poput ovoga ovdje poreznika.’”

“Naprimjer, postjesk doj (2) vorj ān duminikā š dau d zjačje (10) krodurj d tuatje banj š d bugucija amja karje primjesk.”

„Naprimjer, postim dva puta tjedno i dajem deseti dio od svega novca i imovine koju primim.”

“Međutim, porezniku astat dāpartje d vjerski vođe š uopće nu sa ujtat ān čerj. Umjesto aja, s bitja ku pulmji ān tjept š sa rugat: ‘Dimizovulje, mārōg d tinje, smilujaštitje p minje daja će sānt grešnik.’”

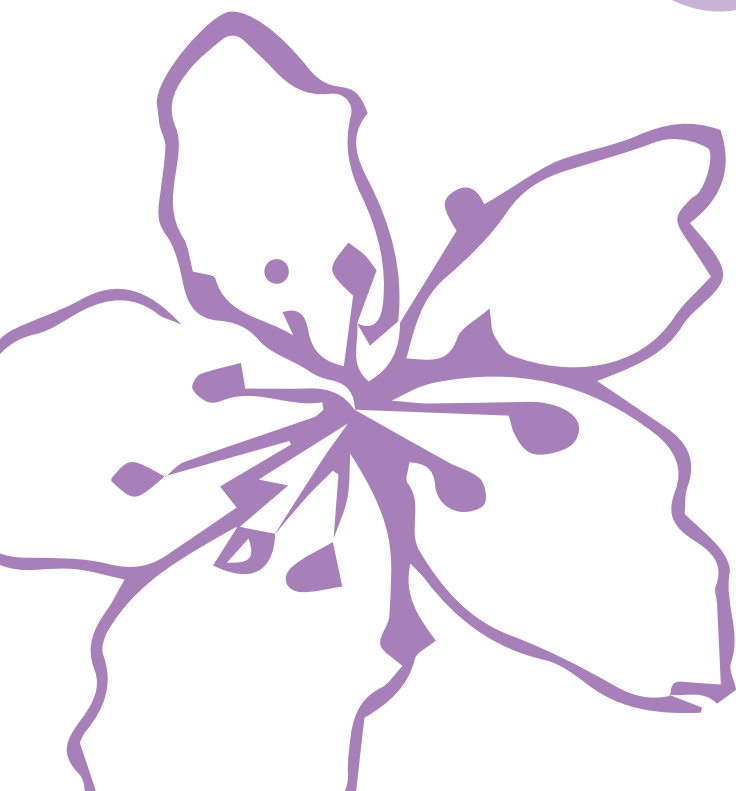
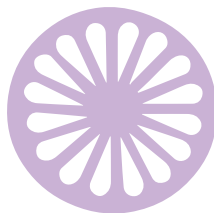
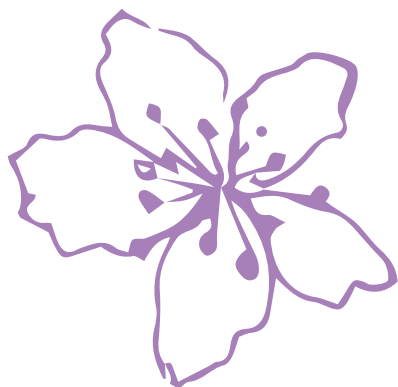
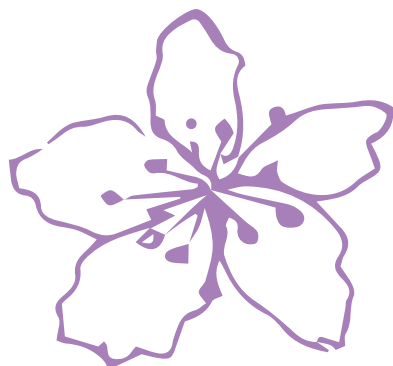
„Međutim, poreznik je stajao daleko od vjerskog vođe i nije uopće gledao u nebo. Umjesto toga, udarao se šakom u prsa i molio: ‘Bože, molim te, smiluj mi se jer sam grešnik.’”

Atunča Isusu azās: “Vu zāk istinā: Dimizov auzāt rugala alu poreznikuluj š azās k je pravedan. Ali, nu ja plukut rugala alu vjerski vođa. Dimizov osā ponizaskā p tot āla karje je ponosan, a adrikā p āla karje s ponizaštje.”

Tada je Isus rekao: „Istinu vam govorim: Bog je čuo molitvu poreznika i proglasio ga pravednim. No, nije mu se svidjela molitva vjerskog vođe. Bog će poniziti svako- ga tko je ponosan, a uzdići će onoga koji se ponizi.”

3

Vorba d bun tată

Vorba dăn Biblije dăn:
Bună vorba alu Luke 15,11–32

5

Priča o suosječajnom ocu

*Biblijska priča iz
Evandjelja po Luki 15:11-32*

Una zuvă, Isusu ănvăca
mult poreznikurj ș altje
grešnikurj karje sa străns
s puje urjajke la jel.

*Jednog dana, Isus je poučavao
mnoge poreznike i druge
grešnike koji su se okupili da
ga slušaju.*

Alcă vjerski vođe karje afost
 ānklo ku jel, avizut k Isusu
 s ponašaštje ku grešnikurje
 kašā ku ortači, pa ančiput s
 l tračarjaskā āntrā jej. Daja
 Isusu aspus asta vorba.

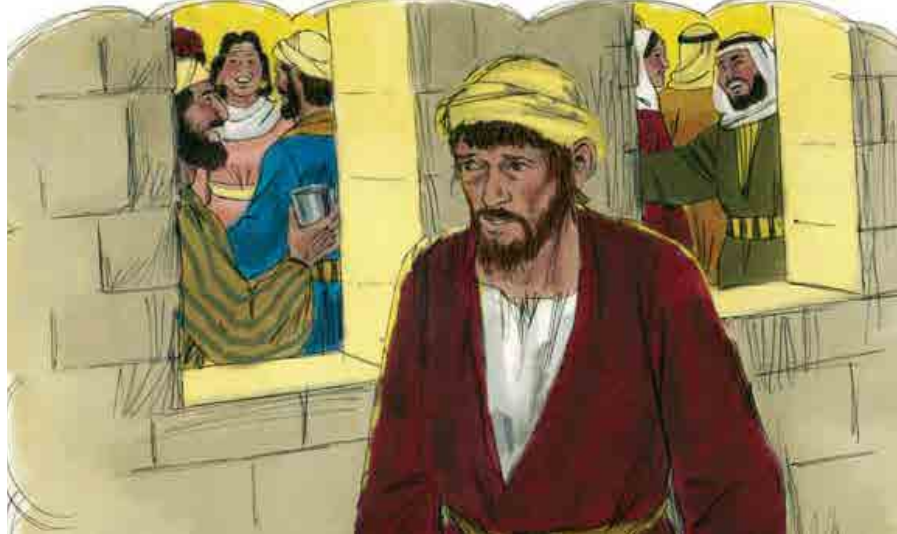
*Neki vjerski vođe koji su bili
 tamo s njim, primijetili su da
 se Isus prema grešnicima po-
 naša kao prema prijateljima,
 pa su ga počeli među sobom
 kritizirati. Stoga im je Isus
 ispričao ovu priču.*

“Afost udată unu om, karje avut doj (2) fičorj. Maj tănăr fičor azăs alu tata aluj: ‘Tato, vrjauv odma s m daj talu alu mjov dăla nasljestvo alu tov!’ Š aša, tata apodjelit imovina aluj ăntră doj (2) fičorj aluj.”

„Bio jednom jedan čovjek, koji je imao dva sina. Mlađi sin rekao je svome ocu: ‘Oče, želim da mi odmah daš moj dio tvoje ostavštine!’ I tako, otac je podijelio svoju imovinu između svoja dva sina.”

“Uskoro maj tănăr fičor
astrăns tot ča vut, apljikat
maj dăpartje š apotrošăt
banji aluj p život karje rov.”

*„Uskoro je mlađi sin pokupio
sve što je imao, otišao daleko
i potrošio svoj novac na gre-
šan život.”*

“Dăpă aja, p pământ karje atriit maj tănăr fičor lja pogodit marje fuamje, a jel na vut banji s kumpră mănkarje. Daja alat jedini lukru karje aputut s găsaskă: rinja porči. Afost aša d jadan š flământ, avrut s mălănče mănkarja če mănka porči.”

„Nakon toga, zemlju u kojoj je živio mlađi sin pogodila je teška glad, a on nije imao novca da kupi hranu. Stoga je uzeo jedini posao koji je mogao naći: hranio je svinje. Bio je tako jadan i gladan, da je htio jesti hranu koju su jele svinje.”

“Napokon, maj tănăr fičor
săngur ja zăs: ‘Če fak jo asta?
Toc argacă alu tatimjov
arje mult mănkarje, a jo
aiča gladjesk. Mătork la
tatimjov š l rog s m primjaskă
kašă una d argat aluj.’”

*„Napokon, mlađi sin je rekao
sam sebi: ‘Što ja to radim?
Sve sluge mog oca imaju obi-
lje hrane, a ja ovdje gladu-
jem. Vratit ću se svome ocu
i moliti ga da me primi kao
jednoga od svojih slugu.’”*

„Š aša maj tănăr fičor
ančiput s s ăntuarkă ăn kasă
alu tatusov. Kănd još afost
dăpartje, tatusov la vizut š
ja fost žau d jel. Adat fuga la
fičor, la zagrlit š la surutat.”

*„I tako se mlađi sin počeo
vraćati očevom domu. Dok
je još bio daleko, otac ga
je ugledao i sažalio se nad
njim. Potrčao je prema sinu,
zagrlio ga i izljubio.”*

“Fičoru ja azās: ‘Tato, ampogrešāt pāntruv Dimizov š pāntruv tinje. Više nu sānt dostojan s c fiuv fičor.’”

„Sin je rekao: ‘Oče, sagriješio sam protiv Boga i protiv tebe. Više nisam dostojan biti tvoj sin.’”

“Ali, tata azās alu unu dāla argaci aluj: ‘Fuđj majdata š duj maj bunā cualā š ānbrakā p fičoru alu mjov! Punje injelu p đajštju aluj š ānkalcālāj sandaljilje p pičuarje aluj. Atunča taje maj bun vicāl s putjem s avjem veselije, daja će fičoru alu mjov afost mort, ali akuma je viuv! Afost purdut, ali akuma lam gāsāt!’”

„Međutim, otac je rekao jednom od svojih slugu: ‘Idi brzo i donesi najbolju odjeću i obuci moga sina! Stavi prsten na njegov prst i obuj sandale na njegove noge. Onda zakolji najbolje tele da možemo imati gozbu i slaviti, jer moj sin je bio mrtav, ali sada je živ! Bio je izgubljen, ali sada je pronađen!’”

„Š aša, lumja ančiput s slavjaskă. Majdată d aja, fičoru maj bătărn avinjit akasă dăla lukru ăn polje. Auzăt muzika š avizut kum žuakă, š sa tribat će s dogodjaštje aja.”

„I tako, ljudi su počeli slaviti. Nedugo zatim, stariji sin je došao kući nakon posla u polju. Čuo je glazbu i ples, i zapitao se što se događa.”

“Känd fičoru maj bătärn auzät k slavjaštje daja če fratusov sa tors akas, mult sa nikăžät š na vrut s untră. Tatusov aišät š l ruagă s untrje š s slavjaskă ku jej, ali jel na vrut.”

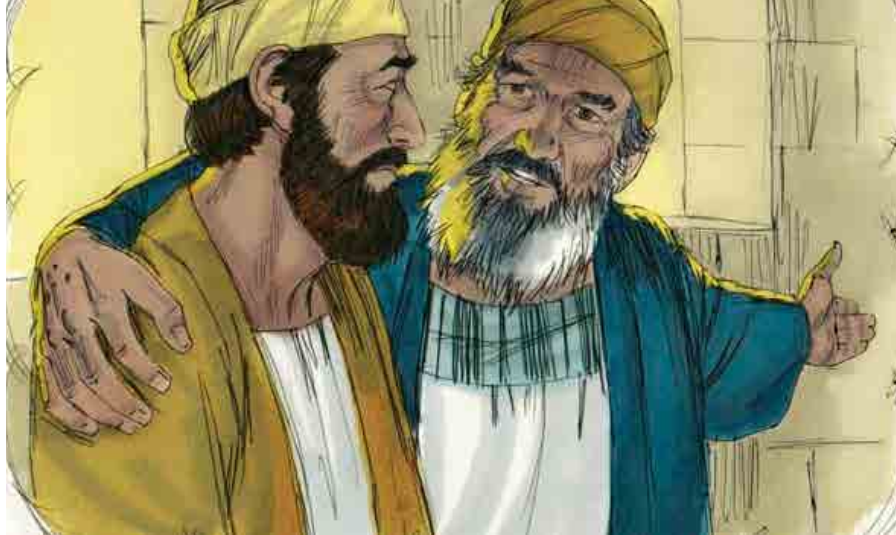
„Kad je stariji sin čuo da slave zato što se njegov brat vratio kući, jako se naljutio i nije htio ući. Njegov otac je izašao i preklinjao ga da uđe i slavi s njima, ali ovaj nije htio.”

“Fičoru maj bătärn azäs alu tatusov: ‘Tuatje aštja aj vjerno amlukrizat d tinje! Nikad nu cam fost neposlušän, a ipak na vrut s m daj mikä krapä s pot s proslavjesk k ortači alji mjej. Ali, känd fičorusta alu tov, karje apotrošät toc banji alji tej p grešalä, sa tors akas, tu d jel atijat maj bun mjel!’”

„Stariji sin je rekao svom ocu: ‘Sve ove godine sam vjerno radio za tebe! Nikad ti nisam bio neposlušan, a ipak mi nisi dao ni malu kozu da mogu proslaviti sa svojim prijateljima. No, kad se ovaj tvoj sin, koji je potrošio sav tvoj novac na grešno ponašanje, vratio kući, ti si za njega zaklao najbolje tele!’”

“Tatusov ja odgovorit:
‘Fičoru alu mjov, tu ješt
uvjek ku minje š tot će am
jo je alu tov. Ali, binje je s
slavim, daja će fratilje alu
tov afost mort, ali akuma
je viuv, afost purdut, ali
akuma je gäsät!’”

*„Otac mu je odgovorio: ‘Sine
moj, ti si uvijek sa mnom
i sve što ja imam je tvoje.
No, pravedno je da slavimo,
jer tvoj brat je bio mrtav ali
sada je živ, bio je izgubljen
ali sada je pronađen!’”*

Lica alu Isusuluj sjajaštje ka suarilje

Preobraženje

Vorba dān Biblije dān:

Bunā vorba alu Matej 17,1–9;

š dān Bunā vorba alu Marko 9,2–8;

š dān Bunā vorba alu Luke 9,28–36

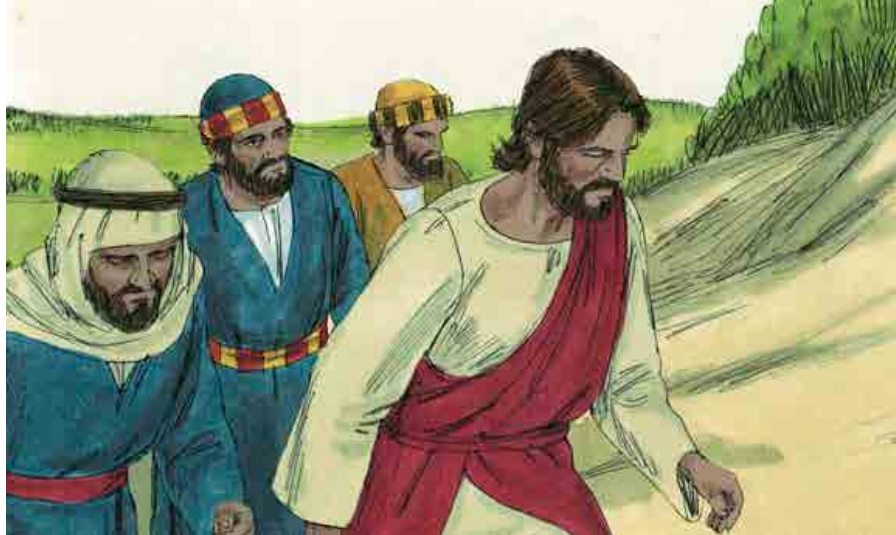
Biblijska priča iz

Evandēlja po Mateju 17:1-9;

Evandēlja po Marku 9:2-8;

Evandēlja po Luki 9:28-36

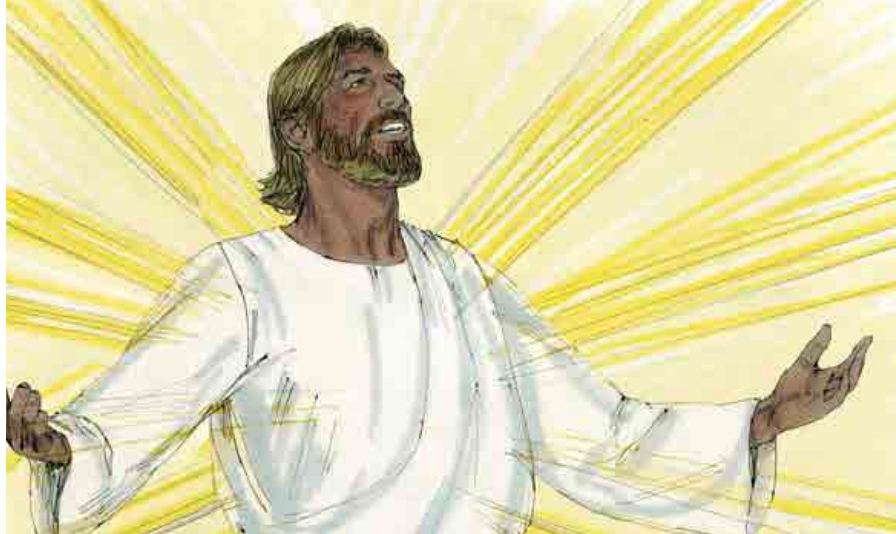

Una zuvă, Isusu ku jel adus trje (3) učenikurj aluj: p Petar, p Jakov š p Ivan. (Učeniku karje sa kimat Ivan na fost āla karje la bātizat Isusu.) Sa urkat p maj marje djal s s ruađje sāngur.

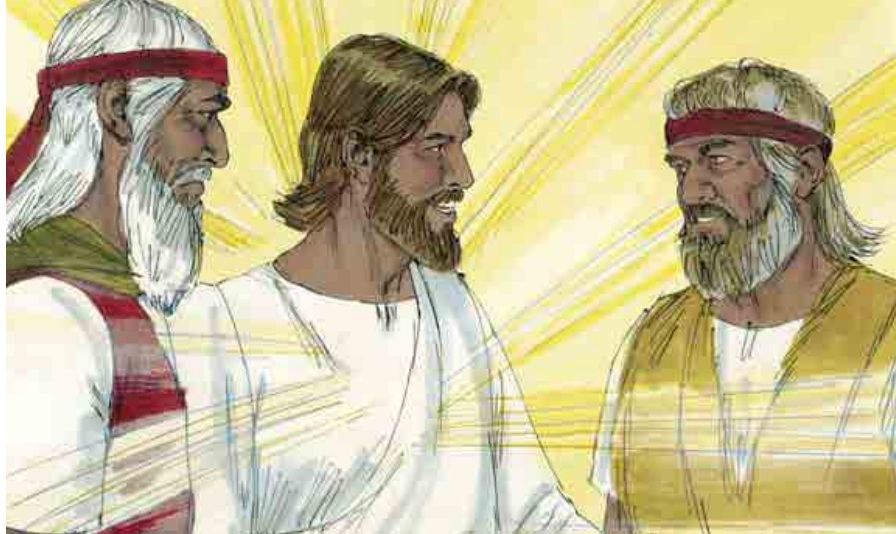
Jednog dana, Isus je sa sobom poveo trojicu svojih učenika: Petra, Jakova i Ivana. (Učenik koji se zvao Ivan nije bio onaj koji je krstio Isusa.) Popeli su se na visoku planinu da se mole na osami.

Pänd Isusu sa rugat, lica ja
sjajit ka suarilje š cualjilje
aluj apostanit aljbje ka
lumina, maj aljbje njego će
bilo činje p pământ aputja s
izbiljaskă.

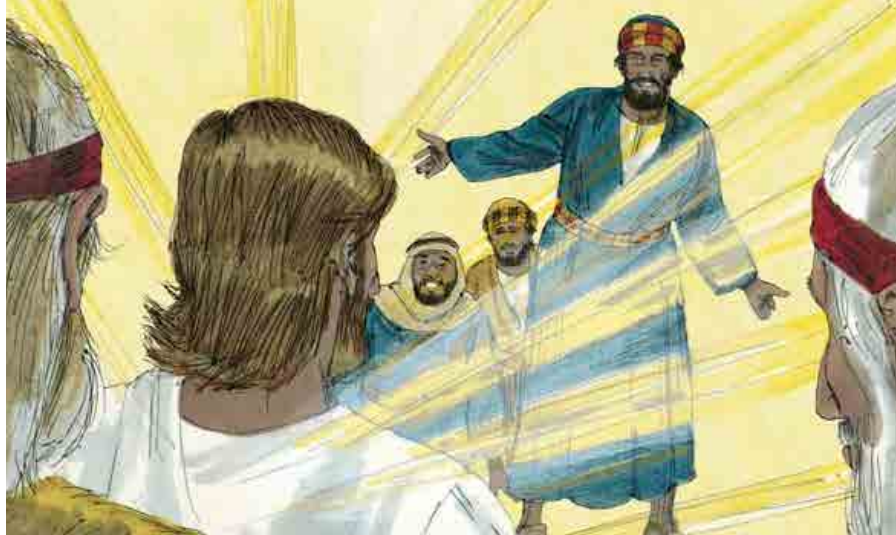
*Dok se Isus molio, njegovo
lice je zasjalo poput sunca
i njegova odjeća je postala
bijela kao svjetlo, bjelja nego
što bi je itko na zemlji mogao
izbijeliti.*

Atunča sa pojavit Mojsije š proroku Ilija. Lumjaja atriijit p pământ multje d aj majdata d aja. Arubit ku Isusu d muartja aluj, karje majdata atribja s s dogodjaskă ăn Jeruzalem.

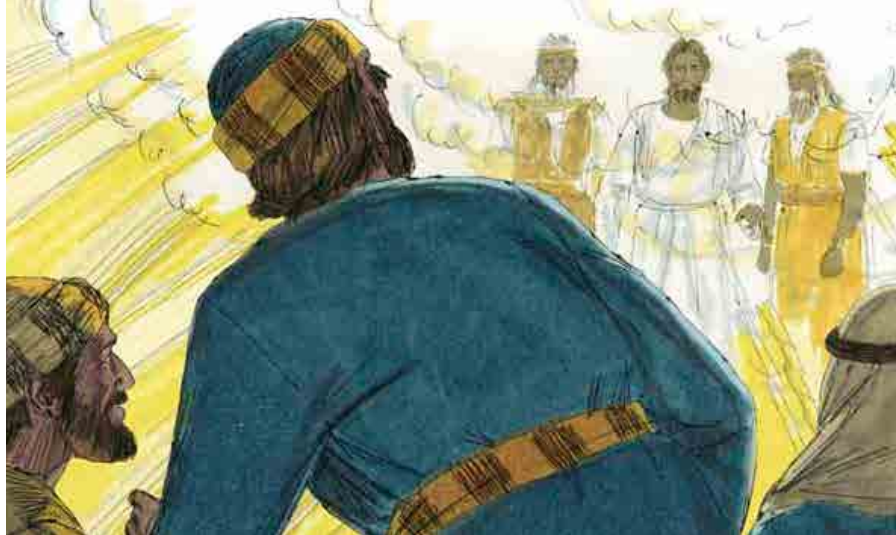
Onda su se pojavili Mojsije i prorok Ilija. Ti ljudi živjeli su na zemlji stotinama godina prije toga. Razgovarali su s Isusom o Njegovoj smrti, koja se uskoro trebala dogoditi u Jeruzalemu.

Pänd Mojsije š Ilija arubit ku Isusu, Petar azäs alu Isusuluj: “Binje je d noj s fim aiča. Fičem trje (3) kolibje, una d tinje, una d Mojsije, a una d Ilija.” Petar na štijut če rubjaštje.

Dok su Mojsije i Ilija razgovarali s Isusom, Petar je rekao Isusu: „Dobro je za nas da budemo ovdje. Napravimo tri sjenice, jednu za tebe, jednu za Mojsija, a jednu za Iliju.” Petar nije bio svjestan što govori.

Pänd Petar arubit, oblaku
sa dat än zos š lja okružāt,
a dān oblak aprogovorit
vorba alu Dimizovuluj:
“Āsta je Bijatu mjov karje l
vrjauv. Sānt zadovoljan ku
jel. P jel skultācālāj.” Trje
(3) učenikurj sa spirjat š sa
runkat p pāmānt.

*Dok je Petar govorio, svije-
tli oblak je sišao i okružio
ih, a iz oblaka je progovorio
Božji glas: „Ovo je moj Sin
kojeg volim. Zadovoljan sam
njime. Njega slušajte.” Tri
učenika su se prepala i baci-
la se na zemlju.*

Atunča Isusu la dotaknit š ja
zās: “Navjec frikā. Skulac.”
Kānd sa ujtat okolo, jedino
još Isusu irja ānklo.

*Onda ih je Isus dotaknuo
i rekao: „Ne bojte se. Ustani-
te.” Kada su pogledali okolo,
jedino je Isus još bio tamo.*

Isusu š trje (3) učenikurj sa dat ăn zos dăpă djal. Atunča ja zăs Isusu: “Nu zăčec alu nimilja nimik če sa disăt aiča. Majdată osă mor š atunča mătork ăn život. Dăpă aja, putjec s zăčec alu lumjej.”

Isus i trojica učenika sišli su s planine. Onda im je Isus rekao: „Nemojte zasad nikome reći što se ovdje dogodilo. Uskoro ću umrijeti i onda se vratiti u život. Nakon toga, možete reći ljudima.”

**Isusu adrikat p
Lazar dăn morc**

***Isus podiže
Lazara iz mrtvih***

Vorba dăn Biblije dăn:
Bună vorba alu Ivan 11,1–46

*Biblijska priča iz
Evandělja po Ivanu 11:1-46*

Una zuvă, Isusu aprimit poruka k Lazar mult sa razboljit. Lazar š duavă (2) surorj aluj, Marija š Marta, irja alu Isusuluj bunj ortačj. Kănd Isusu auzut aja, azăs: “Asta buala nusă dukă muartje, njego osă adukă slava alu Dimizov.” Isusu avrut ortači aluj, ali aštiptat još duavă (2) zălje p loku karje irja.

Jednoga dana, Isus je primio poruku da se Lazar jako razbolio. Lazar i njegove dvije sestre, Marija i Marta, bili su Isusovi bliski prijatelji. Kad je Isus čuo tu vijest, rekao je: „Ova bolest neće okončati u smrti, nego će donijeti slavu Bogu.” Isus je volio svoje prijatelje, ali je sačekao još dva dana na mjestu gdje se nalazio.

Dăpă aja ča trikut alja
duavă (2) zălje, Isusu
azăs alu učenikurlje aluj:
“Pljikām āndrāt ān Judeja.”
Učenikurlje ja zās: “Ali
učiteljulje, još malaintje
lumja ānklo avrut s t muarā!”
Isusu lja zās: “Ortaku alu
nostru Lazar s kulkā, a jo
mora s l skol.”

*Nakon što su prošla ta dva
dana, Isus je rekao svojim
učenicima: „Idemo nazad
u Judeju.” „Ali učitelju”,
učenici su mu odgovorili,
„još nedavno su te ljudi tamo
htjeli ubiti!” Isus im je re-
kao: „Naš prijatelj Lazar je
zaspao, a ja ga moram pro-
buditi.”*

Učenikurlje azās alu
Isusuluj: “Domnulje, akā
Lazar s kulkā, atunča osā
likujaskā.” Atunča Isusu lja
zās s štije: “Lazar je mort.
M drag če nu irjam ānklo,
kum voj asputja s kridjec
ān minje.”

*Isusovi učenici su odgovorili:
„Gospodine, ako Lazar spa-
va, onda će ozdraviti.” Onda
im je Isus jasno rekao: „La-
zar je mrtav. Drago mi je što
nisam bio tamo, kako biste vi
mogli vjerovati u mene.”*

Känd Isusu avinjit än trgu alu Lazar, Lazar irja mort patru (4) zälje. Marta aišät dän trg s gäsaštje p Isusu š ja zäs: “Domnulje, samo saj fost aiča, fratimjov na murja. Ali, krjed k Dimizov c dă če god čej dăla jel.”

Kad je Isus stigao u Lazarov rodni grad, Lazar je bio mrtav već četiri dana. Marta je izašla iz grada da susretne Isusa i rekla mu: „Gospodine, da si samo bio ovdje, moj brat ne bi umro. No, vjerujem da će ti Bog dati što god tražiš od Njega.”

Isusu azäs: „Jo sänt Uskrisnjala š Životu. Činje god krijadje än minje, osä trijaskä š känd osä muarä. Toc činje krijadje än minje nikad nusä muarä. Krijez än asta?” Marta ja zäs: „Da, Domnulje! Krijed k tu ješt Mesija, Bijatu alu Dimizov.”

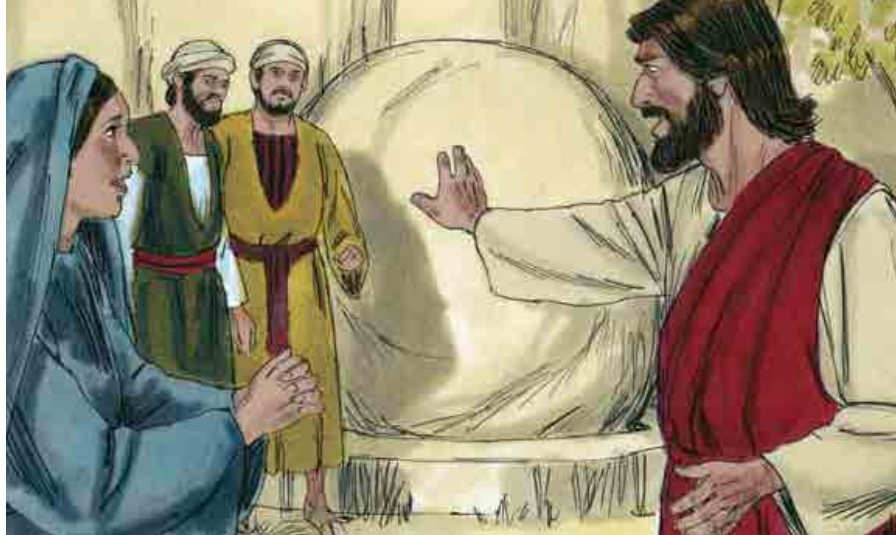
Isus je odgovorio: „Ja sam Uskrsnuće i Život. Tko god vjeruje u mene, živjet će čak i ako umre. Svatko tko vjeruje u mene neće nikada umrijeti. Vjeruješ li ovo?” Marta mu je odgovorila: „Da, Gospodine! Vjerujem da si ti Mesija, Sin Božji.”

Atunča avinjit Marija. Akāzut alu Isusuluj pānglā pičuarje š ja zās: “Domnulje, samo saj fost aiča, fratimjov na murja.” Isusu lja antribat: “Undje apus p Lazar?” Ja zās: “Ān gruapā. Vinā s vjez.” Atunča Isusu aplāns.

Onda je stigla Marija. Pala je Isusu pred noge i rekla mu: „Gospodine, da si samo bio ovdje, moj brat ne bi umro.” Isus ih upita: „Gdje ste stavili Lazara?” Rekle su mu: „U grobnicu. Dođi i vidi.” Tada je Isus zaplakao.

Gruapa irja špilje, ku buluvanu karje irja pus p rupă. Kănd Isusu ažuns la grupă, lja zăs: “Maknic buluvanu.” Ali, Marta azăs: “Mort je patru (4) zălje. Osă putje.”

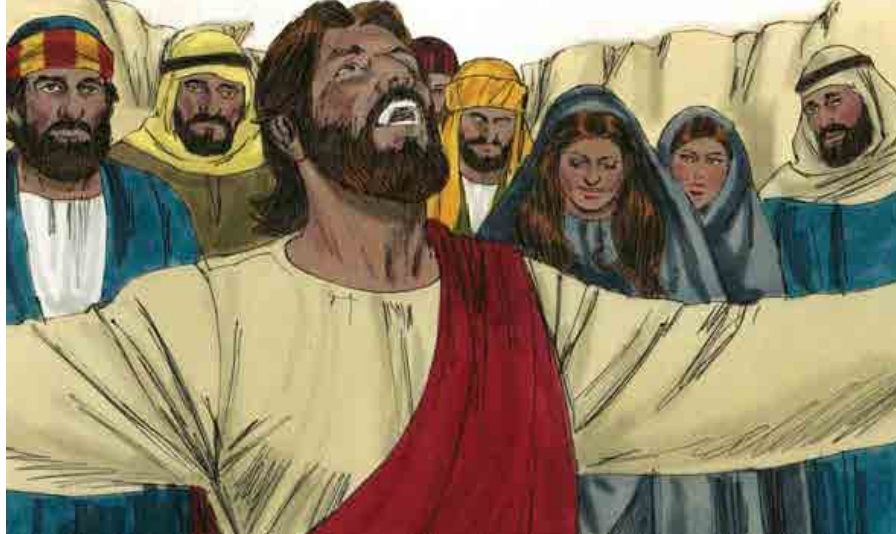
Grobnica je bila špilja, s kamenom koji je bio stavljen na otvor. Kad je Isus stigao na grobnicu, rekao im je: „Odmaknite kamen.” No, Marta je rekla: „Mrtav je već četiri dana. Smrdjet će.”

Isusu ja odgovorit: "Nucam zäs k osä vjez slavalu Dimizov akä kriježän minje?" Š aša, atunča amaknit buluvanu.

Isus je odgovorio: „Nisam li ti rekao da ćeš vidjeti slavu Božju ako budeš vjerovala u mene?“ I tako, odmaknuli su kamen.

Atunča Isusu sa ujtat ăn
 çerj š azās: “Tato, hvala
 cije će puj urjajke la minje.
 Jo štiov k tu uvijek puj
 urjajke la minje, ali asta zăk
 păntruv toc lumnjasta karje
 stă ănkua, s krijadje jej k tu
 maj trimjes.” Atunča Isusu
 astrigat: “Lazare, ješj!”

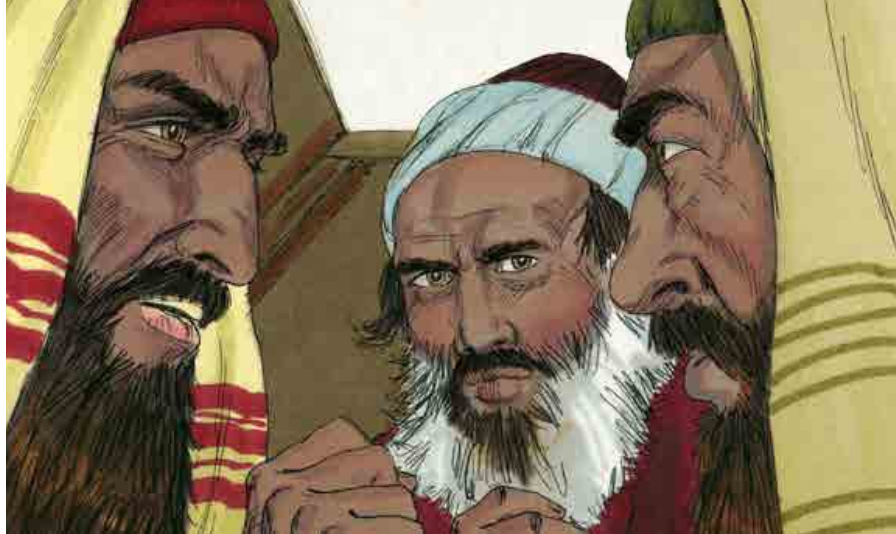
*Onda je Isus pogledao u nebo
 i rekao: „Oče, hvala Ti što me
 slušaš. Ja znam da me Ti
 uvijek slušaš, ali ovo kažem
 zbog svih ovih ljudi koji stoje
 ovdje, da bi oni vjerovali da
 si me Ti poslao.” Onda je Isus
 povikao: „Lazare, izađi!”*

Š Lazar aišāt! Još irja
 ānvljit ān trakā d tkaninā.
 Isusu lja zās: “Ažutāc s
 skinjaskā trakā d tkaninā
 š oslobodicālej!” Mult
 Židovurj ančiput s krijadje
 ān Isusu pāntruv čudasta.

*I Lazar je izašao! Još je bio
 umotan u pogrebnu odjeću.
 Isus im je rekao: „Pomozite
 mu da skine pogrebnu odje-
 ću i oslobodite ga!” Mnogi
 Židovi su povjerovali u Isusa
 zbog ovog čuda.*

Ali, duhovni vođilje alu
Židovilor afost ljubomorni p
jel, š sa strāns s planirjaskā
kum s umuarā p Isusu š p
Lazar.

*Ipak, židovski vjerski vođe
bili su ljubomorni na Njega,
pa su se okupili da isplaniraju
kako će ubiti Isusa i Lazara.*

Isusu je izdajit

Isus je izdan

Vorba dăn Biblije dăn:

Bună vorba alu Matej 26,14–56;

ș dăn Bună vorba alu Marko 14,10–50;

ș dăn Bună vorba alu Luke 22,1–53;

ș dăn Bună vorba alu

Ivan 12,6; 18,1–11

Biblijska priča iz

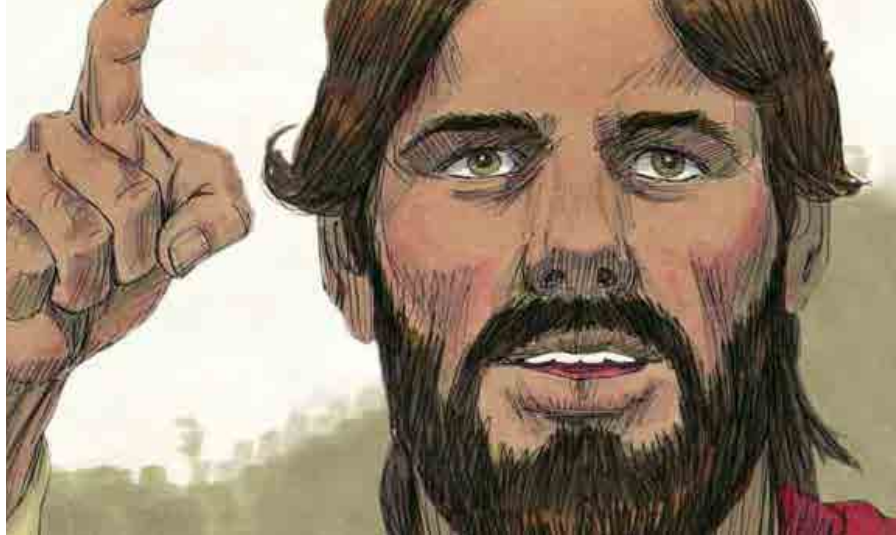
Evandêlja po Mateju 26:14-56;

Evandêlja po Marku 14:10-50;

Evandêlja po Luki 22:1-53;

Evandêlja po Ivanu 12:6; 18:1-11

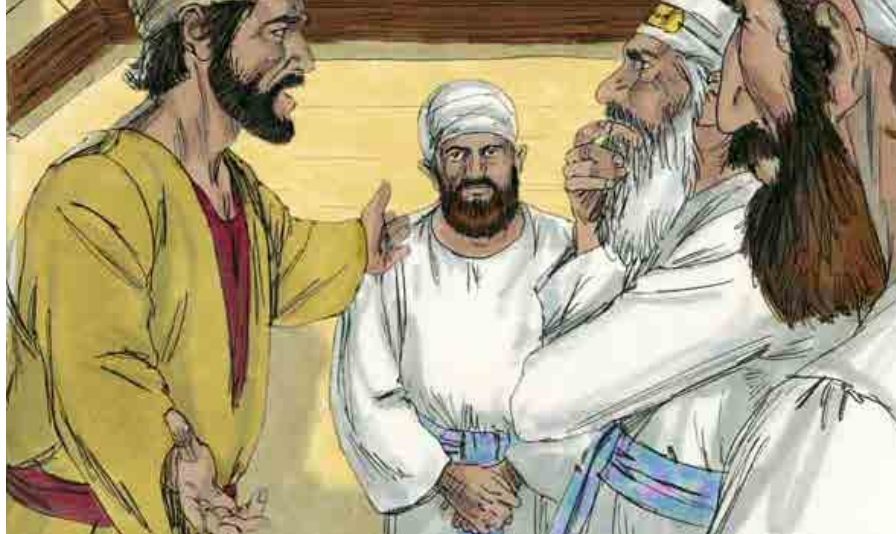

Tot anu, Židovi aslavit Pasha. Aja afost prazniku kum Dimizov aspasāt sāmānca alor undje irja argacā ān Egipāt mult aj majdatā. Njeđe trje (3) aj d känd Isusu ančiput la intja alu toc s rubjaskā š s ānvacā, azās alu učenikurlje aluj, k vrja s slavjaskā Pasha ku jej ān Jeruzalem, š k osā l umuarā ānklo.

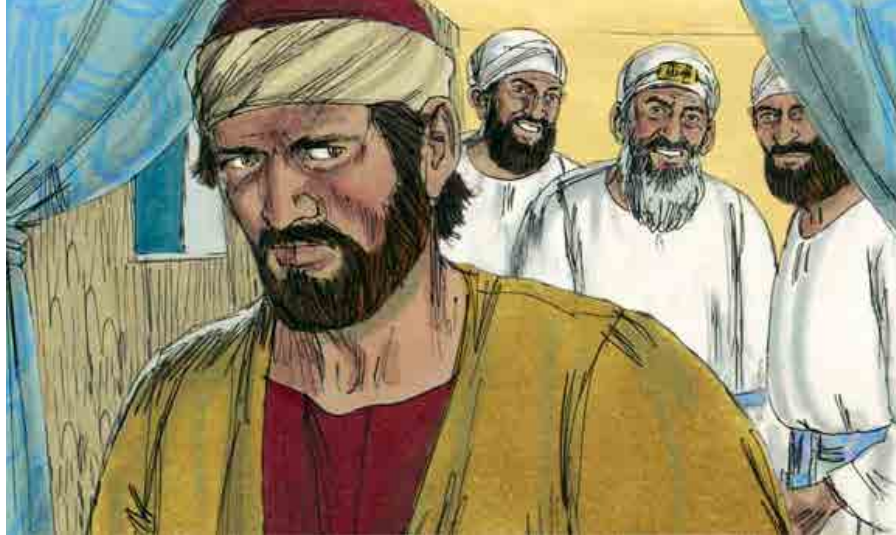
Svake godine, Židovi su slavili Pashu. To je bila proslava Božjeg izbavljenja njihovih predaka iz ropstva u Egiptu, koji se dogodio mnogo stoljeća prije toga. Otprilike tri godine nakon što je Isus počeo javno propovijedati i poučavati, rekao je svojim učenicima da želi proslaviti Pashu s njima u Jeruzalemu, te da će ga tamo ubiti.

Unu učenik alu Isusuluj afost om karje sa kimat Juda. Juda afost zadužat d tašna ku banji alu apostolilor, ali avrut banji, aša k često fura dān tašna. D känd ažuns Isusu š učenikurlje aluj ān Jeruzalem, Juda apljikat la vođilje alu Židovilor š lja ponudit s izdajaskā p Isusu d banj. Aštijut k vođilje alu Židovilor začē k nuje Isusu Mesija š avrut s l umuarje.

Jedan od Isusovih učenika bio je čovjek koji se zvao Juda. Juda je bio zadužen za apostolsku blagajnu, ali je volio novac, tako da ga je često krao iz blagajne. Nakon što su Isus i njegovi učenici stigli u Jeruzalem, Juda je otišao židovskim vođama i ponudio im da izda Isusa u zamjenu za novac. Znao je da židovski vođe niječu da je Isus Mesija i da su ga planirali ubiti.

Marje popa š vođilje alu Židovilor applatit alu Juda trjezač (30) banj d arđint s izdajaskā p Isusu. Aja afost baš aša kum alu prorokuluj sa prividit. Juda apristanit, alat banji š apljikat. Ančiput s katje prilikā s ažutje s apučē p Isusu.

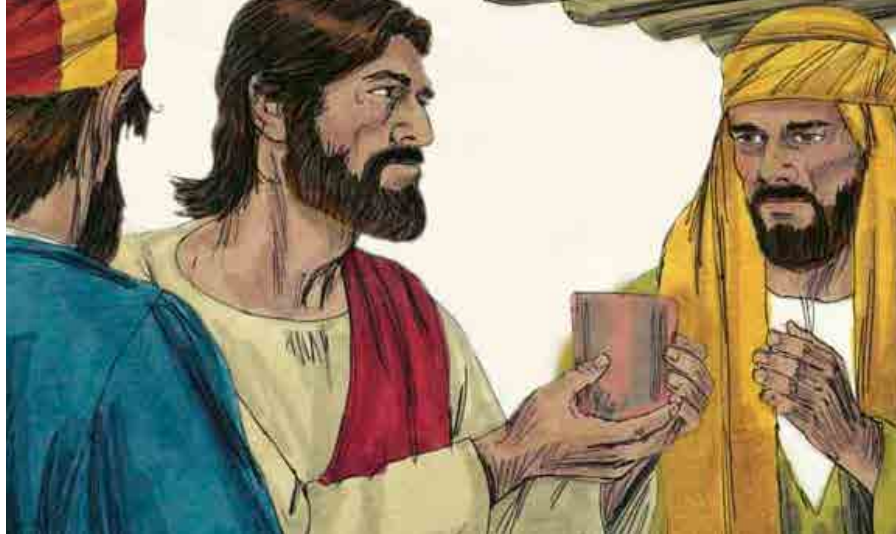
Židovski vođe, predvođeni velikim svećenikom, platili su Judi trideset srebrenih novčića da izda Isusa. To se dogodilo točno onako kako su to proroci pretkazali. Juda je pristao, uzeo novac i otišao. Počeo je tražiti priliku da im pomogne uhititi Isusa.

Ān Jeruzalem Isusu aslavīt
 Pasha ku učenikurlje aluj.
 Kānd apus mǎnkarja alu
 Pasha, Isusu alat mǎlaju š la
 frānt. Azās: "Lāc š mǎnkāc
 asta. Asta je tjela amja,
 karje s dā d voj. Asta fiēc
 s putjec s vu dāc d gānd d
 minje." Aša, Isusu azās k
 tjela aluj osā fije žrtvujitā
 d jej.

*U Jeruzalemu je Isus slavio
 Pashu sa svojim učenicima.
 Tijekom pashalnog objeda,
 Isus je uzeo kruh i prelomio
 ga. Rekao je: „Uzmite i jedite
 ovo. Ovo je moje tijelo, koje
 se daje za vas. Ovo činite da
 biste me se sjećali.” Na ovaj
 način, Isus je rekao da će
 njegovo tijelo biti žrtvovano
 za njih.*

Atunča Isusu adrikat paru
š azās: “Bijec asta. Asta je
sāndilje alu mjov karje fače
Novi zavjet, karje s varsā
d oprostjalā d griješala
avuastrā. Asta fičec s putjec
s vu dāc d gānd kānd god
bjec.”

*Onda je Isus podigao čašu
i rekao: „Pijte ovo. To je moja
krv Novoga saveza, koja se
prolijeva za oprostjenje gri-
jeha. Ovo činite da biste me
se sjećali svaki put kad ju
pijete.”*

Atunča Isusu azās alu učenikurlje: „Unu d voj osā m izdajaskā.” Učenikurlje afost mirac š antribat činje afiča aja. Isusu azās: „Alu omula karje dau komadu d mālaj osā m izdajaskā.” Atunča adat mālaju alu Juda.

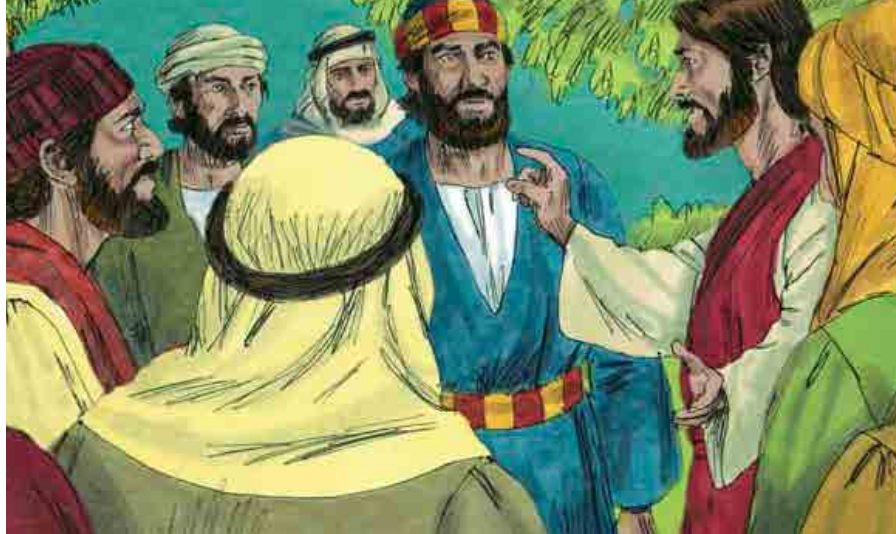
Onda je Isus rekao učenicima: „Jedan od vas će me izdati.” Učenici su bili šokirani i pitali su tko bi učinio takvo što. Isus je rekao: „Osoba kojoj dam komad kruha je izdajnik.” Onda je dao kruh Judi.

Dăpă aja kănd Juda alat mălaju, ăn jel auntrat Nikuratu. Juda aišăt afar š apljikat s ažutje alu vođilje alu Židovilor s apučē p Isusu. Afost nuaptje.

Nakon što je Juda uzeo kruh, obuzeo ga je Sotona. Juda je izašao van i otišao pomoći židovskim vođama da uhite Isusa. Bio je mrak.

Dăpă mǎnkarje, Isusu š učenikurlje aluj apljikat p djal d Maslină. Isusu lja zăs: “Toc d sară m napustic. Vorba alu Dimizov začē: ‘Osă luvjesk p pastiru š tuatje vojilje osă fugă.’”

Nakon jela, Isus i njegovi učenici su otišli na Maslin-sku goru. Isus im je rekao: „Svi ćete me večeras napustiti. Pisano je: ‘Udarit ću pastira i sve će se ovce razbježati.’”

Petar ja zās: “Čak š akā
toc t napustjaštje, jo nu t
napustjesk!” Atunča Isusu
azās alu Petar: “Nikuratu
p toc voj vrja s obuzdjaskā,
ali jo ma rugat d tinje, Petre,
s nu prestanještj s krjez ān
minje. Ipak, d sarā, majdatā
njego če kukošu kāntā, d
trje (3) vorj osā zāč k nu m
kunoštj.”

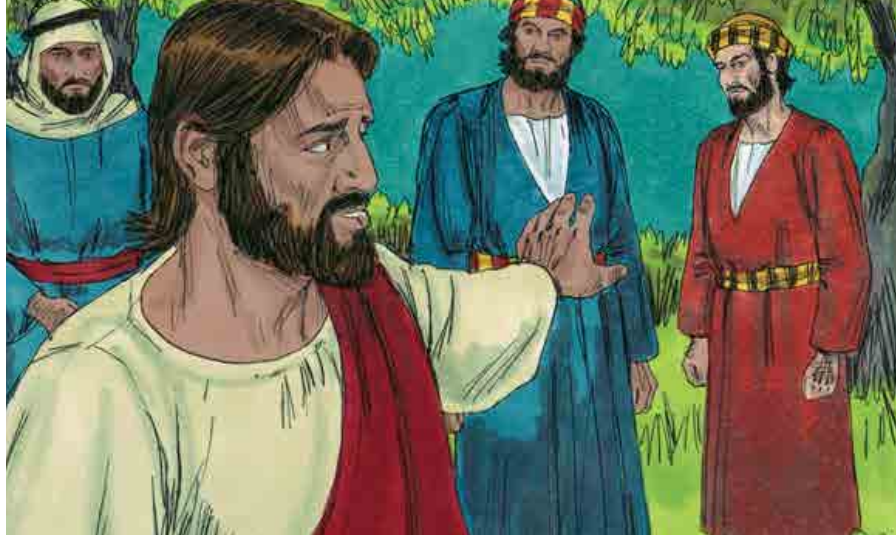
*Petar mu je odgovorio: „Čak
i ako te svi drugi napuste,
ja neću!” Onda je Isus rekao
Petru: „Sotona vas sve želi
obuzeti, ali ja sam molio za
tebe, Petre, da tvoja vjera ne
zataji. Ipak, večeras ćeš, pri-
je nego što pijetao zakukuri-
će, tri puta zanjekati da me
uopće poznaješ.”*

Petar azās alu Isusuluj: “Čak akā mora s mor, nikad nu zāk ku nu t kunosk!” Toc alcā učenikurlje azās isto.

Petar je onda rekao Isusu: „Čak i ako budem morao umrijeti, nikad te neću zanijekati!” Svi drugi učenici govorili su isto.

Atunča Isusu apljikat ku
učenikurlje aluj la u lok
karje s kima baštjava alu
Getsemanija. Isusu lja zās s
ruađje s nu kadje än kušnje.
Atunča Isusu apljikat s
ruađje sāngur.

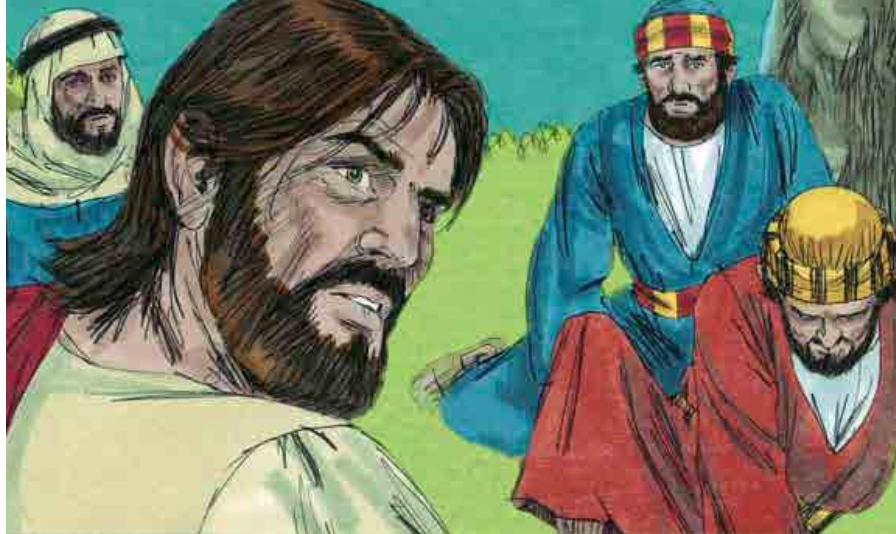
*Onda je Isus otišao sa svojim
učenicima na mjesto zvano
Getsemanski vrt. Isus im je
rekao da mole kako ne bi ušli
u napast. Onda je Isus otišao
da se moli nasamo.*

Isusu sa rugat d trje (3) vorj: "Tato alu mjov, akā je moguće, mārōg d tinje k nu mora s trjek ku patnjasta. Ali, akā nuje altu drum s puatje s oprostjaskā grešala alu lumjej, atunča s fije kum tu vrjaj." Isusu afost mult uznemirit š znoju aluj akidja kašā kapi d sānde. Dimizov atrimjes p anđelu s idja snagā.

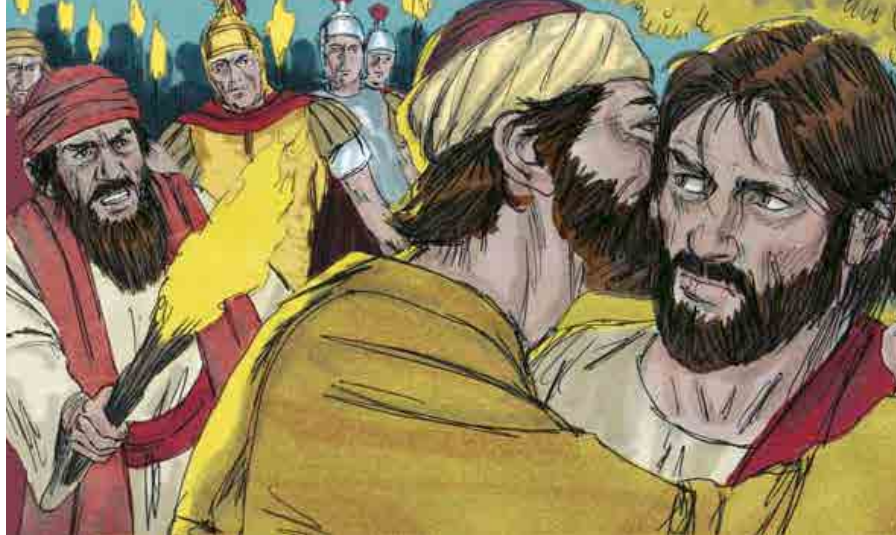
Isus je molio tri puta: „Oče moj, ako je moguće, molim te da ne moram popiti ovu čašu patnje. No, ako nema drugog načina da se oproste ljudski grijesi, onda neka bude tvoja volja.” Isus je bio jako uznemiren i njegov znoj je padao poput kapi krvi. Bog je poslao anđela da ga osnaži.

Känd god s ruga, Isusu s
 änturča alu učenikurlje
 aluj, ali jej s kulka. Känd
 sa tors d trje (3) vorj, Isusu
 azäs: "Skulacävă! Izdajniku
 alu mjov je aiča."

*Nakon svakog puta kada se
 molio, Isus bi se vratio svojim
 učenicima, ali oni su spavali.
 Kad se vratio treći put, Isus
 je rekao: „Probudite se! Moj
 izdajnik je ovdje.”*

Juda avinjit ku vođilje alu Židovilor, ku vuastja, š ku multă lumje. Aduča mačurj š parurj. Juda avinjit la Isusu š ja azās: “T pozdravljesk, učiteljulje,” š la surutat. Aja afost znaku alu vođilje alu Židovilor s štije p činje trijebe s la puče. Atunča Isusu azās. “Juda, ku poljubacu m izdaještj?”

Juda je došao sa židovskim vođama, vojnicima, i velikim mnoštvom. Nosili su mačeve i toljage. Juda je došao Isusu i rekao mu: „Pozdravljam te, Učitelju,” i poljubio ga. To je bio znak židovskim vođama da znaju koga trebaju uhiti-ti. Onda je Isus rekao: „Juda, zar me izdaješ poljupcem?”

Pänd vuastja apukat p Isusu, Petar askos maču š atijat urjajka alu argatuluj alu marje popäj. Isusu ja zäs: “Äntuarčje maču än korică! Jo dăla Tatimjov kat tuată vuastja d anđelurj s m branjaskă. Ali, mora s skult p Tatimjov.” Atunča Isusu alikujit urjajka alu argatula. Dăpă aja känd Isusu afost pukat, toc učenikurlje afuđit.

*Dok su vojnici provodili Isu-
sovo uhićenje, Petar je izvu-
kao mač i odsjekao uho sluzi
velikog svećenika. Isus mu je
rekao: „Vrati mač u korice!
Ja od Oca mogu tražiti cijelu
vojsku anđela da me brani.
Ipak, moram biti poslušan
svome Ocu.” Onda je Isus za-
cijelio uho tog čovjeka. Na-
kon što je Isus bio uhićen, svi
učenici su se razbježali.*

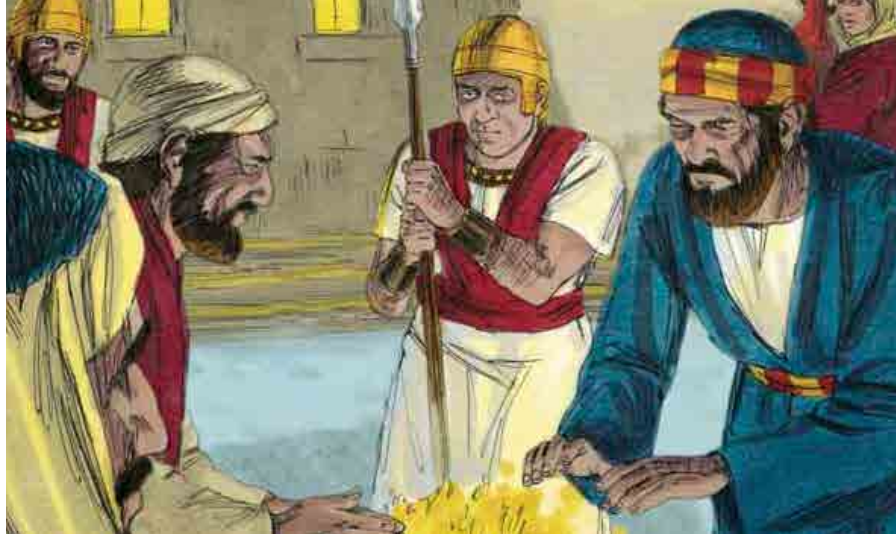
39

Isusu la sud

Vorba dăn Biblije dăn:
Bună vorba alu Matej 26,57–27,26;
ș dăn Bună vorba alu
Marko 14,53–15,15;
ș dăn Bună vorba alu
Luke 22,54–23,25;
ș dăn Bună vorba alu
Ivan 18,12–19,16

Isus na sudu

Biblijska priča iz
Evandjelja po Mateju 26:57-27:26;
Evandjelja po Marku 14:53-15:15;
Evandjelja po Luki 22:54-23:25;
Evandjelja po Ivanu 18:12-19:16

Ăn sară vustaja adus p Isusu
 ăn kasă alu popa amarje
 kum la aputja s l ispitujaskă.
 Petar lji pratja d dăpartje.
 Kănd adus p Isusu ăn kasă,
 Petar arămas afar s ănklăza
 pănglă fok.

*Usred noći vojnici su Isusa
 odveli u kuću velikog sveće-
 nika kako bi ga veliki sveće-
 nik ispitao. Petar ih je slije-
 dio iz daljine. Kada su uveli
 Isusa u kuću, Petar je ostao
 vani i grijao se uz vatru.*

Ān kasā vođe alu Židovilor
 asudit alu Isusuluj. Adus
 mulc minčinošj svjedokurj
 karje punja minjčunj p
 jel. Ali, vorbilje alor nu sa
 slažāt una ku alt, pa vođilje
 alu Židovilor na putut s
 dokazaskā k afukut čiva
 rov. Isusu na zās nimika.

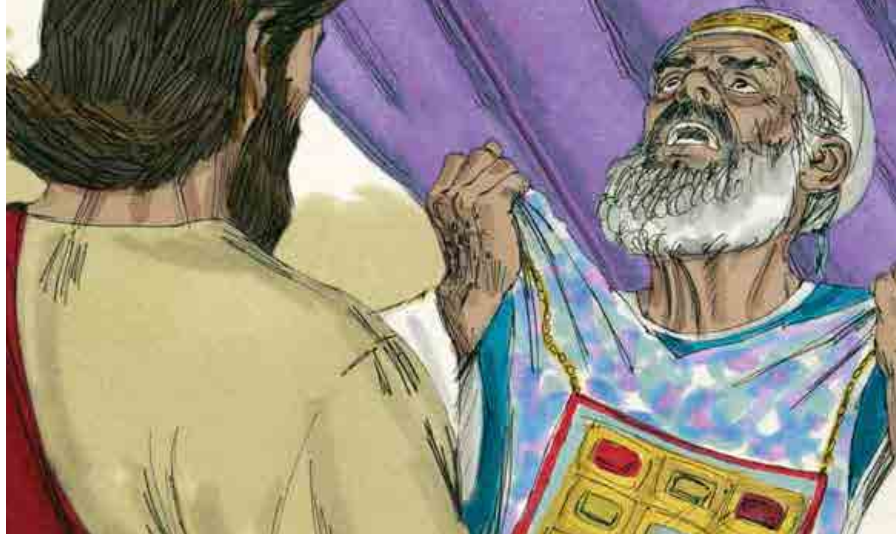
*U kući su židovski vođe sudili
 Isusu. Dovedi su mnoge lažne
 svjedoke koji su lagali o Nje-
 mu. No, njihove izjave nisu
 se slagale jedna s drugom,
 pa židovski vođe nisu mogli
 dokazati da je išta skrivio.
 Isus nije ništa rekao.*

Na kraju popa amarje sa
ujtat ravno ān Isusu š
ja zās: “Zi nuavā ješt tu
Mesija, Bijatu alu Dimizov
alu viuv?”

*Na kraju je veliki svećenik
pogledao ravno u Isusa i re-
kao mu: „Reci nam jesi li ti
Mesija, Sin Boga živoga?”*

Isusu ja zäs: "Sänt, a voj osä vidjec kum vladjesk ku Dimizov š kum viuv dăpă čerj." Popa amarje sa nikăžăt š arupt cualjilje aluj, š astrigat alu alcă vođilje alu Židovilor: "Više nu tribjem svjedokurj! Auzăt ča zäs k je Bijatu alu Dimizov. Karje je presuda avuastră?"

Isus je rekao: „Jesam, a vi ćete vidjeti kako vladam s Bogom i dolazim s neba.” Veliki svećenik se naljutio i razderao svoju odjeću, te povikao ostalim vjerskim vođama: „Više ne trebamo svjedoke! Čuli ste da je rekao da je Sin Božji. Koja je vaša presuda?”

Vođilje alu Židovilor toc
aodgovorit alu popa alu
marje: "Zaslužajtje s
muarje!" Atunča alu Isusuluj
aljigat vojki, la škupat, la
butut š sa ljigat d jel.

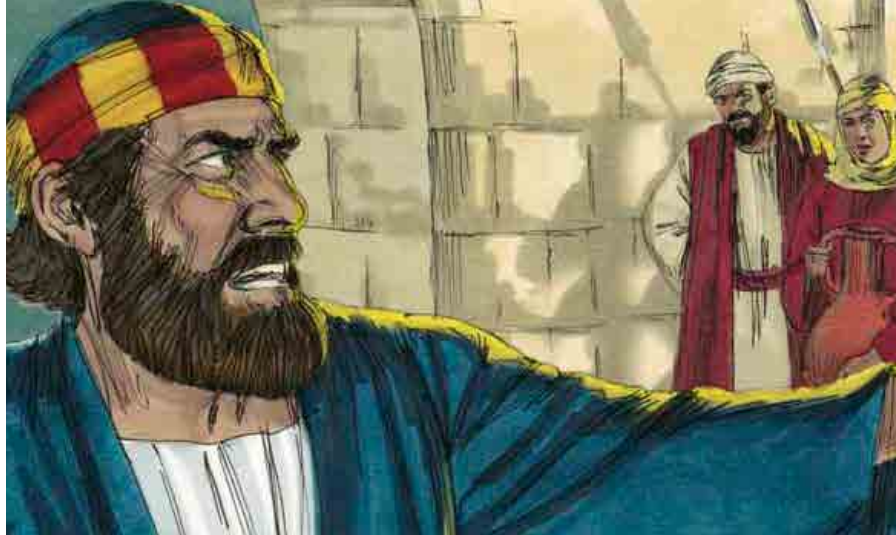
*Židovski vođe su svi odgovori-
rili velikom svećeniku: „Za-
služuje umrijeti!” Onda su
Isusu stavili povez na oči,
pljuvali ga, udarali ga i ru-
gali mu se.*

Pänd Petar aštiptat afar, la vizut njeka argata š ja zās: "Tu isto afost ku Isusu!" Petar azās k nuje ku Isusu. Maj ānklo alta argatā azās isto, a Petar jar azās k nuje ku Isusu. La kraj lumja ja zās: "Štujem k ajfost ku Isusu, k amiždoj ištjec dān Galileja."

Dok je Petar čekao izvan kuće, vidjela ga je neka sluškinja i rekla mu: „Ti si isto bio s Isusom!” Petar je to zanijekao. Kasnije mu je jedna druga sluškinja rekla isto, a Petar je to opet zanijekao. Na kraju su mu ljudi rekli: „Znamo da si bio s Isusom, jer ste obojica iz Galileje.”

Atunča Petar sa blăstămat:
 "Dimizov s m kaznjaskă
 akă kunosk p omula!" Odma
 akăntat kukušu, a Isusu sa
 okrinit š sa ujtat p Petar.

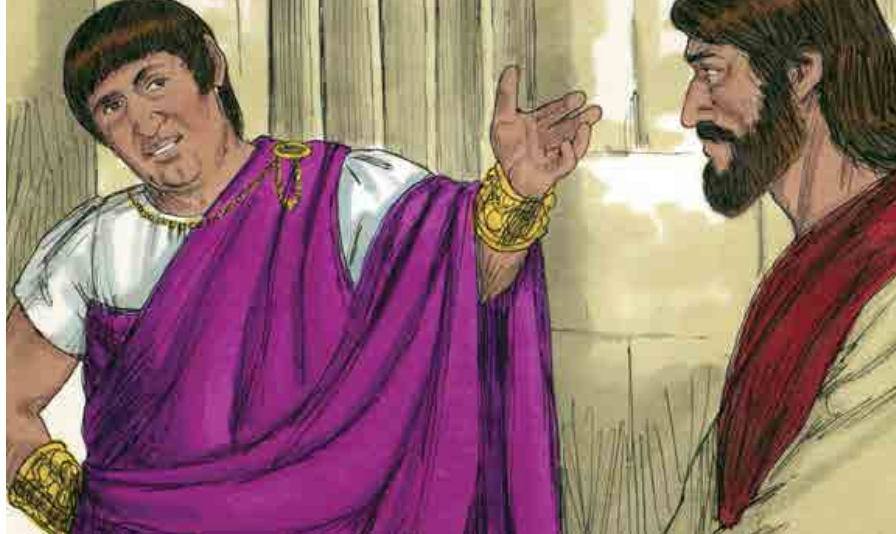
*Onda se Petar zaklinjao:
 „Neka me Bog prokune ako
 poznajem toga čovjeka!”
 Odmah se oglasio pijetao,
 a Isus se okrenuo i pogledao
 Petra.*

Petar apljikat š aplāns amarā. Dāpā aja, Juda, izdajniku, avizut k vođilje alu Židovilor asudit p Isusu p muartje. Alu Judej ja fost mult žau, apljikat š sa umurāt.

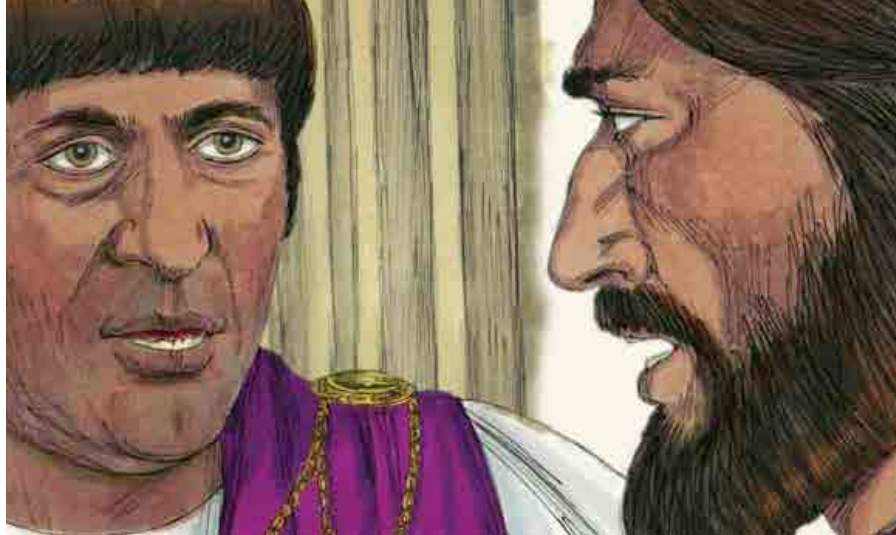
Petar je otišao i gorko zaplakao. U međuvremenu je Juda, izdajnik, vidio da su židovski vođe osudili Isusa na smrt. Juda se veoma ražalostio, otišao i ubio se.

Dănzorja, vođilje alu Židovilor adus p Isusu la Pilat, upravitelju alu rimuluj. Sa nadit k Pilat osă zăkā k je Isusu dăvină š k osă l kaznjaskă p muartje. Pilat antribat p Isusu: "Ješt tu caru alu Židovilor?"

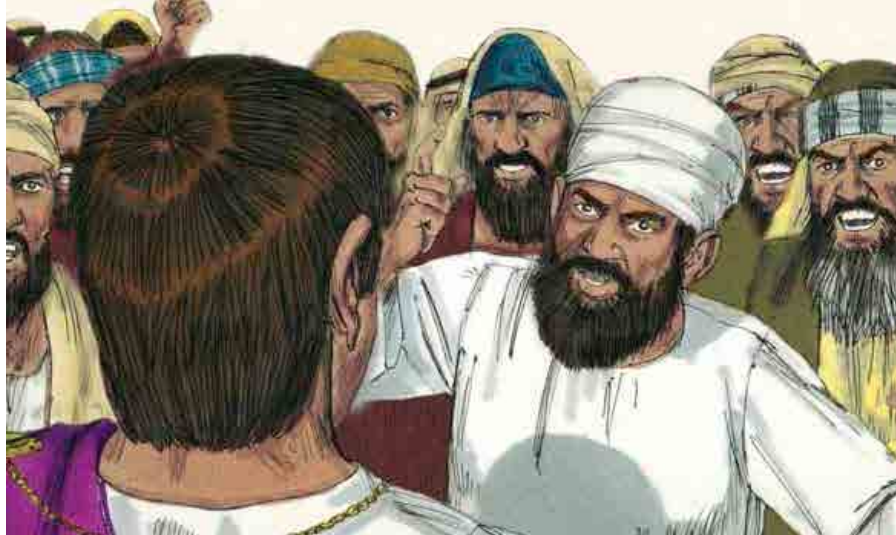
Rano ujutro, židovski vođe su doveli Isusa Pilatu, rimskom upravitelju. Nadali su se da će Pilat donijeti presudu da je Isus kriv i da će ga kazniti smrću. Pilat je pitao Isusa: „Jesi li ti kralj Židova?“

Isusu ja zās: “Aša je kum tu zāč, ali cara amja nuje kašā cara alu pāmāntuluj. S fije, argacā alji mjej s burja d minje. Avinjit p pāmānt s rubjesk istina d Dimizov. Toc činje vrja istina, askultā vorba amja.” Pilat azās: “Čije istina?”

Isus mu je odgovorio: „Sam si to rekao, ali moje kraljevstvo nije zemaljsko kraljevstvo. Da jest, moji sluge bi se borili za mene. Došao sam na zemlju da govorim istinu o Bogu. Svatko tko voli istinu, poslušan je mojoj riječi.”
Pilat je rekao: „Što je istina?”

Dăpă razgovor ku Isusu, Pilat aišat la intja alu multă lumje š azās: “Amispitujit p omusta š nu vjed k afukut nimika rov.” Ali, vođilje alu Židovilor š multă lumje astrigat: “Razapnjaštilāj!” Pilat azās: “Na fukut nimika rov.” Ali, jej još maj tarje astrigat. Atunča Pilat azās d trje (3) vorj: “Na fukut nimika rov!”

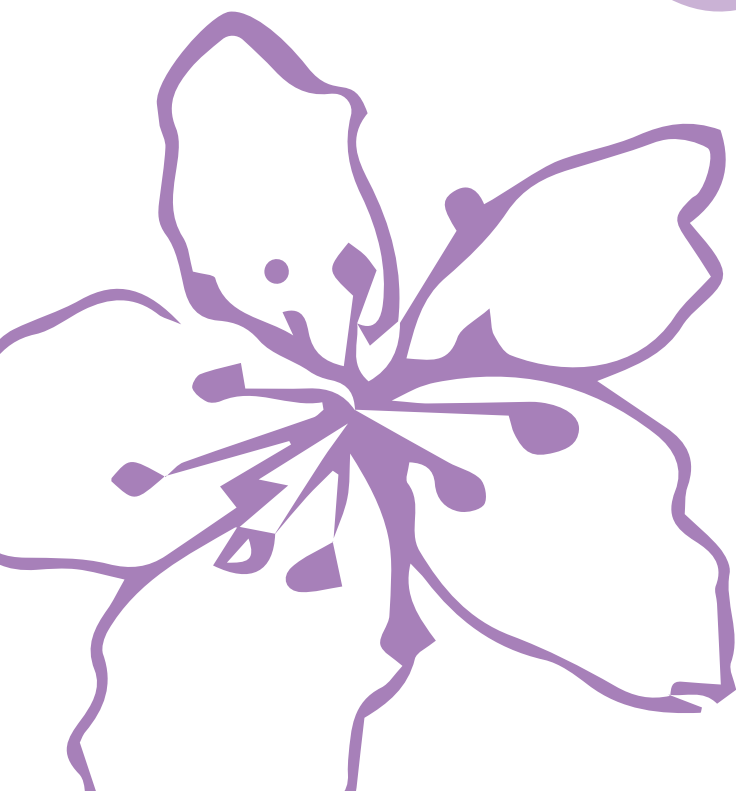
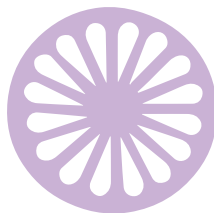
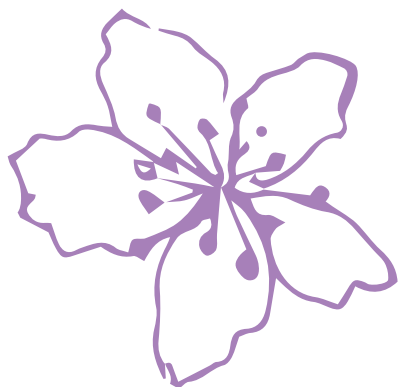
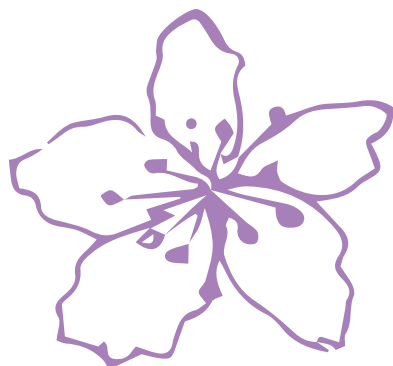
Nakon razgovora s Isusom, Pilat je izašao pred mnoštvo i rekao: „Ne nalazim nika-kve krivnje na ovom čovje-ku.” Međutim, židovski vođe i mnoštvo su vikali: „Raza-pni ga!” Pilat je odgovorio: „Nije kriv.” No, oni su još glasnije vikali. Onda je Pilat rekao treći put: „Nije kriv!”

Pilat sa spirjat k multă lumje osă pobunjaskă, pa apristanit k vuastja aluj s razapnjaskă p Isusu. Vuastja alu rimuluj abičujit p Isusu š ja pus aljină alu caruluj š krună karje irja fukută d mărcinj. Sa ljigat d jel: "Ujtitje caru alu Židovilor!"

Pilat se uplašio da će se mnoštvo pobuniti, pa je pristao da njegovi vojnici razapnu Isusa. Rimski vojnici su išibali Isusa i stavili mu kraljevski plašt i krunu napravljenu od trnja. Rugali su mu se: „Gle, kralj Židova!”

40

Isusu je p kruče *Isus je razapet*

Vorba dān Biblije dān:

Bunā vorba alu Matej 27,27–61;

š dān Bunā vorba alu Marko 15,16–47;

š dān Bunā vorba alu Luke 23,26–56;

š dān Bunā vorba alu Ivan 19,17–42

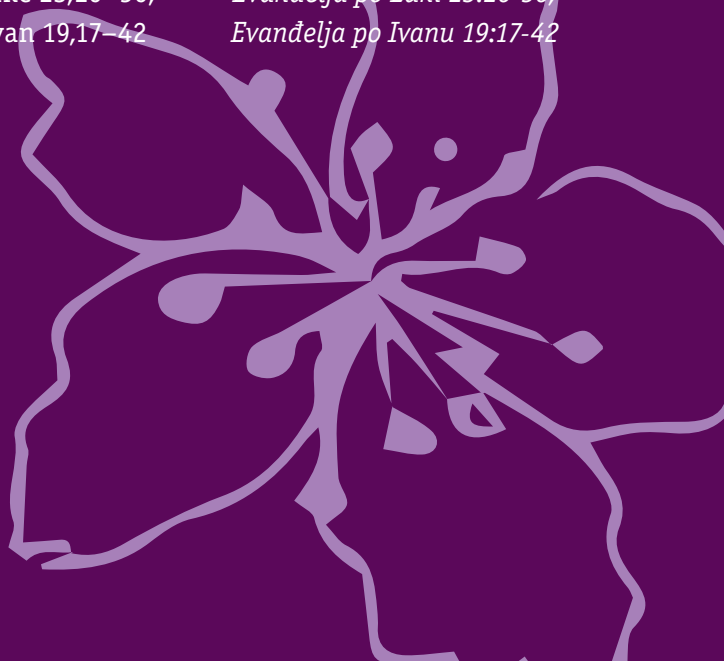
Biblijska priča iz

Evandēlja po Mateju 27:27-61;

Evandēlja po Marku 15:16-47;

Evandēlja po Luki 23:26-56;

Evandēlja po Ivanu 19:17-42

Dăpă aja če sa ljigat vuastja d Isusu, la dus s l razapnjaskă. La natirit s adukă kruča p karje osă muarje.

Nakon što su se vojnici rugali Isusu, odveli su ga da ga razapnu. Natjerali su ga da nosi križ na kojem će umrijeti.

Vuastja adus p Isusu la lok karje s kima „Lubanja” š ku kujilje ja probijit mǎnilje š pičuarilje p kruče. Ali, Isusu azās: „Tato, oprostjaštilje, k nu štije če fače.” Pilat azapovjedit s skrije p njeka ploče vorbā: „Caru alu Židovilor” š s upuje p kruče dāpā kapu alu Isusuluj.

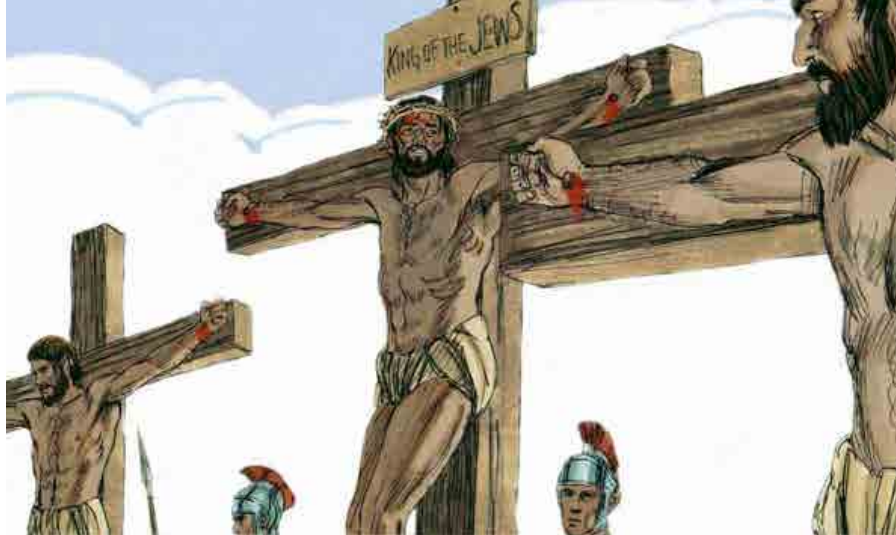
Vojnici su Isusa doveli na mjesto koje se zvalo „Lubanja” i čavlima su mu pribili ruke i stopala na križ. No, Isus je rekao: „Oče, oprosti im, jer ne razumiju što čine.” Pilat je zapovjedio da napišu na neku ploču riječi: „Kralj Židova” i da je stave na križ iznad Isusove glave.

Vuastja arunkat kockă d cualjilje alu Isusuluj. Kănd afukut aja, sa ispunit proročanstvo karje začē: “Apodjelit aljinilje alji mjalje āntră jej š arunkat kockă d cualjilje alji mjalje.”

Vojnici su bacili kocku za Isusovu odjeću. Kada su to učinili, ispunili su proroštvo koje glasi: „Podijelili su moje haljine među sobom i bacili kocku za moju odjeću.”

P Isusu la razapnjit ăntră doj (2) razbojnikurj. Unu dăla jej sa ljiġat d Isusu, ali altu azăs: “Dali nu c frikă d Dimizov? Noj ištjem dăvină, ali ănsta om nuje dăvină d nimika.” Atunča ăla azăs alu Isusuluj: “Mărog d tinje, dătje d gănd d minje ăn cara ata.” Isusu ja zăs: “Astăz osă fi ku minje ăn raj.”

Isusa su razapeli između dvojice razbojnika. Jedan od njih se rugao Isusu, ali je drugi rekao: „Zar se ne bojiš Boga? Mi smo krivi, ali ovaj čovjek je nevin.” Onda je taj rekao Isusu: „Molim te, sjeti me se u svome kraljevstvu.” Isus mu je odgovorio: „Danas ćeš biti sa mnom u raju.”

Vočilje alu Židovilor š alcă lumje ăn grmadă sa ljigat d Isusu. Ja zăs: “Akă ješt Bijatu alu Dimizov, dătje ăn zos dăpă kruče š spasaštitje! Atunča osă c kridjem.”

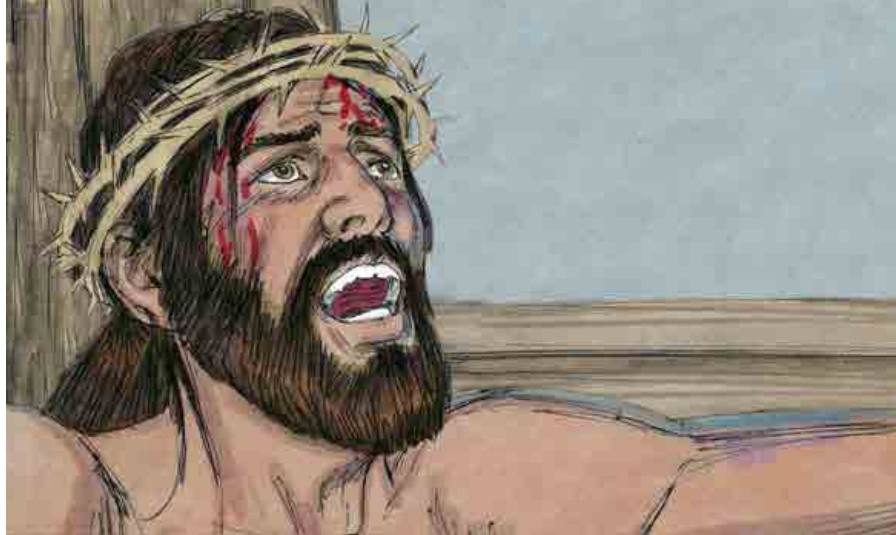
Židovski vođe i ostali ljudi u mnoštvu, rugali su se Isusu. Govorili su mu: „Ako si Sin Božji, siđi s križa i spasi se! Onda ćemo ti vjerovati.”

Atunča čerju p tot loku sa
zamračit, š akā irja podne.
Sa zamračit ān podne, a
nuaptja atrajit trje (3) satje.

*Onda se nebo nad cijelim
područjem potpuno zamra-
čilo, premda je bila sredina
dana. Zamračilo se u podne,
a tama se zadržala tri sata.*

Atunča Isusu astrigat:
 “Završāt! Tato, predajesk
 sufljetu alu mjov än mäjilje
 alji tjalje.” Atunča asagnit
 kapu š aläsāt sufljetu aluj.
 Känd amurit, sa dogodit
 potresu, a firjanga amarje
 karje adjeljīt p lumja dāla
 prisustvo alu Dimizov än
 Hram sa rupt än doj (2)
 djelurj, dän sus pänla zos.

*Zatim je Isus povikao: „Do-
 vršeno je! Oče, predajem svoj
 duh u tvoje ruke.” Tada je
 pognuo glavu i predao svoj
 duh. Kada je umro, dogodio
 se potres, a veliki zastor koji
 je dijelio ljude od Božje pri-
 sutnosti u hramu razderao se
 na dva dijela, od vrha do dna.*

Ku muartja aluj, Isusu
adiškis uša alu lumjej s
puatje s vije la Dimizov.
Känd vojniku karje apazät
p Isusu avizut tot ča fost,
azäs: "Zaista, šta om nuje
dävinä d nimika. Irja Bijatu
alu Dimizovuluj."

*Svojom smrću, Isus je omo-
gućio ljudima da mogu prići
Bogu. Kada je vojniki koji je
čuvao Isusa vidio sve što se
dogodilo, rekao je: „Zaista,
ovaj čovjek je bio nevin. Bio
je Sin Božji.”*

Atunča Josip š Nikodem, doj (2) vođilje alu Židovilor karje akrižut k je Isusu Mesija, antribat p Pilat dali kutjazā s ja tjela alu Isusuluj. Anvālijat tjela aluj ān plahtā š la pus ān grobničā karje je isklesātā ān stjenā. Atunča akotriljit marje buluvanu p grobničā š ankis ulazu.

Onda su Josip i Nikodem, dvojica židovskih vođa koji su vjerovali da je Isus Mesija, pitali Pilata smiju li uzeti Isusovo tijelo. Umotali su njegovo tijelo u platno i položili ga u grobnicu izdubljenu u stijeni. Onda su dokotrljali veliki kamen na grobnicu i zatvorili otvor.

41

**Dimizov skuală
p Isusu dăla
morc**

***Bog podiže
Isusa iz mrtvih***

Vorba dăn Biblije dăn:

Bună vorba alu Matej 27:62–28:15;

ș dăn Bună vorba alu

Marko 16,1–11;

ș dăn Bună vorba alu Luke 24,1–12;

ș dăn Bună vorba alu Ivan 20,1–18

Biblijska priča iz

Evandjelja po Mateju 27:62–28:15;

Evandjelja po Marku 16:1–11;

Evandjelja po Luki 24:1–12;

Evandjelja po Ivanu 20:1–18

Dăpă aja kănd vuastja arazapnit p Isusu, vođilje alu Židovilor karje nu krjadje azăs alu Pilat: “Ăla omula, Isusu, amincăt ș azăs k osă uskrisnjaskă dăla morc dăpă trje (3) zălje. Njeko mora s păzaskă grupapa kum učenikurlje aluj nu putja s fură tjela aluj ș atunča s zăkā k Isusu sa skulat dăla morc.”

Nakon što su vojnici razapeli Isusa, nevjerni židovski vođe su rekli Pilatu: „Onaj lažac Isus rekao je da će uskrsnuti iz mrtvih nakon tri dana. Netko mora čuvati grobnicu kako njegovi učenici ne bi ukrali njegovo tijelo i onda rekli da je ustao od mrtvih.”

Pilat lja zās: “Lāc vojnīkurj š pāžāc gruapa kum majbinje putjec.” Š aša, azapečatit buluvanu la ulaz alu grupāj š apus p vuastja s pāžaskā aša k nimilja nu puatje s furā tjela alu Isusuluj.

Pilat im je rekao: „Uzmite nekoliko vojnika i osigurajte grob što bolje možete.” I tako, zapečatili su kamen na ulazu u grobnicu i postavili vojnike da osiguraju da nitko ne može ukrasti tijelo.

Zuvă dăpă aja kănd je angrupat Isusu afost sămbătă, na fost dopustit alu Židovilor sămbătă s pljače la gruapă. Daja, diminjaca dăpă sămbătă, duavă trje mujerj sa pripremit s pljače la gruapa alu Isusuluj kum apunja ulje karje miruasă p tjela aluj.

Dan nakon što je Isus pokopan bila je subota, a Židovima nije bilo dopušteno da na taj dan idu na grob. Stoga se, u rano jutro nakon subote, nekoliko žena pripremilo da odu na Isusov grob kako bi stavile još ukopnih mirodija na njegovo tijelo.

Dăturdată sa dogodit capăn potres. Anđelu karje asjajit kašă sklipjala, sa pojavit dăpă čerj. Adat buluvanu pisti kap karje aviljit ulazu ăn grupă š ašăžut p jel. Vuastja karje apazăt gruapa, sa spirjat š dăturdată akăzut p pământ š nu sa miškat.

Odjednom se dogodio snažan potres. Anđeo koji je sjao poput munje, pojavio se s neba. Otkotrljao je kamen koji je pokrivao ulaz u grobnicu i sjeo na njega. Vojnici koji su čuvali grobnicu, prestravili su se i popadali na zemlju poput mrtvaca.

Känd mujerilje ažuns la gruapă, anđelu lja zăs: “Na avjec frikă. Isusu nuje aiča. Jel auskrisnit dăla morc, baš kum jel azăs! Ujtacăvă ăn gruapă š uviricăvă!” Mujerilje sa ujtat ăn gruapă š avizut loku undje tjela alu Isusuluj afost pusă. Tjela alu Isusuluj na fost ačija.

*Kad su žene stigle na grob-
nicu, anđeo im je rekao: „Ne
bojte se. Isus nije ovdje. On
je uskrsnuo od mrtvih, baš
kako je rekao! Pogledajte
u grob i uvjerite se!” Žene su
pogledale u grob i vidje-
le su mjesto gdje je Isusovo
tijelo bilo položeno. Njegovo
tijelo nije bilo tamo!*

Atunča anđelu azăs alu
mujerilor: “Fuđic š začec
alu učenikulo: ‘Isusu
auskrisnit dāla morc š osā
pljače ān Galileja la intja
avuastrā.”

*Onda je anđeo rekao žena-
ma: „Idite i recite učenici-
ma: ‘Isus je uskrsnuo od mr-
tvih i otići će u Galileju pred
vama.’”*

Mujerilje aositit frikă ș
marje radost. Adat fuga s
zăcă alu učenikolor bună
vorbă.

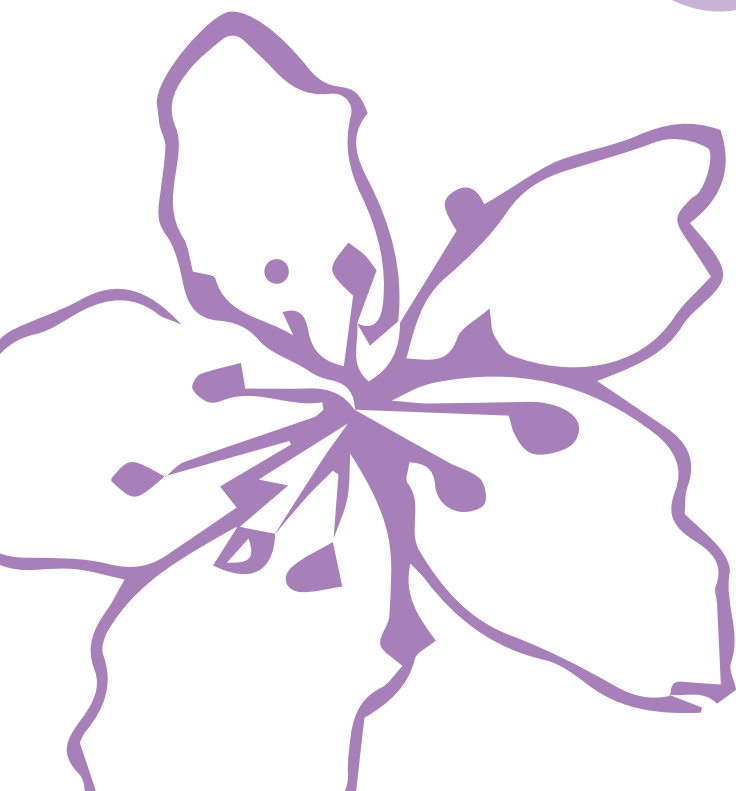
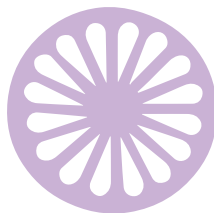
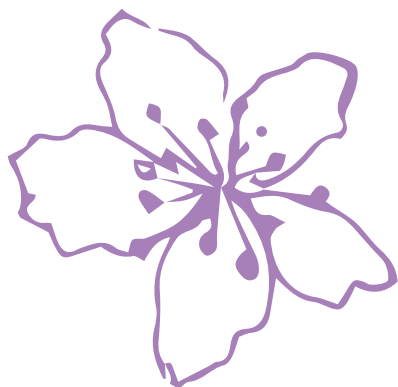
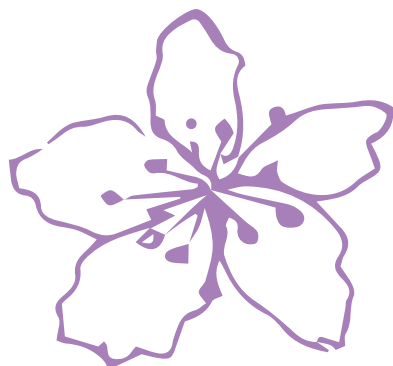

*Žene su bile pune straha, ali
i velike radosti. Otrčale su
reći učenicima radosnu vi-
jest.*

Pänd mujeri afost p drum pänla učenikurj s lji zākā bunā vorbā, Isusu sa pokazāt, a jalje l slavja. Isusu lja zās: “Na vjec frikā. Fuđic š začec alu učenikurlje alji mjalje s pljače ān Galileja. Ānklo osā m vjadā.”

Dok su žene bile na putu do učenika da im kažu radosnu vijest, Isus im se ukazao, a one su ga štovale. Isus im je rekao: „Ne bojte se. Idite i recite mojim učenicima da odu u Galileju. Tamo će me vidjeti.”

42

**Isusu s ăntuarče
p čerj**

***Isus se vraća
na nebo***

Vorba dăn Biblije dăn:

Bună vorba alu Matej 28,16–20;

ș dăn Bună vorba alu Marko 16,12–20;

ș dăn Bună vorba alu Luke 24,13–53;

ș dăn Bună vorba alu Ivan 20,19–23;

ș dăn Djela alu Apostolilor 1,1–11

Biblijska priča iz

Evandjelja po Mateju 28:16–20;

Evandjelja po Marku 16:12–20;

Evandjelja po Luki 24:13–53;

Evandjelja po Ivanu 20:19–23;

Djela apostolskih 1:1–11

Aja zuvã kãnd Isusu auskrisnit dãla morc, doj (2) učenikurj aluj apljikat ân unu sat karje irja upruapje d Jeruzalem. Pãnd aumblat, arubit d aja će sa dogodit alu Isusuluj. Sa nadit k jel je Mesija, ali atunča Isusu afost umurãt. Akuma mujerilje azãs k je Isusu jar viuv. Na štijut će s krjadje.

Onoga dana kada je Isus uskrsnuo od mrtvih, dvojica njegovih učenika išla su u obližnji grad. Dok su hodali, razgovarali su o tome što se dogodilo s Isusom. Nadali su se da je on Mesija, ali onda je Isus bio ubijen. A sada su žene rekle da je opet živ. Nisu znali što vjerovati.

Isusu avinjit la jej š ančiput s umblje ku jej, ali jej nu la kunuskut. Lja tribat d čaja rubjaštje, jej arubit tot ča fost ku Isusu än zuviljaštja. Agändit k rubjaštje ku neki om karje nuje da iča, karje na štijut ča fost än Jeruzalem.

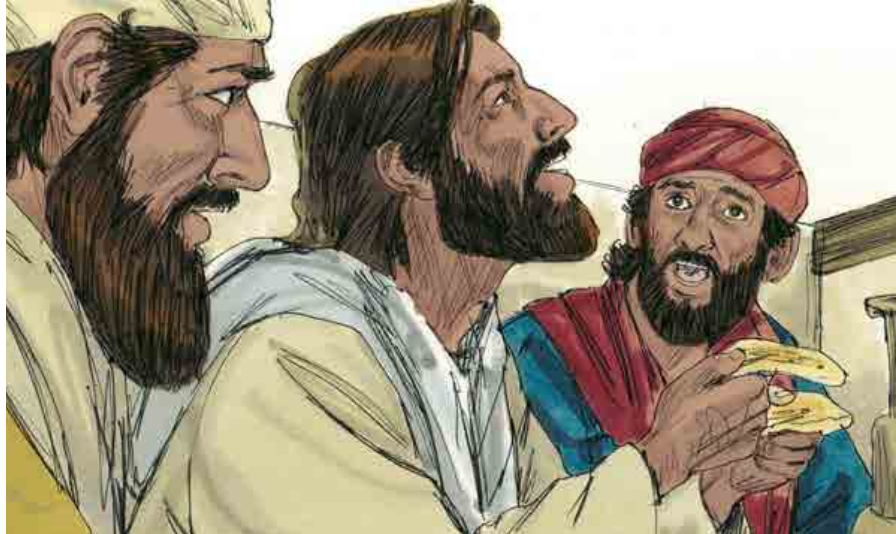

Isus im je prišao i počeo hodati s njima, ali ga oni nisu prepoznali. Pitao ih je o čemu to razgovaraju, pa su mu ispričali sve začuđujuće stvari koje su se dogodile u vezi s Isusom tijekom prethodnih nekoliko dana. Mislili su da razgovaraju s posjetiteljem koji nije znao što se dogodilo u Jeruzalemu.

Atunča Isusu lja objasnit
 če začē vorba alu Dimizov
 d Mesija. Lja dat d gānd k
 prorokurlje azās k Mesija
 osā patjaskā š osā l muarje,
 ali d trje (3) zālje osā
 uskrisnjaskā. Kānd ažuns
 pānla sat undje āštja doj
 (2) omurj atribut s rāmāje,
 ančiput s kadā nuaptja.

*Onda im je Isus objasnio što
 Božja riječ kaže o Mesiji.
 Podsjetio ih je da su proroci
 rekli da će Mesija patiti i da
 će ga ubiti, ali da će treći dan
 uskrsnuti. Kad su stigli do
 grada kamo su ova dva čo-
 vjeka kanila ostati, gotovo je
 bila večer.*

Āštja doj (2) omurj akimat
 p Isusu s rāmāje ku jej, š
 arāmas. Kānd afost spremic
 s mālānče vičera, Isusu
 adrikat mālaju, azahvaljit
 alu Dimizov d jel š la frānt.
 Dāturdatā akunuskut k āla
 afost Isusu. Ali akuma lja
 nistanit pānglā vojki alor.

*Ova dvojica su pozvala Isu-
 sa da ostane s njima, pa je
 ostao. Kad su bili spremni
 večerati, Isus je podigao
 kruh, zahvalio Bogu za njega
 i prelomio ga. Odjednom su
 prepoznali da je to bio Isus.
 Međutim, u tom trenutku im
 je nestao ispred očiju.*

Doj (2) omurj azās unu alu alt: „Āla afost Isusu! Daja nuavā inimilje ardja kānd nji objasnja vorba alu Dimizov!” Odma apljikat āndrāt ān Jeruzalem. Kānd ažuns, azās alu učenikolor: „Isusu je viuv! Noj lam vizut!”

Dva čovjeka su rekla jedan drugome: „To je bio Isus! Zato su nam srca gorjela kad nam je objašnjavao Božju Riječ!” Odmah su otišli natrag u Jeruzalem. Kad su stigli, rekli su učenicima: „Isus je živ! Vidjeli smo ga!”

Pänd učenikurlje aša arubit, Isusu daturdată sa pojavit ăn sobă ku jej š lja zăs: „Miru ku voj!” Učenikurlje agăndit k vjadje măroj, ali Isusu lja zăs: „Dăče va spirjat š dăče sumnjic? Ujtacăvă la mănilje š la pičuarje alji mjalje. Măroju narje tjelă kašă kum am jo.” Kum lja dokaza k nuje măroj, akătat dăla jej nješto d mănkāt. Ja dat ăn krod d pjaštje, a jel la mănkāt.

Dok su učenici tako razgovarali, Isus se najednom pojavio u sobi s njima i rekao im: „Mir vama!” Učenici su mislili da vide duha, ali Isus im je rekao: „Zašto ste uplašeni i sumnjičavi? Pogledajte moje ruke i stopala. Duho- vi nemaju tijela kao što ja imam.” Kako bi im dokazao da nije duh, tražio ih je nešto za jelo. Dali su mu komad pečene ribe, a on ga je pojeo.

Isusu azās: “Vam zās k mora s dogodjaskā tot čije skris d minje ān vorba alu Dimizov.” Atunča lja diškis mincilje s puatā s razumjaskā vorba alu Dimizov. Isusu azās: “D mult je skris k Mesija osā patjaskā, osā muarā š aldā trje (3) zālje osā uskrisnjaskā dāla morc.”

Isus je rekao: „Rekao sam vam da se mora ispuniti sve što je napisano o meni u Božjoj riječi.” Onda im je otvorio umove da bi mogli razumijeti Božju riječ. Rekao je: „Davno je napisano da će Mesija patiti, umrijeti i treći dan uskrsnuti od mrtvih.”

“Isto aša skris je än Sväntä pismä k učenikurlje alji mje osä rubjaskä alu toc s s pokajaskä kum aprimja oprost d grešala alor. Aja osä äncapje än Jeruzalem, a atunča osä pljače pistot š osä svedočaskä alu tot narodu. Voj ištjec svjedokurj d aja.”

„Isto tako je napisano u Pismima da će moji učenici naviještati svima da se pokaju kako bi primili oprost za svoje grijehe. To će početi činiti u Jeruzalemu, a onda će otići posvuda i svjedočiti svim narodima. Vi ste svjedoci tomu.”

Ān alja patruzāč (40) d zālje, Isusu mult vorj sa apojavit la učenikurlje aluj. Udatā sa pokazāt maj mult d činč sutje (500) d lumje ān ista vrijamje! Adokazāt alu učenikurlje aluj p multje načinurj k je viuv, š lji ānvāca d cara alu Dimizov.

Tijekom sljedećih četrdeset dana, Isus se puno puta pojavio svojim učenicima. Jednom se ukazao više od 500 ljudi u isto vrijeme! Dokazao je svojim učenicima na mnoge načine da je živ, te ih je poučavao o kraljevstvu Božjem.

Isusu azās alu učenikurlje aluj: “Dimizov ma dat tuatā vlast p čerj š p pāmānt. Fudic, fičec učenikurj d tot narodu aša će osā lji bātizāc ān lumilje alu Tatāj, Bijatuluj š Sufljetu alu Svānt, š aša će osā lji ānvācāc s askultje tot će vuavā azapovjedit. Gāndicāvā, jo uvijek osā fiuv ku voj.”

Isus je rekao svojim učenicima: „Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Dakle, idite, činite učenike od svih naroda tako što ćete ih krstiti u ime Oca, Sina i Duha Svetoga, te učeći ih da budu poslušni svemu što sam vam zapovjedio. Sjetite se, ja ću uvijek biti s vama.”

Patruzáč (40) d zálje dăpă
 aja kănd Isusu auskrisnit
 dăla morc, azăs alu
 učeníkurlje aluj: “Rămănjec
 ăń Jeruzalem păńd Tata
 alu mjov nu vu d săla
 kănd Sufljetu alu Svănt
 vinje p voj.” Atunča Isusu
 apljikat p čerj, š anistanit
 ăń oblak. Isusu ašăžut p
 partja dirjaptă la Dimizov s
 vladjaskă p tot.

*Četrdeset dana nakon što
 je Isus uskrsnuo od mrtvih,
 rekao je svojim učenicima:
 „Ostanite u Jeruzalemu dok
 vam moj Otac ne udijeli moć
 kada Duh Sveti dođe na vas.”
 Onda je Isus uzašao na nebo,
 a oblak ga je sakrio od nji-
 hova pogleda. Isus je sjeo
 s desne strane Bogu da vlada
 nad svime.*

**Anastanit
bisjarika**

Nastanak Crkve

Vorba dăn Biblije dăn:
Djela alu Apostolilor 2

*Biblijska priča iz
Djela apostolskih 2*

Dăpă aja kănd Isusu sa tors
 ăń čerj, učenikurlje aluj
 arămas ăń Jeruzalem kum
 lja zapovjedit Isusu s fakă.
 Lumja karje krjadje ăńklo
 stalno s străńđa la rugală.

*Nakon što se Isus vratio na
 nebo, učenici su ostali u Je-
 ruzalemu kako im je Isus
 zapovjedio da učine. Vjernici
 su se tamo stalno skupljali
 na molitvu.*

Ăn tot anu, činzăč (50) d zălje dăpă Pasha, Židovi aslavit važna zuvă karje s kima Činzăč (50) d zălje. Činzăč (50) d zălje afost vřijamja kănd Židovi slavja žetvă d gruv. Židovi vinja d tot pămăntu ăn Jeruzalem š slavja zajedno Činzăč (50) d zălje. Ăn anula, vřijamja d Činzăč (50) d zălje avinjît pănglă duminikă dăpă aja kănd Isusu apljikat ăn čerj.

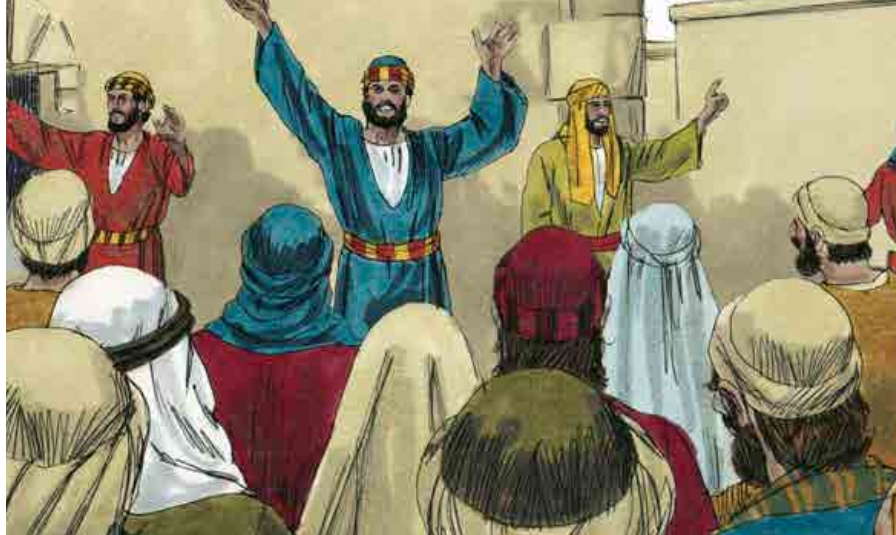

Svake godine, pedeset dana nakon Pashe, Židovi su slavili važan dan zvan Pedesetnica. Pedesetnica je bilo vrijeme kada su Židovi slavili žetvu pšenice. Židovi su dolazili iz cijelog svijeta u Jeruzalem da bi zajedno slavili Pedesetnicu. Te godine, vrijeme Pedesetnice je došlo oko tjedan dana nakon što je Isus uzašao na nebo.

Pänd lumja karje krjadje afost una, däturdatä än kasä än karje afost sa ispunit d marje zvuk karje vāntu fače. Atunča nješto če izglidja kasä foku sa pojavit dāpā kapu alu tuatā lumja karje krjadje. Toc jej sa ispunit ku Sufljetu alu Svānt š ančiput s rubjaskā än altje lĳimbje.

Dok su vjernici bili svi zajedno, odjednom se kuća u kojoj su bili ispunila zvukom jakog vjetra. Onda se nešto što je izgledalo poput plamčaka vatre pojavilo iznad glava svih vjernika. Svi oni su se ispunili Duhom Svetim i počeli govoriti drugim jezicima.

Känd lumja än Jeruzalem
 auzāt galamā, multā
 lumje avinjit s vjadā če s
 dogodjaštje. Känd lumja
 auzāt p lumja karje krjadje
 kum rubjaštje bunā djela
 alu Dimizov, sa mirat kauzāt
 tot aja p ljimba alor.

*Kad su ljudi u Jeruzalemu
 čuli buku, mnoštvo je došlo
 vidjeti što se događa. Kad
 su ljudi čuli vjernike kako
 najavljuju divna djela Božja,
 bili su začuđeni da su čuli
 sve to na svojem materin-
 skom jeziku.*

Njeki d lumjaja aoptužāt p učenikurlje k je bjac. Ali, Petar sa skulat š lja zās: “Punjec urjajke la minje! Āštja lumje nuje bjac! Asta je ispunjala d proročanstvo alu prorokuluj Joel, ān karje Dimizov začē: ‘Ān zadnje zuvje osā dāšārt p Sufljetu alu mjov.’”

Neki od tih ljudi optužili su učenike da su pijani. Međutim, Petar je ustao i rekao im: „Poslušajte me! Ovi ljudi nisu pijani! Ovo je ispunjenje proročanstva proroka Joela, u kojem Bog kaže: ‘U posljednje dane, izlit ću svoga Duha.’”

“Lumjo dān Izrael, Isusu afost om karje afukut multje capānj znakurj š čudurj ku pomoću ku sāla alu Dimizov, kašā kum azvizut š štijec. Ali, voj la razapnjit!”

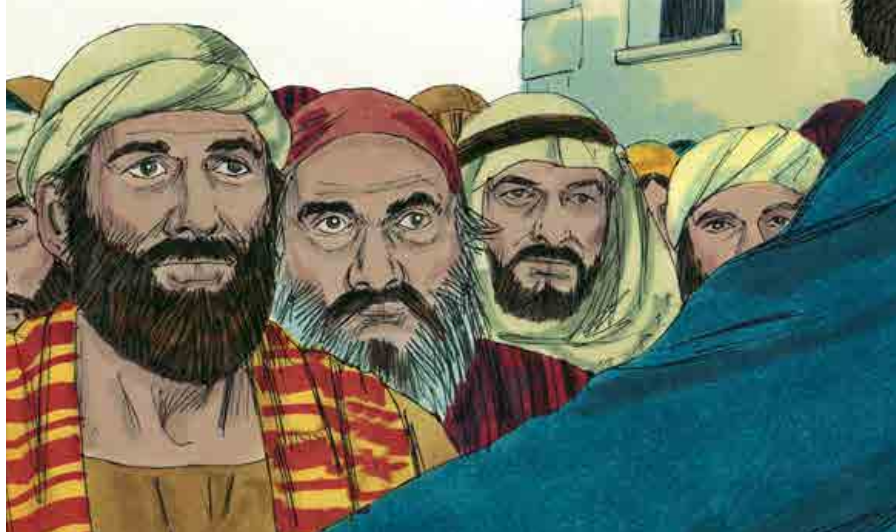

„Ljudi Izraelci, Isus je bio čovjek koji je učinio mnoge moćne znakove i čuda uz pomoć Božje sile, kao što ste vidjeli i već znate. Međutim, vi ste ga razapeli!”

“Š akā Isusu amurit, Dimizov la uskrisnit dāla morc. Asta je ispunjala d proročanstvo karje začē: ‘Tu, Dimizovulje, nu dopustještj Svetacu alu tov s istrunjaskā ān gruapā.’ Noj ištjem svjedokurj k Dimizov p Isusu auskrisnit š la tors ān život.”

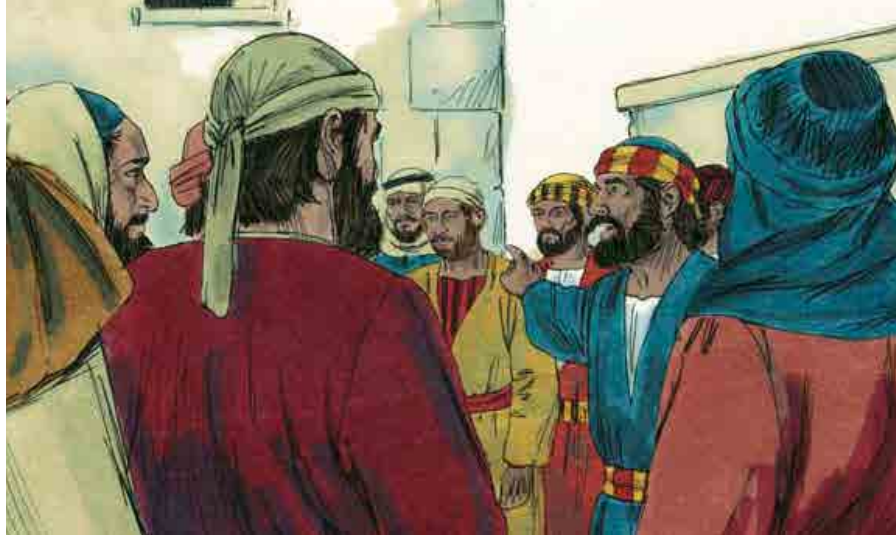
„Iako je Isus umro, Bog ga je uskrisio od mrtvih. Ovo je ispunjenje proroštva koje glasi: ‘Nećeš dopustiti da tvoj Svetac u grobu istrune’. Mi smo svjedoci činjenice da je Bog Isusa uskrisio i vratio u život.”

“Isusu je akuma adrikat
 ān čerj š šadje p partja
 adirjaptā la Dimizov Tatā. Š
 Isusu atrimjes p Sufljetu alu
 Svānt baš kum š aobečit k
 osā fakā. Sufljetu alu Svānt
 fače tot asta će akuma
 vidjec š audjec.”

*„Isus je sada uzdignut i sje-
 di s desne strane Boga Oca.
 Štoviše, Isus je poslao Duha
 Svetoga baš kao što je i obe-
 ćao da će učiniti. Duh Sveti
 čini sve ovo što sada vidite
 i čujete.”*

“Voj arazapnit p omusta, p Isusu. Ali, štijec k je istina k Dimizov p Isusu la fukut š Domnu š Mesija.”

„Vi ste razapeli ovog čovjeka, Isusa. No, znajte sa sigurnošću da je Bog Isusa učinio i Gospodinom i Mesijom.”

Lumja karje punja urjajke la Petar afost mult uznemiric ku aja ča uzāt. Daja antribat p Petar š p učenikurlje: “Fraci mjej, če s fičem?”

Ljudi koji su slušali Petra bili su duboko uznemireni onime što su čuli. Stoga su upitali Petra i učenike: „Braćo, što da učinimo?”

Petar lja zäs: "Toc dälä voj trjebje s s pokajaskä š s bätjazä än lumilje alu Isusu Kristu, kum aputja Dimizov s vu oprostjaskä grešala. Atunča š vuavä osä dja daru alu Sufljetu alu Sväntuluj."

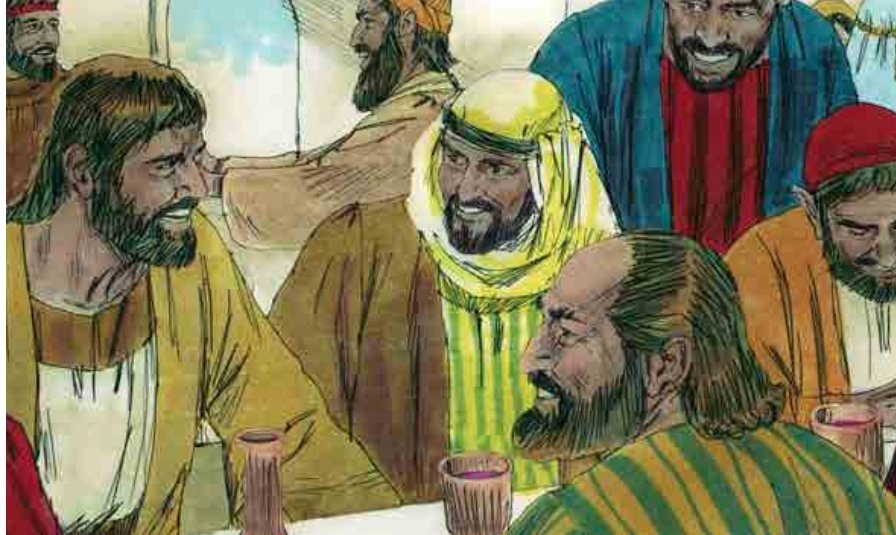
Petar im je odgovorio: „Svaki od vas treba se pokajati i neka se krsti u ime Isusa Krista, kako bi vam Bog oprostio grijehe. Tada će vam isto dati dar Duha Svetoga.”

Njeđe trzej mij (3.000) d
lumje akrizut ǎn aja  e Petar
az s   apostanit učenikurlje
alu Isusuluj. Afost b tizac  
sa pridru at  n bisjarik   n
Jeruzalem.

*Oko 3000 ljudi je povjerovalo
u to što je Petar rekao i po-
stalo Isusovim učenicima.
Bili su kršteni i postali su dio
crkve u Jeruzalemu.*

Učenikurlje stalno apus
urjajke la ānvācalā alu
apostoli, provodja vřijamja
una, mānka una, š s ruga
unji ku alc. Uživja zajedno
ān slavā alu Dimizov š
tot ča vut, podilja unji ku
alc. Toc gāndja binje d jej.
Tuatā zuva maj mult š maj
mult postanja lumja karje
krjadje.

*Učenici su stalno slušali apo-
stolsko učenje, provodili su
vrijeme zajedno, jeli zajedno,
te molili se jedni s drugima.
Uživali su u zajedničkom
slavljenju Boga i sve što su
imali, dijelili su jedni s dru-
gima. Svi su dobro mislili
o njima. Svaki dan je sve više
ljudi postajalo vjernicima.*

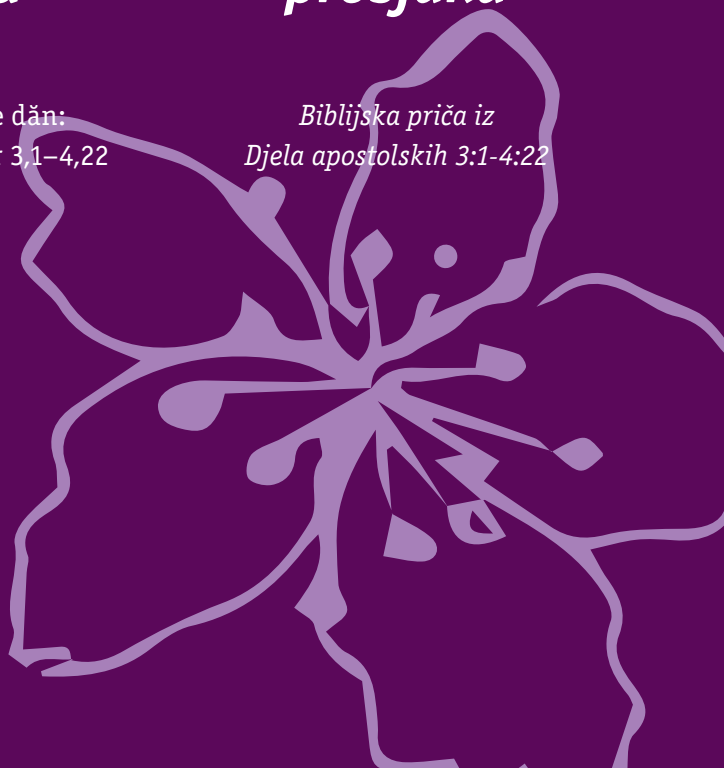

**Petar š Ivan
likujaštje p
sāraku**

Vorba dān Biblije dān:
Djela alu Apostolilor 3,1–4,22

***Petar i Ivan
iscjeljuju
prosjaka***

*Biblijska priča iz
Djela apostolskih 3:1-4:22*

Una zuvă, Petar š Ivan
apljikat ăn Hram. Kănd
avinjit pănla ušă alu
Hramuluj, avizut om invalid
karje prosa.

*Jednoga dana, Petar i Ivan
su išli u Hram. Dok su prila-
zili hramskim vratima, vidje-
li su hromog čovjeka koji je
prosio.*

Petar sa ujtat p omula invalid š ja zās: “Nam banj s c dauv. Ali, zdauv aja će am. Ān lumilje alu Isusuluj, skual š umblā!”

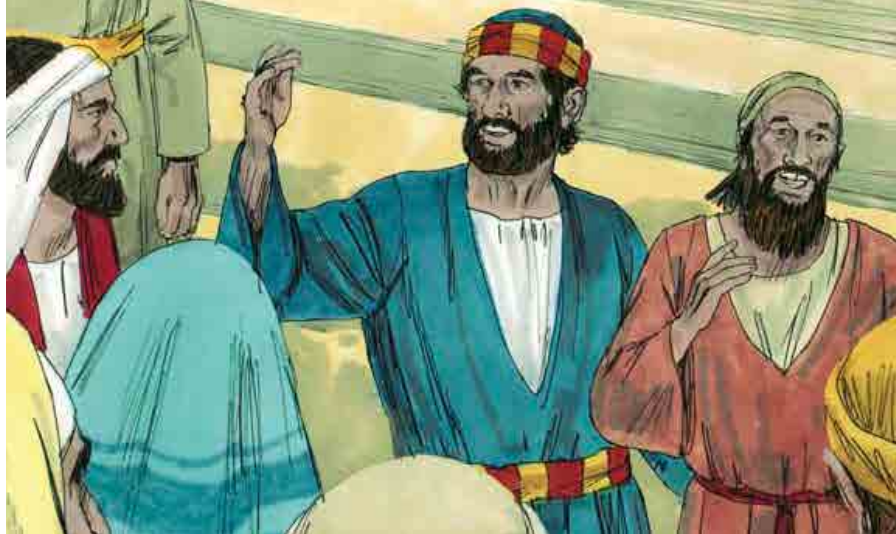
Petar je pogledao hromoga čovjeka i rekao mu: „Nemam novca da ti dam. No, dat ću ti ono što imam. U Isusovo ime, ustani i hodaj!”

Dimizov odma alikujit p
omu invalid, a jel odma
ančiput s umblje š s sarje
okolo, š ančiput s slavjaskā p
Dimizov. Lumja ān dvorištja
alu Hramuluj toc sa mirat.

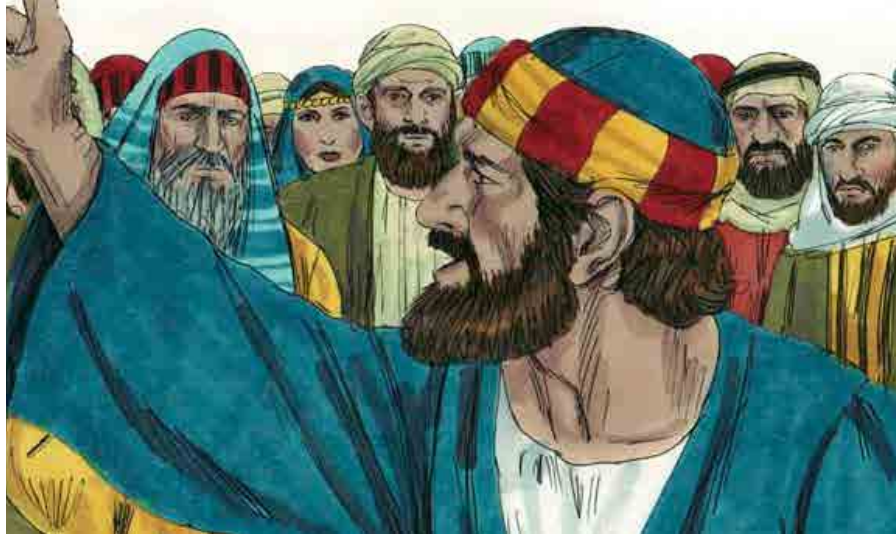
*Bog je odmah iscijelio hro-
moga čovjeka, a on je od-
mah počeo hodati i skakati
uokolo, te slaviti Boga. Ljudi
u dvorištu Hrama bili su za-
čučeni.*

Multă lumje majdată avinjit s vjadă p omula karje afost likujit. Petar lja zăs: “Dăče vu mirac, čije omusta likujit? Noj nu la likujit ku snaga anuastră ili ku binilje, njego ku săla alu Isusuluj š vjera karje Isusu dă s likujim p omusta.”

Mnoštvo ljudi brzo je došlo vidjeti čovjeka koji je bio iscijeljen. Petar im je rekao: „Zašto se čudite što je ovaj čovjek iscijeljen? Mi ga nismo iscijelili svojom snagom ili dobrotom, nego su Isusova moć i vjera koju Isus daje iscijelili ovoga čovjeka.”

“Voj ištjec älja karje azäs alu upravitelju alu rimuluj s umuarä p Isusu. Voj aumurät p äla p karje fače lumja s trijaskä, ali Dimizov la uskrisnit däla morc. Š akä voj na razumit čas fukut, Dimizov aiskoristit stvarurlje karje asfukut s s ispunjaskä proročanstvo k Mesija osä trpjaskä š osä muarä. Daja, akuma pokajicävä š okrnicävä la Dimizov š jel osä ja grešala avuasträ š osä vu fakä s fic čistic.”

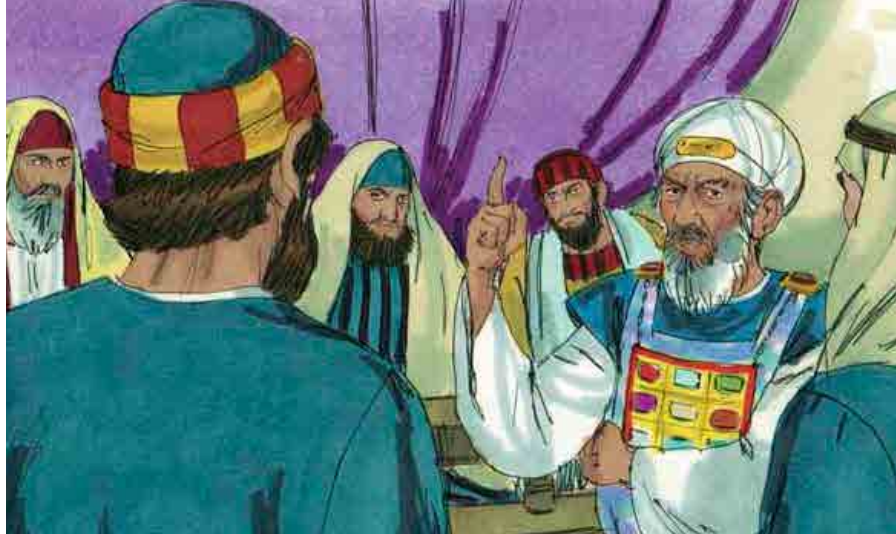
„Vi ste ti koji ste rekli rimskom upravitelju da ubije Isusa. Vi ste ubili tvorca života, ali ga je Bog uskrisio od mrtvih. Iako niste razumijeli što ste činili, Bog je iskoristio vaša djela da ispuni proročanstvo da će Mesija trpjeti i umrijeti. Stoga, sada se pokajte i okrenite se Bogu da bi vaši grijesi bili oprani.”

Upravitelji alu Hramuluj mult sa nikăžăt d aja će Petar š Ivan rubja. Daja lja pukat š lja runkat ăn kisuarje. Ali, multă lumje akrizut ăn poruka alu Petar, a broju d lumje karje kridja ăn Isusu akriskut pănglă činč mij (5.000).

Upravitelji Hrama su se jako uzrujali onime što su Petar i Ivan govorili. Stoga su ih uhitili i bacili u zatvor. Međutim, mnogi ljudi su povjerovali Petrovoj poruci, a broj ljudi koji su vjerovali u Isusa narastao je na oko 5000.

Alta zuvā, vođilje alu
Židovilor adus p Petar š p
Ivan la popa amarje š la
altje vođilje alu Židovilor.
Antribat p Petar š p Ivan:
"Ku karje sālā alikujit p
omusta invalid?"

*Sljedeći dan, židovski vođe
odveli su Petra i Ivana veli-
kom svećeniku i drugim vjer-
skim vođama. Pitali su Petra
i Ivana: „Čijom ste moći isci-
jelili ovog hromog čovjeka?”*

Petar lja zäs: "Ästa om stä la intja avuasträ likujit p säla alu Isusuluj Mesija. Voj arazapnit p Isusu, ali Dimizov la uskrisnit š la tors än život! Voj odbic s kridjec än Isusu, ali nuje altu način s vu spasäc dälä grešalä osim p säla alu Isusuluj!"

Petar im je odgovorio: „Ovaj čovjek stoji pred vama iscijeljen po moći Isusa Mesije. Vi ste razapeli Isusa, ali ga je Bog uskrisio i vratio u život! Vi ste ga odbili, ali ne postoji nijedan drugi način da se spasite od grijeha osim po moći Isusovoj!”

Vodilje sa mirat će rubja Petar š Ivan aša capān, k avizut k je obična lumje š na pljikat ān vjerska školā. Ali, atunča sa dat d gānd k jej aprovodit vrijamja ku Isusu. Dāpā aja lja zapretit alu Petar š alu Ivan, š lja lāsāt.

Vode su bili šokirani što su Petar i Ivan govorili tako odvažno, jer su vidjeli da su obični i neškolorani ljudi. No, onda su se sjetili da su proveli vrijeme s Isusom. Nakon što su zaprijetili Petru i Ivanu, pustili su ih.

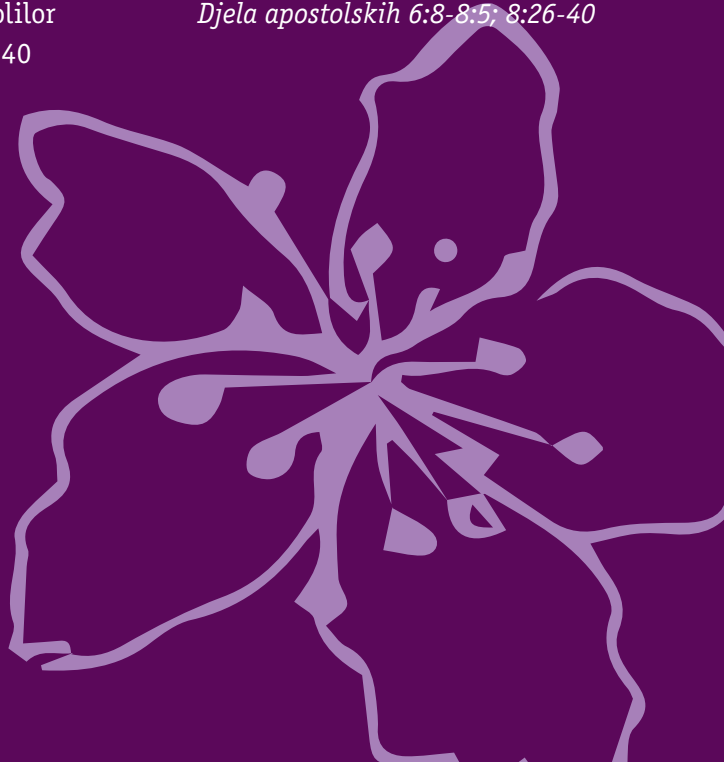
45

Stjepan š Filip

Stjepan i Filip

Vorba dān Biblije dān:
Djela alu Apostolilor
6,8–8,5; 8,26–40

*Biblijska priča iz
Djela apostolskih 6:8–8:5; 8:26–40*

Unu vođe dāla Bisjarikā karje tek anastanit afost omu karje s kima Stjepan. Lumja avut bunā mišljenje d jel š afost pljin d Sufljet alu Svāntuluj š d mudrost. Stjepan afukut multā čudurj š binje tvrdja k lumja trjebje s krjadje ān Isusu.

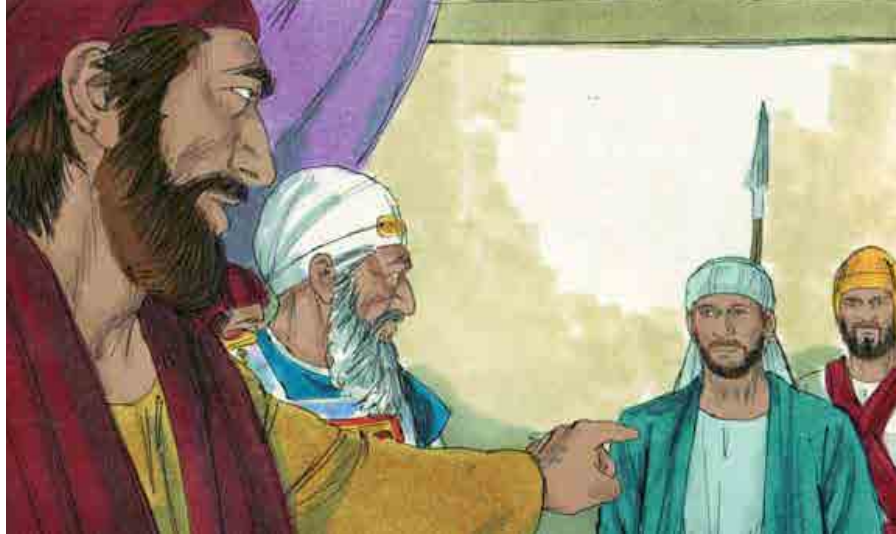
Jedan od vođa rane Crkve bio je čovjek koji se zvao Stjepan. Uživao je dobar ugled među ljudima i bio je pun Duha Svetoga i mudrosti. Stjepan je činio mnoga čude- sa i uvjerljivo tvrdio da ljudi trebaju vjerovati u Isusa.

Una zuvā, pānd Stjepan ānvāca d Isusu, njeiki Židovj karje nu kridja ān Isusu ančiput s s prepirjaskā ku Stjepan. Mult sa nikāžāt š minjtja alu vođilor alu Židovilor d Stjepan. Jej azās: “Auzāt kum rubjaštje rov d Mojsije š d Dimizov!” Daja vođilje alu Židovilor apukat p Stjepan š la dus la popa amarje š la vođilje alu Židovilor, undje još svjedokurj karje minjtje karje rubja d Stjepan.

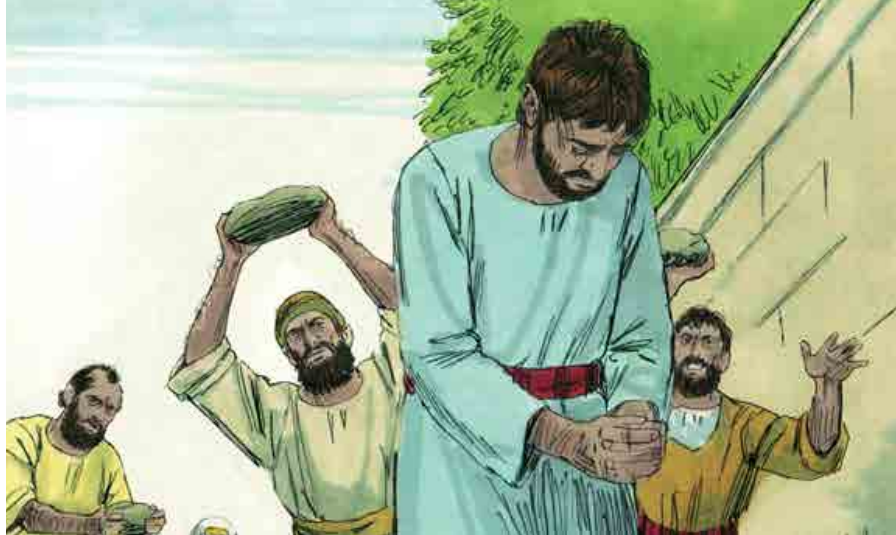

Jednoga dana, dok je Stjepan poučavao o Isusu, neki Židovi koji nisu vjerovali u Isusa počeli su se prepirati sa Stjepanom. Jako su se naljutili i lagali su vjerskim vođama o Stjepanu. Rekli su: „Čuli smo ga kako govori loše o Mojsiju i Bogu!” Stoga su vjerski vođe uhitili Stjepana i odveli ga velikom svećniku i ostalim vođama Židova, gdje je još lažnih svjedoka iznosilo laži o Stjepanu.

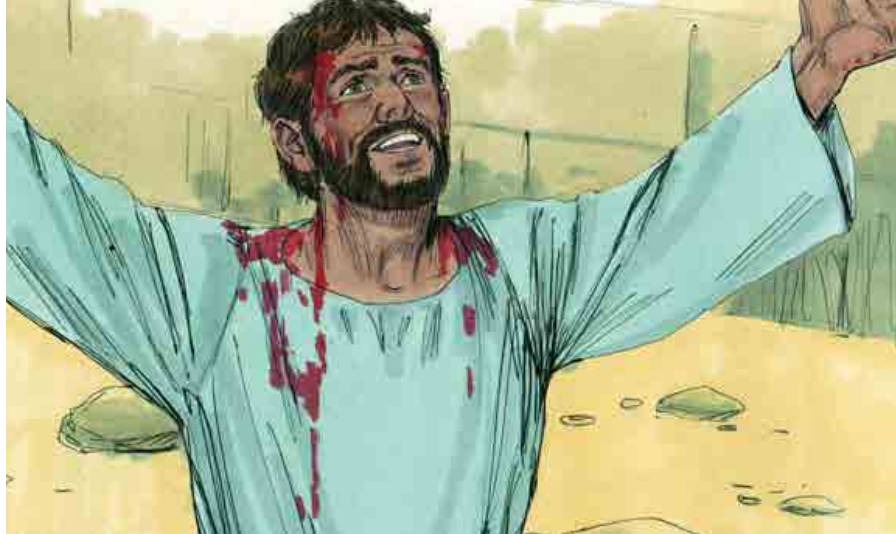
Popa amarje antribat p Stjepan: „Jaštje aja istina će rubjaštje d tinje?” Stjepan azās aša će lja dat d gānd d multje marj stvarurj karje Dimizov afukut, dāla vřijamja alu Abraham pānla vřijamja alu Isusuluj, š k narodu alu Dimizov stalno nu skulta. Atunča azās: „Voj lumjo d kapurj alji tarj š karje vu pobunic uvijek odbacāc p Sufljetu alu Svānt, baš kašā kum sāmānca avuastrā uvijek odbacāt p Dimizov š aumurāt p prorokurlje aluj. Ali, voj asfukut nješto maj rov d jej! Voj asmurāt p Mesija!”

Veliki svećenik je pitao Stjepana: „Je li istina to što govore o tebi?” Stjepan je odgovorio tako što ih je podsjetio na mnoge velike stvari koje je Bog učinio, od Abrahama do Isusova vremena, te da je Božji narod neprestano bio neposlušan. Onda je rekao: „Vi tvrdoglavi i pobunjenički ljudi uvijek odbacujete Duha Svetoga, baš kao što su vaši preci uvijek odbacivali Boga i ubijali njegove proroke. No, vi ste učinili nešto puno gore od njih! Vi ste ubili Mesiju!”

Kănd vođilje alu Židovilor
aja uzăt, aša sa nikăžăt k
apus mănilje pisti urjajke
š ăntarje striga. L adus
p Stjepan afar dăn trg š
arunkat buluvanjī p jel s
puată s l umuară.

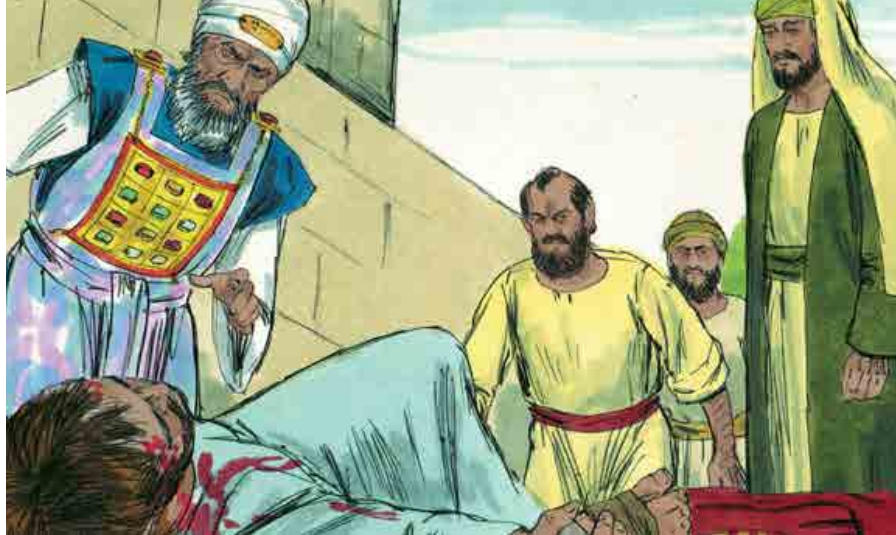
*Kada su vjerski vođe to čuli,
tako su se naljutili da su po-
krili uši i glasno vikali. Od-
vukli su Stjepana izvan gra-
da i bacali kamenje na njega
ne bi li ga ubili.*

Pänd Stjepan murja, astrigat: „Isusulje, primjaštje sufljetu alu mjov!” Akăzut p žănukj š jar astrigat: „Domnulje, nu računja asta grešală pântruv jej!” Atunča amurit.

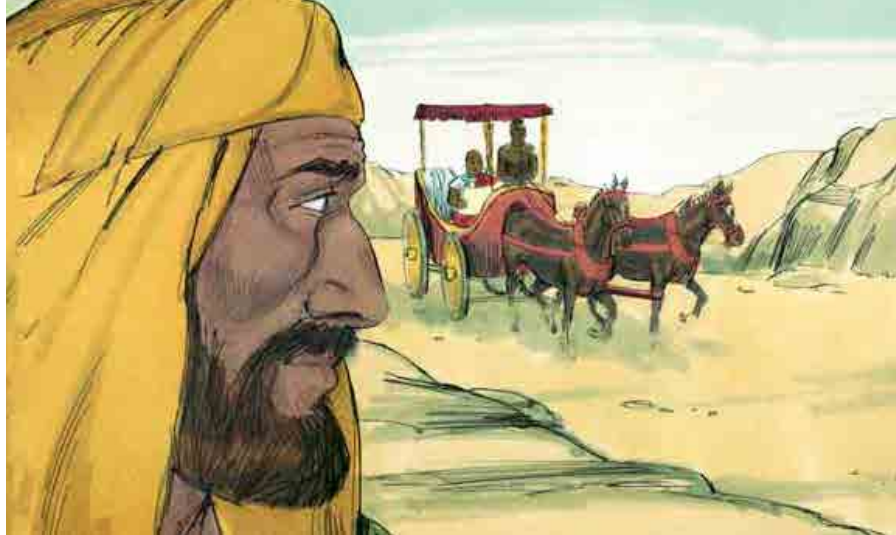

Dok je Stjepan umirao, povikao je: „Isuse, primi moj duh!” Tada je pao na koljena i opet povikao: „Gospodaru, ne računaj ovaj grijeh protiv njih!” Onda je umro.

Unu tănăr, karje sa kimat Savao, sa slažăt ku lumjaja karje amurăt p Stjepan š păza cualjilje alor pând jej runka buluvANJI p jel. Ăn zuvaja, multă lumje Ăn Jeruzalem ančiput s putirjaskă p učenikurlje alu Isusuluj, š lumja karje krjadje Ăn Isusu afuđit la altu lok. Ali jar rubja d Isusu undje god pljika.

Jedan mladić, koji se zvao Savao, složio se s ljudima koji su ubili Stjepana i čuvao je njihovu odjeću dok su ga oni kamenovali. Toga dana, mnogi su ljudi u Jeruzalemu počeli progoniti Isusove sljedbenike, pa su vjernici pobjegli na druga mjesta. No, unatoč tome, propovijedali su o Isusu gdje god su išli.

Unu učenik alu Isusuluj karje sa kimat Filip, afost unu dala alja karje krjadje karje afudit dan Jeruzalem an vrijamjaja d putirjala. Apljikat an Samarija, a anklo rubja d Isusu s mulc inš afost spasac. Atunča una zuva anđelu alu Dimizov azas alu Filip s pljače la njeka cesta an pustinje. Pand Filip asa amubla p drum, avizut p neki važni službenik dan Etiopija karje s vuza an kočija aluj. Sufljetu alu Svant azas alu Filip s pljače s s rubjaska ku omusta.

Jedan Isusov učenik koji se zvao Filip, bio je jedan od onih vjernika koji su pobjegli iz Jeruzalema tijekom progonstva. Otišao je u Samariju, a tamo je propovijedao o Isusu i mnogi su bili spašeni. Onda je jednog dana anđeo Božji rekao Filipu da ode na neku određenu cestu u pustinji. Dok je Filip tako hodao po cesti, vidio je važnog službenika iz Etiopije koji se vozio u svojoj kočiji. Duh Sveti je rekao Filipu da ode i razgovara s ovim čovjekom.

Pänd Filip s približa la kočije, auzāt omu dān Etiopija kum čitjaštje dān knjigā karje askris proroku Izaija. Omu ačitit: “La dus kašā vuaja la klanje, a kašā kum je vuaja tākutā, aša nič jel na zās nič ān vorbā. Nepošteno sa ponašāt kātrā jel š nu la poštujit. Ja lat životu.”

Dok je Filip prilazio kočiji, čuo je Etiopljanina kako čita iz knjige koju je napisao prorok Izaija. Čovjek je čitao: „Vodili su ga kao janje na klanje, a kao što je janje tiho, tako ni on nije rekao ni riječi. Nepošteno su se ponijeli prema njemu i nisu ga poštovali. Oduzeli su mu život.”

Filip antribat p omu dān Etiopija: “Razumještj će čitještj?” Omu dān Etiopija azās: “Nu. Nu pot s razumjesk akā njeko nu mi objasnjaštje. Mārog d tinje, vinā š šāz pānglā minje. Dal Izaija skrija d jel ili d njeko altu?”

Filip je pitao Etiopljanina: „Razumiješ li što čitaš?” Etiopljanin mu je odgovorio: „Ne. Ne mogu razumjeti ako mi netko ne objasni. Molim te, dođi i sjedni kraj mene. Je li Izaija pisao o sebi ili o nekome drugome?”

Filip alu omuluj dān Etiopija
ja objasnit k Izaija askris d
Isusu. Filip akoristit š altje
Pismje s ji zākā Bunā vorbā
d Isusu.

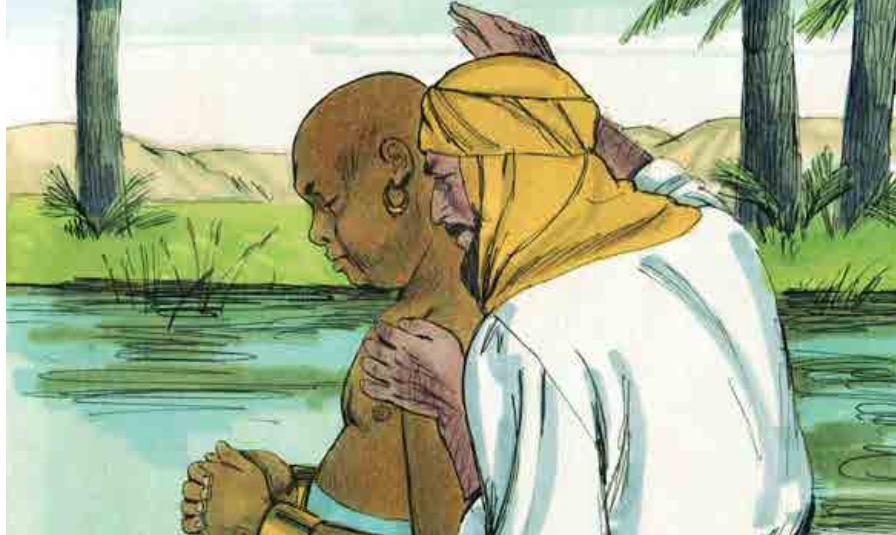

*Filip je Etiopljaninu objasnio
da je Izaija pisao o Isusu. Fi-
lip je koristio i druga Pisma
da mu kaž e radosnu vijest
o Isusu.*

Pänd Filip š omu dän Etiopija aputujit, avinjit la njeka apă. Omu dän Etiopija azäs: „Ujtitje, jatje apa! Pot s fiuv bätizat?” Atunča azäs alu vozačuluj s zaustavjaskă kočija.

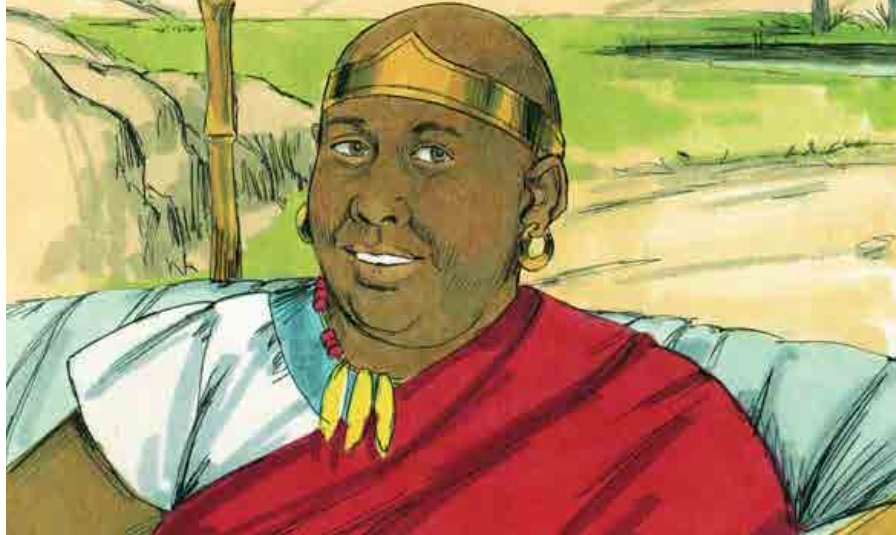
Dok su Filip i Etiopljanin putovali, došli su do neke vode. Etiopljanin je rekao: „Gle, eno vode! Mogu li biti kršten?” Tada je rekao vozaču da zaustavi kočiju.

Känd auntrat än apă, Filip
bătizat p omu dăn Etiopija.
Dăpă aja känd aișăt dăn apă,
Sufljetu alu Svănt dăturdată
adus p Filip dăpartje la
altu lok undje anastavit s
rubjaskă alu lumjej d Isusu.

*Kada su sišli u vodu, Filip je
krstio Etiopljanina. Nakon
što su izašli iz vode, Duh Sve-
ti je odjednom odnio Filipa
daleko na drugo mjesto gdje
je nastavio govoriti ljudima
o Isusu.*

Omu dān Etiopija anastavit
s putujaskā kātri kasa aluj,
nurukos će kunuaštje p
Isusu.

*Etiopljanin je nastavio puto-
vati prema svome domu, sre-
tan što poznaje Isusa.*

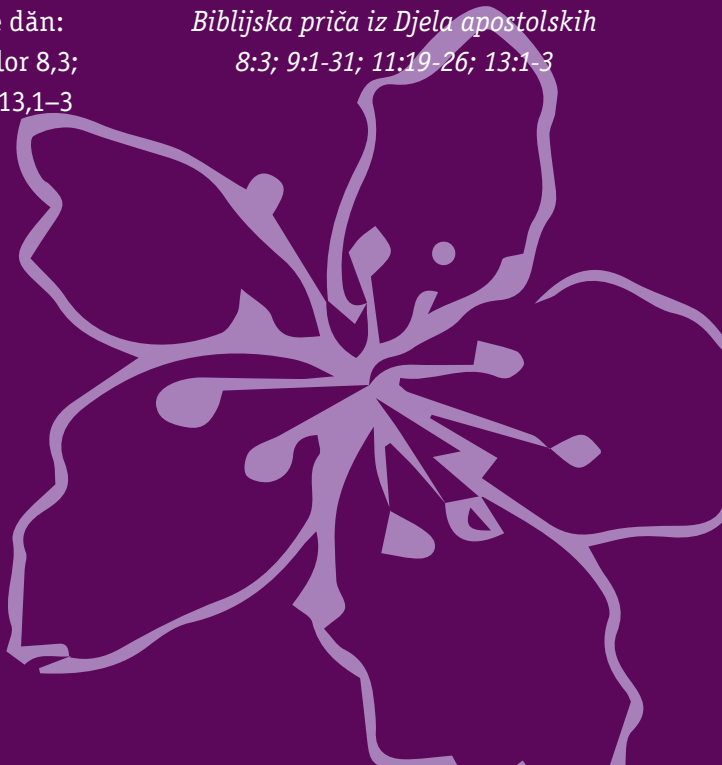
46

**Pavao apostanit
kršćanin**

***Pavao postaje
kršćanin***

Vorba dăn Biblije dăn:
Djela alu Apostolilor 8,3;
9,1-31; 11,19-26; 13,1-3

*Biblijska priča iz Djela apostolskih
8:3; 9:1-31; 11:19-26; 13:1-3*

Savao afost ăla tănurula karje apazăt cualjilje alu lumjej karje amurăt p Stjepan. Jel na krizut ăn Isusu, pa putirja p lumja karje krjadje ăn Isusu. Apljikat dăla kasă pănla kasă ăn Jeruzalem s apuče š omurj š mujerj š s lji arunče ăn kisuarje. Popa amarje alu Savao adopustit s pljače ăn trg Damask kum š ănklo apuka p kršćani š s lja duče ăndrăt ăn Jeruzalem.

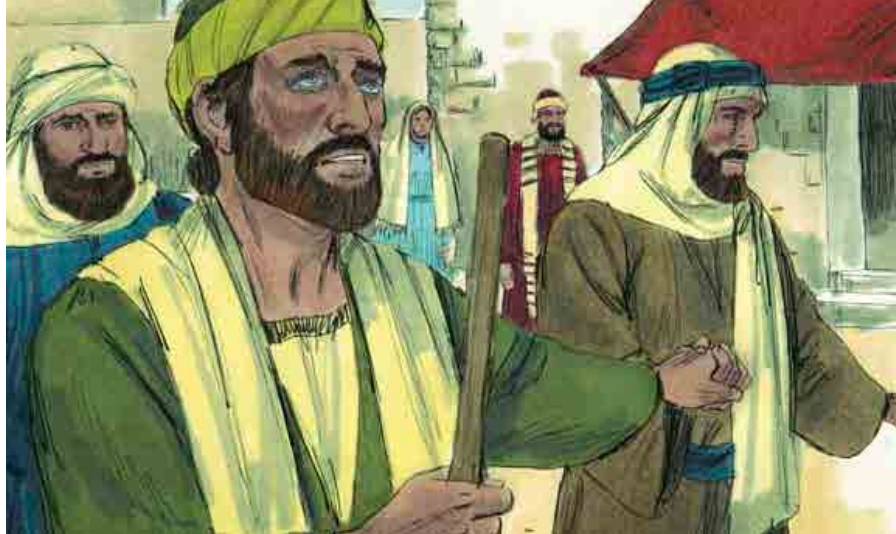

Savao je bio onaj mladić koji je čuvao odjeću ljudi koji su ubili Stjepana. On nije vjerovao u Isusa, pa je progonio vjernike. Išao je od kuće do kuće u Jeruzalemu da bi uhitio i muškarce i žene i bacio ih u zatvor. Veliki svećenik je Savlu dao dopuštenje da ode u grad Damask kako bi i ondje uhitio kršćane i doveo ih nazad u Jeruzalem.

Pänd Savao afost p drum
 ăn Damask, sjajna lumină
 azasjajit dăn čerj pisti tot
 pānglă jel, aša ča kăzut
 p pāmănt. Savao auzăt p
 njeko kum rubjaštje: „Savle!
 Savle! Dăče m progonještj?”
 Savao antribat: „Činje ješt
 tu, Domnulje?” Isusu ja zăs:
 „Jo sânt Isusu. Tu p minje m
 progonještj!”

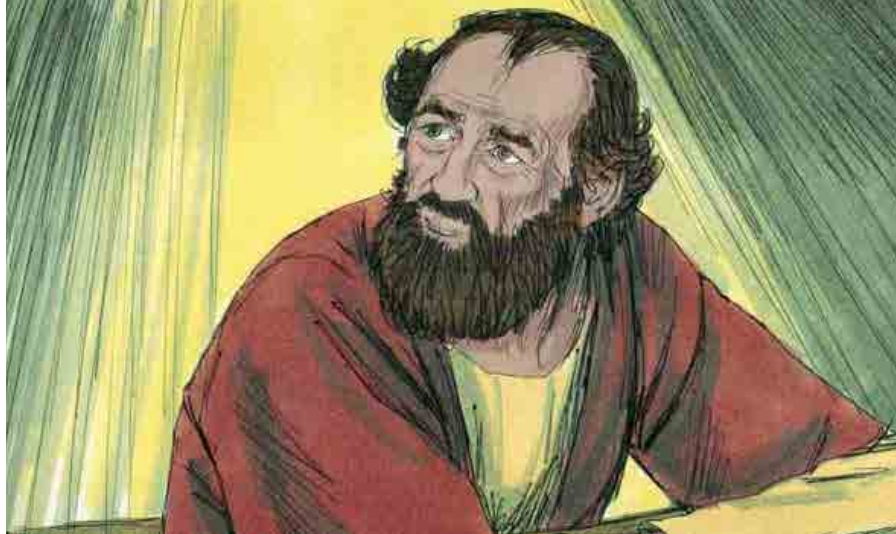
*Dok je Savao putovao za Da-
 mask, sjajno svjetlo s neba
 zasjalo je svuda oko njega,
 tako da je pao na zemlju. Sa-
 vao je čuo nekoga kako go-
 vori: „Savle! Savle! Zašto me
 progoniš?” Savao je pitao:
 „Tko si ti, Gospodaru?” Isus
 mu je odgovorio: „Ja sam
 Isus. Ti mene progoniš!”*

Känd Savao sa skulat, na putut s vjadă. Ortači aluj la dus ăn Damask. Savao nimika na mănkat š na but trje (3) zălje.

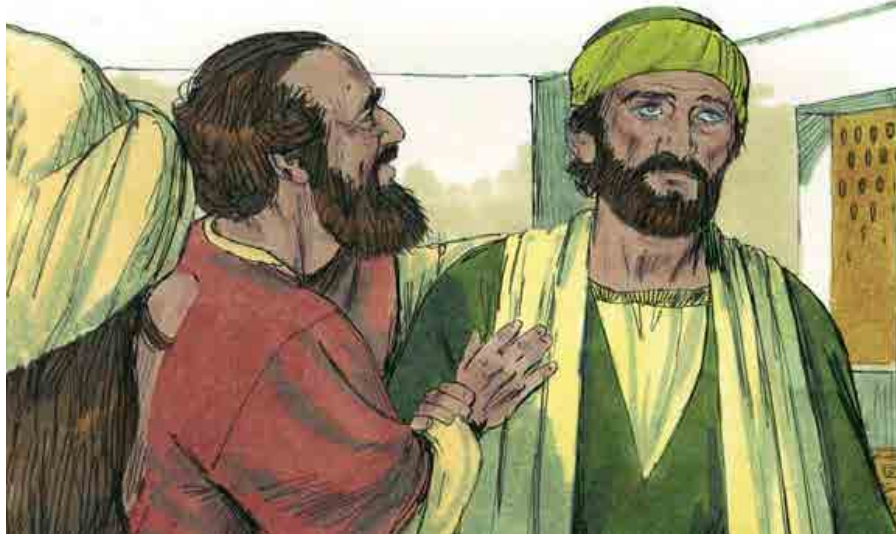

Kad je Savao ustao, nije mogao vidjeti. Njegovi prijatelji su ga odveli u Damask. Savao nije ništa ni jeo ni pio tri dana.

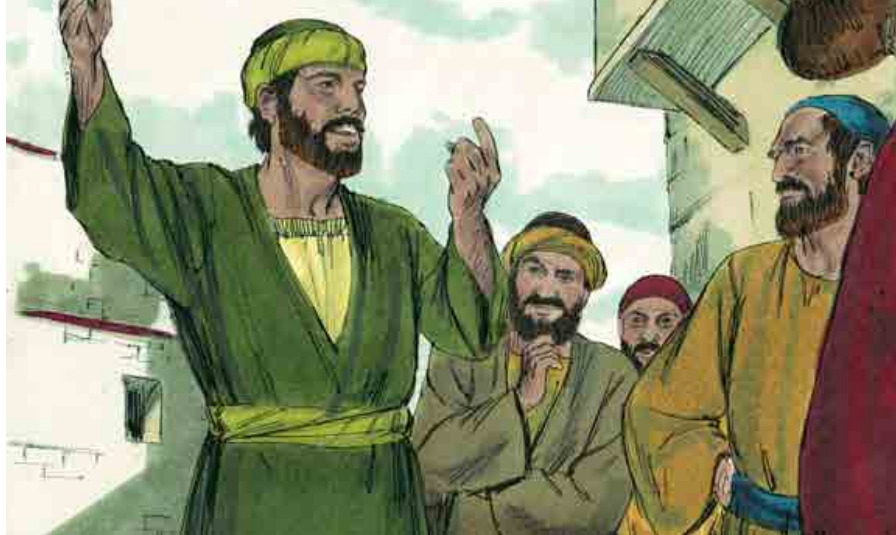
Ān Damask atrijit učeniku
 karje s kima Ananija.
 Dimizov ja zās: “Fuđ ān
 kasā undje Savao. Punje
 mānilje alji tjalje p jel s
 puatā jar s vjadā.” Ali,
 Ananija ja zās: “Domnulje,
 auzāt kum omusta progonja
 p lumja karje krjadje.”
 Dimizov ja zās: “Fuđ! Lam
 kuljes s rubjaskā d minje
 alu Židovilor š alu lumjej
 dān alcā narod. Jel mult osā
 trpjaskā dān minje.”

*U Damasku je živio učenik
 koji se zvao Ananija. Bog mu
 je rekao: „Idi u kuću gdje
 je Savao odsjeo. Stavi svoje
 ruke na njega da bi on mo-
 gao ponovno vidjeti.” Među-
 tim, Ananija je rekao: „Gos-
 podaru, čuo sam kako je ovaj
 čovjek progonio vjernike.”
 Bog mu je odgovorio: „Idi!
 Odabrao sam ga da objavljuje
 moje ime Židovima i ljudima
 iz drugih naroda. On će mno-
 go trpjeti za moje ime.”*

Daja Ananija apljikat la Savao, apus mǎnilje aluj p jel š azās: “Isusu karje c sa pokazāt p drum akuma ma trimjes s c āntork vidu š s fi ispunit ku Sufljetu alu Svānt.” Savao odma aputut s vjadā, a Ananija la bātizat. Atunča Savao nješto amānkat š snaga ji sa antors.

Stoga je Ananija otišao Savlu, stavio ruke na njega i rekao: „Isus koji ti se objavio na putu ovamo poslao me da ti se vrati vid i da budeš ispunjen Duhom Svetim.” Savao je odmah mogao vidjeti, a Ananija ga je krstio. Onda je Savao nešto pojeo i snaga mu se vratila.

Savao odma ančiput s rubjaskä alu Židovilor än Damask: "Isusu je Bijatu alu Dimizov!" Židovi sa mirat k omu karje apokušät s uništjaskä p lumja karje krjadje akuma krjadje än Isusu! Savao rubja ku Židovi s dokazaskä k je Isusu Mesija.

Savao je odmah počeo propovijedati Židovima u Damasku, govoreći: „Isus je Sin Božji!” Židovi su bili zadivljeni da čovjek koji je pokušavao uništiti vjernike sada isto vjeruje u Isusa! Savao je raspravljao sa Židovima, dokazujući da Isus jest Mesija.

Dăpă multje zălje, Židovi afukut planu s umuară p Savao. Atrimjes p lumja s l kată p ušă alu trguluj kum la umura. Ali, Savao auzăt d planula, aša k ortači aluj ja žutat s fugă. Una nuaptje, la slubuzăt pisti zid ăn košară. Dăpă aja kănd Savao afuđit dăn Damask, anastavit s rubjaskă d Isusu.

Nakon mnogo dana, Židovi su skovali plan da ubiju Savla. Poslali su ljude da ga traže na gradskim vratima kako bi ga ubili. No, Savao je čuo za taj plan, tako da su mu njegovi prijatelji pomogli pobjeći. Jedne noći, spustili su ga preko zidina u košari. Nakon što je Savao pobjegao iz Damaska, nastavio je propovijedati o Isusu.

Savao apljikat ăn Jeruzalem s s găsaskă ku učenikurlje alu Isusuluj, ali alor lji irja frikă d jel. Atunča omu karje krjadje karje s kima Barnaba adus p Savao la apostoli š lja zăs kum Savao capăn rubjaštje ăn Damask. Dăpă aja, učenikurlje aprihvatit p Savao.

Savao je otišao u Jeruzalem da bi se susreo s učenicima, ali oni su ga se bojali. Tada je vjernik koji se zvao Barnaba odveo Savla k apostolima i rekao im kako je Savao hrabro propovijedao u Damasku. Nakon toga, učenici su prihvatili Savla.

Njeki lumje karje krjadje karje afuđit dāla putirjalā ān Jeruzalem, apljikat ān trg Antiohija š rubja d Isusu. Maj multā lumje ān Antiohija na fost Židovj, ali p prvi put mult dāla jej apostanit lumje karje krjadje. Barnaba š Savao apljikat ānklo s ānvacā p ālja nuavje lumje karje krjadje ān Isusu š ažutā alu lumjej s krjadje maj binje ān Isusu. Akuma ān Antiohija lumja karje krjadje ān Isusu prvi put s kima “krščani”.

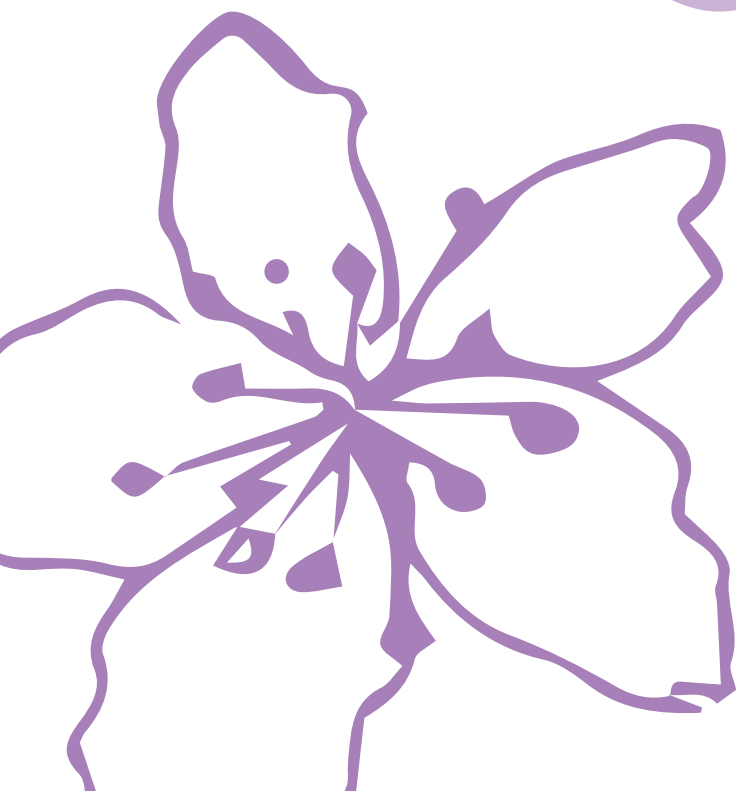
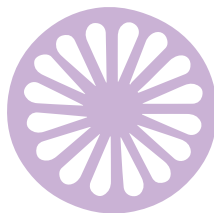
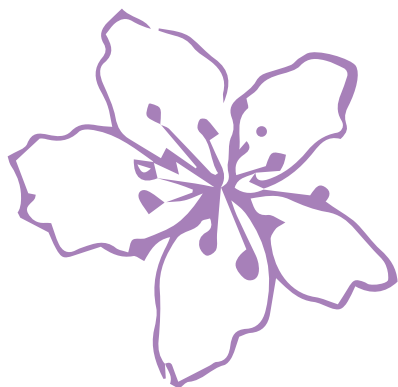
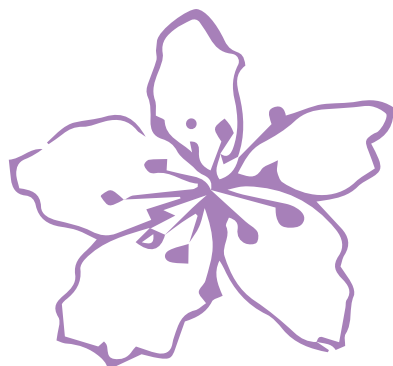

Neki vjernici koji su pobjegli od progonstva u Jeruzalemu, otišli su daleko u grad Antiohiju i propovijedali o Isusu. Većina ljudi u Antiohiji nisu bili Židovi, ali, po prvi puta, puno je njih također postalo vjernicima. Barnaba i Savao su otišli tamo da bi poučili te nove vjernike više o Isusu i osnažili crkvu. Upravo su u Antiohiji oni koji vjeruju u Isusa prvi puta bili prozvani „kršćani”.

Una zuvã, pãnd kršćani ân Antiohija apostit š s ruga, Sufljetu alu Svântuluj lja zãs: "Odvojic p Barnaba š p Savao s fakã djela p karje ljam kuljes." Daja lumja karje krjadje ân Antiohija sa rugat d Barnaba š d Savao, š lumja karje krjadje apus mãnilje p jej s lji blagoslovjaskã. Lja trimjes s rubjaskã Bunã vorbã d Isusu p multje altje lokurj. Barnaba š Savao ân vãca p lumja d altje narodurj, š mulc inš akritzut ân Isusu.

Jednog dana, dok su kršćani u Antiohiji postili i molili, Duh Sveti im je rekao: „Odvojite mi Barnabu i Savla da rade djelo na koje sam ih pozvao.” Stoga se crkva u Antiohiji molila za Barnabu i Savla, i vjernici su položili ruke na njih da ih blagoslove. Poslali su ih da propovijedaju radosnu vijest o Isusu na mnogim drugim mjestima. Barnaba i Savao su poučavali ljude iz različitih naroda, i mnogi su povjerovali u Isusa.

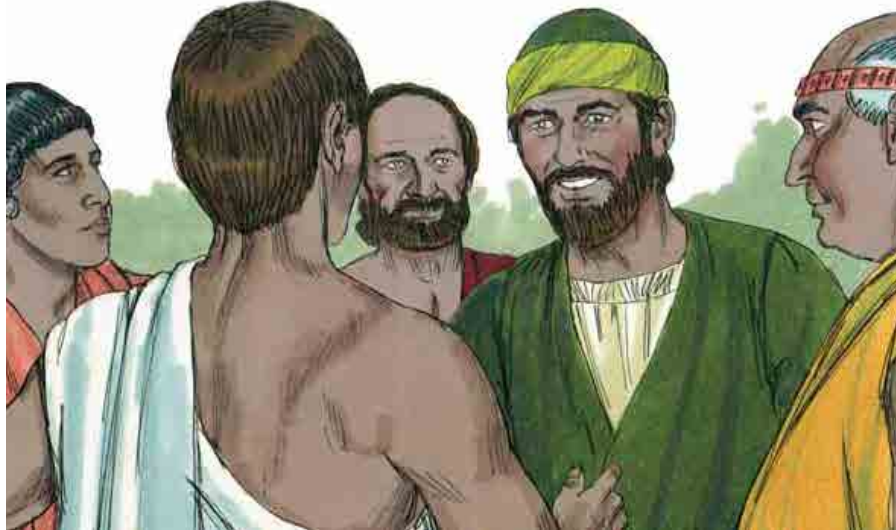
Pavao š Sila ăn Filipi

Vorba ăăn Biblije ăăn:
Djela alu Apostolilor 16,11–40

Pavao i Sila u Filipima

*Biblijska priča iz
Djela apostolskih 16:11-40*

Pänd Savao putuja pisti cara alu Rimuluj, ančiput s koristjaskä rimsko lumilje aluj "Pavao". Una zuvă, Pavao š ortaku aluj, Sila, apljikat än trg Filipi s rubjaskä Bună vorbă d Isusu. Apljikat la lok pänglä apă dăpă trg, undje s strändă lumja la rugală. Änklo angäsät p mujarje karje s kima Lidija. Ja vindja. Avrut š slavja p Dimizov.

Dok je Savao putovao kroz Rimsko carstvo, počeo je koristiti svoje rimsko ime „Pavao”. Jednoga dana, Pavao i njegov prijatelj Sila otišli su u grad Filipe da navijeste radosnu vijest o Isusu. Otišli su na mjesto pored rijeke izvan grada, gdje su se ljudi okupljali na molitvu. Ondje su sreli ženu koja se zvala Lidija, a koja je bila trgovkinja. Voljela je i štovala Boga.

Dimizov adiškis inima alu Lidije s krjadje än porukă d Isusu, Lidija š p familija alu je afost bătizac. Ja akimat p Pavao š p Sila s rămăje än kasa alu je, aša k je arămas la ja š la familija alu je.

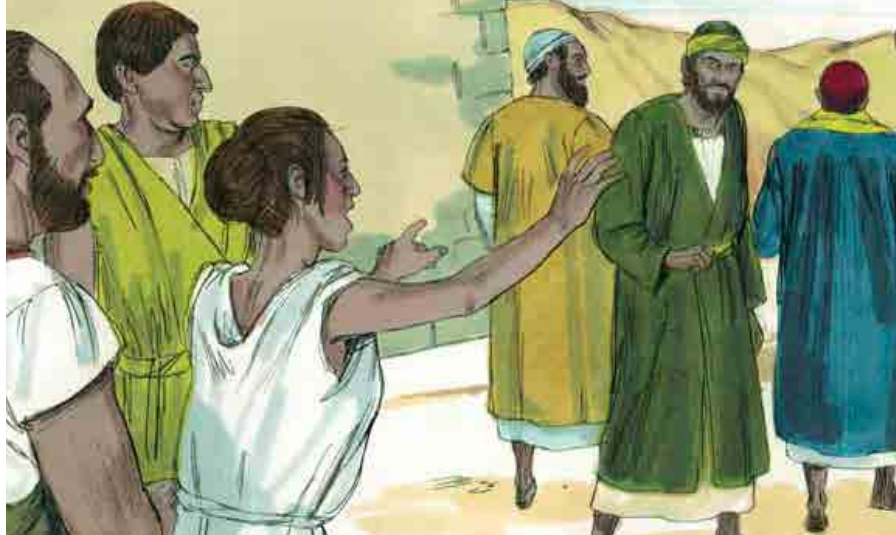
Bog je otvorio Lidijino srce da bi vjerovala poruci o Isusu, te su se ona i njena obitelj krstili. Ona je pozvala Pavla i Silu da ostanu u njevoj kući, tako da su oni ostali kod nje i njene obitelji.

Pavao š Sila često s gäsa ku lumja la lok d rugalä. Tuatä zuvä pänd umbla änklo, lji pratja una argatä än karje irja sufljetu alu rov. Ku pomoću alu sufljetu alu rov, predvidja alu lumje će osä lji fije, š aša alu gospodarulje alu je zaradja multje banj kašä njeko činje rubja alu lumje će osä s dogodjaskä än budućnost.

Pavao i Sila su se često sretali s ljudima na mjestu za molitvu. Svaki dan dok su hodali do tamo, slijedila bi ih jedna ropkinja opsjednuta demonom. Uz pomoć toga demona, predviđala je ljudima budućnost, pa je tako svojim gospodarima zarađivala mnogo novca kao gatara.

Pänd jej aša umbla, argata astrigat: "Äštja lumje je argacä alu Dimizov Maj marje. Rubjaštje vuavä planu alu Dimizov d spasjala!" Aja fiča aša maj mult vorj, k alu Pavao aja adosadit.

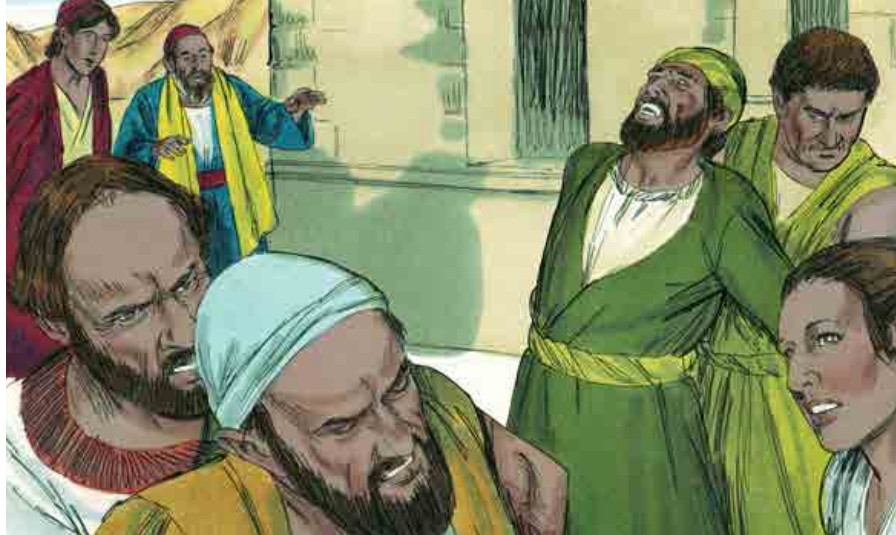
Dok su oni tako hodali, ropkinja je vikala: „Ovi ljudi su sluge Boga Svevišnjega. Navješćuju vam Božji plan spašenja!” To je radila tako često, da je Pavlu to dosadilo.

Una zuvă, känd argat ančiput s stridje, Pavao sa okrnit kătri ja š azăs alu sufljetu alu rov karje afost ăn ja: “Ăn lumilje alu Isusuluj, ješ dăn ja!” Sufljetu alu rov odma alăsato.

Napokon jednog dana, kad je ropkinja počela vikati, Pavao se okrenuo prema njoj i rekao demonu koji je bio u njoj: „U Isusovo ime, izađi iz nje.” Demon ju je odmah napustio.

Lumja karje afost
gospodarurlje alu argataja
mult sa nikižāt! Ashvatit
k ja frzdā sufljetu alu rov
nu puatje s lji zākā če osā s
dogodjaskā ān buduċnost.
Aja aznaċit k lumja viŝe
nusā vrja s lji dja banji
kum lji zāċa aja če osā lji s
dogodjaskā.

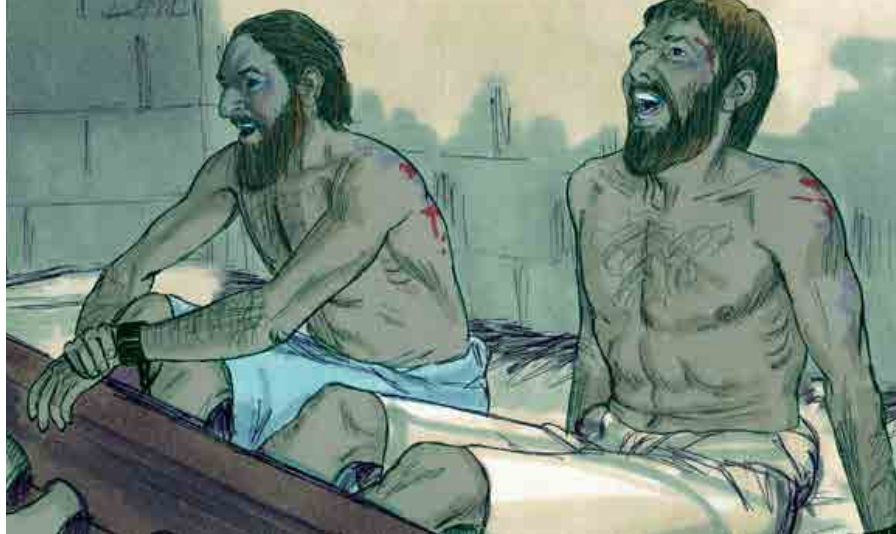

*Ljudi koji su bili vlasnici te
ropkinje jako su se naljutili!
Shvatili su da ona bez demo-
na više neće moći prorica-
ti ljudima buduċnost. To je
znaċilo da im ljudi više neće
davati novac kako bi im ona
rekla ŝto će im se dogoditi.*

Daja gospodarurije alu
argatāj adus p Pavao š p
Sila la vlastu alu rimuluj,
karje lja butut š lja pus ān
kisuarje.

*Zato su vlasnici te ropkinje
odveli Pavla i Silu rimskim
vlastima, koji su ih istukli
i bacili u zatvor.*

Apus p Pavao š p Sila ān
kisuarje karje irja maj binje
pāzāt, š čak lja pus lanacurj
la pičuarje. Ali, jej kasno ān
nuaptje slavja p Dimizov ku
kāntičilje.

*Stavili su Pavla i Silu u naj-
čuvaniji dio zatvora, a čak su
im okovali noge. Ipak, oni su
usred noći pjesmom slavili
Boga.*

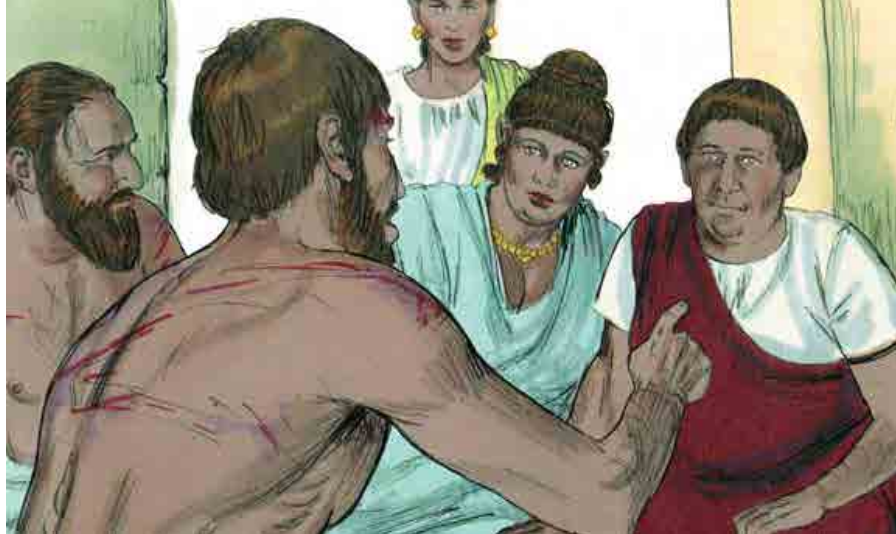
Dăturdată afost marje
potres! Tuatje ušilje ăn
kisuarje sa diškis š akăzut
lanacurlje dăpă toc karje
irja ăn kisuarje.

*Odjednom je nastao jak po-
tres! Sva vrata u zatvoru su
se otvorila i spali su lanci sa
svih zatvorenika.*

Službeniku karje irja zadužāt d kisuarje sa skulat, a känd avizut k je tuatje ušilje alu kisuarjej afost diškisje, sa spirjat! Agāndit k toc dān kisuarje afuđit, pa avrut s s muarje. (Aštijut k vlastu alu rimuluj osā l umurā fi adopustit alu lumjej dān kisuarje s fugā.) Ali, Pavao la vizut š astrigat: "Stāj! Nu t ozljidja. Toc noj ištjem aiča."

Tamničar se probudio, a kad je vidio da su sva vrata zatvora bila otvorena, bio je prestravljen! Mislio je da su svi zatvorenici pobjegli, pa se planirao ubiti. (Znao je da bi ga rimske vlasti ubile da je dopustio zatvorenici-ma da pobjegnu.) No, Pavao ga je vidio i povikao: „Stani! Nemoj se ozlijediti. Svi smo ovdje.”

Službeniku karje irja zadužāt d kisuarje atrimurat pānd avinjit la Pavao š la Sila, š lja tribat: "Če mora s fak s fiuv spasāt dāla grešala amja?" Pavao azās: "Krjadje ān Domnu, Isusu, š osā t spasāštj š tu š familija ata." Atunča službeniku adus p Pavao š p Sila ān kasa aluj š lja spālat rānilje. Pavao rubja Bunā vorbā d Isusu alu toc ān kasa aluj.

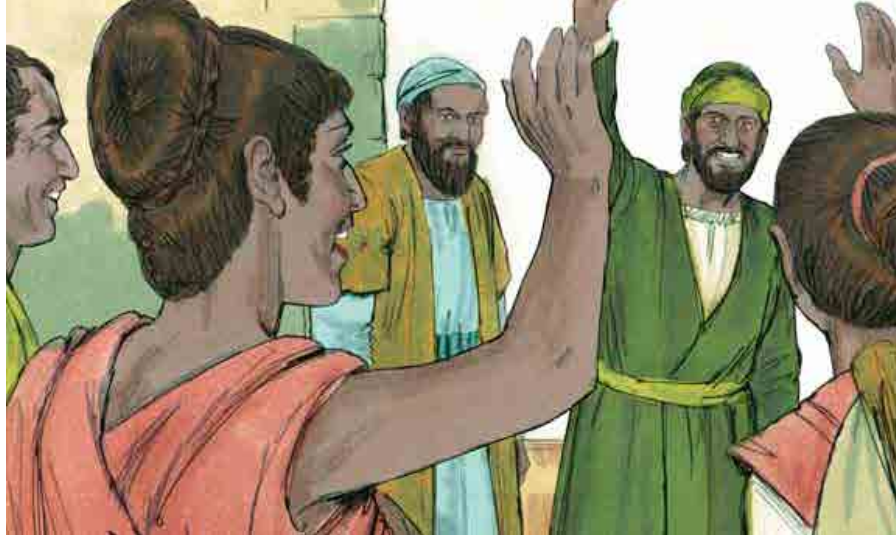
Tamničar se tresao dok je prilazio Pavlu i Sili, pa ih je upitao: „Što moram učiniti da budem spašen?” Pavao je odgovorio: „Vjeruj u Isusa, Gospodara, pa ćeš se spasiti i ti i tvoja obitelj.” Onda je tamničar odveo Pavla i Silu u svoj dom i oprao im rane. Pavao je propovijedao radosnu vijest o Isusu svima u njegovoj kući.

Službeniku karje irja zadužat d kisuarje š tuatā familija aluj akrizut ān Isusu š afost bātizac. Atunča službeniku adat alu Pavao š alu Silāj nješto d mänkāt š una s bukura.

Tamničar i njegova cijela obitelj povjerovali su u Isusa i bili su kršteni. Onda je tamničar Pavlu i Sili dao nešto za jelo i zajedno su se radovali.

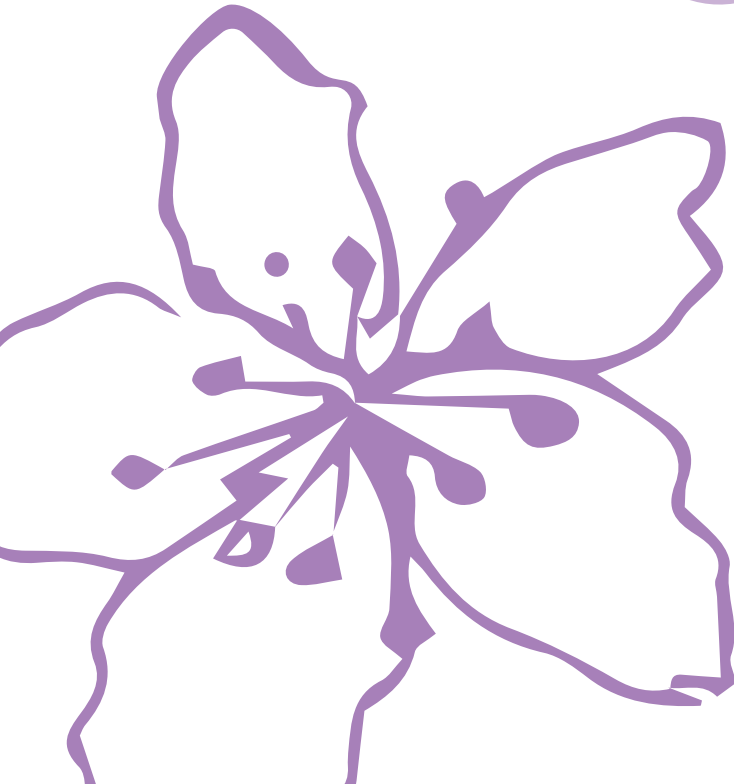
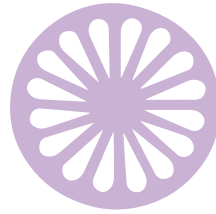
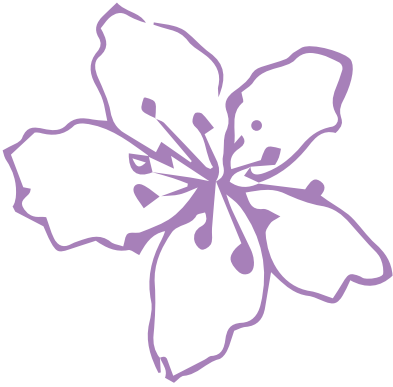
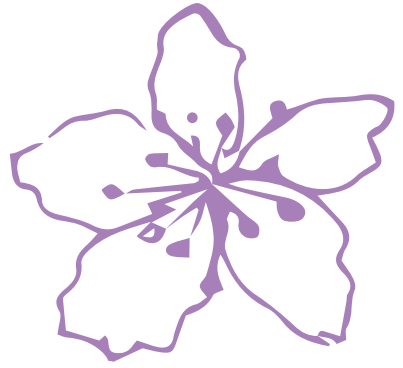
Alta zuvā, upravitelji alu
trguluj aoslobodit p Pavao š
p Sila dān kisuarje š lja zās
s napustjaskā Filipi. Pavao š
Sila apositit p Lidija š pa altje
ortačj, š atunča anapustit
trgu. Lumja p multje lokurj
punja urjajke la Bunā vorba
d Isusu, š maj mult lumje
kridja ān jel.

*Sljedeći dan, upravitelji gra-
da su oslobodili Pavla i Silu
iz zatvora i rekli im da na-
puste Filipe. Pavao i Sila su
posjetili Lidiju i neke druge
prijatelje, a onda su napusti-
li grad. Radosna vijest o Isu-
su nastavila se širiti, a Crkva
je nastavila rasti.*

Pavao š altje sljedbenikurj alu Isusuluj putuja ān multje trgurj, rubja š ānvāca p lumja d Bunā vorba d Isusu. Isto aša, askris multje pismje alu bisjarikje kum ohrabrja š ānvāca p lumja karje krjadje. Njeka dāla alja pismje apostanit knjige ān Biblije.

Pavao i drugi kršćanski vođe putovali su u mnoge gradove, propovijedajući i poučavajući ljude radosnoj vijesti o Isusu. Isto tako, napisali su mnoga pisma kako bi ohrabрили i poučili vjernike u crkvama. Neka od tih pisama postala su knjige u Bibliji.

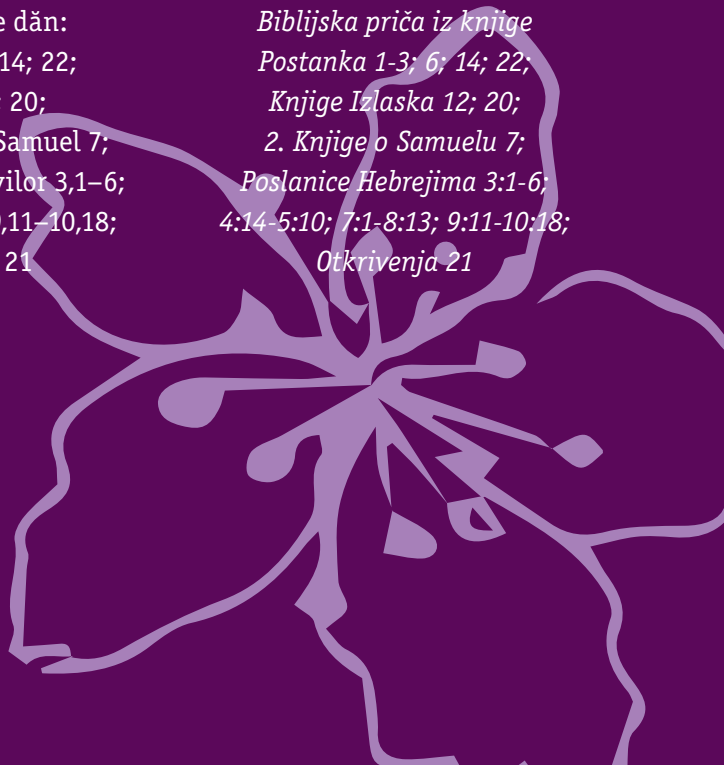

**Isusu je Mesija
karje je obečit**

***Isus je obečani
Mesija***

Vorba dān Biblije dān:
Postanak 1–3; 6; 14; 22;
š dān Išjala 12; 20;
š dān Alta knjigā d Samuel 7;
š dān Pisma alu Židovilor 3,1–6;
4,14–5,10; 7,1–8,13; 9,11–10,18;
š dān Otkrijit 21

*Biblijska priča iz knjige
Postanka 1-3; 6; 14; 22;
Knjige Izlaska 12; 20;
2. Knjige o Samuelu 7;
Poslanice Hebrejima 3:1-6;
4:14-5:10; 7:1-8:13; 9:11-10:18;
Otkrivenja 21*

Känd Dimizov astvorit pământu, tot afost binje. Na fost greșală. Adam ș Eva avrut unu p alt, a avrut ș p Dimizov. Na fost nič buală nič muartje. Dimizov avrut s fije pământu așă.

Kad je Bog stvorio svijet, sve je bilo savršeno. Nije bilo grijeha. Adam i Eva voljeli su jedno drugo, a voljeli su i Boga. Nije bilo ni bolesti ni smrti. Bog je i htio da svijet bude takav.

Sotona arubit pisti šarpje
ān vrt kum ānšāla p Eva.
Ja š Adam atunča agrešāt
pāntruv Dimizov. Š daja če
jej agrešāt, toc p pāmānt
muarje.

*Sotona je progovorio kroz
zmiju u vrtu kako bi zaveo
Evu. Ona i Adam su tada sa-
griješili protiv Boga. Budući
da su sagriješili, svi na ze-
mlji znaju biti bolesni i svi
umiru.*

Š daja će Adam š Eva agrešāt, sa dogodit nješto još maj rov. Apostanit dušmanji alu Dimizov. Daja da tunča tot omu s fače ku grešala š atunča je dušmanu alu Dimizov. Odnosu āntrā Dimizov š lumje afost strikat dān grešalā. Ali, Dimizov avut planu s obnovjaskā āla odnos.

Budući da su Adam i Eva sa-griješili, dogodilo se nešto još gore. Postali su Božji neprijatelji. Zato se od tada svaka osoba rađa s grešnom naravi i ujedno je Božji neprijatelj. Odnos između Boga i ljudi bio je narušen zbog grijeha. Međutim, Bog je imao plan da obnovi taj odnos.

Dimizov aobečit k unu dāla sāmānca alu Evej osā mačinje kapu alu Sotonāj, a Sotona osā ranjaskā ān petā aluj. Aja aznačit k Sotona osā muarā p Mesija, ali Dimizov jar osā l āntuarkā ān život, š Mesija d tot osā mačinā sāla alu Sotonāj. Mult aj maj ānklo, Dimizov aobjavit k je Isusu āla Mesija.

Bog je obećao da će jedan od Evinih potomaka smrskati Sotoninu glavu, a da će Sotona raniti njegovu petu. To je značilo da će Sotona ubiti Mesiju, ali da će ga Bog ponovno vratiti u život, te da će Mesija zauvijek smrskati Sotoninu moć. Mnogo godina kasnije, Bog je objavio da je Isus taj Mesija.

Känd Dimizov auništit tot pământu ku poplava, aprovidit brodu karje osă spasaskă p lumja karje krjadje ăñ jel. Isto aša, toc zaslužaštje s fije uništic pântruv grešala alor, ali Dimizov adat p Isusu s spasaskă p tot ăla karje krjadje ăñ jel.

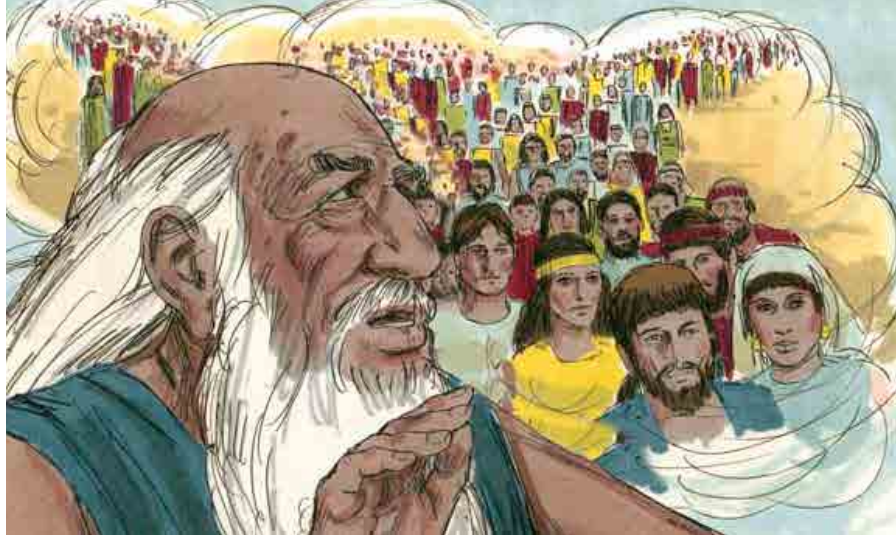

Kad je Bog potopom uništio cijelu Zemlju, providio je brod koji će spasiti ljude koji su vjerovali u njega. Na isti način, svi zaslužuju biti uništeni zbog svojih grijeha, ali Bog je dao Isusa da spasi svakoga tko vjeruje u njega.

Multje usutje aj, popilje na prestanit s prenosaskā žrtvā alu Dimizov d lumje, s pokazaskā kaznā karje zaslužastje pāntruv grešala alor. Ali, alja žrtve na putut s adukā grešala. Isusu je maj marje popā. D razlikā dāla alcā popje, jel adat sāngur p jel kašā jedina žrtvā karje aputut s adukā grešala alu tuatā lumje p pāmānt. Isusu je maj bun popa amarje, k alat kazna d tuatā grešala karje ikada njeko afukut.

Stotinama godina, svećenici su neprestano prinosili žrtve Bogu za ljude, da bi pokazali kaznu koju zaslužuju zbog svojih grijeha. No, te žrtve nisu mogle odnijeti grijeh. Isus je najveći veliki svećenik. Za razliku od drugih svećenika, on je prinio samoga sebe kao jedinu žrtvu koja je mogla odnijeti grijehe svih ljudi na svijetu. Isus je savršeni veliki svećenik, jer je uzeo kaznu za svaki grijeh koji je itko ikad počinio.

Dimizov azäs alu Abraham:
 "Tot narodu alu pämantuluj
 osä fije blagoslovit pisti
 tinje." Isusu afost sämänca
 alu Abraham. Toc narodu
 afost blagoslovit pisti jel,
 k toc karje krjadje än Isusu
 sa spasät dälä grešalä š
 postanještje sämänca alu
 Abraham än sufljet.

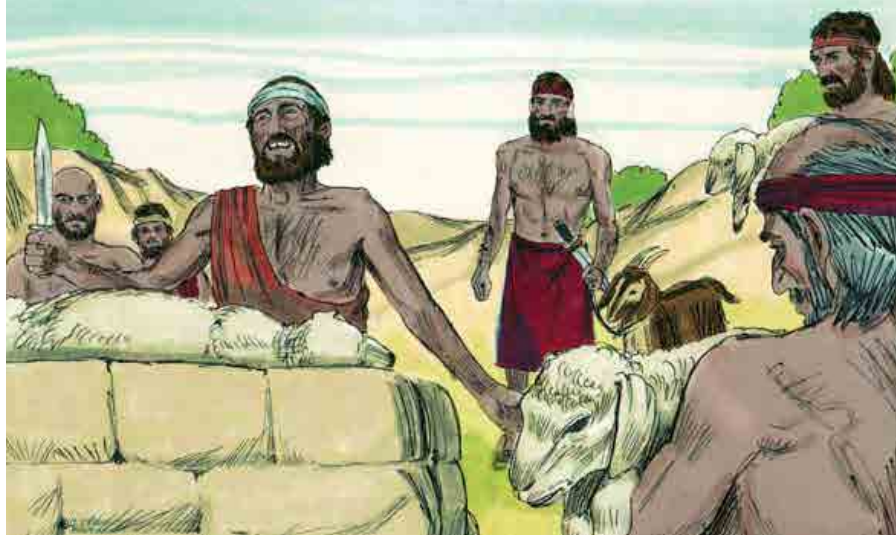
*Bog je rekao Abrahamu: „Svi
 narodi zemlje bit će blagos-
 lovljeni preko tebe.” Isus je
 bio Abrahamov potomak. Svi
 narodi bili su blagoslovljeni
 preko njega, jer svatko tko
 vjeruje u Isusa spašen je od
 grijeha i postaje Abrahamov
 duhovni potomak.*

Känd Dimizov azäs alu Abraham s prinisaskä p bijatu aluj Izak kašä žrtvā, Dimizov aprovidit p mjelu d žrtvā umjesto p bijatu aluj Izak. Toc noj zaslužām s murim d grešala anuastrā! Ali Dimizov adat p Isusu, Vuaja alu Dimizov, kašä žrtva karje muarje umjesto noj.

Kad je Bog rekao Abrahamu da prinese svoga sina Izaka kao žrtvu, Bog je providio jarca za žrtvu umjesto njegovog sina Izaka. Svi mi zaslužujemo umrijeti za svoje grijehe! Ali Bog je dao Isusa, Janje Božje, kao žrtvu koja umire umjesto nas.

Känd Dimizov atrimjes
zadnja kaznă p Egiptat, azăs
alu tuată familija alu Izrael
s taje maj bună vuaje š s
strupjaskă sändilje aluj p
vrh š la upărc la štok la kasa
aluj. Känd Dimizov avizut
sändilje, azaobeđit kăši alor
š na umurăt p fičori alor
karje prvi sa fukut. Āsta
događaj s kima Pasha.

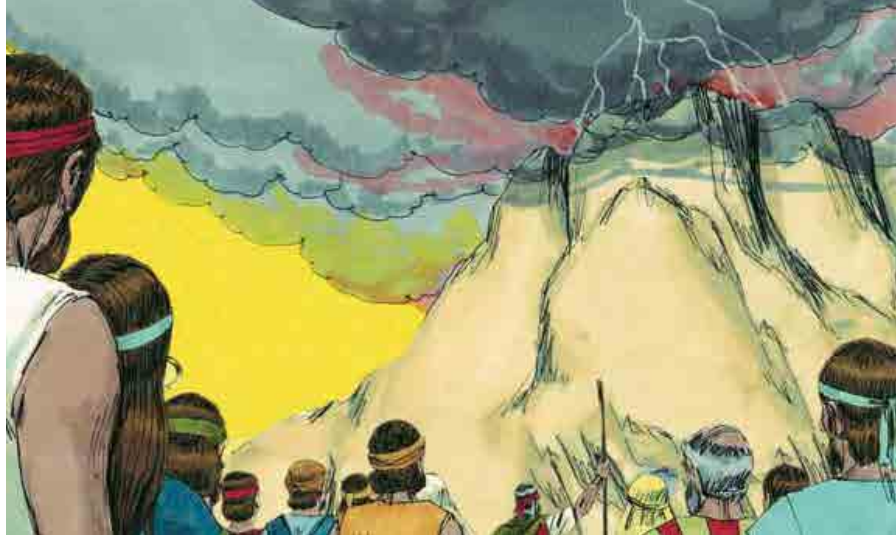
*Kada je Bog poslao zadnju
pošast na Egipat, rekao je
svakoj izraelskoj obitelji da
zakolje savršeno janje i poš-
kropi njegovu krv na vrh i sa
strane dovratka svoje kuće.
Kada je Bog vidio krv, zao-
bišao je njihove kuće i nije
ubio njihove prvorodene si-
nove. Ovaj događaj se zove
Pasha.*

Isusu afost vuaja karje afost umurătă kum Dimizov p noj nja poštidja. Jel afost maj bun š frzdă grešală, š afost umurăt d vřijamje d proslavă alu Pasha. Kănd njeko krjadje ăn Isusu, săndilje alu Isusuluj platjaštje d grešala alu ăla om, a kazna alu Dimizov zaobiđaštje p omula.

Isus je naše pashalno Janje. On je savršen i bezgrešan, a bio je ubijen za vrijeme pashalne proslave. Kada netko povjeruje u Isusa, Isusova krv plaća za grijeh te osobe, a Božja kazna zaobilazi tu osobu.

Dimizov asklopit Savezu ku Izraelci, karje afost narodu karje jel akuljes. Ali, Dimizov akuma afukut Novi savez karje dostupan alu toc. Pāntruv āsta Novi savez, toc dān bilo karje narod puatje s postanjaskā dio dān narodu alu Dimizov aša će osā krjadje ān Isusu.

Bog je sklopio Savez s Izraelcima, koji su bili njegov izabrani narod. Međutim, Bog je sada sklopio Novi savez koji je dostupan svima. Zbog ovog Novog saveza, svatko iz bilo kojega naroda može postati dio Božjega naroda tako što će vjerovati u Isusa.

Mojsije afost marje prorok karje rubja vorba alu Dimizov. Ali, Isusu je maj marje prorok dāla toc jej. Jel je Dimizov, aša će tot jel afukut š azās afost djela š vorba alu Dimizov. Dān aja Isusu s kima vorba alu Dimizov.

Mojsije je bio veliki prorok koji je navijestio Božju riječ. Međutim, Isus je najveći prorok od svih. On je Bog, tako da je sve što je učinio i rekao bilo djelo i riječ Božja. Zbog toga se Isus naziva Riječ Božja.

Dimizov aobečit alu caruluj David k unu dāla sāmānca aluj zauvjek osā vladjaskā kašā caru p narodu alu Dimizov. Budući k je Isusu Bijatu alu Dimizov š Mesija, jel je āla posebna sāmānca alu David karje puatje s vladjaskā zauvjek.

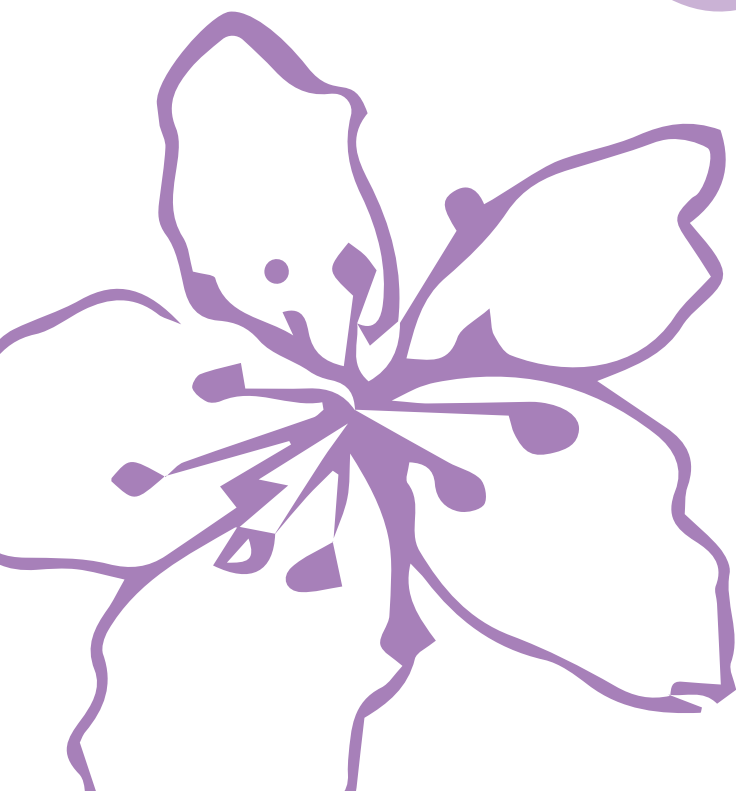
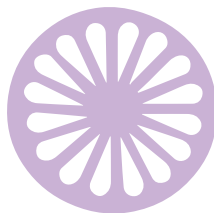
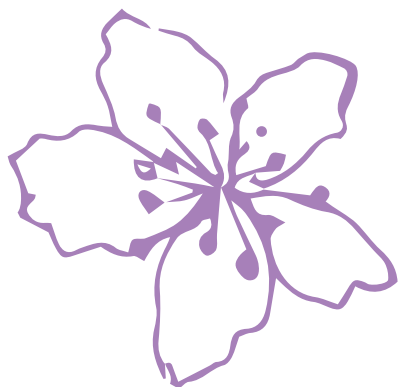
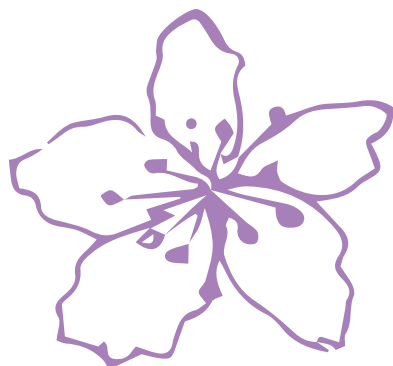
Bog je obećao kralju Davidu da će jedan od njegovih potomaka zauvijek vladati kao kralj nad Božjim narodom. Budući da je Isus Sin Božji i Mesija, on je taj posebni Davidov potomak koji može vladati zauvijek.

David afost caru alu Izrael, ali Isusu je caru alu tot svemiru! Jel osă vije jar š osă vladjaskă p cara aluj ăn pravdă š ăn mir, zauvjek.

David je bio kralj Izraela, ali Isus je kralj cijelog svemira! On će doći ponovno i vladati svojim kraljevstvom u pravdi i miru, zauvijek.

49

Novi savezu alu Božji Novi savez Dimizov

Vorba dăn Biblije dăn:
Pisma alu Pavao d lumjej ăń
Rim 3,21–26; 5,1–11;
ş dăn Bună vorba alu Ivan 3,16;
ş dăn Bună vorba alu Marko 16,16;
ş dăn Pisma alu Pavao d lumje
ăń Kolosi 1,13–14;
ş dăn Alta pismă alu Pavao d lumjej
ăń Korint 5,17–21;
ş dăn Prva pismă alu Ivan 1,5–10

*Biblijska priča iz Poslanice
Rimljanima 3:21–26; 5:1–11;
Evanđelja po Ivanu 3:16;
Evanđelja po Marku 16:16;
Poslanice Kološanima 1:13–14;
Druge poslanice Korinćanima 5:17–21;
Prve Ivanove poslanice 1:5–10*

Andelu azās alu djevičāj
karje s kima Marija k osā
fakā Bijatu alu Dimizov.
Š aša, pānd ja još afost
djevičā, Sufljetu alu Svānt
azasjenito š ja arāmas grja.
Afukut bijat š la kimat Isusu.
Aša, Isusu je š Dimizov š om.

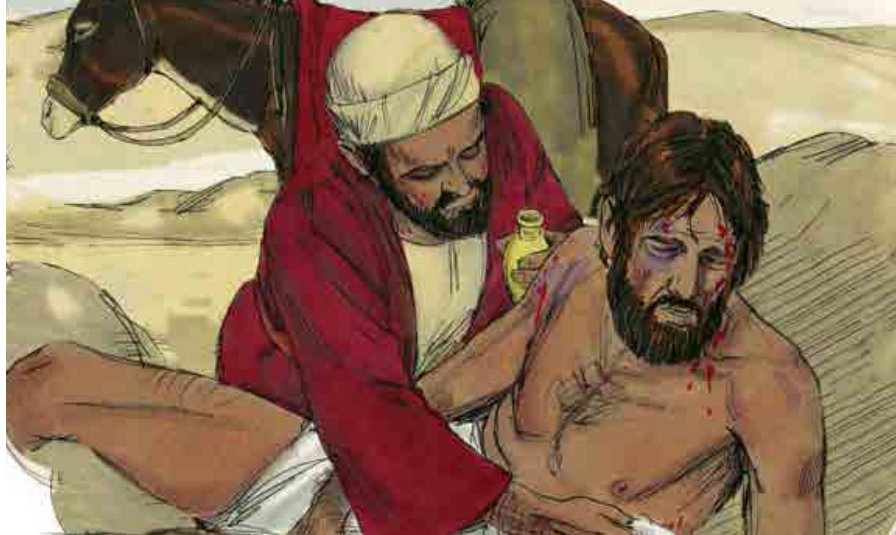
*Anđeo je rekao djevici koja
se zvala Marija da će rodi-
ti Božjega Sina. I tako, dok
je ona još bila djevica, Duh
Sveti ju je zasjenio i ona je
ostala trudna. Rodila je sina
i nazvala ga Isus. Dakle, Isus
je i Bog i čovjek.*

Isusu afukut multje čudurj
karje dokazaštje k je
Dimizov. Aumblat p apă,
smirija olujilje, likuja multje
lumje bulnavje, putirja p
sufljeti alji rovj, uskrisnja
p morcă ș apretvorit činč
(5) mälajurj ș duavă (2) mič
pještj s mälănčje maj mult d
činč mij (5.000) d lumje.

*Isus je činio mnoga čuda
koja dokazuju da je Bog.
Hodao je po vodi, smirivao
oluje, iscjeljivao mnoge bole-
sne ljude, istjerivao demone,
uskrisivao mrtvace i pretvo-
rio pet kruhova i dvije male
ribe u dovoljno hrane za više
od 5000 ljudi.*

Isusu afost š marje učitelj,
a rubja ku autoritetu k je
Bijatu alu Dimizov. Ānvāca
k trjebje s vrjaj p altje lumje
isto aša kum vrjaj sāngurj
p tinje.

*Isus je bio i veliki učitelj,
a govorio je s autoritetom
jer je Sin Božji. Poučavao je
da trebaš voljeti druge ljude
isto onako kako voliš samog
sebe.*

Isto aša, ānvāca k trjebje
s vrjaj p Dimizov maj mult
njego če vrjaj bilo če altu,
karje uključastje tuatā
bugacija ata.

*Također, poučavao je da tre-
baš voljeti Boga više nego
što voliš bilo što drugo, uk-
ljučujući svu svoju imovinu.*

Isusu azās k je cara alu Dimizov vridjaštje d bilo čaja p pāmānt. S pripadnješt ān cara alu Dimizov maj važnija je d tot aja. Kum auntra ān cara alu Dimizov, mora s fi spasāt dāla grešala ata.

Isus je rekao da je kraljevstvo Božje vrednije od bilo čega na svijetu. Pripadati Božjem kraljevstvu važnije je od svega drugoga. Kako bi ušao u Božje kraljevstvo, moraš biti spašen od svojih grijeha.

Isusu ānvāca k njeka lumje osā l prihvātjaskā š osā fije spasāc, a alcā nu s fije. Azās k je njeka lumje kašā bun pāmānt. Jej primjaštje Bunā vorbā d Isusu š atunča s spasaštje. Alcā lumje kašā tarje pāmānt karje naiđim p drum, undje sāmānca vorba alu Dimizov nu untrā š nu dā ničuni plod. Ālja lumje odbijaštje poruka d Isusu š nusā untrje ān cara aluj.

Isus je poučavao da će ga neki ljudi prihvatiti i biti spašeni, a drugi neće. Rekao je da su neki ljudi poput dobrog tla. Oni primaju radostnu vijest o Isusu i onda su spašeni. Drugi ljudi su kao tvrdo tlo koje nalazimo na putu, gdje sjeme Božje riječi ne ulazi i ne daje nikakvu žetvu. Ti ljudi odbijaju poruku o Isusu i neće ući u njegovo kraljevstvo.

Isusu ānvāca k Dimizov
mult avrut p lumja karje
grešaštje. Jel vrja s lji
oprostjaskā š s lji fak kupi
aluj.

*Isus je poučavao da Bog
vrlo voli grešnike. On im želi
oprostiti i učiniti ih svojom
djecom.*

Isusu nuavă isto aša azăs k Dimizov mrzaštje grešala. Kănd Adam š Eva asagrešăt, aja autjecăt p tuată sămăncia alor. Kašă posljedica d aja, tuată osobă p pămănt grešaštje š s odvojaštje dăla Dimizov. Daja toc apostanit dušmanji alu Dimizov.

Isus nam je isto tako rekao da Bog mrzi grijeh. Kad su Adam i Eva sagriješili, to je utjecalo na sve njihove potomke. Kao posljedica toga, svaka osoba na svijetu griješi i odvojena je od Boga. Stoga, svi su postali Božji neprijatelji.

Ali, Dimizov aša mult avrut p tuatā osobā p pāmānt, k adat p jedini Bijatu aluj k činje god krjadje ān Isusu nusā fije kaznit d grešala aluj, njego s trijaskā ku Dimizov zauvjek.

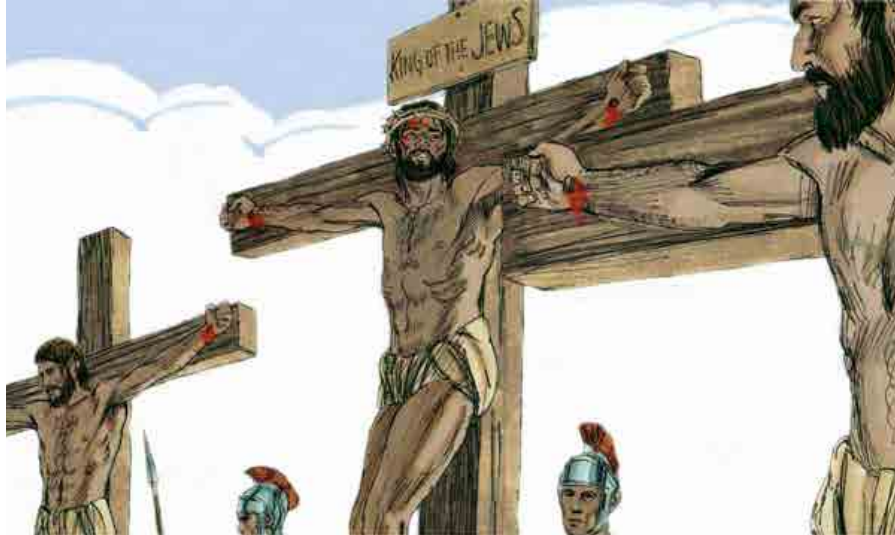
Međutim, Bog je tako puno volio svakoga čovjeka na svijetu, da je dao svog jedinog Sina da tko god vjeruje u Isusa ne bude kažnjen za svoje grijehе, nego da živi s Bogom zauvijek.

Pāntruv grešala ata, tu ješt dāvinā š zaslužāštj s morj. Dimizov atribja s s nikāžaskā p tinje, ali dāšārtat nikāžala aluj p Isusu umjesto p tinje. Kānd Isusu amurit p kruče, jel aprimit kazna ata.

Zbog tvog grijeha, ti si kriv i zaslužuješ umrijeti. Bog bi se trebao ljutiti na tebe, ali je izlio svoju ljutnju na Isusa umjesto na tebe. Kad je Isus umro na križu, on je primio tvoju kaznu.

Isusu nikad na sagrešāt, ali aodlučit k osā fije kaznit š osā muarā kašā maj bunā žrtvā s adukā grešala ata š grešala alu tuatā osobā p pāmānt. Daja če Isusu ažrtvujit sāngur p jel, Dimizov puatje s oprostjaskā tuatā grešala, čak maj rovje grešalje.

Isus nikad nije sagriješio, ali je odlučio da će biti kažnjen i umrijeti kao savršena žrtva da odnese tvoje grijehe i grijehe svake osobe na svijetu. Budući da je Isus žrtvovao samog sebe, Bog može oprostiti svaki grijeh, čak i grozne grijehe.

Bunje djela nu puatje s
t spasaskā. Nuje nimika
če tu poc s fač kum avja
zajedništvo ku Dimizov.
Samo Isusu puatje s spalje
grešala ata. Tu trjebje s
krjez k je Isusu Bijatu alu
Dimizov, k amurit p kruče
umjesto tinje š k Dimizov la
uskrisnit dāla morc.

*Dobra djela te ne mogu spa-
siti. Nema ništa što ti možeš
učiniti kako bi imao zajed-
ništvo s Bogom. Samo Isus
može oprati tvoje grijehe. Ti
trebaš vjerovati da Isus jest
Sin Božji, da je umro na križu
umjesto tebe i da ga je Bog
uskrisio od mrtvih.*

Dimizov osā spasaskā p toc karje krjadje ān Isusu š s l primjaskā kašā Gospodaru aluj. Ali, nu spasaštje p āla karje nu krjadje ān jel. Nuje važno dal ješt tu bugat ili sārak, om ili mujarje, bātārni ili tānār, ili undje triještj. Dimizov t vrja š vrja s krjez ān Isusu kum aputja s ji pripadnještj.

Bog će spasiti svakoga tko vjeruje u Isusa i primi ga kao svoga Gospodara. No, neće spasiti onoga tko ne vjeruje u Njega. Nije važno jesi li bogat ili siromašan, muškarac ili žena, star ili mlad, ili gdje živiš. Bog te voli i želi da vjeruješ u Isusa kako bi imao blisko zajedništvo s tobom.

Isusu t kjamă s krjez ăn
jel š s fi bătizat. Krjez k je
Isusu Mesija, jedini Bijatu
alu Dimizov? Krjez k ješt
grešnik š k zaslužăstj s t
kaznjaskă Dimizov? Krjez
k Isusu amurit p kruče s
adukă grešala ata?

*Isus te poziva da vjeruješ
u njega i da budeš kršten.
Vjeruješ li da je Isus Mesija,
jedini Sin Božji? Vjeruješ li
da si grešnik i da zaslužuješ
da te Bog kazni? Vjeruješ li
da je Isus umro na križu da
odnese tvoje grijehe?*

Akã krjez ăn Isusu š ăn aja
 će jel afukut d tinje, atunča
 ješt kršćanin. Dimizov ta
 skos dăn cara alu Sotonăj
 karje je kašă nuaptja šta pus
 ăn cara alu Dimizov karje je
 kašă lumina. Dimizov alat
 dăla tinje bătrnje, grešnje
 načinurj d život š ca dat
 novi, bun način d život.

*Ako vjeruješ u Isusa i u ono
 što je on učinio za tebe, onda
 si kršćanin. Bog te izvukao
 iz Sotonina kraljevstva tame
 i stavio te u Božje kraljev-
 stvo svjetla. Bog je oduzeo
 tvoje stare, grešne načine
 života i dao ti nov, pravedan
 način života.*

Akã ješt kršćanin, Dimizov aoprostit grešala ata pãntruv aja će Isusu afukut. Akuma Dimizov t smatrjaštje k ješt ortak, a nu dušman.

Ako si kršćanin, Bog je oprostio tvoje grijehe zbog onoga što je Isus učinio. Sada te Bog smatra bliskim prijateljem, a ne neprijateljem.

Akã ješt ortaku alu Dimizov š argatu alu Domnuluj Isusu, osã vrjaj s askulc d aja će Isusu t ănvacã. Š akã ješt kršćanin, š maj dăpartje osã fi ăn kušnje š osã grešeštj. Ali Dimizov je vjeran š zãće akã priznaještj grešala alta, jel osã c oprostjaskã. Jel osã zdja snagã s t burještj păntruv grešalã.

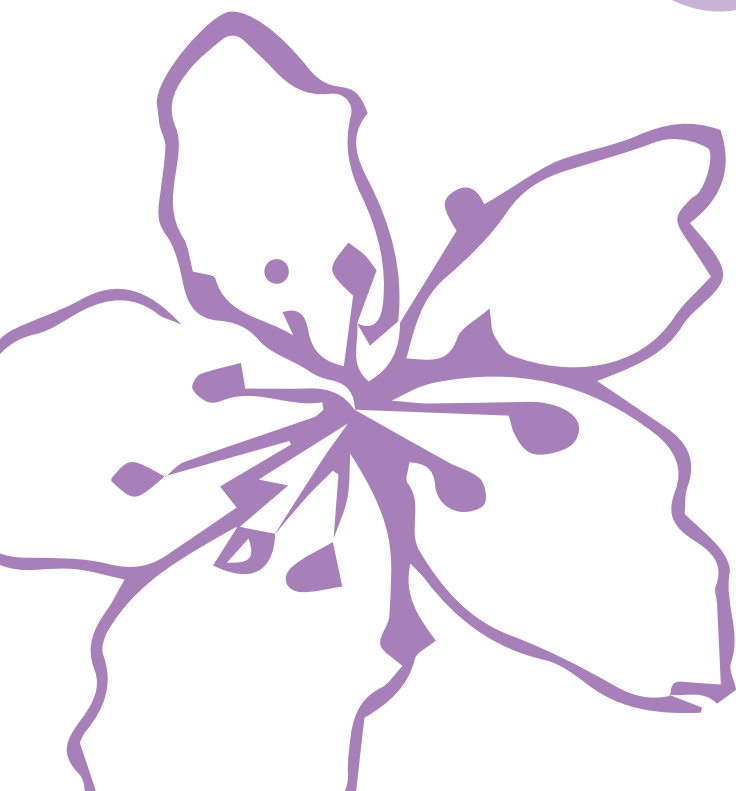
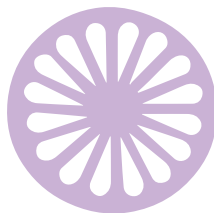
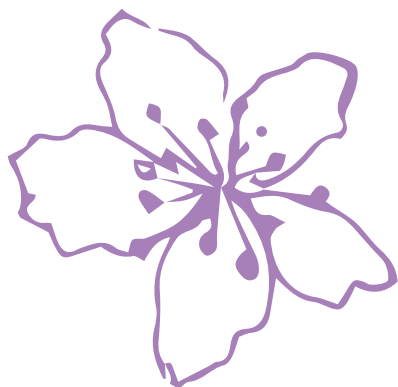
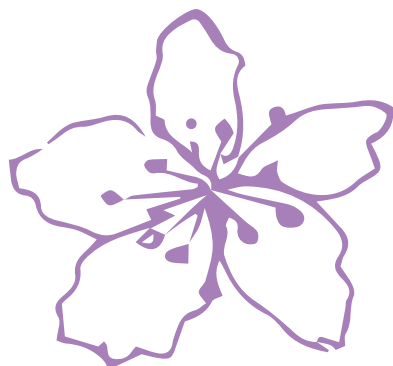
Ako si prijatelj Božji i sluga Isusa Gospodara, htjet ćeš biti poslušan onome što te Isus poučava. Iako si kršćanin, i dalje ćeš biti u kušnjoj grijehiti. Ali Bog je vjeran i kaže da ako priznaš svoje grijeh, on će ti oprostiti. On će ti dati snagu da se boriš protiv grijeha.

Dimizov c začē s t rođj, s
 ānvāc vorba aluj, s l slavještj
 una ku alcā krščāni š s
 rubješt alu alcilor ča fukut
 d tinje. Tot asta c ažutā maj
 binje s l kunoštj.

*Bog ti kaže da se moliš, da
 proučavaš njegovu Riječ, da
 ga štuješ zajedno s ostalim
 kršćanima i da govoriš dru-
 gima što je učinio za tebe.
 Sve ovo ti pomaže da imaš
 dublje zajedništvo s njim.*

50

Isusu s ăntuarče

Isus se vracă

Vorba dăn Biblije dăn:

Bună vorba alu Matej 24,14; 28,18;

ș dăn Bună vorba alu

Ivan 15,20; 16,33;

ș dăn Otkrijit 2,10;

ș dăn Bună vorba alu

Matej 13,24–30, 36–42;

ș dăn Prva knjigă alu Pavao d lumje

ăn Solun 4,13–5,11;

ș dăn Pisma alu Jakov 1,12;

ș dăn Bună vorba alu Matej 22,13;

ș dăn Otkrijit 20,10; 21,1–22,21

Biblijska priča iz

Evandělja po Mateju 24:14; 28:18;

Evandělja po Ivanu 15:20; 16:33;

Otkrivenja 2:10;

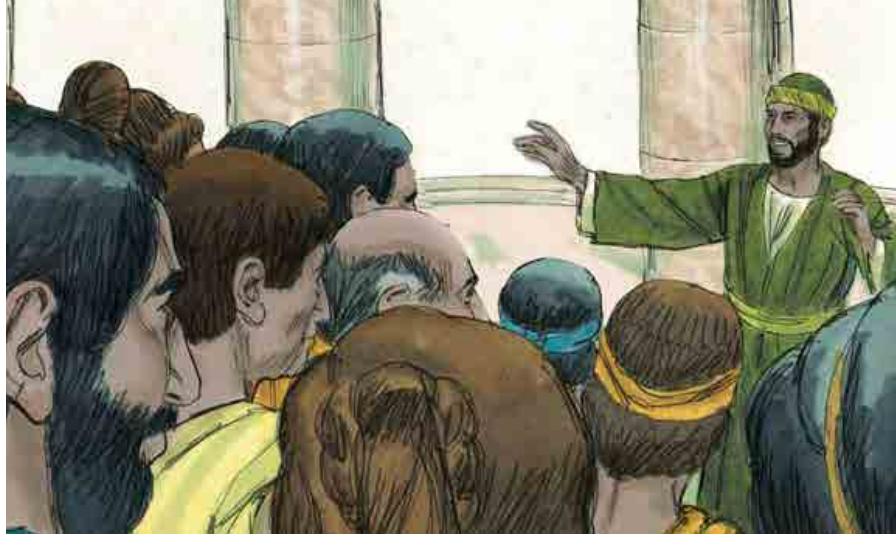
Evandělja po Mateju 13:24–30, 36–42;

Prve poslanice Solunjanima 4:13–5:11;

Jakovljeve poslanice 1:12;

Evandělja po Mateju 22:13;

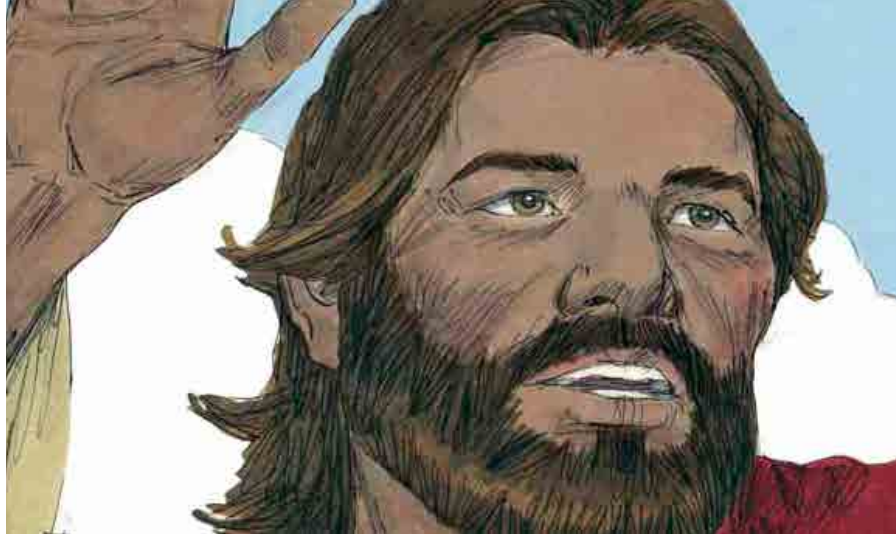
Otkrivenja 20:10; 21:1–22:21

Već duavă mij (2.000) d
aj, tot maj mult ș maj mult
lumje p tot pământu punje
urjajke la Bună vorbă d
Isusu Mesija. Broju d lumja
karje krjadje ăn Isusu
krjaštje. Isusu aobečit k
osă s ăntuarkă kraju alu
pământuluj. Š akă još nu
sa tors, jel osă ispunjaskă
obečala aluj.

*Već gotovo 2000 godina, sve
više i više ljudi diljem svijeta
sluša radosnu vijest o Isu-
su Mesiji. Crkva raste. Isus
je obećao da će se vratiti na
kraju svijeta. Iako se još nije
vratio, on će ispuniti svoje
obećanje.*

Pänd štíptām p Isusu s s
 āntuarkā, Dimizov vrja
 s trijim la način karje je
 svānt š karje l proslavjaštje.
 Jel vrja s rubim alu alcilor d
 cara aluj. Kānd Isusu trija p
 pāmānt, azās: “Učenikurlje
 alji mjej osā rubjaskā Bunā
 vorbā d cara alu Dimizov
 pisti tot p pāmānt, š atunča
 osā vije kraju.”

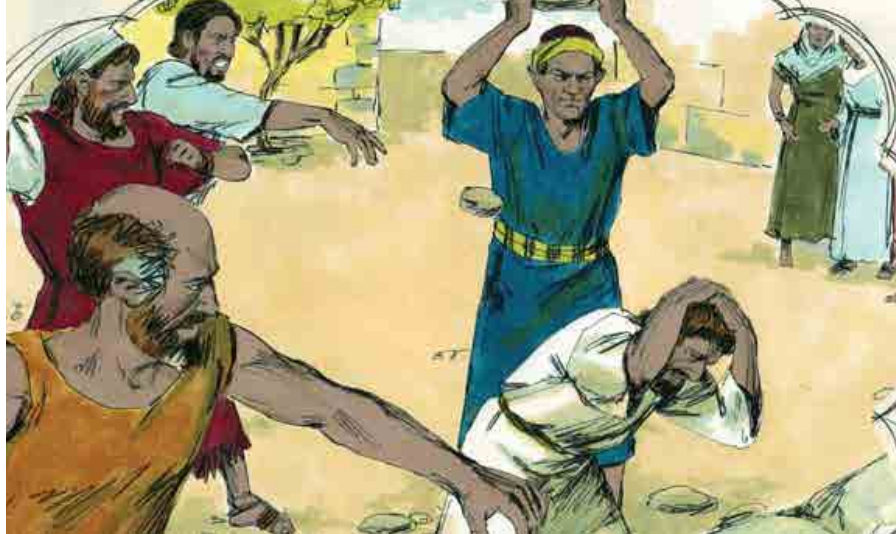
*Dok čekamo Isusa da se vrati,
 Bog želi da živimo na način
 koji je svet i koji ga proslav-
 lja. On ujedno želi da govor-
 imo drugima o njegovom kra-
 ljevstvu. Kad je Isus živio na
 zemlji, rekao je: „Moji učeni-
 ci će propovijedati radosnu
 vijest o kraljevstvu Božjem
 posvuda po svijetu, i onda će
 doći kraj.”*

Multje narod još uvijek na uzāt d Isusu. Majdatā njego će s ānturča p čerj, Isusu azās alu kršćani s rubjaskā Bunā vorbā alu lumjej karje nikad na uzāt. Azās: “Fuđic š fičec p tot narodu učenikurj alji mjej!” Isto azās: “Lumjaja je spremic Dimizovu s lji strāngā kašā polja karje je kopt s sa dunā!”

Mnogi narodi još uvijek nisu čuli o Isusu. Prije nego se vratio na nebo, Isus je rekao kršćanima da naviještaju radosnu vijest ljudima koji ju nikad nisu čuli. Rekao je: „Idite i činite sve narode učenicima mojim!” Također je rekao: „Polja su spremna za žetvu!”

Isusu isto azās: “Argatu nuje maj marje d gospodaru aluj. Kašā kum vlastu alu pāmāntusta mrzā p minje, aša osā vu mučaskā š osā vu muarā pāntruv minje. Š akā osā trpic ān pāmāntusta, fic hrabri k jo ampobjedit p Sotona, karje vladjaštje p pāmāntusta. Akā rāmānjec vjerni pānla kraj, atunča Dimizov osā vu spasaskā!”

Isus je isto rekao: „Sluga nije veći od svog gospodara. Kao što su vlasti ovog svijeta mrzile mene, tako će vas mučiti i ubijati zbog mene. Iako ćete trpjeti u ovome svijetu, budite ohrabreni jer sam ja pobijedio Sotonu, koji vlada nad ovim svijetom. Ako ostanete vjerni do kraja, onda će vas Bog spasiti!”

Isusu alu učenikurlje aluj arubit vorbă kum objasnja če osă s dogodjaskă ku lumja kănd zavrašăštje pămăntu. Azăs: “Njeki om azasadiť bună sămăncă ăń polja aluj. Păńd sa kulkat, avinjit dušmanu aluj š azasadiť korov ăńtră gruv š atunča apljikat.”

Isus je svojim učenicima ispričao priču kako bi objasnio što će se dogoditi s ljudima kada svijet završi. Rekao je: „Neki čovjek je zasadio dobro sjeme u svom polju. Dok je spavao, došao je njegov neprijatelj i zasadio korov među pšenicu i onda otišao.”

“Känd biljka akriskut, argatu alu omula azās: ‘Gospodarulje, tu azasadiť bună sāmăncă ăń poljaja. Dăće je atunča korovu p jel?’ Gospodaru azās: ‘Mora k dušmanu azasadiť.’”

„Kad su biljke iskljajale, sluge toga čovjeka rekli su: ‘Gospodaru, ti si zasadio dobro sjeme na onom polju. Zašto je onda korov na njemu?’ Gospodar je odgovorio: ‘Mora da ih je neprijatelj zasadio.’”

“Argatu azās alu gospodaru alor: ‘S skutjem korovu?’ Gospodaru lja zās: ‘Nu. Akā aja fiča, osā skutjec š slučajno š gruvu. Štiptāc pānla žetvā, a atunča skupic korovu p hrpā s s apringā, ali dučec gruvu ān skladišta amja.’”

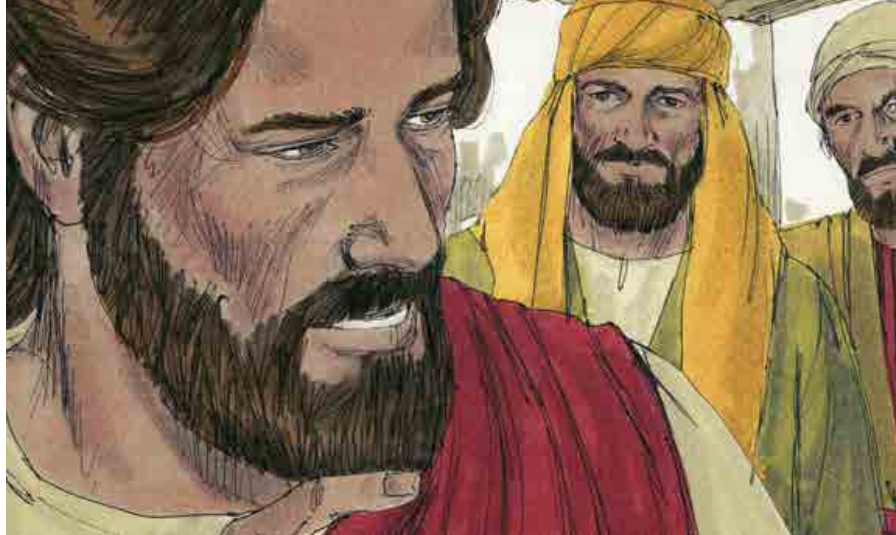
„Sluge su odgovorili svome gospodaru: ‘Da iščupamo korov?’ Gospodar im je odgovorio: ‘Ne. Ako to učinite, iščupat ćete i dio pšenice. Pričekajte do žetve, a onda sakupite korov na hru da se zapali, ali donesite pšenicu u moju žitnicu.’”

Učenicurlje na razumit značala alu vorbasta, pa antribat p Isusu s lji objasnjaskā aja. Isusu azās: “Omu karje azasadiť bunā sāmāncā prestavljaštje p Mesija. Polje prestavljaštje p pāmāntu. Bunā sāmāncā prestavljaštje p lumja ān cara alu Dimizov.”

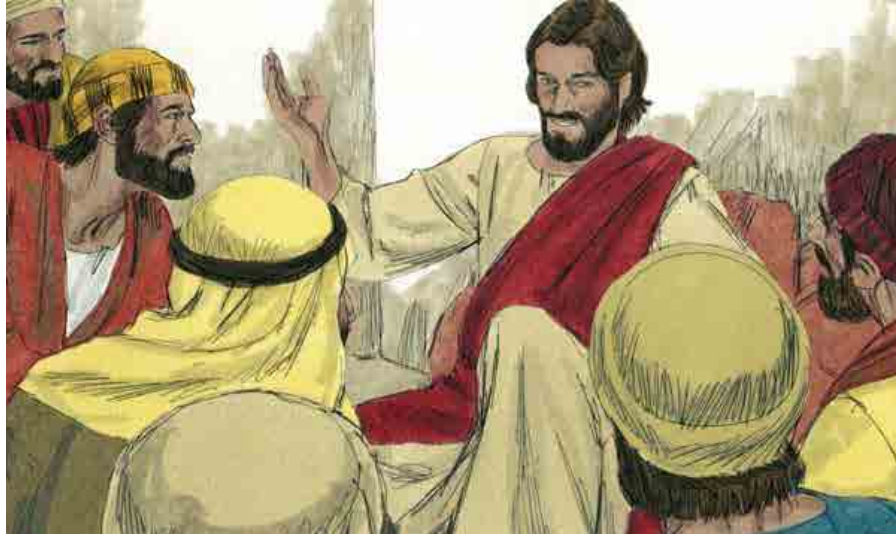
Učenici nisu razumjeli značenje ove priče, pa su pitali Isusa da im je objasni. Isus je rekao: „Čovjek koji je zasađio dobro sjeme predstavlja Mesiju. Polje predstavlja svijet. Dobro sjeme predstavlja ljude u Božjem kraljevstvu.”

“Korov prestavljaštje p lumja karje pripadnještje alu Sotonāj. Dušmanu karje azasadiť korovu prestavljaštje p Nikuratu. Žetva prestavljaštje će osā fije ku lumja la kraju alu pāmāntuluj, a lumja karje strānde prestavljaštje p anđeli alu Dimizov.”

„Korov predstavlja ljude koji pripadaju Zlome. Neprijatelj koji je zasadio korov predstavlja đavla. Žetva predstavlja kraj svijeta, a žeteoci predstavljaju Božje anđele.”

La kraju alu pământuluj, anđeli osă strângă p tuată lumje karje pripadnjaštje alu Sotonăj š lja runkā ăn marje fok, undje osă plângă š undje osă škrcije d dinc ăn marje patjală. Atunča lumja karje krjadje osă sjajaskă kašă suarilje ăn cara alu Dimizov, alu Tata aluj.

Na kraju svijeta, anđeli će skupiti sve ljude koji pripadaju đavlu i baciti ih u vatrenu peć, gdje će plakati i škrgutati zubima u velikoj patnji. Onda će pravednici zasjati kao sunce u kraljevstvu Boga, njihovog Oca.

Isusu isto aša azās k osā s
 āntuarkā p pāmānt upravo
 majdatā njego pāmāntu
 zavrašastje. Osā s āntuarkā
 isto aša kum apljikat, aja
 je, osā ajbje prava tjelā š
 osā vije p oblakurj p čerj.
 Kānd Isusu s ānturča, tot
 kršćanu karje amurit osā
 uskrisnjaskā dāla morc š osā
 l gāsaskā p čerj.

*Isus je isto tako rekao da će
 se vratiti na zemlju upravo
 prije nego svijet završi. Vra-
 tit će se na isti način kako je
 otišao, to jest, imat će fizičko
 tijelo i doći će na oblacima
 nebeskim. Kad se Isus vrati,
 svaki kršćanin koji je umro
 će uskrsnuti od mrtvih i su-
 sreći ga na nebu.*

Atunča kršćani karje osă fije još uvijek vij osă adriče p čerj š osă s pridružaskă alu kršćanilor karje auskrisnit dăla morc. Toc osă fije anklo ku Isusu. Dăpă aja, Isusu osă trijaskă ku narodu aluj ăn maj bun mir š zajedništvo, zauvijek.

Zatim će kršćani koji budu još uvijek živi uzići na nebo i pridružiti se kršćanima koji su uskrsnuli od mrtvih. Svi će biti tamo s Isusom. Nakon toga, Isus će živjeti sa svojim narodom u savršenom miru i jedinstvu, zauvijek.

Isusu aobečit k osă dja krună
alu tot ăla karje krjadje ăn
jel. Jej osă trijaskă zauvjek
š osă vladjaskă ku Dimizov
ăn maj bun mir.

*Isus je obećao da će dati
krunu svakome tko vjeruje
u njega. Oni će zauvijek ži-
vjeti i vladati s Bogom u sa-
vršenom miru.*

Ali, Dimizov osă sudjaskă p tot ăla karje nu krjadje ăn Isusu. Osă lja runče ăn pakao, undje zauvjek osă plăngă ș osă škrcije d dinc ăn patjală. Foku karje nikad nu s stinđe, stalno osă lja pringă, a vjermi nu stă s lji mālăncje.

Međutim, Bog će suditi svakoga tko ne vjeruje u Isusa. Bacit će ih u pakao, gdje će zauvijek plakati i škrgutati zubima u patnji. Vatra koja nikad neće prestati, neprekidno će ih paliti, a crvi ih neće prestati jesti.

Känd Isusu s ăntruča, skroz osă uništjaskă p Nikuratu š cara aluj. Osă arunče p Nikuratu ăn pakao, undje zauvjek osă argă, una ku toc karje odlučăstje s sljedjaskă p jel umjesto s askultje p Dimizov.

Kad se Isus vrati, u potpunosti će uništiti Sotonu i njegovo kraljevstvo. Bacit će Sotonu u pakao, gdje će zauvijek gorjeti, zajedno sa svima koji su odlučili slijediti njega umjesto da budu poslušni Bogu.

Daja k Adam š Eva na skultat
p Dimizov š adus grešala
šn pământusta, Dimizov
la blăstămat š la odlučiť s
l unjišťjaskă. Ali, una zuvă
Dimizov osă fakă nov čerju
š nov pământ, karje osă fije
savršen.

*Pošto su Adam i Eva bili ne-
poslušni Bogu i doveli grijeh
u ovaj svijet, Bog ga je pro-
kleo i odlučio uništiti. No,
jednoga dana Bog će stvori-
ti novo nebo i novu zemlju,
koji će biti savršeni.*

Isusu š narodu aluj osă
trijaskă p pămăntu alu nov,
a jel osă vladjaskă zauvjek
p tot će postojaštje. Osă
frjakă tuatje lakrmje š
nusă fije patjală nič tugă,
nič plănsătje, nič rov, nič
bol, nič muartje. Isusu osă
vladjaskă p cara aluj ăn mir
š ăn pravdă, š zauvjek osă
rămăje ku narodu aluj.

*Isus i njegov narod živjet
će na novoj zemlji, a On će
vladati zauvijek nad svime
što postoji. Obrisat će sva-
ku suzu i neće više biti ni
patnje, ni tuge, ni plakanja,
ni zla, ni boli, ni smrti. Isus
će vladati nad svojim kra-
ljevstvom u miru i pravdi, te
će zauvijek ostati sa svojim
narodom.*

Isusu azās alu učenikurlje aluj: “Dimizov ma dat tuatā vlast p čerj š p pāmānt. Fudic, fičec učenikurj d tot narodu aša če osā lji bātizāc ān lumilje alu Tatāj, Bijatuluj š Sufljetu alu Svānt, š aša če osā lji ānvācāc s askultje tot če vuavā azapovjedit. Gāndicāvā, jo uvjek osā fiuv ku voj.”

Isus je rekao svojim učenicima: “Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Dakle, idite, činite učenike od svih naroda tako što ćete ih krstiti u ime Oca, Sina i Duha Svetoga, te učeći ih da budu poslušni svemu što sam vam zapovjedio. Sjetite se, ja ću uvijek biti s vama.”

Ludari
openbiblestories.org

Hrvatski
openbiblestories.org